

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΑΝΤΙ

Περίοδος Β', τεύχος 225, Παρασκευή 18 Φεβρουαρίου 1983

Δρχ. 40

Στου ΠΑΣΟΚ την πόρτα, όσο θέλεις βρόντα...

ΤΟ ΠΑΣΟΚ ΣΥΖΗΤΑ ΜΑΖΙ ΣΑΣ

24 ΓΕΝΑΡΙΗ - 13 ΦΕΒΡΑΡΙΗ

ΑΝΟΙΧΤΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

Για το τι έγινε
Για το τι δεν έγινε,
τη χρονιά που πέρασε

- ΕΠΟΝ — 40 ΧΡΟΝΙΑ
- ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ
- ΚΥΠΡΙΑΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ
- ΠΩΣ ΑΓΟΡΑΖΕΤΑΙ ΜΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
- ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σ' αγαπάω...
μ' ακούς;

Ένας χρόνος «Οικολογία και περιβάλλον»

Τώρα έχετε ένα υπεύθυνο Περιοδικό που εκλαϊκεύει σωστά τις καινούργιες ιδέες και αξίες του καιρού μας.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Σόλωνος 94, Αθήνα τηλ. 3610589 - 3600398

Περίοδος Β'
Χρόνος 10ος
Τεύχος 225

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ

ΑΝΤΗΝΩΡ: ΤΙΧΟΝΟΦ: Θα φέρει το σεφέρι;	4
ΑΝΤΙ-ΘΕΣΕΙΣ	6
ΗΛ. ΕΥΘΥΜΙΟΠΟΥΛΟΥ: Μικρά και εμπαθή σχόλια για το περιβάλλον Δ.Ρ. Έτος 2 μ.ά. Το φακέλωμα των δημοσίων υπαλλήλων	8
Γ. ΚΑΛΑΪΤΖΗ: Μετά τα μεσάνυχτα τι;	9
ΕΛΕΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ: Ε-ΠΟΝ: Μαζική, ενωτική οργάνωση της νεολαίας	10
	11

Α. ΦΩΤΕΙΝΟΥ: Η «ανακάλυψη» του Υφυπουργείου Νέας Γενιάς	14
ΕΠΙ ΤΟΥ ΔΑΚΤΥΛΙΟΥ	15
ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ...	16
ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΦΑΓΟΥ: Πως πήραν οι Βαρδινογιάννηδες μία εφημερίδα	18
ΓΙΑΝΝΗ ΦΛΩΡΟΥ: Ο λαός έχει αυτιά, έχει μάτια, έχει κρίση	20
ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΟΥΡΤΑΚΗ: Ο υπερεξοπλισμός της Τουρκίας και ο Ελληνισμός της Αμερικής	25
ΤΕΤΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ: Μαζί με τον ΑΖΙΖ ΝΕΣΙΝ διώκεται ένα πρότυπο για νέα ζωή	26
ΣΤΕΛΙΟΥ ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ: Ένας λαός που δεν ξέρει που να πάει, στέκεται ακίνητος	30
Γ. ΙΩΑΝΝΟΥ: Ο Ευρωπαίος	33
Π. ΛΙΝΑΡΔΟΥ-ΡΥΛΜΟΝ: Όταν «η θέληση των βιομηχάνων», αντικαθιστά οικονομική σκέψη και οικονομική πολιτική	34
Γ. ΛΥΚΑ: Ευρυτανία, η Ορεινή Ελλάδα	36
ΓΙΑΝΝΗ ΤΟΥΝΤΑ: Πολιτική και Υγεία	38
ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΜΕ	42
Θ. ΜΑΝΙΚΑ: Περνώντας τα διόδια μιας εφηβείας	43
ΜΑΡΙΑΣ ΚΟΜΝΗΝΟΥ: Η σταθερά του Ζανούσι	44
ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ	46
Ν. ΜΑΥΡΟΥΔΗ: Ο Καζαντζίδης θέλει η ΤΝ μπορεί;	48
ΔΙΑΛΟΓΟΣ	50

ΒΑΣΙΚΑ ΚΑΙ ΑΒΑΣΙΜΑ ΠΕΡΙ ΒΑΣΕΩΝ

ΤΟ ΘΕΜΑ των βάσεων ταλαιπωρεί την ελληνική πολιτική ζωή επί τριάντα χρόνια και φαίνεται πως θα συνεχίσει να την ταλαιπωρεί για ορισμένα ακόμη. Αυτό δείχνουν τουλάχιστον όλες οι κινήσεις που συνοδεύουν τις διαπραγματεύσεις και από τις δύο πλευρές. Αφενός οι Ηνωμένες Πολιτείες εμφανίζονται ως «ιέρακες», που ενισχύουν την Τουρκία και περιφρονούν την Ελλάδα, έτσι ώστε, αν «διασωθεί» τελικά το 7 προς 10, να παρουσιαστεί ως υποχώρηση της αμερικάνικης πλευράς και επιτυχία της ελληνικής.

ΑΠΟ την άλλη, η ελληνική πλευρά ενεργοποιεί το μόνο πραγματικό «ατού» που διαθέτει, το γεγονός δηλαδή ότι τυχόν εκδίωξη των βάσεων από τη χώρα θα βρει σύμφωνη τη μεγάλη πλειοψηφία του ελληνικού λαού. Όπως βέβαια, χωρίς να αποτελεί αυτό αντίφαση με τα προηγούμενα, ο ελληνικός λαός θα εγκρίνει την παραμονή των βάσεων υπό όρους, εφόσον αυτοί οι όροι αιτιολογηθούν πειστικά από την κυβέρνηση.

ΥΠ' ΑΥΤΗ τη σκοπιά, οι συγκεντρώσεις που προκήρυξαν οι τρεις επιτροπές ειρήνης, όσο και αν τελούν υπό τη διακριτική κηδεμονία των κομμάτων, έχουν και μια αυτοδύναμη πλευρά: υπομνηματίζουν δηλαδή προς όλες τις κατευθύνσεις ότι ο λαϊκός παράγων πειθαρχεί μεν σε ευρύτερες σκοπιμότητες αλλά διαθέτει πάντοτε, το στοιχείο της εγρήγορης, της μάχιμης διάθεσης για όσα πράγματα συνδέονται στενά με τα κοινωνικά και εθνικά του συμφέροντα.

ΕΔΩ ΟΜΩΣ προκύπτει και η ευθύνη της κυβέρνησης και των κομμάτων ως προς τον τρόπο άσκησης της πολιτικής τους. Η κυβέρνηση, για παράδειγμα, δεν ακολούθησε κάποια ιδιαίτερα διαφορετική γραμμή στο θέμα των βάσεων απ' ό,τι η προηγούμενη. Δεν γνωρίζουμε με πόση σαφήνεια τα «λέει» στους Αμερικάνους, αλλ' οπωσδήποτε, αυτή η σαφήνεια δεν υπήρξε προς τον ελληνικό λαό. Και δεν εννοούμε καθόλου ότι έπρεπε να διώξει τις βάσεις την επαύριο των εκλογών, εφόσον έκρινε ότι αυτό δεν είναι εφικτό ή σκόπιμο αν και σημειώνουμε πως ούτε για το ένα ούτε για το άλλο δόθηκαν εξηγήσεις. Εννοούμε όμως ότι δεν άλλαξε καν τον χαρακτήρα της διαπραγμάτευσης, ότι επομένως περιόρισε αισθητά τις δυνατότητες κάποιας «έκπληξης».

ΠΟΣΟ διαφορετικά θα ήταν τα πράγματα αν ο κ. πρωθυπουργός, πριν αρχίσουν οι διαπραγματεύσεις απευθυνόταν προς τον ελληνικό λαό και του εξηγούσε ότι η παραμονή των βάσεων μπορεί να κριθεί αναγκαία μόνον εφόσον εκπληρωθούν ορισμένοι όροι που εκτιμάται ότι εξυπηρετούν τα ελληνικά εθνικά συμφέροντα. Και πιστεύουμε ότι αυτοί οι όροι έπρεπε να καταδηλωθούν δημόσια ώστε αυτή η δημόσια δέσμευση να αποτελεί και το ισχυρότερο διαπραγματευτικό ατού.

ΑΝ ΔΗΛΑΔΗ ο κ. Παπανδρέου είχε δημόσια εξηγήσει πριν αρχίσουν οι διαπραγματεύσεις ότι συμφωνία για τις βάσεις θα υπάρξει μόνον όταν π.χ. ισχύει για τέσσερα χρόνια εφόσον τελούν υπό ελληνική διοίκηση και έλεγχο, ότι δεν θα χρησιμοποιούνται προς τρίτες χώρες που η Ελλάδα έχει ειδικούς δεσμούς ή συμφέροντα και ότι τα οικονομικά και τεχνολογικά ανταλλάγματα θα είναι αυτού του ύψους και ποιότητας, τότε όλα θα ήταν διαφορετικά. Διότι μια τέτοια ενέργεια θα έδινε αυτόματα ένα άλλο χαρακτήρα στη διαπραγμάτευση, μια και ο κ. Μπαρτόλομιου δεν θα παζάρευε μόνο με τον κ. Καψή αλλά θα ένιωθε τη συμπαγή πίεση εκατομμυρίων λαού πάνω σε ανυποχώρητες αρχές και μη διαπραγματεύσιμες κατευθύνσεις.

ΑΣ ΜΗ θεωρηθεί δε η άποψη «ρομαντική», μια και πρόκειται για πρακτική δοκιμασμένη ήδη σε άλλα δημοκρατικά καθεστώτα. Και μάλιστα, τέτοιου είδους σχέση με το λαό, έπρεπε πριν απ' όλα να θέλει να διαμορφώνει μια κυβέρνηση σοσιαλιστική, δηλαδή μια κυβέρνηση που γνωρίζει πολύ καλά πως δεν διαθέτει άλλο κεφάλαιο παρά τη λαϊκή συναίνεση και εμπιστοσύνη.

ΑΝ οι διαπιστώσεις αυτές είναι κατά βάση σωστές, τότε χρειάζεται μια διπλή προσοχή, τόσο στις διαπραγματεύσεις όσο και στον χειρισμό των λαϊκών κινητοποιήσεων. Διότι αν οι δεύτερες γίνονται τώρα για να ενισχύσουν τις πρώτες, μπορεί να γίνουν στο μέλλον όχι για να ενισχύσουν αλλά για να καταργήσουν —ας ελπίσουμε μόνο τις βάσεις...

N. ΤΙΧΟΝΟΦ: Θα φέρει το σεφέρι;

ΜΕΤΑ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ των βιομηχάνων, τρεις πρωτεύουσες —Λευκωσία, Βιέννη, Μόσχα— επικεντρώνουν, την εβδομάδα αυτή, τα κυβερνητικά ενδιαφέροντα.

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ και προπαντός η «κατανόηση» που επέδειξε ο πρωθυπουργός για ορισμένα προβλήματα των βιομηχάνων, αποτέλεσαν αντικείμενο ευρύτατου σχολιασμού. Για την «Καθημερινή» λ.χ., δεν υπάρχει αμφιβολία πως ο πρωθυπουργός και ορισμένοι οικονομικοί υπουργοί, χρησιμοποιούν «γλώσσα συνετή», όταν συνδιαλέγονται με τους εκπροσώπους του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων (ΣΕΒ). Αλλά υπάρχουν —φευ!— οι «ανθύπατοι της εξουσίας», που καταστρέφουν ό,τι προσπαθούν να οικοδομήσουν ο Α. Παπανδρέου και οι «συνετοί» συνεργάτες του. Γι' αυτό —εδώ βρίσκεται και το επιμύθιο— ο πρωθυπουργός θα πρέπει, τη φορά αυτή, τουλάχιστο, να προχωρήσει αταλάντευτος στην ικανοποίηση των αιτημάτων των βιομηχάνων: Να «απαμβλύνει» τη σκληρή πολιτική τιμών που τηρεί το υπουργείο Εμπορίου, να «επιβραδύνει την πολιτική κοινωνικοποίησης των προβληματικών επιχειρήσεων», να στηρίξει, με άφθονες πιστώσεις, τις κλονιζόμενες επιχειρήσεις και, προπαντός, να κατοχυρώσει τον «επιχειρηματικό κόσμο» από τη λαίλαπα των απεργιών και των καταλήψεων.

ΑΠΟ ΤΗΝ πλευρά της η «Αυγή», αφού κατέγραψε ορισμένα πολύ ενδεικτικά στοιχεία των δηλώσεων Α. Παπανδρέου —ο δικός μας σοσιαλισμός αφήνει «σαφή θέση για την ιδιωτική πρωτοβουλία», το κράτος μας είναι «κράτος εργοδοτών και εργαζομένων», κ.ά.— υπογράμμισε πως υποχώρηση στις αξιώσεις των βιομηχάνων, σε βάρος βέβαια των εργαζομένων, ισοδυναμεί με υπαναχώρηση από τη διακηρυγμένη κυβερνητική πολιτική. Η κυβέρνηση, συνεπώς, θα πρέπει να σταθμίσει με ιδιαίτερη προσοχή τα περαιτέρω βήματά της.

ΚΥΠΡΟΣ: Εκλογές χωρίς δεύτερο γύρο

ΑΛΛΑ αντικείμενο σχολιασμού, σε υψηλά κυβερνητικά κλίμακια, αποτέλεσε, το πρωί της Δευτέρας, και το αποτέλεσμα των κυπριακών προεδρικών εκλογών. Το αποτέλεσμα και, ιδιαίτερα το υψηλό ποσοστό (56,54%) που συγκέντρωσε ο επανεκλεγείς Σπ. Κυπριανού, πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, κατέπληξε αυτούς που διαβεβαίωναν την κυβέρνηση ότι θα υπάρξει δεύτερος γύρος και ότι, όπως και αν έχει το πράγμα, η συνεργασία ΑΚΕΛ-ΔΗΚΟ δεν θα συγκεντρώσει ποσοστό πάνω από 52-53%.

ΦΥΣΙΚΑ, ΗΤΑΝ κοινό μυστικό ότι οι σχέσεις Παπανδρέου-Κυπριανού, δεν είχαν πλήρως αποκατασταθεί. Ότι, παρά τους όρκους του Σπ. Κυπριανού, ότι αποδέχεται την «επανατοποθέτηση του κυπριακού», με βάση τις επεξεργασίες Α. Παπανδρέου, εκείνος (ο Σπ. Κυπριανού) επέμενε να υπερτονίζει τη σημασία —και αποτελεσματικότητα...— του διακοινοτικού διαλόγου, έστω και υπό τη σκιά του Ατίλα.

ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ όμως, όπως λένε οι Άγγλοι, είναι πεισματάρικα. Έτσι διαμορφώθηκε το οριστικό εκλογικό αποτέλεσμα, το πρωί της Δευτέρας, ο πρωθυπουργός δεν είχε καμιά αναστολή προκειμένου να συγχαρεί τον πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας και να τον διαβεβαιώσει ότι «η κυβέρνησή μου κι εγώ, θα συνεχίσουμε τη συμπάραταξή μας με τον κυπριακό λαό, για την οριστική κατοχύρωση της ανεξαρτησίας, της ενότητας

και της εδαφικής ακεραιότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας». (Συγχαρητήρια απηύθυναν στον Σπ. Κυπριανού και ο πρόεδρος της Δημοκρατίας, Κ. Καραμανλής, και όλα σχεδόν τα ελληνικά πολιτικά κόμματα).

ΤΑ ΟΠΟΙΑ συγχαρητήρια μηνύματα όμως, δεν αναστέλλουν δυο ερωτήματα που τίθενται και εδώ, και στην Κύπρο: Το πρώτο αφορά τη συνέχιση ή μή συνέχιση του διακοινοτικού διαλόγου. (Το βράδυ της Δευτέρας, ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών Ιλνέρ Τουρκμέν, μιλώντας στους δημοσιογράφους, «εξέφραζε την ελπίδα» ότι η επανεκλογή του Σπ. Κυπριανού «θα επιτρέψει τη συνέχιση των διακοινοτικών συνομιλιών»...). Το δεύτερο ερώτημα αφορά την κατάθεση της κυπριακής προσφυγής στα Ηνωμένα Έθνη που είχε, όπως είναι γνωστό, «αναβληθεί» —για τον ερχόμενο Μάρτιο— λόγω των προεδρικών εκλογών στην Κύπρο. Τι μέλλει, γενέσθαι τώρα; Θα γίνει η προσφυγή ή θ' «αναβληθεί» και πάλι, λόγω μορατόριουμ και προσεχούς διαλόγου Αθήνας - Άγκυρας;

BIENNH: Μια «τιμητική επίσκεψη»

ΑΠΟ ΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ, τα κυβερνητικά ενδιαφέροντα μετακινήθηκαν στη Βιέννη, καθώς ο πρωθυπουργός, συνοδευόμενος από υπουργούς, υφυπουργούς, συμβούλους και δημοσιογράφους, αναχώρησε το μεσημέρι της Τετάρτης για την Αυστρία, προκειμένου να πραγματοποιήσει «τιμητική επίσκεψη» (η φράση ανήκει στον υφυπουργό Τύπου, Δημ. Μαρούδα) στον καγκελάριο Μπρούνο Κράισκι.

Η ΕΠΙΣΚΕΨΗ είχε πολλαπλούς σκοπούς: Να προωθήσει την οικονομική συνεργασία Ελλάδας-Αυστρίας. Να επιτύχει την «αναπροσαρμογή του ισχύοντος καθεστώτος» της ΣΤΑΓΙΕΡ-ΕΛΛΑΣ. (Αυτό σημαίνει να επαναληφθεί η παραγωγή των αρμάτων μάχης τύπου «Λεωνίδας» και να επεκταθεί το αυστριακό «νόου χάου», ώστε η ΣΤΑΓΙΕΡ-ΕΛΛΑΣ να κατασκευάζει και υπερσύγχρονα οπλικά συστήματα, όπως πυραύλους εδάφους, κτλ.). Και να «βοηθήσει» —αυτό δεν γράφεται, αλλά μόνο υποτονθορύζεται...— τον καγκελάριο Κράισκι, εν όψει των προσεχών βουλευτικών εκλογών, που ορίστηκαν για τις 26 Απριλίου.

ΟΙ ΕΚΛΟΓΕΣ ΑΥΤΕΣ, κατά κοινή παραδοχή, θα είναι δύσκολες για τον καγκελάριο, καθώς τα πρώτα σημάδια της οικονομικής κρίσης, άρχισαν να εμφανίζονται και στην Αυστρία! Και ο καγκελάριος, σε αντίθεση με ό,τι του συνιστούν οι συντηρητικοί της χώρας του (να μειωθούν οι μισθοί, να μειωθεί η κατανάλωση, να παρθούν νομισματικά μέτρα, κτλ.), υποστηρίζει ότι, ακόμη και σε συνθήκες οικονομικής στασιμότητας, θα πρέπει να προστατευθεί η απασχόληση, να ενισχυθούν οι πιο ασθενείς κοινωνικές τάξεις, να ενθαρρυνθούν οι παραγωγικές επενδύσεις, αλλά να περιορισθούν οι κερδοσκοπικές και παρασιτικές.

Ο ΜΠΡΟΥΝΟ ΚΡΑΪΣΚΙ αντιμετωπίζει και κάποια εσωτερικά προβλήματα μέσα στο κόμμα του, καθώς καταγράφονται ορισμένες τάσεις που μερικοί τις αποκαλούν ευρωκομμουνιστικές. Ο καγκελάριος διευκρινίζει —και επιμένει— ότι το κόμμα του είναι σοσιαλιστικό. Αλλά θα πρέπει, λέει «να ενδιαφερόμαστε και για τις άλλες δυνάμεις της ευρωπαϊκής Αριστεράς, που έχουν διαφορετική ιστορία από τη δική μας». Θα πρέπει «να πα

ρακολουθούμε και να κατανοούμε τα πολιτικά τους προγράμματα».

ΜΕΣΑ Σ' ΑΥΤΟ το πλαίσιο, ο Α. Παπανδρέου και ο Μπρούνο Κράισκυ, συζήτησαν —σαν «αλεξαντρινός προς αλεξαντρινό», ακριβέστερα σα σοσιαλιστής με σοσιαλιστή...— τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα ευρωπαϊκά σοσιαλιστικά κόμματα και, ειδικότερα, οι ευρωπαϊκές σοσιαλιστικές κυβερνήσεις. Και συμφώνησαν να συναντηθούν τον ερχόμενο Απρίλιο, στο Παρίσι, για τη δεύτερη συνάντηση των σοσιαλιστών πρωθυπουργών, υπό την υψηλή αιγίδα του Φρανσουά Μιτεράν.

ΑΛΛΑ τα «διαμειφθέντα» στη Βιέννη, θα τα εκθέσει ίσως ο ίδιος ο Α. Παπανδρέου, που επιστρέφει σήμερα το απόγευμα.

Περιμένοντας τον Τίχονοφ

ΤΡΕΙΣ ΜΕΡΕΣ αργότερα, ο πρωθυπουργός θα βρίσκεται και πάλι στο αεροδρόμιο του Ελληνικού, τη φορά αυτή, για να υποδεχθεί τον πρόεδρο του υπουργικού συμβουλίου της ΕΣΣΔ, Νικολάι Τίχονοφ.

ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ αυτή, η κυβέρνηση δίνει ιδιαίτερη σημασία. Αν μη τι άλλο, η επίσκεψη έχει και την ιστορική της διάσταση, καθώς είναι η πρώτη επίσκεψη Σοβιετικού πρωθυπουργού στη χώρα μας. (Ιστορία έγραψε και ο σημερινός πρόεδρος της Δημοκρατίας, Κ. Καραμανλής, όταν σαν πρωθυπουργός, επισκεπτόταν τη Μόσχα, το φθινόπωρο του 1979. Ήταν, τότε, η πρώτη επίσκεψη Έλληνα πρωθυπουργού στη σοβιετική πρωτεύουσα, 62 χρόνια μετά την εγκαθίδρυση του σοβιετικού κράτους και 34 χρόνια μετά το τέλος του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου...).

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ τοποθετεί την επίσκεψη Τίχονοφ στα πλαίσια της «πολυδιάστατης εξωτερικής πολιτικής που ακολουθεί η χώρα μας». Και κατά τον υφυπουργό Εξωτερικών Κ. Παπούλια, πραγματοποιείται «σε μια ιδιαίτερη κρίσιμη περίοδο, όπου η εύθραστη ισορροπία δυνάμεων στην ανατολική Μεσόγειο, υπονομεύεται από την πολιτική δυναμικών ενεργειών και τετελεσμένων γεγονότων». (Βλέπε και συνέντευξή του στο «Ριζοσπάστη»). Ο Κ. Παπούλιας τονίζει ακόμη τον «σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η ΕΣΣΔ στην εδραίωση της σταθερότητας σ' αυτήν την τόσο ευαίσθητη περιοχή» και καταλήγει λέγοντας πως η κυβέρνηση αναγνωρίζει —και εκτιμά— τις δυνατότητες που έχει η ΕΣΣΔ «για τη δημιουργία όρων και προϋποθέσεων, που θα εξασφαλίζουν, σε παγκόσμια κλίμακα, τις σχέσεις ειρήνης και συνεργασίας μεταξύ των λαών».

ΕΣΣΔ και εθνικά θέματα

ΑΣΦΑΛΩΣ, τα μεγάλα προβλήματα της ειρήνης και του πολέμου —Μέση Ανατολή, Μεσόγειος, ύφεση, περιορισμός των στρατηγικών όπλων, εγκατάσταση πυραύλων στην Ευρώπη, προτάσεις Ρήγκαν, προτάσεις των χωρών-μελών του Συμφώνου της Βαρσοβίας, αποπυρηνική Βαλκανική, κτλ.— όπως και τα προβλήματα οικονομικής συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών, θα συζητηθούν «εν πλάτει» από τους πρωθυπουργούς Παπανδρέου και Τίχονοφ. Τι θα γίνει, όμως, με τα μεγάλα εθνικά θέματα —Κυπριακό, Αιγαίο, εναέριος χώρος, υφαλοκρηπίδα; Πώς θα τοποθετηθεί ο Νικολάι Τίχονοφ απέναντι στην τουρκική πρόκληση, που τότε εκφράζεται με ωμές παραβιάσεις του εθνικού εναέριου χώρου από τα τουρκικά τζετ και τότε με απροσχημάτιστες διεκδικήσεις σε βάρος της εθνικής κυριαρχίας;

ΚΑΠΟΙΟΙ αθεράπευτοι ρομαντικοί, επιμένουν ότι η ΕΣΣΔ «βρίσκεται στο πλευρό μας». Και θα γινόταν, οπωσδήποτε,

φύλακας-άγγελος των συνόρων μας, αν φεύγαμε από το ΝΑΤΟ ή αν ξηλώναμε τις αμερικανικές βάσεις από το έδαφός μας... Σε επίρρωση, μάλιστα, της λογικής αυτής, επικαλούνται τις ανησυχίες του αμερικανικού Τύπου για την επίσκεψη Τίχονοφ στην Ελλάδα!

ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ λογική κινείται και το «Έθνος», που μας διαβεβαιώνει ότι «η σοβιετική στάση πάνω στο ελληνικό εθνικό πρόβλημα με την Τουρκία (όπως και στο Κυπριακό)», είναι «στάση εγγύησης των ελληνικών συμφερόντων και, ταυτόχρονα, στάση πίεσης προς τον τουρκικό επεκτατισμό». Άλλωστε —προσθέτει το «Έθνος»— «Η ΕΣΣΔ υποστηρίζει και προωθεί τη νέα συμφωνία για το δίκαιο της θάλασσας, η οποία (συμφωνία) είναι σαφώς υπέρ των ελληνικών απόψεων».

ΟΜΩΣ ΟΙ ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ των σοβιετικών πραγμάτων, έχουν διάφορη γνώμη. Η Σοβιετική Ένωση, υποστηρίζουν, δεν θα πάρει καμιά θέση, λόγω ή έργω, κατά του τουρκικού επεκτατισμού. Την άποψη αυτή, συμμερίζεται και ο πρώην πρωθυπουργός κ. Γ. Ράλλης, ο οποίος υπενθυμίζει, με την ευκαιρία, ότι «επί χρόνια ολόκληρα μετά την τουρκική εισβολή στην Κύπρο, η σοβιετική κυβέρνηση απέφευγε με σχολαστικότητα να προφέρει ακόμη και το όνομα της Τουρκίας»... Όσο για το ότι η Σοβιετική Ένωση υποστηρίζει τη νέα συμφωνία για το δίκαιο της θάλασσας, είναι, οπωσδήποτε, κάτι το θετικό. Όμως, παράλληλα, η Σοβιετική Ένωση υποστηρίζει και την αρχή της ευθυδικίας (equité), έστω και αν την αποκαλεί «αρχή της ισότητας» ή «αρχή της ίσης βάσης». Αυτό, άλλωστε, φάνηκε καθαρά, στη διένεξή της με τη Σουηδία, σε ό,τι αφορά (το σουηδικό) νησί Γκότλαντ, στη Βαλτική. Η Σοβιετική Ένωση υποστηρίζει ότι η Γκότλαντ δεν έχει υφαλοκρηπίδα και, συνεπώς, η διαχωριστική γραμμή θα πρέπει να χαρακτηρίζεται μεταξύ της σουηδικής και της σοβιετικής ακτής, ακριβώς όπως και η Τουρκία λέει ότι η Λήμνος, η Σάμος ή η Χίος, δεν έχουν υφαλοκρηπίδα και, συνεπώς, η διαχωριστική γραμμή θα πρέπει να χαρακτηρίζεται κάπου στο μέσο του Αιγαίου!

ΟΙ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ αυτές, δεν αναιρούν, φυσικά, το γεγονός ότι η Σοβιετική Ένωση, σα μια από τις μεγάλες δυνάμεις, επωμίζεται τεράστιες ευθύνες για την περιφρούρηση και προώθηση της ειρήνης, τόσο στην περιοχή μας, όσο και σε παγκόσμια κλίμακα. Από τη σκοπιά αυτή, ο ελληνικός λαός καλωσορίζει το Ν. Τίχονοφ, όχι γιατί «θα φέρει το σεφέρι», αλλά γιατί η μεγάλη χώρα του μπορεί, αν θέλει, να συμβάλει θετικά στην επίλυση και των δικών μας κρίσιμων εθνικών θεμάτων. Στην Κύπρο λ.χ., μπορεί να πιέσει —μαζί με την Ελλάδα— για την αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων από το νησί. Και στο Αιγαίο, ν' απαιτήσει σεβασμό των διεθνών συνθηκών, στη βάση των αρχών του Ελσίνκι.

Ο ΤΙΧΟΝΟΦ επιστρέφει στην πατρίδα του την ερχόμενη Πέμπτη. Και 24 ώρες αργότερα, έρχεται ο Ρ. Μπαρτόλομιου από την Ουάσιγκτον, φέρνοντας —υποτίθεται— στις αποσκευές του κάποιες νέες προτάσεις πάνω στο θέμα των βάσεων. Οι απλοί Έλληνες σημείωσαν, στο μεταξύ, τη δήλωση του Α. Παπανδρέου στην «Ουνιτά»: «Ελπίζουμε ότι θα καταλήξουμε σε τελική συμφωνία, πάνω σ' ένα χρονοδιάγραμμα για την απομάκρυνση των αμερικανικών βάσεων από την Ελλάδα». Αλλά θ' απομακρυνθούν, πράγματι, οι βάσεις;...

ANTHΝΩΡ

Εξόρμηση
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Η ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ Η ΧΙΟΣ

Δεν γνωρίζουμε αν υπάρχουν και ποια είναι τα πορίσματα και τα συμπεράσματα των ανακρίσεων από τις αρμόδιες αρχές, για το θέμα του αντιαρματικού βλήματος, που εκτοξεύτηκε στη Χίο την προηγούμενη Παρασκευή. Το θέμα απασχόλησε εκτεταμένα τον Τύπο και προκάλεσε δικαιολογημένες ανησυχίες στην κοινή γνώμη, αν και ο κυβερνητικός εκπρόσωπος τόνισε στην δήλωσή του ότι, η κυβέρνηση δεν το «θεωρεί αρκετά σοβαρό».

Μετά τη μεταπολίτευση οι επιλογές των κυβερνήσεων της ΝΔ στις Ένοπλες Δυνάμεις, οι οποίες δεν προωθούσαν μια πολιτική εκδημοκρατισμού του στρατού, άφηναν πολλά περιθώρια για την ύπαρξη και δραστηριότητα ακροδεξιών στοιχείων και νοσταλγών της Χούντας. Και τέτοια στοιχεία υπάρχουν και σήμερα, όπως και αρκετοί που επιμένουν να χρησιμοποιούν τις Ένοπλες Δυνάμεις με διάφορους τρόπους. Τα γεγονότα στη Χίο δεν μπορεί να είναι ούτε τυχαία, ούτε ασήμαντα. Επειδή όμως σε τέτοιες περιπτώσεις υπάρχει μια ιδιάζουσα ευαισθησία —και σωστά— είναι φυσικό η κοινή γνώμη να ζητά μια συγκεκριμένη, υπεύθυνη και σαφή πληροφόρηση. Γιατί δεν είναι μόνο το θέμα της Χίου που οι πληροφορίες οι οποίες δημοσιεύθηκαν στο Τύπο το αποδίδουν σε ακροδεξιά στοιχεία και με ευρύτερες συνέπειες είναι και οι επανειλημμένες κλοπές όπλων, από στρατιωτικές αποθήκες.

Η υπεύθυνη και σαφή πληροφόρηση λοιπόν είναι αναγκαία. Όχι μόνο για να διαλύσει ποικίλες και αλληλοσυγκρουόμενες φήμες. Αλλά κυρίως να μην επιτρέψει τη δημιουργία ή την καλλιέργεια μιας ιδιόμορφης κινδυνολογίας, που προκαλεί στη κοινή γνώμη και το γεγονός της Χίου, αλλά και τα εντυπωσιακά οχτάστηλα στον Τύπο. Η κυβέρνηση συνεπώς, εκτός από την εφαρμογή, με συνέπεια και χωρίς υπαναχωρήσεις, μιας συγκεκριμένης πολιτικής στο θέμα του εκδημοκρατισμού των Ενόπλων Δυνάμεων, οφείλει να προχωρήσει σε βάθος τις ανακρίσεις και να δώσει υπεύθυνες απαντήσεις στα ερωτήματα και τις απορίες της κοινής γνώμης.

ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΑ ΚΟΜΠΛΕΞ

Η υπόθεση της μισθοδοσίας των στελεχών που απαρτίζουν το πρωθυπουργικό γραφείο, προσφέρεται για αξιόλογες παρατηρήσεις πάνω στα ήθη της πολιτικής μας ζωής και ειδικότερα στις αντιδράσεις και «τα αδύνατα σημεία» του κυβερνητικού κόμματος.

Οι αντιπολιτευόμενες εφημερίδες έχουν λίγο-πολύ συλλάβει ότι το ΠΑΣΟΚ διακατέχεται από το «κόμπλεξ του ποπουλισμού». Η «Καθημερινή» δημοσιεύει τους μισθούς των άμεσων συνεργατών του κ. Παπανδρέου, χωρίς κανένα σχόλιο. Η κυβέρνηση νιώθει την υποχρέωση να απαντήσει, όχι για να υπερασπιστεί το δικαίωμα κάποιων (ίσως πολυάριθμων σε σχέση με τις ανάγκες) υψηλά ιστάμενων να αμείβονται ικανοποιητικά, αλλά για να απολογηθεί με λαϊκίστικο τρόπο στις λαϊκίστικες επισημάνσεις. Από δω αρχίζει και ο φαύλος κύκλος:

Αντί, λοιπόν, ο κ. Μαρούδας να υποστηρίξει ότι ο διπλωματικός σύμβουλος του πρωθυπουργού (που παρακολουθεί βήμα προς βήμα το καθημερινό εξοντωτικό πρωθυπουργικό πρόγραμμα), καλά κάνει και αμείβεται με τον μισθό ενός ανώτερου δημόσιου υπάλληλου, διαψεύδει την είδηση. Και για του λόγου το αληθές, παραδίδει στους δημοσιογράφους τα πετσοκομμένα αντίγραφα της μισθολογικής κατάστασης, τα οποία δεν συμπεριλαμβάνουν τις υπερωρίες. Μπροστά στη βιασύνη της διάψευσης, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος δεν σκέπτεται την πιθανότητα κάποιος να έχει ολόκληρα τα αντίγραφα. Οι εφημερίδες όμως τα έχουν και τα δημοσιεύουν, επισημαίνοντας —ορθώς— ότι η κυβέρνηση λέει ψέμματα και έτσι ένα ασήμαντο πρόβλημα μετατρέπεται σε κύριο πολιτικό θέμα.

Τότε η κυβέρνηση, επιστρατεύει τον κ. Κουτσόγιωργα, ο οποίος και δηλώνει ότι οι υπερωρίες δεν είχαν πληρωθεί και όλα εντάσσονται στην λασπολογία της δεξιάς. Η δήλωση μεταδίδεται από την τηλεόραση και κανείς από τους κυβερνητικούς αρμόδιους δεν είναι σε θέση να καταλάβει, ότι έστω και βρίζοντας την δεξιά, η μετατροπή του προβλήματος σε παλλαϊκό ζήτημα, βλέπτε την ίδια την κυβέρνηση, αφού όπου υπάρχει καπνός (που «ανασκευάζεται» τηλεοπτικώς) υπάρχει και φωτιά.

Έτσι μαθαίνουμε ότι τα στελέχη του πρωθυπουργικού γραφείου, κάνουν υπερωρίες (που όμως δεν πληρώθηκαν ακόμα), λες και είναι εργάτες ή δημόσιοι υπάλληλοι που χτυπάνε κάρτα.

Τέλος και το αποκορύφωμα: ο γεν. γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου και ο γεν. διευθυντής του Πολιτικού Γραφείου πληρώνονται —σύμφωνα με το έγγραφο— με υπερωρίες για να φορολογούνται λιγότερο, πράγμα που αναγκάζει ακόμα και την «Ελευθεροτυπία» να ζητήσει την παραίτησή τους. Εμείς απλώς αναρωτιόμαστε: είναι δυνατόν τέτοια ή άλλα (;) κόμπλεξ να καθορίζουν την στάση και να προκαλούν τόση ζημιά στην κυβέρνηση;

ΣΤΗΝ ΑΝΑΜΠΟΥΜΠΟΥΛΑ Ο ΛΥΚΟΣ ΧΑΙΡΕΤΑΙ

Η έρευνα της Ελένης Αποστολοπούλου, (στο προηγούμενο ΑΝΤΙ, τχ. 224) έδειξε, νομίζουμε, με σαφήνεια και επάρκεια τα αίτια της κακοδαιμονίας του ελληνικού ασφαλιστικού συστήματος. Είναι ένα σύστημα που δεν εμπεδώνει το «αίσθημα ασφαλείας» πράγμα που υποτίθεται ότι επιδιώκει, αλλά, αντίθετα ταλαιπωρεί και κοστίζει διπλά στους ασφαλισμένους και το κοινωνικό σύνολο.

Διότι, στο έδαφος αυτής της ανεπάρκειας ανθεί η «ιδιωτική πρωτοβουλία» στο χώρο της ασφάλισης. Έτσι, ο ασφαλισμένος καταβάλλει πολλές φορές διπλά ασφάλιστρα: στο ΙΚΑ ή στο ταμείο του απ' τη μια μεριά και σε έναν «πολλά υποσχόμενο» ασφαλιστικό οργανισμό, απ' την άλλη.

Η «καμπάνια» της INTERAMERICAN σε όλο τον ημερήσιο Τύπο τις προηγούμενες βδομάδες, όπως και η καταχώρηση της ίδιας διαφήμισης σ' αυτό το τεύχος του ΑΝΤΙ, αποτελούν δείγμα της εκμετάλλευσης του κενού των κρατικών φορέων από έναν ιδιωτικό.

Αν προσέξει κανείς τη διατύπωση του διαφημιστικού κειμένου θα διακρίνει την έντεχνη υπόμνηση του «άγχους», της «ανασφάλειας», της «σιγουριάς» που είναι «μια μορφή ευτυχίας».

Πιστεύουμε πως γρήγορα πρέπει να διαμορφωθούν οι προϋποθέσεις, ώστε το καθεστώς των ασφαλιστικών ταμείων, να αποτελέσει την πιο ζωντανή αντιδιαφήμιση διαφόρων εταιρειών και όχι μόνο της INTERAMERICAN, που χαίρονται το σημερινό χάος, όπως ακριβώς ο λύκος την αναμπουμπούλα.

Η αλλαγή στις κοινωνικές ασφαλίσσεις είναι άλλωστε και μία από τις πολλές προεκλογικές υποσχέσεις του ΠΑΣΟΚ στους εργαζόμενους, αλλά και ένα από τα σημεία, που η κυβέρνηση ιδιαίτερα επέμενε στις προγραμματικές της διακηρύξεις.

ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΜΠΛΟΚΩΝ ΣΥΝΕΧΕΙΑ...

Ερώτηση, με αίτηση κατάθεσης εγγράφων, κατέθεσε στη Βουλή στις 28 Ιανουαρίου, ο ανεξάρτητος σοσιαλιστής Βουλευτής κ. Στάθης Παναγούλης με αφορμή σχόλιο του ΑΝΤΙ (τχ. 223), που αφορούσε την είδηση για την αντικανονική δανειοδότηση του βιομήχανου κ. Βογιατζή από το κεντρικό υποκατάστημα της Εθνικής Τράπεζας Θεσσαλονίκης.

Μέχρι την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές, δεν γνωρίζουμε αν και τι απάντησαν οι υπουργοί της Εθνικής Οικονομίας και της Δικαιοσύνης κ. Γερ. Αρσένης και Γ. Α. Μαγκάκης στην ερώτηση του κ. Παναγούλη. Συνεπώς τα ερωτήματα του σχετικού σχολίου στο ΑΝΤΙ εξακολουθούν να ισχύουν. Γεννιούνται, μάλιστα, ορισμένα ερωτηματικά πιο σοβαρά τώρα, αν υπολογισθεί και το γεγονός ότι, παρά τα σχετικά δημοσιεύματα στον Τύπο ούτε η Εθνική Τράπεζα, από όσο γνωρίζουμε μέχρι τώρα, ούτε κανείς άλλος αρμόδιος μπήκε στον κόπο να δώσει κάποια απάντηση. Έτσι για να «διασκεδάσει», τουλάχιστον, τις ανησυχίες της κοινής γνώμης που βλέπει πάλι να επαναλαμβάνονται με άλλους «πρωταγωνιστές», οι ίδιες φαυλότητες που καταγγέλονταν και στο παρελθόν επί ΝΔ, αν βέβαια θεωρήσουμε ότι ισχύουν στο σύνολό τους τα στοιχεία της σχετικής ειδησεογραφίας.

Εμείς πάντως, ειλικρινά περιμένουμε κάποιες εξηγήσεις.

Αυξανόμεθα ετεροχρονιζόμενοι

Το ANTI είναι υποχρεωμένο να ανεβάσει την τιμή πώλησής του, λόγω της κατακόρυφης ανόδου όλων των συντελεστών κόστους της έκδοσης. Έτσι, από το επόμενο τεύχος (226) θα πωλείται προς 50 δρχ.

Οι παλιότεροι αναγνώστες μας γνωρίζουν ότι σ' όλα τα τελευταία «πληθωριστικά» χρόνια, κάναμε προσπάθειες για να διατηρήσουμε την τιμή του περιοδικού σε λογικά επίπεδα. Και πρέπει να θεωρηθεί ως επιτυχία ότι από το 1974 μέχρι σήμερα το ANTI απλώς διπλασίασε την τιμή του (από 20 σε 40 δρχ.), ενώ οι εφημερίδες και πολλά μεγάλης κυκλοφορίας περιοδικά αναγκάστηκαν να την τετραπλασιάσουν (από 5 σε 20 δρχ.) ή και να την πολλαπλασιάσουν (από 12 σε 80 δρχ. για ορισμένα περιοδικά).

Αυτό που πάντα επιδιώξαμε, ήταν να ανταπεξέλθουμε στο συνεχώς αυξανόμενο κόστος της έκδοσης, με την αύξηση του αριθμού των αναγνωστών. Η κυκλοφορία του ANTI έχει ξεπεράσει τα 20.000 φύλλα, πράγμα που μας έδωσε τη δυνατότητα να συγκρατήσουμε σε χαμηλά επίπεδα την τιμή, παρά την συνεχή αύξηση των συντελεστών κόστους.

Από την προηγούμενη αύξηση της τιμής του ANTI (Οκτώβρης 1981), η τιμή του τυπογραφικού χαρτιού ανέβηκε κατά 35% (από 41,80 δρχ. το κιλό σε 55,80), τα τυπογραφικά έξοδα κατά 38%. Παρόμοια είναι τα ποσοστά και για όλους τους υπόλοιπους τομείς της παραγωγής και της εκτύπωσης του ANTI. Έτσι η κατά 10 δρχ. άνοδος της τιμής (σε ποσοστά κατά 25%) είναι αναγκαία, όταν μάλιστα οι περισσότερες από τις πολλαπλώς χρηματοδοτούμενες εφημερίδες ανέβασαν ήδη την τιμή τους κατά 50% (από 20 σε 30 δρχ.).

Ας σημειώσουμε, τέλος, ότι το ANTI δεν έχει άλλους οικονομικούς πόρους, εκτός από τους φανερούς: τα έσοδα από τις πωλήσεις και τις διαφημίσεις. Γι' αυτό και ελπίζουμε ότι η μικρή αυτή αύξηση, θα βρει την κατανόηση των αναγνωστών μας, αλλά και θα μας βοηθήσει στην ποιοτική βελτίωση της έκδοσης.

Και μια παρένθεση: Η τιμή όλων των εντύπων θα μπορούσε να διατηρηθεί στα ίδια επίπεδα, αν η κυβέρνηση, σε συνεργασία με τους αρμόδιους παράγοντες και φορείς, προσπαθούσε να βελτιώσει το σύστημα διανομής. Σε σχετική έρευνα του ANTI είχαμε υπολογίσει ότι 24 εκατομμύρια δραχμές το μήνα πάνε στα σκουπίδια, εξαιτίας των ελλείψεων στο κύκλωμα διανομής. Η εκτίμηση του ποσού αυτού έγινε με μετριοπαθείς υπολογισμούς και χωρίς να συνυπολογισθούν τα περιοδικά, οι ημερήσιες οικονομικές, αθλητικές, επαρχιακές εφημερίδες. Στην περίπτωση αυτή το ύψος της σπατάλης θα έφτανε τα 50 εκατομμύρια δραχμές. Με την υποτίμηση της δραχμής το έλλειμμα, πλέον, γίνεται 60 εκατομμύρια δραχμές το μήνα, η άνοδος της τιμής των εφημερίδων δημιουργεί πληθωριστικές πιέσεις κτλ. Αυτά φαίνεται ότι δεν ενδιαφέρουν τους αρμόδιους παράγοντες. Ποιός είναι διατεθειμένος να διακινδυνεύσει το πολιτικό κόστος τέτοιων μεταρρυθμίσεων στα πλαίσια ενός Νόμου για τον Τύπο, που φαίνεται ότι παραπέμπεται στις καλές νύχτες;

και μια προσφορά...

Ουσιαστική βοήθεια προς το ANTI ήταν και είναι πάντα η συνδρομή των μόνιμων αναγνωστών του. Έτσι, παρά την αναγκαστική αύξηση της τιμής, θα θέλαμε να σημειώσουμε ότι οι συνδρομές, οι ανανεώσεις συνδρομών, αλλά και οι καινούριες, τόσο στο εσωτερικό, όσο και στο εξωτερικό, θα παραμείνουν στις ίδιες τιμές ως το τέλος Μαρτίου.

Μ' αυτό τον τρόπο και οι αναγνώστες μας που ενδιαφέρονται να παίρνουν το ANTI για ένα χρόνο ακόμη, θα διευκολυνθούν, αλλά και το ANTI θα ενισχυθεί. Όσοι, λοιπόν, θα ήθελαν

να ανανεώσουν την συνδρομή τους ή να γραφτούν τώρα συνδρομητές μπορούν να το κάνουν, στέλνοντας το παρακάτω δελτίο εγγραφής συμπληρωμένο, ή γράφοντάς μας ένα ανάλογο σημείωμα, αν δε θέλουν να ψαλιδίσουν το τεύχος τους!

ΔΕΛΤΙΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗ*

Όνομα

Διεύθυνση

ΕΞΑΜΗΝΗ ☐

ΕΤΗΣΙΑ ☐

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

* Το ανάλογο ποσό αν πρόκειται για ετήσια ή εξάμηνη, για την Ελλάδα ή το εξωτερικό θα το βρείτε αναλυτικά στη σελίδα 54 αυτού του τεύχους.

Τό Πολυεθνικό 'Ασυλο

ΠΙΕΝΝΕΣ γνωρίζει τό Πανεπιστημιακό "Ασυλο, με τὰ έργα που ανεβάζουν στὸ χώρο τοῦ προαυλίου οἱ διαμαρτυρόμενοι καὶ καταπιεζόμενοι ἀλλόφυλοι καὶ ἀλλόθρησκοι. Μετὰ τὸ ἔργο πού ανέβασαν Τούρκοι κατὰ τοῦ Εβρέν, με τὰ γνωστά αἱματηρά ἐπεισόδια, ἦρθε καὶ ἡ σειρά τῶν Περσῶν. Χθές, ὅλη τὴ μέρα, ἔδιναν υπαίθριες παραστάσεις Πέρσες προφανῶς ἀντιφρονούντες μπροστὰ σὲ ἓνα ἐκδηλωτικὸ κοινὸ. Ἡ υπόθεσις τοῦ ἔργου — ὁ αἰμοσταγὴς Χομεϊνί φονεύει μπροστὰ στὰ μάτια τῶν περσικῶν καὶ κοντοστεκόντων Ἑλλήνων τὸν Κατηραμένο Μεγάλου Μουζαβέντ Χαλκ καὶ τὴν ἐνδοξο ἐπαναστάτρια Ἀστράφ Ραμπί.

Δεμένοι σὲ πάσσαλους, ἐκεῖ

νος μετὰ τὰ μάτια κλειστά, ἐκείνη μετὰ φερετζέδες, καὶ καλὺπτρες, ἀντιμετώπιζαν τὸ ἐκτελεστικὸ ἀπόσπασμα... Ἡ εἴσοδος δωρεάν, καὶ ἀπὸ τὸ πεζοδρόμιον, κόσμος πολὺς, περιέργεια καὶ σχόλια. Ἀποκτήσαμε στὴν καρδιά τῆς πρωτεύουσας καὶ πολυεθνικὸ θέατρο, μετὰ πολιτικὸ ρεπερτόριο καὶ πλήρη αὐσμία. Τώρα τί σχέση ἔχει αὐτὸ μετὰ τὴν ἐννοία τοῦ ἀσύλου καὶ τὸ ἀπαράβατο δικαίωμα τῶν φοιτητῶν νὰ ἔχουν ἓναν χώρο δικό τους, γιὰ τίς σπουδές τους, μετὰ τὰ παραστάσεις, ἡ ἀνομιὰ παραστάσεις τοῦ πολιτικοῦ δράματος καθὲς χώρας, αὐτὸ εἶναι κατὰ πού ὁ λαὸς δὲν ξέρει, καὶ τὸ ΠΑΣΟΚ δὲν μπορεῖ νὰ πεί. Ἐκτός ἀν, παραφράζοντας, τὸ γνωστὸ τροπάριον, πεί πῶς «παρέλαβαν ἀσυλο καὶ τόκαναν πολυεθνικὸ θέατρο».

7/2/81

ΦΑΣΙΣΜΟΣ ΡΟΜΑΝΤΙΚ

Οἱ στήλες τοῦ ANTI ἔχουν ἀσχοληθεῖ συχνά μετὰ τὴν «Καθημερινή», τὴς ἀντιφάσεις καὶ τὴς παλινωδίες γραφῆς, πολιτικῆς στάσης ἀλλὰ καὶ ἥθους τῆς εφημερίδας αὐτῆς. Τὸ ἐνδιαφέρον ἐκκινεῖ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ἡ «Καθημερινή» προσπάθησε μετὰ τὸν πιο σαφὴ τρόπο, ἀπ' ὅλες τὴς εφημερίδες τῆς Δεξιᾶς νὰ «παίξει τὸ παιχνίδι τῶν θεσμῶν», νὰ ἐγκαταλείψει τὴ μισαλλοδοξία, τὴν ἀθλιότητα καὶ τὴ μετριότητα πού χαρακτηρίζει — καὶ χαρακτηρίζει — τὴς δεξιᾶς εφημερίδες στὸν τόπο μας.

Να ὁμως πού κάθε φορὰ, οἱ «καλὲς προσπάθειες», ἀνατρέπονται ἀπὸ τὴς πάγιες προθέσεις. Να πού τὰ «ανοίγματα» κλείνουν βάνουσα ἀπὸ τὸν φόβο τῶν ἐπιπτώσεών τους. Να πού οἱ παραδοσιακὲς ἀφετηρίες οδηγοῦν στὴν πιο ἀποτρόπαιη γραφὴ. Να πού ὁ ἀριστοκρατικὸς ψευτορομαντισμὸς καταλήγει σὲ μιὰ χυδαία ἀντιμετώπιση τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς καὶ τῶν ἀγωνιῶν τῆς.

Τὸ σχόλιο πού παραθέτουμε ἀπὸ τὸ φύλλο τῆς 9/2 εἶναι μιὰ ἀπὸ τὴς πιο βάνουσες καὶ χυδαίες ἀντιμετωπίσεις τοῦ ἀγῶνα καὶ τῶν ταλαιπωριῶν ἐνὸς λαοῦ, τοῦ περσικοῦ, πού ὁμως ὡς ἀντίληψη, θὰ μπορούσε κάλλιστα νὰ ἰσχύει γιὰ τὴν πιο κοντινὰ, μέχρι καὶ τὰ δικά μας.

Ὁ «Κατηραμένος Μεγάλος Μουζαβέντ Χαλκ», δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν ὁργάνωση τοῦ Μουζαχεντίν Χαλκ» πού ἔχει δώσει μέχρι τώρα χιλιάδες νεκροὺς στοὺς ἀγῶνες ἐναντίον τοῦ Σάχη καὶ τοῦ χομεϊνικοῦ σκοταδισμοῦ. Ὁ «Κατηραμένος Μουζαβέντ Χαλκ» δὲν εἶναι

παρὰ ἓνα σύμβολο μιᾶς ἀνιδιοτελοῦς ἐπαναστατικῆς αὐτοθυσίας, δὲν εἶναι παρὰ ὁ σύντροφος, πολίτης καὶ ἀξιοπρεπὴς ἄνθρωπος, σὲ μιὰ ὄχι καὶ τόσο μακρινὴ κοινωνικὴ καὶ ἀνθρώπινη περιοχὴ.

Ἡ «ἐνδοξη ἐπαναστάτρια Ἀστράφ Ραμπί» δὲν εἶναι παρὰ ἡ γῆτις τῶν Μουτζαχεντίν πού σκοτώθηκε πρὶν λίγο καιρὸ στὴν Τεχεράνη ὅταν οἱ «φρουροὶ τῆς ἐπανάστασης» ἐπιτέθηκαν στὸ κρησφύγετό τῆς. Εἶναι ἡ γυναίκα τοῦ Ρατζαβί, ἀρχηγοῦ τῶν Μουτζαχεντίν, πού διέφυγε στὸ Παρίσι μετὰ τὸν Μπανί-Σαντρ.

Θὰ ἦταν εὐκόλο νὰ πούμε ὅτι ἀποτελεῖ τὸ δημοσίευμα ἐκδήλωση μιᾶς φασιστικῆς νοοτροπίας. Πρόκειται γιὰ κάτι χειρότερο: εἶναι ἡ στάση τῆς Μαρίας Ἀντουανέτας πού κοιτά ἀπ' τὰ Ἀνάκτορα τὸν «ὄχλο» καὶ ἀναρωτιέται ἀν τους τέλειωσε τὸ παντεσπάνι...

Τὸ ἴδιο καὶ τὸ σχόλιο τοῦ «ΤΗΛΕΦΟΥ» τῆς Καθημερινῆς ἀντιμετωπίζει τοὺς ἀγωνιζόμενους λαοὺς καὶ ἀνθρώπους σαν φιγούρες τοῦ Καραγκιόζη, με ἀριστοκρατικὴ ἀπόσταση καὶ περιφρόνηση, πρὸς τὸ «κακὸ θέαμα» τῶν φτωχῶν καὶ τῶν ξυπόλητων.

Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ παραξενεύεται κανεὶς μετὰ τὴν ἀπορία τοῦ ΤΗΛΕΦΟΥ γιὰ τὴν ἐννοία τοῦ Ἀσύλου.

Ὅσο γιὰ τὴς συμβουλές του, οἱ φοιτητὲς μάλλον θὰ θυμούνται τὸ κλασικὸ ἐκεῖνο τοῦ Βάρναλη «ὅτι ποτέ δὲν θέλησαν νὰ ἀρέσουν στὰ σκυλάκια τοῦ καναπέ».

Μικρά κι εμπαθή σχόλια ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

του Η. Ευθυμιόπουλου

Η ΑΝΤΙΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΘΕΤΩΝ ΚΑΙ Η ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ ΑΜΗΧΑΝΙΑ

Παράδειγμα 1ο: Φεύγοντας απ' το Λαύριο η γαλλική εταιρεία που μέχρι τώρα εκμεταλλεύονταν τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας μολύβδου, άφησε πίσω της μια ασύμφορη γι' αυτήν επιχείρηση κι ένα πληθυσμό με χρόνια μολυβδίαση στο αίμα. Τότε οι εργαζόμενοι «καταλαμβάνουν» το εργοστάσιο και ύστερα από μήνες ο αγώνας τους καρποφορεί. Προκειμένου μάλιστα να τονιστεί ότι το κοινωνικό σύνολο είναι εκείνο που αναλαμβάνει το οικονομικό και περιβαλλοντικό κόστος απ' την επαναλειτουργία της μονάδας, χρησιμοποιείται ο όρος κοινωνικοποίηση. Σταθμός δηλαδή κι ορόσημο στην ιστορία των εργατικών αγώνων.

Παράδειγμα 2ο: Κινητοποιήσεις στην «κόλαση» της Ελευσίνας απαιτούν την «επανάταξη της αργούσας μονάδας κοκερίας της Χαλυβουργικής, στο κύκλωμα της παραγωγής».

Παράδειγμα 3ο: Οι κάτοικοι των Αγίων Θεοδώρων αντιδρούν και (προς το παρόν) αποτρέπουν την ίδρυση χαλυβουργικής βιομηχανίας στην αγροτοπαραθεριστική περιοχή τους.

Παράδειγμα 4ο: Ντόπιοι δεξιοί κομματάρχες στη Σίφνο, επισείοντας την καταστροφή του τουρισμού και του περιβάλλοντος ματαιώνουν την εγκατάσταση μιας ανώδυνης κατά τα φαινόμενα βιοτεχνίας, με αρκετά φιλόδοξους στόχους (λαϊκή συμμετοχή, επαγγελματική επιμόρφωση νέων κτλ.)

Η ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑΖΗΤΕΙ ΤΟΥΣ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ ΤΗΣ.

ΑΝΤΙΣΟΒΙΕΤΙΣΜΟΣ

Μας ξετρέλανε αυτή η Μαργαρίτα, όταν από τον περασμένο Γενάρη άρχισε να ραντίζει την κατώτερη ατμόσφαιρα με τα ραδιενεργά της πέταλα. Ευτυχώς που τα τελευταία κομμάτια έπεσαν σε άλλες θάλασσες, απειλώντας μόνο το πλαγκτόν και τα ψάρια.

Μαργαρίτα, είναι το χαϊδευτικό όνομα του σοβιετικού κατασκοπευτικού δορυφόρου COSMOS 1402. Ένα αντίστοιχο κατασκεύασμα, μη μπορώντας να ελέγξει την τροχιά του, έπεσε πριν 5 χρόνια στον Καναδά όπου για την εξουδετέρωσή του κινητοποιήθηκαν πάνω από χίλιοι τεχνικοί, στρατιωτικοί και επιστήμονες, ενώ το κόστος της επιχείρησης έφτασε τα 6 εκατομμύρια δολάρια.

Η καρδιά της κάθε Μαργαρίτας —υπάρχουν άλλες 23 πάνω απ' τα κεφάλια μας— είναι ένας μικρός πυρηνικός αντιδραστήρας: 50 κιλά ουράνιο εμπλουτισμένο κατά 90% τροφοδοτεί τις τουρμπίνες, τις αντλίες και τα όργανα. Λέγεται πως ήταν η μόνη

ρεαλιστική λύση στη σημερινή φάση ανάπτυξης της σοβιετικής τεχνολογίας. Άλλωστε, η φίλη αυτή χώρα έχει παράδοση στη βαριά βιομηχανία.

Τι θέλω όμως τώρα και μπλέκω το περιβάλλον με την πολιτική, όπως πολύ σωστά παρατηρεί αναγνώστης του περιοδικού, σε πρόσφατη επιστολή του;

Η ΑΝΟΔΟΣ ΚΑΙ Η ΠΤΩΣΗ

Λέγεται πως τίποτα δεν είναι πιο οριστικό από έναν προσωρινό ή ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ νόμο. Άλλωστε η νέα έμπνευση του ΥΧΟΠ δεν αποτελεί καινοτομία στον ελληνικό χώρο. Η νομιμοποίηση των αυθαιρέτων, οι οικογενειακοί συντελεστές, και οι ρυθμίσεις κατά περίπτωση, είναι απλώς η επιβεβαίωση της διάστασης μεταξύ των λόγων και των έργων. Μια μικρή όμως τροπολογία στο περιβόητο νομοσχέδιο παίρνει δυσανάλογες διαστάσεις: βαριές ποινές προβλέπονται για τη συμμετοχή μηχανικών στην αυθαίρετη δόμηση. Ο κλάδος εξεγείρεται. Η μετάθεση της ευθύνης και η ενοχοποίηση, απειλεί μια στέρεη μέχρι τώρα κοινωνική συμμαχία.

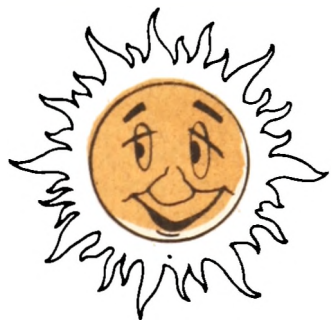
Οι μηχανικοί: το επαγγελματικό όνειρο μιας ολόκληρης γενιάς. Περιζήτητοι κάποτε ως γαμπροί και ως δημόσιοι υπάλληλοι, σπάνια ακολουθούσαν το δεύτερο δρόμο. Μαζί με τους δικηγόρους και τους γιατρούς η ηγέτιδα τάξη. Γκρέμιζαν κι έχτιζαν, γέμισε η Ελλάδα αντιπαροχές, μπετόν αρμέ και πυλωτές. Η γη βγήκε στο χρηματιστήριο, τα πτυχία εξαργυρώθηκαν. Η χώρα ένα εργοτάξιο, ένα ρετιρέ η ελπίδα.

Μα ήρθαν χρόνια δισεχτα. Η λεγόμενη κρίση. Έπεσαν οι μετοχές, ξέφτισε το κοινωνικό αντίκρουσμα, οι υπογραφές ξεπουλήθηκαν όσο-όσο. Πανάκριβα τα υλικά, μικρός ο τζίρος, τα διαμερίσματα απούλητα. Απ' τον χορό των εκατομμυρίων, στο κυνήγι του μεροκάματου. Λύσεις απελπισίας. Φτηνά εξοχικά, πρόχειρες επεκτάσεις και γιατί όχι και κανένα αυθαίρετο. Έτσι κι αλλιώς το δομημένο περιβάλλον καταρρέει.

Μετά, λοιπόν, απ' το μνημείο στον ανώνυμο και αυθαίρετο οικιστή, αναμένεται αδριάντας για τον επώνυμο και ηρωικώς πεσόντα μηχανικό-εργολάβο.

ΝΕΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Να γίνει «πνεύμονας πρασίνου» και χώρος αναψυχής η πλατεία Ζαρίφη στη Ν. Σμύρνη Αττικής, ζητούν σύσσωμοι οι κάτοικοι της πολυπληθούς συνοικίας. Ποιος την απειλεί; Ο Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων! Συνεστήθη λοιπόν κατά τα γνωστά, Επιτροπή Περιφρούρησης και Αγώνα και πραγματοποιήθηκε εκδήλωση. Εκεί «παρεβρέθηκε (sic) και απηύθυνε χαιρετισμό συμπράστασης ο βουλευτής του ΚΚΕ κ. Τ. Μαυριδόγλου. Χαιρέτισε επίσης ο κ. Α. Νεφελούδης, μέλος της ΚΕ του ΚΚΕ εσ. Ήταν ακόμη αντιπροσωπεία από το ΚΣ της ΚΝΕ, τα μέλη της ΚΕ του ΚΟΔΗΣΟ Σ. Δέδε και Σ. Παπανικολάου, εκπρόσωποι της ΤΕ της ΝΔ, εκπρόσωποι συλλόγων αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης, δημοτικοί σύμβουλοι και μαζικοί φορείς». Δεν καταλαβαίνω γιατί το ΠΑΣΟΚ έλειπε απ' αυτό το προσκλητήριο της εθνικής και πανκομματικής ομοψυχίας.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ
16 ΤΟΜΟΙ
ΤΟΥ ΑΝΤΙ

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Κυκλοφόρησε το 45ο τεύχος

- Με μια συνέντευξη - συζήτηση του Γιάννη Μπανιά πάνω σε μερικά προβλήματα φυσιογνωμίας, κομματικής οικοδόμησης και καθοδήγησης.
- Με μια ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ συνέντευξη της Agnes Heller στον Λευτέρη Ελευθερίου. Για την αναγέννηση της σοσιαλιστικής φιλοσοφίας και θεωρίας.
- Περιλαμβάνει επίσης:

Έλλη Παπακωνσταντίνου:
Οι θεσμικές αλλαγές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και η εφαρμογή τους.

Νίκος Παπαγρηγορίου:
Σκέψεις και ερωτήματα για το νέο Δημοκρατικό και Κοινοτικό Κώδικα.

Συνέδριο ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ:
Εργατική συμμετοχή. Κοινωνικοποίηση - Αυτοδιαχείριση.

Νίκος Καϊμάκης:
Συμμετοχή των εργαζομένων με προοπτική την Αυτοδιαχείριση.

Άλκης Ρήγος:
Τρεις αλληλένδετες έννοιες - Μια επαναστατική πρόταση.

Στάθης Λουκάς:
Νέα ή ανερχόμενα κοινωνικά κινήματα και εργατικό κίνημα.

Γιάννης Πρίνος:
Το ΠΑΣΟΚ, η «αλλαγή» και η ανανεωτική αριστερά.

Απόσπασμα της εισήγησης της ΚΕ του ΙΚΚ για το XVI Συνέδριο:
Η εναλλακτική πρόταση για την Αλλαγή.

ΦΑΚΕΛΩΜΑ ΕΤΟΣ 2 μ.Α. ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ: (Έναντι ενός εκάστου των κάτωθι ουσιαστικών προσόντων κριτού προσήκων επί μέρους χαρακτηρισμός: "Αριστος - Λιαν Καλός - Καλός - Μέτριος - Κακός. Γι' αυτό ρίξτε

α) Χαρακτήρ, ήθος, εύφυια

ΚΡΙΤ
(Άμεσοι με

- Εύφυια:** 'Η φυσική Ικανότης του σκέπτεσθαι λογικώς και ταχέως, εις βάθος και ευρύτητα, ή νοημοσύνη και ή οξύνεια
- Δύναμις θελήσεως:** 'Η συνειδητή επιδίωξις σκοπών, ή επιμονή και υπομονή, τὸ θάρρος και ή δύναμις ἀντιστάσεως εις πιέσεις
- Αὐτοκυριαρχία:** 'Ο αὐτοέλεγχος τῶν ἐσωτερικῶν παρορμήσεων και ἀντιδράσεων, ή σύνεσις και ή τήρησις τοῦ μέτρου εις πᾶσαν ἐκδήλωσιν
- Ἀξιοπιστία - Ἐχεμύθεια:** 'Η ἐμπιστοσύνη, τὴν ὁποίαν ἐμπνέει ὁ κρινόμενος, ή ἐπιφυλακτικότης εις τὴν παροχὴν πληροφοριῶν ή στοιχείων τῶν ὁποίων ὁ ὑπάλληλος ἔλαβε γνῶσιν ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων του, περιλαμβανομένου και τοῦ κατὰ τὸν Υ.Κ. καθήκοντος τῆς ἐχεμυθείας
- Θετικότης:** 'Η συνέπεια και συνέχεια λόγων και ἔργων, θεωρίας και πράξεως, ἀρχῶν και ἐπὶ μέρους περιπτώσεων, ὡς και ή τήρησις ὑποσχέσεων και συμφωνιῶν και ή ἐκπλήρωσις ἐν γένει ὑποχρεώσεων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ
- Ἡθος:** 'Ο σεβασμὸς πρὸς τὰς ἠθικὰς ἀρχάς, ἐκδηλούμενος διὰ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ χαρακτήρος, τῆς σεμνότητος, τῆς φιλαληθείας, τῆς ἀνιδιοτελείας, τῆς ἀμεροληψίας και τῆς προσηλώσεως πρὸς τὸ ἠθικὸν και δίκαιον ἐν τε τῇ ὑπηρεσίᾳ και τῇ κοινωνίᾳ
- Πειθαρχικότης:** 'Η πρόθυμος συμμόρφωσις τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς τὸ ὑπηρεσιακὸν καθήκον, ὡς τοῦτο διαμορφοῦται ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων, ἐγκυκλίων διαταγῶν και τῶν ἐπιβαλλομένων εις τὸν ὑπάλληλον ὑποχρεώσεων, ὡς και ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν ἱεραρχίαν
- Ὑπαλληλικὴ δεοντολογία:** 'Η πίστις εις τὸ Σύνταγμα και ή ἀφοσίωσις πρὸς τὴν Πατρίδα, ὡς και ή τήρησις τῶν ἀγράφων παραδόσεων και ἀρχῶν τῆς ἑλληνικῆς δημοσίας διοικήσεως και τῆς εις τὴν ὑπηρετεί 'Υπηρεσίας
- Συμπεριφορά:** 'Η ἐν γένει διαγωγή ἐντὸς και ἐκτὸς τῆς ὑπηρεσίας και δὴ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους, τοὺς ὁμοιοβάθμους και τοὺς κατωτέρους και πρὸς πάντα πολίτην ἐρχόμενον εις ἐπικοινωνίαν με τὸν ὑπάλληλον, ὡς και ή ὑπηρεσιακὴ και κοινωνικὴ παράστασις

Το ἔτος 2 μ.Α. (μετὰ τὴν Ἀλλαγὴ) οἱ φάκελοι πρέπει να ενημερωθῶν με τα ἴδια ακριβῶς στοιχεία που ζητοῦσε και ο μηχανισμὸς τοῦ κράτους τῆς Δεξιᾶς και που ἐκτείνονται ἀπὸ τὴν ὑπηρεσιακὴν ευφυϊομετρία και τὴν ψυχανάλυση ὡς τὴν ἐξωῦπηρεσιακὴν συμπεριφορά, τὴν κοινωνικὴ «παράστασιν» και τὴν «ἐξωῦπηρεσιακὴν δράσιν».

Ἀξίζει ὅμως να ἐντυφῇσιν κανεὶς στὸν δεκαοκτάλογο τῶν ουσιαστικῶν προσόντων που καλοῦνται να βαθμολογήσῃ οἱ τρεῖς «Κριταὶ» με ἓναν ἀπὸ τοὺς πέντε χαρακτηρισμοὺς: Ἀριστος - Λιαν Καλός - Καλός - Μέτριος - Κακός. Γι' αὐτὸ ρίξτε μια ματιά στὴ φωτοτυπία που ἀκολουθεῖ. Θα ἀποζημιωθεῖτε γιὰ τὸν κόπο σας. Προσέξτε π.χ. τὸν ευφυέστατο ὀρισμὸ τῆς «ευφυΐας» (αρ. 1):

«*Η φυσική ικανότης του σκέπτεσθαι λογικῶς και ταχέως, εις βάθος και ευρύτητα, η νοημοσύνη και η οξύνεια.*»

Ὁ ἀρμόδιος μανδρινὸς δὲν εἶχε οὔτε τὴν πρόνοια να μεταγλωττίσῃ τὸ λαμπρὸ αὐτὸ κείμενο ὅπως ο ὁμολογὸς τοῦ τοῦ ὑπουργείου Δικαιοσύνης που... μεταρρυθμίσῃ τὸ νόμο περὶ ἀσέμνων με τὴν ἀκόλουθη ἐπαναστατικὴ ἀλλαγὴ:

Παλιὸς νόμος

Ἀσεμνα κατὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ προηγουμένου ἀρθροῦ θεωροῦνται τὰ χειρόγραφα, ἐντυπα, εἰκόνες και λοιπὰ ἀντικείμενα, οσάκις, συμφῶνως πρὸς τὸ κοινὸν αἶσθημα, προσβάλλουσι τὴν αἰδῶ.

Νεὸς νόμος

Ἀσεμνα κατὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ προηγουμένου ἀρθροῦ θεωροῦνται τὰ χειρόγραφα, ἐντυπα, εἰκόνες και λοιπὰ ἀντικείμενα, ὅταν σύμφωνα με τὸ κοινὸ αἶσθημα προσβάλλουν τὴν αἰδῶ. (Βλέπε «ΑΝΤΙ», τχ. 215, 1.10.1982).

Και να σκεφθεῖ κανεὶς ὅτι στα δημόσια γραφεῖα συντελεῖται κοσμογονία γλωσσομεταρρυθμιστικῇ. Ἀπὸ διευθυντὴ ὡς τὸν τελευταῖο γραφιά ὅλοι τρέμουν μὴ τοὺς φύγει καμιά οξεία. «*Το μονοτονικό, μὴν ξεχνάτε τὸ μονοτονικό*», εἶναι τὸ σλόγκαν που κυκλοφορεῖ ολόκληρο τὸ ὠράριο.

Ὅσο γιὰ τὰ ουσιαστικὰ προσόντα τῆς ἀλλαγῆς τοῦ φακελώματος, εμεῖς βρίσκουμε ἀνεπαρκεῖς τοὺς πέντε χαρακτηρισμοὺς. Με τὴν πιο ἐπιεικὴ κρίση χαρακτηρίζουμε τὸ νεκραναστημένο φάκελο «Λιαν Κακό».

Δ.Ρ.

Πὼς πάει ἡ Ἀλλαγὴ στὴ Δημόσια Διοίκηση; Ὁ ὑπουργὸς Προεδρίας κ. Κουτσόγιωργας βεβαίωσε πρόσφατα στὴ Βουλὴ ὅτι προχωρεῖ με «θυελλώδη ρυθμὸ». Ἰσως αὐτὸς ὁ ξέφρενος ρυθμὸς δὲν ἔδωκε τὸν καιρὸ γιὰ τὴ μεταγλωττίσιν τῆς ἀθανάτης, φαίνεται, «Ἐκθέσεως ουσιαστικῶν προσόντων» τῶν δημοσίων υπαλλήλων, γιὰ τὸ πλήρες φακέλωμά τους, που ξανακυκλοφορεῖ και συμπληρώνεται ἀπὸ τοὺς προϊσταμένους τῶν ὑπηρεσιῶν, ἀφοῦ ἀτόνησε μόνο γιὰ ἓνα χρόνο.

τώρα
ΣΤΗ ΝΕΦΕΛΗ
χιλιάδες βιβλία

πώληση-χονδρική-λιανική
Μαυρομιχάλη 9 - Αθήνα 143 - τηλ. 3607744

Θέσεις γιὰ τὴ Φιλοσοφία
τῆς Ἱστορίας
·Ὁ σουρρεαλισμὸς
·Γιὰ τὴν εἰκόνα τοῦ Προκλή

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΜΗΕΝΤΙΑΜΙΝ

ΕΤΥΠΙΑ

Ἐκδόσεις ΕΥΤΥΠΙΑ
Νικηταρᾶ 8-10, τηλ. 3638.696

Μετά τα μεσάνυχτα, τί;

του ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΛΑΪΤΖΗ

ΑΥΤΗ Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΥΡΙΟΙ
ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΤΕΙ ΑΛΛΟ...
ΧΑΝΟΥΜΕ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ!
ΜΕ ΤΙ ΤΙΤΛΟ ΒΓΑΙΝΟΥΜΕ ΑΥΡΙΟ;

"ΤΑ ΜΕΣΑΝΥΧΤΑ"
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

...ΕΧΟΥΜΕ ΚΑΤΙ
ΓΙΑ ΣΑΜΠΟΤΑΣ...

ΚΑΤΙ ΓΙΑ
ΤΙΧΟΝΣΦ
ΚΑΤΙ ΓΙΑ
ΦΑΡΜΑΚΑ

ΕΧΟΥΜΕ
ΔΗΛΑΔΗΤΟ
ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΚΑΙ ΨΑΧΝΟΥΜΕ
ΓΙΑ ΤΙΤΛΟ

Ο ΤΥΠΟΣ
ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ

...ΚΑΙ ΤΣΟΥΛΕΣ

...ΠΟΥ ΚΑΠΝΙΖΑΝΕ
ΧΑΣΙΣΙ

...ΠΟΥ ΠΑΙΡΝΑΝΕ
ΗΡΨΙΝΗ

...ΠΟΥ
ΠΟΥΛΑΓΑΝΕ
ΗΡΨΙΝΗ

ΘΕΣ ΝΑ ΠΕΙΣ ΟΤΙ
ΨΑΧΝΟΥΜΕ ΤΟΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΗ ΚΑΙ ΧΑΝΟΥΜΕ
ΤΟ ΠΛΑΤΥ ΚΟΙΝΟ.
ΑΣ ΒΡΟΥΜΕ ΠΡΩΤΑ ΤΟΝ ΤΙΤΛΟ
ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΦΤΙΑΧΝΟΥΜΕ
ΤΟ ΡΕΠΟΡΤΑΖ

"ΤΑ ΜΕΣΑΝΥΧΤΑ"
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ
ΚΑΜΜΙΑ ΔΕΚΑΡΙΑ
ΓΥΜΝΕΣ...

...ΓΥΜΝΕΣ
ΚΑΙ
ΜΕΚΡΕΣ...

...ΓΥΜΝΕΣ
ΜΕΚΡΕΣ
ΚΑΙ
ΒΙΑΣΜΕΝΕΣ

Ο ΤΥΠΟΣ
ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ

ΤΩΡΑ ΜΑΛΙΣΤΑ!
ΚΕΡΔΙΖΟΥΜΕ
ΤΟ ΠΛΑΤΥ ΚΟΙΝΟ
ΚΑΙ ΧΑΝΟΥΜΕ
ΤΟ ΚΥΡΟΣ ΜΑΣ

ΓΡΑΦΟΥΜΕ ΠΡΟΣ
Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
ΜΑΣ ΔΟΥΛΕΥΕΙ
ΚΑΙ ΤΟ
ΞΑΝΑΒΡΙΣΚΟΥΜΕ

ΚΙ'ΑΚΟΜΑ
ΚΑΛΥΤΕΡΑ
ΠΡΟΣ ΟΥΤΕ
ΕΜΕΙΣ
ΔΟΥΛΕΥΟΥΜΕ
ΟΥΤΕ Η
ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

...Η ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΠΡΟΣ
ΕΜΕΙΣ ΔΟΥΛΕΥΟΥΜΕ
ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

ΩΡΑΙΑ!
ΤΩΡΑ ΚΕΡΔΙΣΑΜΕ
ΤΟ ΠΛΑΤΥ ΚΟΙΝΟ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΜΑΣ
ΑΛΛΑ ΧΑΣΑΜΕ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ
ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Ε
ΤΟΤΕ
ΝΑ
ΜΠΕΙ
Η
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΣΤΗΝ
ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ
ΛΥΣΗ

...Η
Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
ΣΤΗΝ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

...ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ Η
ΚΑΛΥΤΕΡΗ
ΛΥΣΗ

ΠΡΕΠΕΙ
ΝΑ
ΔΙΑΛΕΞΟΥΜΕ

...Η
ΧΑΝΟΥΜΕ
ΤΗΝ
ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ
ΜΑΣ...

...Η
ΤΗΝ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΜΑ ΤΙ ΔΙΑΒΟΛΟ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΝΑΣ ΤΙΤΛΟΣ ΠΟΥ:

- 1) ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ
- 2) ΝΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΤΟ ΠΛΑΤΥ ΚΟΙΝΟ,
- 3) ΝΑ ΜΗ ΧΤΥΠΑΕΙ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ
- 4) ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗ;

ΚΑΙ ΟΜΩΣ
ΥΠΑΡΧΕΙ

ΥΠΑΡΧΕΙ

ΝΑΙ
ΥΠΑΡΧΕΙ!

ΚΑΙ ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ
ΑΥΤΟΣ Ο ΤΙΤΛΟΣ;

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
30 ΔΡΑΧΜΕΣ

ΕΠΟΝ • 40 ΧΡΟΝΙΑ

ΚΛΕΙΝΟΥΝ 40 χρόνια από την ημέρα που σε ένα φτωχικό σπίτι στον Γκύζη θεμελιωνόταν η πιο μαζική, η πιο ζωντανή, η πιο ενθουσιώδης και επαναστατική οργάνωση νεολαίας στην ιστορία του νέου ελληνισμού, η ΕΠΟΝ.

ΣΑΝ ΣΠΙΘΑ που «έβαλε φωτιά σ' όλο τον κάμπο» η ΕΠΟΝ ξαπλώθηκε σ' όλη την Ελλάδα, αγκάλιασε το σύνολο της νεολαίας, απ' τις πιο μικρές ηλικίες, τ' «αετόπουλα» μέχρι τους μάχιμους σχηματισμούς του αντάρτικου, στην πόλη και το βουνό.

ΔΕΝ ΗΤΑΝ μόνο στενά «αγωνιστική», όμως, η προσφορά της ΕΠΟΝ. Στους κόλπους της θέρμανε με τον πιο διαυγή τρόπο τα ιδανικά ενός διαφορετικού κόσμου, μιας διαφορετικής Ελλάδας. Στις γραμμές της ΕΠΟΝ η λευτεριά και η ανεξαρτησία, η Λαοκρατία και ο Σοσιαλισμός, δουλεύτηκαν σαν ιδανικά που εμπνέουν την κοινωνική οπτική και την πολιτική πρακτική και θεμελιώνουν ένα νέο πολιτισμό.

Ο «ΕΠΟΝΙΤΗΣ» υπήρξε ένα πρότυπο όχι κατασκευασμένο, από έναν κάποιο «σοσιαλιστικό ρεαλισμό», αλλά το πρότυπο του αγωνιστή με τις βαθιές

λαϊκές ρίζες, με πρωτοτυπία, με φαντασία, με δημιουργική τόλμη, με ριψοκίνδυνη διάθεση και απόλυτη αυτοθυσία.

ΑΠ' ΑΚΡΗ σ' άκρη στην Ελλάδα, οι επονίτες ύφαναν τον ιστό της κοινωνικής αλληλεγγύης, ατσάλωσαν τις γραμμές του λαϊκού στρατού, τόνωσαν με το ήθος τους το ηθικό του λαού, έσπειραν με τις πράξεις τους βαθιά μέσα στο μέλλον, που την πρώτη τους σοδειά εισπράττουμε σήμερα.

ΣΗΜΕΡΑ, 40 χρόνια μετά, ο γιορτασμός συντελείται για πρώτη φορά σε ένα διαφορετικό κλίμα. Η αναγνώριση της Εθνικής Αντίστασης και η επιστροφή των προσφύγων, τράβηξαν τους τελευταίους τυπικούς έστω φραγμούς για να μπορούμε να σταθούμε σαν έθνος ενιαία απέναντι στην ιστορία μας.

ΣΗΜΕΡΑ, οι επονίτες απ' άκρη σ' άκρη στην Ελλάδα ώριμοι άντρες και γυναίκες πια, τυραγνισμένοι απ' τις φυλακές και τις εξορίες, κυνηγημένοι από Ασφάλεια σε Ασφάλεια και από στρατόπεδο σε στρατόπεδο, κάθε περίοδο κι ένα ξεκίνημα, κάθε ξεκίνημα και νέα σύγκρουση, σήμερα οι ζωντανοί αυτοί

μάρτυρες σαράντα χρόνων αγώνων, μπορούν να κοιτάζουν το παρελθόν με συμπιλιώση και το μέλλον με ελπίδα.

Ο ΓΙΟΡΤΑΣΜΟΣ λοιπόν να είναι πανηγυρικός. Όχι με την επιφανειακή βέβαια χαρά του πανηγυριού. Αυτά δεν ταιριάζουν στους αγώνες μας και οι νεκροί μας σκιάζουν ακόμα.

ΝΑ ΕΙΝΑΙ σαν εκείνα τα πανηγύρια, τα βαθιά λαϊκά που έστηναν οι κλέφτες του '21 μετά τις μάχες τους, οι ίδιοι οι επονίτες και οι ελασίτες όταν μπαίναν στα χωριά και χορεύαν στην πλατεία.

ΑΣ ΤΡΕΜΟΥΝ μέσα στα σπίτια τα ταβάνια, ας τρέμει και μέσα στην καρδιά μας η ίδια φλόγα που τότε άστραψε και πυρπόλισε απ' άκρη σ' άκρη, σε κάμπους και βουνά όλη την Ελλάδα.

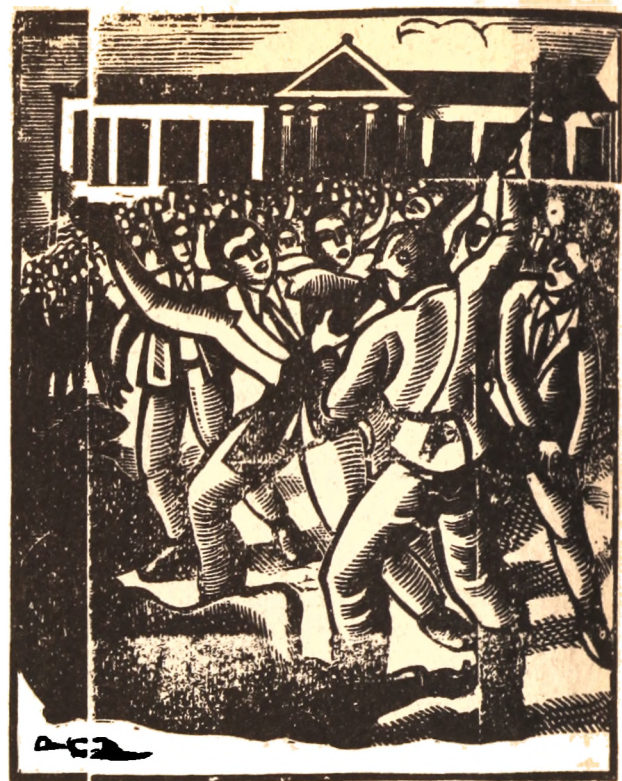
ΚΙ ΑΥΤΗ τη στιγμή, στιγμή - συμβόλαιο για το μέλλον, ας υποσταλεί για λίγο η φτώχεια της κομματικής αποκλειστικότητας και της αυθεντικής κληρονομιάς.

Η ΕΠΟΝ, δεν πρέπει και δεν μπορεί να γίνει αποκλειστική κληρονομιά ενός κάποιου φορέα.

ΥΠΗΡΞΕ —και θα μείνει— η ζωντανή κληρονομιά ενός ολόκληρου λαού...

Τέλη Μάρτη του 1942. Μετά από 20 χρόνια επικεφαλής των αγώνων της νεολαίας και ένα χρόνο πριν τη διάλυσή της, η «ΟΚΝΕ», —Ομοσπονδία Κομμουνιστικών Νεολαίων Ελλάδας— χαράζει το δρόμο της ενιαίας αντιφασιστικής οργάνωσης της νέας γενιάς με τις αποφάσεις που παίρνει στη 2η Πανελλαδική της Συνδιάσκεψη (30-3-1942). Ο κοινός πόθος για μια Ενιαία Οργάνωση Νεολαίας διατυπώνεται με σαφήνεια, αλλά και πειστική επιχειρηματολογία στο πιο καίριο σημείο της απόφασης της 2ης Συνδιάσκεψης, όπως την διαβάζουμε στο παράνομο έντυπο «Νεολαία», αρ.φ. 6, 22.4.42.

«*Η ως τώρα εθνικοαπελευθερωτική συνεργασία με τις οργανώσεις που συγκρότησαν το ΕΑΜΝ, η προθυμία κι άλλων οργανώσεων να μπουν σ' αυτό, αποδειχνει ότι είναι δυνατή όχι μόνο η ενιαία δράση, αλλά και η ενιαία οργάνωση της νέας μας γενιάς. Εμείς δηλώνουμε ότι δε μας χω-*

της Ελένης Αποστολοπούλου

Η ΕΠΟΝ ΜΑΖΙΚΗ ΕΝΩΤΙΚΗ

ρίζει τίποτα απ' τις πραγματικά εθνικές οργανώσεις νέων κι ότι είμαστε έτοιμοι να ενωθούμε μ' αυτές. Η εθνική υποδούλωση, η ύπαρξη κοινών πόθων, κοινών επιδιώξεων και χαρακτηριστικών μέσα στη νέα μας γενιά, κάνουν δυνατή την άμεση δημιουργία μιας ενιαίας εθνικής οργάνωσης νέων στη χώρα μας. Απ' τη διασπορά της νέας μας γενιάς σ' ανεξάρτητες οργανώσεις, πρέπει να περάσουμε στην ενιαία οργάνωση. Αυτή θ' αποτελέσει γιγάντιο μαγνητικό πόλο που θα τραβήξει δεκάδες κι εκατοντάδες χιλιάδες νέων στις γραμμές της, γιγάντιο μοχλό κινητοποίησης για πάλη της νέας μας γενιάς για τη ζωή και την εθνική λευτεριά.

Η ενιαία οργάνωση δε θα 'ναι και δεν μπορεί να 'ναι στενά εθνικοαπελευθερωτική, γιατί αυτό θα περιορίσει τον ορίζοντα και τους σκοπούς της.

Η ενιαία οργάνωση στην πρώτη φάση του αγώνα της θα 'χει σαν βασικό σκοπό της την πάλη για τη ζωή και την εθνική λευτεριά της νέας γενιάς, την πάλη ενάντια σε κάθε αντιλαϊκή διχτατορική κίνηση που θα τείνει να υποκαταστήσει τα κυρίαρχα δικαιώματα του λαού και της νέας μας γενιάς και να ξαναδημιουργήσει μια κατάσταση που θα οδηγήσει σε καινούργιες συμφορές. Στη δεύτερη φάση του αγώνα της —μετά την εθνική απελευθέρωση— θα 'χει σαν βασικό σκοπό της την πάλη για την ικανοποίηση όλων των απαιτήσεων της νέας μας γενιάς και για την ίση και λεύτερη συμμετοχή της στη λαοκρατική λύση όλων των προβλημάτων ανοικοδόμησης των ερειπίων της εθνικής συμφοράς και τη στερέωση της λαϊκής κυριαρχίας. Η ενιαία οργάνωση δεν μπορεί σήμερα να σταθεί παρά μόνο σε παράνομη βάση. Συνεπώς θα είναι το αποτέλεσμα της συγχώνευσης όλων των παράνομων πραγματικά εθνικών οργανώσεων νέων. Όμως η ενιαία οργάνωση θα στηρίζεται σε μαζικές νόμιμες εκπολιτιστικές οργανώσεις νέων των πιο ποικίλων μορ-

φών. Συνεπώς το πρόβλημα της ενότητας στις συνθήκες της εθνικής υποδούλωσης συνίσταται στο σωστό συνδυασμό των παράνομων και νόμιμων μορφών οργάνωσης της νέας μας γενιάς».

Από την απόφαση της 2ης Πανελλαδικής Συνδιάσκεψης γίνεται φανερό η συνειδητοποίηση από μέρους της ΟΚΝΕ της ανάγκης δημιουργίας ενιαίας αντιφασιστικής οργάνωσης νέων. Η σύλληψη αυτή, μάλιστα, άρχισε να υλοποιείται κυρίως με τη δημιουργία ενιαίων οργανώσεων νεολαίας με βάση το ΕΑΜΝ στους εργατοϋπαλλήλους, στους νέους αγρότες, στους μαθητές και στους σπουδαστές. Στις 5 Φεβρουαρίου 1943, στην επέτειο της δημιουργίας του ΕΑΜΝ, κυκλοφορεί η «Διακήρυξη προς όλους τους νέους και τις νέες της χώρας μας», την οποία υπέγραψαν εννέα από τις οργανώσεις του ΕΑΜΝ: «Αγροτική Νεολαία Ελλάδος», «Εθνικοαπελευθερωτική Εργατοϋπαλληλική Νεολαία», «Ενιαία Μαθητική Νεολαία», «Λαϊκή Επαναστατική Νεολαία», «Λεύτερη Νέα», «Ομοσπονδία Κομμουνιστικών Νεολαίων Ελλάδας», «Σοσιαλιστική Επαναστατική Πρωτοπορία Ελλάδας», «Φιλελεύθερη Δημοκρατική Νεολαία», «Φιλική Εταιρία Νέων».

«Αδελφια,

Σήμερα κλείνει ένας χρόνος αγώνων του ΕΑΜ των Νέων. Μεσ στην καρδιά του περσινού χειμώνα, του πιο απαισίου χειμώνα που γνώρισε ποτέ η χώρα μας, στις 5 του Φλεβάρη, 4 εθνικές οργανώσεις Νέων δώσανε τα χέρια και σαλπίσανε σ' ολοκληρή τη νέα γενιά της Ελλάδας συναγερμό για την ενότητα της στον αγώνα ενάντια στο θάνατο και στη σκλαβιά, για τη ζωή και τη Λευτεριά και την κατάκτηση ενός πιο φωτεινού μέλλοντος της νεολαίας. Διακηρύξανε πως μονάχα ενωμένοι, όλες οι οργανώσεις Νέων και όλοι οι Νέοι σ' ένα πλατύ πανελλαδικό συνασπισμό, το ΕΑΜΝ, θα μπορούσαν να ριχτούν στον σκληρό αγώνα της Λευτεριάς με πί-

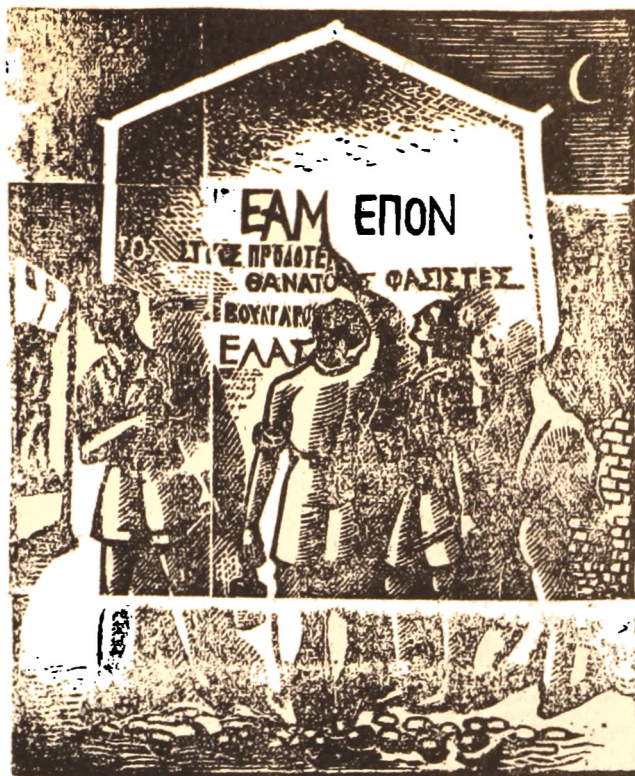
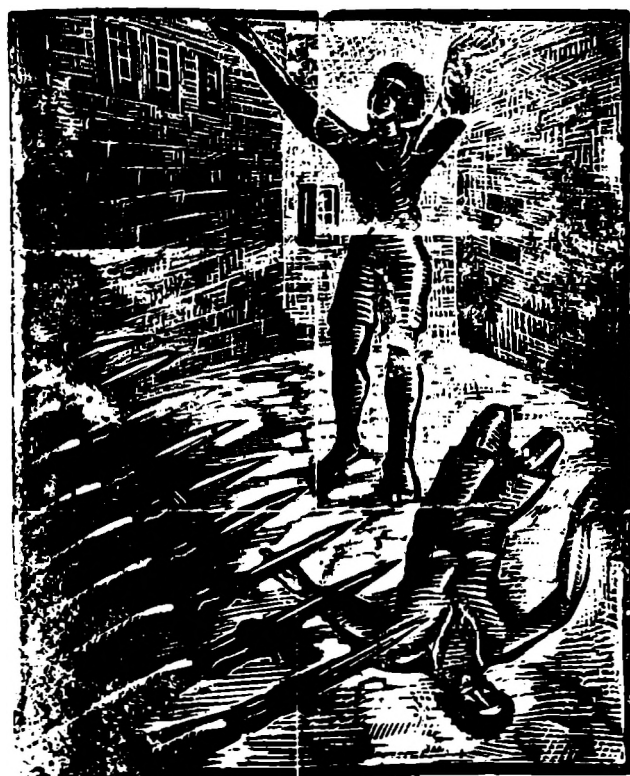
στη στη δύναμη τους, στη Νίκη...», και καταλήγει:

«*Τίποτα σοβαρό δε μας χωρίζει ποτέ εμάς τους νέους και περισσότερο από πάντα, σήμερα όχι μονάχα δε μας χωρίζει τίποτα, αλλά όλες οι μέθοδες ομαδικής μας εξόντωσης μας ενώνουν σφιχτά, μας δείχνουν πως την ενότητα μας που αρχίσαμε να τη χτίζουμε με το ΕΑΜΝ μέσα κι ενάντια στις πιο απαισίες συνθήκες, θα πρέπει σήμερα να την ολοκληρώσουμε για να βγούμε νικητές, συγκυρίαρχοι με το λαό μας, στην καινούρια λεύτερη Ελλάδα που ανασταίνεται απ' τους αγώνες μας.*

Λίγες μέρες αργότερα, οι οργανώσεις αυτές δέχθηκαν να αυτοδιαλυθούν και στη συνέχεια να συναποτελέσουν την **Ενιαία Πανελλαδική Οργάνωση Νέων (ΕΠΟΝ)**.

«*Η ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής του ΕΑΜΝ, αφού συζήτησε πλατιά τις αποφάσεις των κεντρικών επιτροπών των συνεργαζομένων στο ΕΑΜΝ οργανώσεων, που αποτελούν φλογερά κηρύγματα ενότητας της νέας γενιάς, ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ τη δημιουργία μιας Ενιαίας Πανελλαδικής Οργάνωσης Νέων (ΕΠΟΝ). Η οργάνωση αυτή θα συγκεντρώσει όλους τους νέους και νέες της χώρας μας και θα τους οδηγήσει στον αγώνα για τη ζωή, την εθνική λευτεριά και τη λαοκρατική λύση του εθνικού μας προβλήματος με ισότιμη συμμετοχή των νέων.*

Η ΕΠΟΝ είναι ακομμάτιστη συνεπώς μπορούν να ενταχθούν σ' αυτήν όλοι οι νέοι και νέες, ανεξάρτητα από τις πολιτικές τους πεποιθήσεις, που πιστεύουν στους σκοπούς της οργάνωσης, τηρώντας την πειθαρχία της και δουλεύοντας για την εφαρμογή των προγραμματικών της αρχών. Γι' αυτό καλεί όλες τις οργανωμένες δυνάμεις του λαού, όλα τα κόμματα και τις οργανώσεις, όλους τους μεγάλους φίλους της ελληνικής νεότητας,

ΠΟΝ, παρ' όλο που η συμμετοχή των νέων αγροτών και η προσφορά τους ήταν πολύ μεγάλη. Η παρουσία τους, οι αγώνες τους στην ελληνική επαρχία, μέσα από τις γραμμές της ΕΠΟΝ, υπήρξαν, απ' τις σημαντικότερες της ελληνικής αντίστασης.

● Η Λαϊκή Επαναστατική Νεολαία (ΛΕΝ), εκπροσωπήθηκε στην ιδρυτική συνεδρίαση της ΕΠΟΝ από τον Γιώργο Σταύρου που υπέγραψε ως Σταύρος. Ο νέος αυτός πατριώτης σκοτώθηκε κατά την διάρκεια έρευνας Ιταλών στην Κυψέλη.

● Η Σοσιαλιστική Επαναστατική Πρωτοπορία Ελλάδας (ΣΕΠΕ) συμμετείχε, με τον άγνωστο —ως σήμερα— εκπρόσωπό της, που είχε ψευδώνυμο Νάκος.

● Η Φιλική Εταιρία Νέων (ΦΕΝ), υπήρξε μία μικρή από άποψη αριθμητικής συμμετοχής οργάνωση. Εκπρόσωπός της ήταν ο Βενιζέλος Προέδρου που υπέγραψε την ιδρυτική διακήρυξη της ΕΠΟΝ ως Λ. Αναγνωστόπουλος.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

κι ολόκληρο το λαό της χώρας μας, να βοηθήσουν μ' όλες τους τις δυνάμεις την πραγματοποίηση της ενότητας της νέας γενιάς, που θα συντελέσει αποφασιστικά στο ξεσκλάβωμα της χώρας μας απ' τον αιμοβόρο κατακτητή και την κατάκτηση μιας πραγματικής λευτεριάς δίχως τυράννους, φασισμούς και πολέμους, δίχως πείνα κι εξαθλίωση, που θα δώσει τη δυνατότητα της ανοικοδόμησης απ' τα ερείπια μιας καινούριας Ελλάδας με μόνοι κυρίαρχους το λαό και τα νιάτα της».

Οι εννέα οργανώσεις οι οποίες στις 23 Φεβρουαρίου του 1943 συνυπόγραψαν την ιδρυτική διακήρυξη της ΕΠΟΝ μαζί με τον αντιπρόσωπο της ΚΕ του ΕΑΜ και τον αντιπρόσωπο του Εθνικού Συμβουλίου του ΕΑΜΝ, ήταν:

1. Αγροτική Νεολαία Ελλάδος
2. Ενιαία Μαθητική Νεολαία, Κίμων Αποστόλου
3. Εθνικο-Απελευθερωτική Εργατοϋπαλληλική Νεολαία, Κ. Παντελής
4. Λεύτερη Νέα, Φαίδρα
5. Λαϊκή Επαναστατική Νεολαία, Σταύρος
6. Ομοσπονδία Κομμουνιστικών Νεολαίων Ελλάδας, Στ. Διαμαντίδης
7. Σοσιαλιστική Επαναστατική Πρωτοπορία Ελλάδας, Νάκος
8. Φιλική Εταιρία Νέων, Λ. Αναγνωστόπουλος
9. Θεσσαλικός Ιερός Λόχος, Κ. Θεσσαλός

Οι Οργανώσεις...

Η ΟΚΝΕ σίγουρα έπαιξε τον πιο σημαντικό ρόλο στη δημιουργία της Ενιαίας Πανελλαδικής Οργάνωσης Νέων. Θα ήταν, όμως, ιστορική παράλειψη αν δεν έρχονταν στο φως τα στοιχεία για τις άλλες οχτώ οργανώσεις νεολαίας που συμμετείχαν ενεργά και με κοινή απόφαση στη δημιουργία της ΕΠΟΝ.

● Η «Λεύτερη Νέα» (Λ.Ν.) δημιουργήθηκε τον Ιούνιο του 1942 με πρωτοβουλία κοριτσιών της ΟΚΝΕ. Το ιδρυτικό της Ε-

ΠΟΝ υπογράφει —για την Λ.Ν.— η Κική Βουδούρη-Κασιμάτη, γνωστή τότε ως Φαίδρα.

Έξι μόνο μήνες μετά την ίδρυσή της, τον Δεκέμβρη του 42, αριθμούσε μερικές χιλιάδες μέλη στην Αθήνα και στον Πειραιά. Ανάμεσα στα μέλη της η Ηλέκτρα Αποστόλου και η Διαμάντω Κουμπάκη, απ' τα Ταμπούρια του Πειραιά που κράτησε μονάχη της σχεδόν ένα λόχο Γερμανών μέσα από ένα σπίτι, στο μπλόκο της Κοκκινιάς.

Οι δραστηριότητες της Λ.Ν. αρχίζοντας απ' τις επιτροπές, την οργάνωση παιδικών και μαθητικών συσσιτίων και τη διοργάνωση ψυχαγωγικών εκδηλώσεων για εμψύχωση και κουράγιο, έφταναν μέχρι τη συμμετοχή σε διαδηλώσεις και σε διεκδικητικούς αγώνες στα εργοστάσια.

Η Παναγιώτα Σταθοπούλου απ' το Γκύζη, η Κούλα Λίλη απ' το Κουκάκι, η Διαμάντω Κουμπάκη απ' τα Ταμπούρια κι η Ηλέκτρα Αποστόλου υπήρξαν απ' τα πρώτα θύματα της Λ.Ν. στον αγώνα.

● Η Εθνικοαπελευθερωτική Εργατοϋπαλληλική Νεολαία και η Ενιαία Μαθητική Νεολαία υπήρξαν απ' τις μαζικότερες και πιο ζωντανές οργανώσεις του ΕΑΜΝ. Μέσα από ένα πρωτοφανές μαζικό εκδρομικό κίνημα, το Φθινόπωρο του 1942, δημιουργήθηκαν οι πυρήνες που συζητούσαν για τη σκλαβιά και για το πως θα έπρεπε να οργανωθούν καλύτερα ενάντια στο φασισμό. Από πλευράς Εθνικοαπελευθερωτικής Εργατοϋπαλληλικής Νεολαίας το ιδρυτικό της ΕΠΟΝ υπόγραψε ο Πέτρος Διβέρης, γνωστός τότε ως Κ. Παντελής. Η Ενιαία Μαθητική Νεολαία ήταν αυτή που οργάνωσε την πρώτη μαζική εκδήλωση στους δρόμους της Αθήνας το Σεπτέμβριο του 1941. Από την οργάνωση αυτή υπέγραψε το ιδρυτικό της ΕΠΟΝ ο Κώστας Φιλίνης με το ψευδώνυμο Κίμων Αποστόλου.

● Η Αγροτική Νεολαία δεν αντιπροσωπεύτηκε στην ιδρυτική συνεδρίαση της Ε-

● Ο Θεσσαλικός Ιερός Λόχος (ΘΙΛ) ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 1942 και στην ουσία ήταν γέννημα της Θεσσαλικής οργάνωσης της ΟΚΝΕ και του ΕΑΜΝ. Εξέδιδε, μάλιστα, στη Λάρισα το παράνομο έντυπο «ο Ιερολοχίτης». Στην Ιδρυτική Συνεδρίαση της ΕΠΟΝ, ο ΘΙΛ εκπροσωπήθηκε από τον Κυριάκο Τσακίρη, γνωστό τότε με το ψευδώνυμο Κώστας Θεσσαλός. Στις αρχές του 1943, υλοποιώντας το στόχο της ενιαίας οργάνωσης δημιούργησαν την Ένωση Νέων Αγωνιστών Ρούμελης.

Η επέτειος των 40 χρόνων από την ίδρυση της ΕΠΟΝ, βρίσκει την Ελλάδα σε μία νέα πολιτική κατάσταση. Και πάλι θα γίνουν οι «επετειακές εκδηλώσεις» και πάλι θα ακούσουμε για «τη συνέχιση των αγώνων» για «τα ιδανικά και τους στόχους της ΕΠΟΝ»...

Όμως η ΕΠΟΝ δημιουργήθηκε κάτω από συγκεκριμένες ιστορικές συνθήκες και έδωσε μια άλλη πνοή και δυναμική στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα και το κίνημα της νεολαίας.

Παρ' όλα αυτά, τα κόμματα της Αριστεράς επιμένουν στο «ηρωικό παρελθόν», θυμίζοντας σχολικά διδάγματα περί... «ηρωισμού των ελλήνων»... Πέρα από τη «μουσειακή» αντίληψη, η στάση αυτή αποκαλύπτει ορισμένα στοιχεία για το πως αντιμετωπίζει η Αριστερά το παρόν και το μέλλον της.

Ο τρόπος με τον οποίο δημιουργήθηκε η ΕΠΟΝ και η όλη δραστηριότητά της δείχνει ότι δεν αποτελούσε μόνο μία ενωτική, πολιτική και ουσιαστική παρέμβαση για τον προσανατολισμό του κινήματος της νεολαίας στις τότε συνθήκες, αποτελούσε και μια ιστορική τομή στην πορεία της ελληνικής Αριστεράς και του κινήματος της νεολαίας.

★ Τα στοιχεία που παρουσιάζονται σ' αυτό το άρθρο προέρχονται από το βιβλίο του Πέτρου Ανταίου, Συμβολή στην ιστορία της ΕΠΟΝ.

Η «ανακάλυψη» του Υφυπουργείου Νέας Γενιάς

του Α. Φωτεινού

ΟΧΤΩ μήνες μετά την ίδρυσή του και αφού το Υφυπουργείο Νέας Γενιάς έχει σχεδόν ολοκληρώσει τις επεξεργασίες και πραγματοποιήσει ορισμένες παρεμβάσεις που προσδιορίζουν τη φυσιογνωμία του και την πολιτική του, «ανεκαλύφθη» από τη Δεξιά και τέθηκε στο στόχαστρο των επιθέσεων της.

Η ΒΟΥΛΗ των Ελλήνων βομβαρδίστηκε από κενολόγες επερωτήσεις, ο Τύπος της Δεξιάς ενορχήστρωσε μια εκπληκτικής βλακείας καμπάνια για την προστασία της «οικογένειας και των βασικών κοινωνικών αξιών του ελληνισμού», για μια βδομάδα, η «εγκύκλιος Λαλιώτη» έγινε πρώτο θέμα του πολιτικού προσκήνιου.

ΤΟ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟ όμως χαρακτηριστικό της πολιτικής επίθεσης που αναπτύχθηκε κατά του Υφυπουργείου Νέας Γενιάς ήταν πως διεξαγόταν σε εντελώς διαφορετικό επίπεδο από το πραγματικό υπόβαθρο του προβλήματος. Επρόκειτο για ένα πολιτικό θέατρο, όπου η μεν Δεξιά βυρσοδομούσε δια την επίθεση εναντίον των «ιερών και οσίων της φυλής», ο δε κ. Μαρούδας απαντούσε περί Αλλαγής και εναλλαγής και γενικά υπήρχε η γνωστή αίσθησή του «από την πόλη έρχομαι και στην κορφή κανέλα»...

ΜΕΣΑ σ' αυτό το κλίμα, λοιπόν, λίγοι μπόρεσαν να σκεφθούν γιατί άραγε η Δεξιά ανακάλυψε τώρα, ένα κείμενο που δημοσιοποιήθηκε τον περασμένο Ιούλιο και είχε ευρύτατα σχολιαστεί από τότε, σε όλες τις εφημερίδες που σήμερα εξεγείρονται για τα «καινοφανή» του Υφυπουργείου.

ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ να υποθέσει κανείς ότι το πρόβλημα δεν βρίσκεται στη Διακήρυξη αλλά στην «προπαγανδιστική» διακίνησή της στα σχολεία. Και πάλι όμως η επιχειρηματολογία δεν είναι πειστική. Αφενός το Υφυπουργείο Νέας Γενιάς είναι πολύ φυσικό να δικαιούται —και μάλιστα επιβάλλεται— να αναφέρεται στο σχολείο. Απ' την άλλη μεριά είναι δύσκολο να καταλάβει κανείς τι είδους προπαγάνδα κρύβει η αποστολή ενός και μόνο φυλλαδίου σε κάθε Λύκειο ή Γυμνάσιο. Ή πρόκειται για πολύ κακούς προπαγανδιστές ή και πάλι το πρόβλημα βρίσκεται αλλού, μια και η «Εγκύκλιος Λαλιώτη» στάλθηκε τον Δεκέμβριο και «ανακαλύφθηκε» πάλι τον Φεβρουάριο!

Η ΑΛΗΘΕΙΑ των πραγμάτων, λοιπόν, βρίσκεται αλλού. Και βρίσκεται όχι στη «Διακήρυξη» του Υφυπουργείου αλλά στην πρακτική του στις μαθητικές κοινότητες.

Αυτό που «ανακάλυψε» η Δεξιά αλλά το απέκρυψε συστηματικά, είναι η επιστολή - πρόταση του Υφυπουργείου Νέας Γενιάς σε κάθε μαθητική κοινότητα, στην οποία προτείνει συνεργασία για την ανάπτυξη πολιτιστικών δραστηριοτήτων στα σχολεία.

ΣΤΗΝ επιστολή, την οποία μοίρασε μεν ο κ. Μαρούδας αλλά στην οποία καμία εφημερίδα δεν αναφέρθηκε, η διατύπωση από πλευράς του Υφυπουργείου ήταν:

«Θα θέλαμε λοιπόν να μας γράψετε τις σκέψεις σας και τις απόψεις σας γύρω από τις δυνατότητες συνεργασίας στα ακόλουθα θέματα:

Α) ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ:

α) Σεμινάρια επιμορφωτικά με θέματα που θεωρείτε αναγκαία.

β) Διαλέξεις-συζητήσεις.

Β) ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

α) Μουσική-Συναυλίες, διαγωνισμοί μαθητικών συγκροτημάτων.

β) Λογοτεχνία. Διαγωνισμοί ποίησης, πεζογραφίας, θεατρικού έργου. Συζητήσεις με λογοτέχνες για τα έργα τους.

γ) Εικαστικά. Εκθέσεις, διαγωνισμοί σκίτσων, ζωγραφικής.

δ) Κινηματογράφος. Ενίσχυση για προβολές ή ακόμα για δημιουργία δικής σας ταινίας.

Γ) ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ:

Θα σας στείλουμε σύντομα ένα μικρό τεχνικό οδηγό για την έκδοση σχολικής εφημερίδας. Αν το σχολείο σας εκδίδει ήδη εφημερίδα ή περιοδικό, θα σας παρακαλούσαμε να μας γράψετε συνδρομητές.

Αλλά γενικότερα θα θέλαμε να μας γράψετε τις ιδέες ή τις προτάσεις σας για συγκεκριμένα ζητήματα, είτε του σχολικού σας χώρου, είτε του ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος που προσδιορίζει τη ζωή της νεολαίας μέσα και έξω από το σχολείο.

Όπως ήδη θα καταλάβατε, εμείς δεν σκοπεύουμε να επιβάλουμε κάποιες απόψεις μας, ή να σας δεσμεύσουμε σε συγκεκριμένες κατευθύνσεις. Θέλουμε απλά να ενισχύσουμε τη δημιουργική δραστηριότητα της νέας γενιάς στην προσωπική ή συλλογική έκφρασή της. Ζητάμε λοιπόν τις υποδείξεις σας, τις παρατηρήσεις σας και την κριτική σας.

Ο «ΓΕΓΟΝΟΣ» λοιπόν ήταν αυτό. Γιατί ξαφνικά, σε εκατοντάδες Γυμνάσια και Λύκεια σε όλη την Ελλάδα γίναν συνελεύσεις, αναπτύχθηκαν σχέδια, συγκεκριμενοποιήθηκαν επιθυμίες, πάρθηκαν αποφάσεις. Και η ενεργοποιημένη νεολαία είναι ένας χώρος που η Δεξιά δεν έχει πρόσβαση έτσι κι αλλιώς. Γιατί είναι εξ ορισμού «χαμένη» στο ιδεολογικό επίπεδο και «καταδικασμένη» στις πολιτιστικές της επιλογές.

ΕΤΣΙ ΛΟΙΠΟΝ, ο θόρυβος για τη διακήρυξη και τη φράση για τις «18 Οκτώβρη» (που πράγματι θα έπρεπε να έλειπε), είναι ο καπνός που θέλει να συγκαλύψει τη φωτιά, δηλαδή την αυτενέργεια και έκφραση των μαθητικών κοινοτήτων.

ΓΙ' ΑΥΤΟ άλλωστε η Δεξιά περνάει σε μια συνολική αντιπθεση στο χώρο της νεολαίας, με επιθέσεις και τραμπουκισμούς στα Γυμνάσια - Λύκεια, και «συσπείρωση» στα πανεπιστήμια.

ΟΠΩΣ όμως είναι φανερό, η Δεξιά θα δώσει μάλλον μάχες οπισθοφυλακής και θα απομονωθεί για άλλη μια φορά στο χώρο της νεολαίας.

ΑΥΤΟ όμως που ενδιαφέρει, είναι μια συνολικά διαφορετική πορεία στην οποία το Υφυπουργείο Νέας Γενιάς θα μπορούσε να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο. Εδώ μπορεί να ανοίξει μια μεγάλη συζήτηση για τις θέσεις, το ρόλο, και τη λειτουργία του Υφυπουργείου Νέας Γενιάς.

ΑΛΛΑ αυτή η συζήτηση δεν πρέπει να γίνει, στο πεδίο που επιδιώκει η Δεξιά, δηλαδή στο πεδίο της αδρανοποίησης της συντήρησης και του πολιτικού παροπλισμού της ελληνικής νεολαίας.

ΤΟ ΚΥΡΙΟ ερώτημα είναι πράγματι πώς η νεολαία θα ανδειχτεί σε κοινωνική δύναμη αλλαγής, αυτεξούσια, χωρίς κηδεμόνες και προστάτες. Και πάνω σ' αυτό όχι μόνο πρέπει να ανοίξει ο διάλογος που αναφερθήκαμε πριν αλλά και επιβάλλεται, για ν' ακουστούν όλες οι απόψεις και να δοκιμαστούν όλες οι πρακτικές.

ΕΝΤΟΣ ΕΚΤΟΣ & ΕΠΙ ΤΟΥ ΔΑΚΤΥΛΙΟΥ

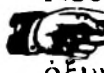
 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ Συνέδριο. Στις 9 και 10 Φεβρουαρίου στο «Χίλτον». Οργανωτής ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών. Ο έκτακτος αυτόπτης και αυτήκοος συνεργάτης μου γράφει: Ενώ η ηγεσία —Κυριαζής, Παπαλεξόπουλος κ.α.— του ΣΕΒ προσπαθούσε να δείξει κάποια μετριοπάθεια, η «βάση» ήταν ακράτητη. Η «βάση» του ΣΕΒ δεν αισθανόταν την ανάγκη ούτε για στοιχειώδη αυτοκριτική. Για όλα έφταιγαν όλοι οι άλλοι. «Εκείνο που ενδιέφερε περισσότερο τη «βάση» ήταν το «δικαίωμα της εργασίας». Το δικαίωμα —αλλοιώς— του λοκ-άουτ. «Εκεί που καταντήσαμε —κατάγγειλε ένας βιομήχανος ομιλητής— με τα 5ήμερα κτλ. φτάσαμε να δουλεύουμε μόνο 229 μέρες το χρόνο». Ένας άλλος αποκάλυψε πως «υπάρχει προδιαγεγραμμένο σχέδιο να μετατρέψει —η κυβέρνηση— πρώτα όλες τις βιομηχανίες σε προβληματικές και ύστερα να τις εθνικοποιήσει». Ένας τρίτος υπέδειξε την ανάγκη «να φτιάξουμε άτομα που να νιώθουν ικανοποιημένα στη θέση που βρίσκονται στην πυραμίδα».

Ο μαχητικότερος σύνεδρος ήταν ο κλινοςκεπασματοβιομήχανος κ. Κατσάμπας —μακροσυγγενής φαίνεται της γνωστής δυναστείας— που κάθε τόσο αναπηδούσε από τη θέση του και φώναζε: «συνάδελφοι βιομήχανοι αγωνιστείτε να λασκάρουμε τη θηλειά από το λαιμό μας. Θάρρος» ή (αυτό το φώναζε ανεβασμένος σ' ένα τραπέζι) «Με συγχωρείτε που φωνάζω, αλλά κατάγομαι από γένος Κολοκοτρωναίων». Ο κλινοςκεπασματοποιός κ. Κατσάμπας μίλησε από το επίσημο βήμα του συνεδρίου τη δεύτερη μέρα. Τα κύρια σημεία του:

«Η βιομηχανία είναι σαν τον Σωκράτη που η πολιτεία αφού του πήρε τα διδάγματα του τον πότισε κώνειο. Σήμερα η πολιτεία και οι άλλοι ποτίζουν την βιομηχανία κώνειο λίγο λίγο. Κώνειο πρώτο, η εγκύκλιος του κυρίου Λαλιώτη η οποία αποκαλεί τα εργοστάσια γκέτο. Μα τα εργοστάσια είναι οι ναοί της εργασίας. Είναι κάτι μετά την εκκλησία. Κώνειο δεύτερο, μας αποκαλούν κερδοσκόπους. Είμαστε; Κώνειο τρίτο, μας αποκαλούν ανθέλληνες διάφοροι δημοσιογραφισκοί. Το ανεχόσαστε; Θα το πω χωριάτικα. Βγήκαν τα τσακάλια στη στάνη και ψόφησαν τα πρόβατα. Ελευθερώστε και

αγαπήστε τη βιομηχανία. Το προσεχές βιομηχανικό συνέδριο να οργανωθεί στις 30 Ιουνίου 1983, ημέρα Πέτρου και Παύλου, με τίτλο το ρηθέν "ο μη εργαζόμενος μηδέ εσθιέτω". Η επομένη συνάντησις μεταξύ ΣΕΒ και ΓΣΕΕ να γίνει με διερμηνείς. Μήπως μπορέσουν και συνεννοηθούν».

 ΝΕΟΛΑΙΑ Λαμπράκη. Προέκυψε από τη συγχώνευση της Δημοκρατικής Κίνησης Νέων Γρηγόρης Λαμπράκης και της Νεολαίας της ΕΔΑ. Συμπληρώνονται φέτος 20 χρόνια από την ίδρυση της ΔΚΝ «Γρηγόρης Λαμπράκης». 19 από τη δημιουργία της Νεολαίας Λαμπράκη.

 ΝΕΟΛΑΙΑ Λαμπράκη. Άνοιξε ή όξυνε μια σειρά συγκρούσεων. Σύγκρουση εσωτερική: Οι θιασώτες της πρωτοπόρας οργάνωσης και οι θιασώτες της μαζικής οργάνωσης. Σύγκρουση εξωτερική: Οι δυνάμεις —παλάτι, κόμμα, στρατός, σώματα ασφαλείας, δικαιοσύνη— της καταστολής που ήθελαν να τη διαλύσουν και οι λαϊκές δυνάμεις που την υπεράσπιζαν. Σύγκρουση εσωτερική: Η Νεολαία Λαμπράκη και στα σπλάχνα της οι πρώτες φιλομαοϊκές κινήσεις στην ελληνική νεολαία. Σύγκρουση εξωτερική: Η Νεολαία Λαμπράκη και η κυβέρνηση του κέντρου. Οι δυσκολότερες μέρες της ΝΛ ήταν της Άνοιξης του 1965. Κινδύνεψε να τη διαλύσουν.

Ο προπαγανδιστικός μηχανισμός της Δεξιάς εξέπεμπε σήμα κινδύνου. Αντεθνική, σατανική και ανήθικη συνωμοσία εξυφαινόταν —λέει— σε βάρος του τόπου. Για να είναι πολύ αντεθνική επιλέχτηκε για το ρόλο του θύματος της συνωμοσίας το αγλάνισμα του έθνους, οι αξιωματικοί και για το ρόλο του δράστη το μίasma του έθνους, οι κομμουνιστές. Για να είναι πολύ σατανική, επιλέχτηκε να στοχεύουν οι κομμουνιστές στην άλωση των αξιωματικών με θύρα εισόδου —με κερκόπορτα— το υπογάστριο των θυμάτων τους. Για να είναι πολύ ανήθικη επιλέχτηκε την επίθεση κατά του υπογαστρίου των αξιωματικών να την πραγματοποιούν νεαρές κομμουνίστριες —μαθήτριες— μέλη της Νεολαίας Λαμπράκη με εκμαυλιστικά συνεργα τις μαύρες —πένθιμες για τον Λαμπράκη— κάλτσες τους. Συνεργα εγνωσμένης ψυχουσυναρπαστικής και πεοανορθωτικής αξίας.

Ο ιστορικός του μέλλοντος ίσως θ'

απαντήσει στο ερώτημα γιατί το βορβορώδες κρανίο του σεναριογράφου θέλησε το έργο το οποίο εξιστορίσαμε, να παίζεται στη Λάρισα. Και επειδή στο μεταξύ ο μεν αρχηγός της ΕΡΕ είχε υιοθετήσει την καταγγελία ο δε αρχηγός του κέντρου και της κυβέρνησης ετοίμασε και απέστειλε σαν υπουργός Παιδείας την εγκύκλιο —καρμανιόλα— 1010 που απαγόρευε επί ποινή αποβολής, στους μαθητές να ασχολούνται με την «πολιτική», το μόνο που απέμενε ήταν να γνωστοποιηθούν και να αποβληθούν από όλα τα γυμνάσια του νομού οι αδιστακτες Λαρισινές «Λαμπράκισες». Η τσιμπίδα αιωρήθηκε κάμποσο διάστημα πάνω από δύο από τα πιο δραστήρια μαθητικά στελέχη της τοπικής οργάνωσης. Πάνω από την Ελισάβετ Μπρουζιώτου και την Άννα Βαγενά. Τον χορό της «ανησυχίας» έσερνε με άρθρα και επιστολές στις Λαρισινές δεξιές εφημερίδες ο εθνικόφρων γυμνασιάρχης Μακρής. Έγραφε ο Μακρής: —«Εγώ πάντως δεν έχω στο σχολείο μου καμιά...»

ή
—«Ας έρθει να μου πει εμένα κανείς ότι στο σχολείο μου...»

Δύο ήταν τα γυμνάσια θηλέων τότε στη Λάρισα. Το ένα ήταν το παλαιό με διευθυντή τον Μακρή. Επομένως αυτή η αρθρογραφία και η επιστολογραφία του δραστήριου γυμνασιάρχη πρακτικά αντιπροσώπευε το κάρφωμα του άλλου γυμνασίου. Το κάρφωμα των δύο μαθητριών. Αντιπροσώπευε την προτροπή «Διώχτε τις». Οι μαθήτριες που μόλις λίγο πριν «αποκαλυφθεί» ο «αποτρόπαιος ρόλος τους» είχαν μεταγραφεί από το γυμνάσιο του κυρίου Μακρή στο καινούριο που θα πρωτολειτούργούσε σώθηκαν χάρη στην εντιμότητα και την ψυχραιμία του γυμνασιάρχη τους Μεζάρη που «καθυστερούσε» να τις αποβάλει. Μετά την 15 Ιουλίου 1965 δεν χρειαζόνταν πια καθυστερήσεις του καλού γυμνασιάρχη. Η όλη υπόθεση της συνωμοσίας έχασε το μεγαλύτερο μέρος της σκοπιμότητάς της. Η δεξιά και οι σύμμαχοί της είχαν πετύχει αυτό που ήθελαν. Είχαν ρίξει την κυβέρνηση του κέντρου.

 ΝΕΟΛΑΙΑ Λαμπράκη. Από τη συγκρότησή της βάλθηκε να ζητά τη διάλυση της ΕΚΟΦ και τη διάλυση του «σπουδαστικού» της ασφάλειας.

ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΛΑΜΠΡΙΑΣ-«ΕΘΝΟΣ»:

ΣΗΜΕΙΩΣΑΤΕ Χ

Με συμβιβασμό έληξε η δίκη των κ. Λαμπρία - Σιαμαντά που είχαν μηνυθεί από τον κ. Φιλίππου για συκοφαντική εξύβριση και δυσφήμιση δια του Τύπου. Οι δύο κατηγορούμενοι είχαν γράψει στην «Μ» ότι ο νυν διευθυντής του «Ε» είχε βραβευθεί με την χρυσή πένα της χούντας και είχε πλουτίσει επί δικτατορίας.

Ο συμβιβασμός υλοποιήθηκε τη δεύτερη μέρα της δίκης, με μια κοινή δήλωση των δύο κατηγορουμένων που «ουδέποτε ισχυρίστηκαν ή εννοούσαν ότι ο Α. Φιλίππουλος υπήρξε χουντικός και αναγνωρίζουν ότι κατά τη διαδικασία προέκυψε ότι ο μηνυτής προσπάθησε με τον τρόπο που θεωρούσε αυτός πρόσφορο να υπονομεύσει τη δικτατορία». Στην ίδια δήλωση ο κ. Λαμπρίας επιμένει ότι ο παραπάνω τρόπος «αντίστασης» του κ. Φιλίππου «δεν ήταν πρόσφορος και σωστός», χωρίς αυτή η επιμονή να σημαίνει «πρόθεση συκοφαντήσεως ή άλλη εμπάθεια».

Το περιεχόμενο της δήλωσης μάλλον δικαιώνει τον κ. Φιλίππου και ανασκευάζει όσα γράφτηκαν από την «Μ» εναντίον του. Υπήρχε όμως κι ένας άλλος —ουσιαστικότερος ίσως— λόγος που ο διευθυντής του «Ε» ικανοποιήθηκε με τη δήλωση και δέχθηκε το συμβιβασμό.

Την πρώτη μέρα της δίκης ελέχθησαν πολλά και διάφορα, ενδιαφέροντα και αποκαλυπτικά. Την επομένη, εκτενή πρακτικά της δίκης δημοσιεύθηκαν στην «Ελευθεροτυπία», ενώ το «Ε» απλώς ανακοίνωσε το γεγονός και υποσχέθηκε στους αναγνώστες του να τα δημοσιεύσει την... επομένη μέρα. Την επομένη, όμως, έγινε ο συμβιβασμός και ξανά το «Ε» δημοσίευσε μόνο την ευνοϊκή για την διεύθυνσή του δήλωση, ενώ ζήτησε συγνώμη επειδή είχε «δεσμευθεί ηθικά» να μην δημοσιεύσει τα πρακτικά. Το περίεργο είναι ότι τα πρακτικά, ενώ δεν στρέφονταν εναντίον των κατηγορουμένων, αφού οι τελευταίοι προσπαθήσουν να θεμελιώσουν τα όσα είχαν γράψει ξεκαθάριζαν τη στάση του κ. Φιλίππου επί δικτατορίας, τη βράβευσή του

και πολλά άλλα. Ποιος ζήτησε λοιπόν να μην δημοσιευθούν;

Είπε για παράδειγμα ο κ. διευθυντής του «Ε», εξιστορώντας την υπόθεση του βραβείου:

Είχαμε οργανώσει στην «Απογευματινή» γιορτή για τη βράβευση συναδέλφου που είχαν κάνει αντιδικτατορικό ρεπορτάζ. Στην εκδήλωση ήλθε και ο υπουργός Βύρων Σταματόπουλος που εξέφρασε την επιθυμία να με βραβεύσει για την προσφορά μου στην ελληνική δημοσιογραφία. Μου έδωσε ένα φάκελλο με 50.000 δρχ.

ΥΠ: Εσείς πως δεχθήκατε αυτή την προσφορά;

ΦΙΛ: Απάντησα: «Η βράβευση με εκπλήσει. Ότι έκανα το έκανα για την ελληνική δημοσιογραφία, μακριά από πολιτικές επιρροές και προσωπικές επιδιώξεις. Τα χρήματα τα κατέθεσα στο «Σπίτι στοργής του παιδιού». Έπειτα είχα και την πίεση των αδελφών Μπότση και πολιτικών προσώπων να δεχτώ το βραβείο για να μη μας κλείσουν την εφημερίδα και σταματήσει ο αντιδικτατορικός αγώνας μέσω των στηλών της.

ΥΠ: Μπορείται να μας πείτε τέλος πάντων γιατί εσάς βρήκαν να βραβεύσουν;

ΦΙΛ: Για να με εκθέσουν.

ΥΠ: Τότε γιατί δεν το αποποιηθήκατε;

ΦΙΛ: Για λόγους σκοπιμότητας.

ΥΠ: Ταξιδέψατε κατά τη δικτατορία στην Ιαπωνία με τη σύζυγό σας;

ΦΙΛ: Μάλιστα.

ΥΠ: Στο ταξίδι εκείνο ήταν και τρεις υπουργοί της δικτατορίας;

ΦΙΛ: Δεν θυμάμαι.

ΥΠ: Γράψατε μετά το ταξίδι σας δύο άρθρα με το αρχικό σας Φ;

ΦΙΛ: Δεν θυμάμαι.

Ο ΜΠΑΓΑΣΑΣ

Μετά απ' όλα αυτά, εκδότες και διευθυντές κάπου τα βρήκαν. Και «τη νύφη την

πληρώσαν» —ορισμένοι δημοσιογράφοι μάρτυρες κατηγορίας, όπως για παράδειγμα ο τέως συντάκτης της «Ελευθεροτυπίας», αργότερα της «Μεσημβρινής» και τώρα του «Έθνους» κ. Θεοχαράτος. Σε μια φάση της διαδικασίας, ο κατηγορούμενος τέως εκδότης της «Ε» και κατόπιν της «Μ» τον ρωτάει:

ΣΙΑΜ: Ήρθατε στο σπίτι μου και ζητήσατε ν' απολύσω από την εφημερίδα τον κ. Φιλίππου, γιατί, όπως είπατε δεν έχει ηθικό έρμα.

ΜΑΡ: Όταν διώχτηκε ο Φιλίππουλος από την εφημερίδα, κλειθήκαμε να καθορίσουμε τη θέση μας, με ποιον είμαστε. Καναμε την ηλιθιότητα και πήγαμε με το μίρος της εργοδοσίας.

ΣΙΑΜ: Αυτή την ηλιθιότητα, όπως λέτε, τη διαπράξατε για δεύτερη φορά και ήρθατε να εργασθείτε πάλι σε μένα, στη «Μεσημβρινή».

ΛΑΜΠΡΙΑΣ: «Εσείς μου λέγατε τι μπαγάσας ήταν αυτός ο Φιλίππουλος επί χούντας...».

ΜΑΡ: Δεν λέω αυτή τη λέξη - μπαγάσας...

ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΚΑΤΙ ΘΑ ΜΕΙΝΕΙ

Εντύπωση πάντως προκάλεσε η ισχνή, κάλυψη της δίκης από την, υπό νέα διεύθυνση, «Μεσημβρινή».

Αντίθετα την ίδια μέρα, η «Μ» επέκρινε σε κύριο άρθρο της, τη διαστρέβλωση των ειδήσεων από τα κρατικά μέσα ενημέρωσης. Το άρθρο, με τίτλο «κόμματα και εφημερίδες», διαπίστωνε ότι τα κόμματα που κατηγορούν τη μονόπλευρη προπαγάνδα της ΕΡΤ, έχουν την πλειοψηφία του λαού με βάση τις εκλογές του 1981. Τέλος, καλούσε τη ΝΔ και το ΚΚΕ να κάνουν έκκληση προς τους πολίτες για να διαβάσουν εφημερίδες.

Αυτά έγιναν την Παρασκευή 4/2. Τη Δευτέρα 7/2 αγοράσαμε την «Μ» για να δούμε

Ματαιώς. Η ίδια κινδύνεψε —είπαμε— να διαλυθεί. Η ΕΚΟΦ δεν διαλύθηκε.

Ούτε το «σπουδαστικό» διαλύθηκε. Το «σπουδαστικό» αναδομήθηκε και «κρητικοποιήθηκε» από την κυβέρνηση του «Κέντρου». Ένας από τους

Κρητικούς που απέκτησε το «σπουδαστικό» επί «Κέντρου» ήταν ο νέος επικεφαλής του. Ο υπαστυνόμος Καλονόμος. Επειδή δεν διαλύθηκε η ΕΚΟΦ. Επειδή δεν διαλύθηκε το «σπουδαστικό». Επειδή τελικά δεν διαλύθηκε η Νεολαία Λαμπράκη —κυρίως γιατί για να σωθεί αυτοπροσδιορίστηκε σαν Νεολαία της ΕΔΑ, δηλαδή νεολαία ενός νόμιμου κόμματος —υπάρχει ο κίνδυνος να

νομίσει ο αναγνώστης ότι επί «κέντρου» η πολιτεία απέφευγε τις... διαλύσεις. Λάθος. Τότε ακριβώς η Πολιτεία διέλυσε τη Δημοκρατική Αντίσταση Νέων την ΔΑΝ αριστερή μετωπική οργάνωση της νεολαίας για την υπεράσπιση της Δημοκρατίας. Στο Πρωτοδικείο η ΔΑΝ πέτυχε να απορριφθεί η αίτηση της αρμοδίας κρατικής αρχής —για τη διάλυσή της. Έκανε έφεση όμως ο εισαγγελέας εναντίον της απόφασης. Στο Εφετείο η αίτηση για τη διάλυση έγινε δεκτή. Οι δύο δίκες —λίγες εβδομάδες πριν τα Ιουλιανά— είχαν πολύ ενδιαφέροντες διαλόγους. Π.χ.

— Η Οργάνωσις ΔΑΝ κύριε πρόεδρε

—τόνισε μάρτυρας κατηγορίας— είναι παρακρατική.

— Πόθεν συνάγεται κύριε μάρτυς

—ρωτούσε η υπεράσπιση— ότι η ΔΑΝ είναι παρακρατική;

— Εκ του καταστατικού της. Λέγει το καταστατικό της ότι σκοπός της ΔΑΝ είναι η υπεράσπιση της Δημοκρατίας την οποίαν όμως υπερασπίζονται τα σώματα ασφαλείας και ο στρατός.

— Γνωρίζετε, κύριε μάρτυς, εάν ποτέ και πότε εις την Ελλάδα τα σώματα ασφαλείας επροστάτευσαν την δημοκρατία όταν αυτή εκινδύνευσε από δικτατοριαν;

—

Ο μάρτυρας κατηγορίας ήταν ο

ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

πως θα αντιμετώπιζε το θέμα των τριών δελφινών της ΝΔ που είχαν δώσει ενδιαφέρουσες συνεντεύξεις στην «Ακρόπολη της Κυριακής», ξαναθέτοντας θέμα ηγεσίας στο κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Δεν υπήρχε —δυστυχώς— ούτε μία αράδα. Είμαστε, λοιπόν, αναγκασμένοι να προποποιήσουμε την έκκληση της «Μ». Καλύτερα θα ήταν οι πολίτες να ακούν όλα τα δελτία ειδήσεων των δύο καναλιών, να διαβάζουν όλες τις εφημερίδες, να ψάχνουν κάτω από τις γραμμές να ανακαλύψουν τι πραγματικά συμβαίνει, και αν καταλάβουν τίποτα... να μας γράψουν.

Τα πράγματα ίσως καλύτερεύσουν, αν όπως λέγεται εκδοθεί και η «Κυριακάτικη Μεσημβρινή». Σ' αυτή την περίπτωση θα διαβάζουμε τουλάχιστον τα κύρια θέματα της Κυριακής, στο φύλλο της Δευτέρας της ίδιας εφημερίδας...

«ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ» ΚΑΙ «ΑΘΗΝΑΪΚΗ»

Εξελίξεις σημειώθηκαν —όπως ήδη γράφτηκε— στην «Απογευματινή» με την αποχώρηση του διευθυντή της εφημερίδας κ. Πασαλάρη και αριθμού στελεχών που τον ακολούθησαν, μεταξύ των οποίων και δύο από τους τρεις αρχισυντάκτες της «Α» (Α. Μπόμης, Γ. Βούλτεψης). Από δημοσιογραφικούς κύκλους δόθηκαν δύο ερμηνείες, για το συμβάν. Σύμφωνα με την μία ο κ. Πασαλάρης εξαναγκάστηκε σε παραίτηση μετά τις συνεχείς παρεμβάσεις στο διευθυντικό έργο και τη γραμμή της εφημερίδας, από τον κ. Μομφεράτο, εκπρόσωπο και κύριο μέτοχο του «Ιδρύματος Μπότση». Άλλοι αποδίδουν την παραίτηση, απλώς στην «μεταγραφή» του επιτυχημένου κ. Πασαλάρη στον επιχειρηματικό όμιλο του κ. Βουδούρη.

Όπως είχε γράψει κατ' αποκλειστικότητα το «ΑΝΤΙ» (τχ. 216), ο εκδότης της «Εγνατίας» σχεδιάζει από καιρό την έκδοση απογευματινής εφημερίδας μεγάλης κυκλοφο-

ρίας, που θα πάρει τον τίτλο της «Αθηναϊκής».

Για την τελευταία αυτή πλευρά της είδησης, είχαμε λάβει επιστολή (τχ. 219), από τον παλαιό εκδότη της «Αθηναϊκής» και ιδιοκτήτη του τίτλου κ. Παπαγεωργίου. Ο τελευταίος δεν διέψευσε την είδηση, αλλά τόνιζε ότι ο ίδιος «θα αποφάσιζε για την τύχη του τίτλου». Λίγο καιρό αργότερα, ο παλαιμαχος εκδότης πέθανε, και τα δικαιώματα περιήλθαν στους κληρονόμους του, χωρίς να έχει γίνει γνωστό αν ο τίτλος μεταβιβάστηκε ή όχι.

Όπως, πάντως, κι αν έχουν τα πράγματα η νέα εφημερίδα που θα διευθύνεται από τον κ. Πασαλάρη, θα κάνει —όπως λέγεται— την εμφάνισή της τον Απρίλιο.

«ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ» ΚΑΙ «ΓΝΩΜΗ»

Άλλοι παράγοντες του δημοσιογραφικού χώρου, υποστηρίζουν ότι το ξεκαθάρισμα των κληρονομικών δικαιωμάτων θ' απαιτήσει πολύ χρόνο και υποστηρίζουν ότι η νέα εφημερίδα του κ. Βουδούρη θα ονομαστεί «Ελεύθερος Τύπος».

Τέλος, σύμφωνα με τις πληροφορίες μας η εμφάνιση μιας ακόμη καθημερινής εφημερίδας είναι βέβαιη. Θα ονομάζεται «Γνώμη» και ως χρηματοδότης φέρεται ο εκδότης του καθημερινού φύλλου του Βόλου «Ταχυδρόμος». Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες ο χρηματοδότης της νέας εφημερίδας λέγεται ότι έχει πάρει δάνειο ύψους 200 εκατομμυρίων δραχμών...

ΑΝΑΝΕΩΤΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ ΣΤΗΝ «ΕΞΟΡΜΗΣΗ»

Χωρίς την «ταυτότητα της εφημερίδας» (δηλαδή τα στοιχεία του εκδότη, διευθυντή, υπεύθυνου τυπογραφείου κτλ. που απαιτούν-

ται από το νόμο), εμφανίστηκαν τα δύο τελευταία φύλλα της «Εξόρμησης». Μερικοί απέδωσαν το γεγονός σε μια προσπάθεια που έχει ξεκινήσει, στα πλαίσια του κομματικού οργανου του ΠΑΣΟΚ, για την αλλαγή της φυσιογνωμίας του επί το «δημοσιογραφικότερον» με την αλλαγή των παλαιών υπεύθυνων της εφημερίδας, που τώρα κατέχουν κυβερνητικές θέσεις.

Μαθαίνουμε πάντως, ότι αυτή η ερμηνεία δεν ισχύει και ότι η «ταυτότητα» της εφημερίδας βγήκε, λόγω πληθώρας και περισσότερο επίκαιρης ύλης. Είναι, όμως, αλήθεια παρ' όλα αυτά, ότι η «Εξόρμηση» ετοιμάζει την ανανέωσή της: θα εμφανιστεί σε σχήμα Tabloid με περισσότερες σελίδες και σε εκτύπωση όφσετ.

Η «ΔΡΑΧΜΗ» ΖΕΙ

Νέα εβδομαδιαία οικονομική εφημερίδα είναι σχεδόν έτοιμη να εκδοθεί. Ονομάζεται «ΔΡΑΧΜΗ» και θα περιέχει απλουστευμένες οικονομικές αναλύσεις και θέματα που ενδιαφέρουν τον καταναλωτή. Ανάμεσα στα βασικά της στελέχη συμπεριλαμβάνονται και πρωτεργάτες του Ινστιτούτου Καταναλωτών (ΙΝΚΑ).

Ας ευχηθούμε η «ΔΡΑΧΜΗ» να μην έχει την τύχη της δραχμής...

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

Επερώτηση για τα αποτελέσματα από τον οικονομικό έλεγχο των εφημερίδων, κατέθεσε στην Βουλή ο διαγραφής βουλευτής του ΠΑΣΟΚ κ. Χονδροκούκης.

Ανεξάρτητα από τις διαφορές Χονδροκούκη - ΠΑΣΟΚ η ανάγκη της ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων είναι προφανής. Όπως είναι γνωστό, αφορμή για την επερώτηση υπήρξε η δημοσιευθείσα είδηση ότι το «Έθνος» χρηματοδοτείται από ξένες πηγές. Οι κυβερνητικές ανακοινώσεις μιλούσαν —τότε— για την πλήρη ενημέρωση του λαού γύρω από τα οικονομικά των εφημερίδων. Πέρασε αρκετός καιρός και τα πορίσματα παραμένουν μυστικά. Γιατί δεν ενημερώνεται ο λαός (που βρίσκεται, ως γνωστόν, στην εξουσία) από το ΠΑΣΟΚ που (ως κυβέρνηση) πραγματοποιήσει τον διαχειριστικό έλεγχο;

υπαστυνόμος Ι. Καλονόμος.

Λίαν ενδιαφέρουσες ήταν και οι καταθέσεις του μάρτυρα κατηγορίας κ. Τζώρτζη Αθανασιάδη. Ο μάρτυρας βεβαίωσε αμφότερα τα δικαστήρια ότι «τα στελέχη της ΔΑΝ περιεφέροντο ανά την πρωτεύουσα εποχούμενα ερυθρών μοτοποδηλάτων και φέροντα επί των κεφαλών των ερυθρά κράνη».

Τα γνωστότερα στελέχη της ΔΑΝ ήταν ο Γιώργος Πανούσης και ο Μανώλης Μυλωνάκης —μέλος του Κ.Σ. της ΕΦΕΕ— ο Νίκος Καραμανλής —που είχε πρωτογράψει παλαιότερα στους τοίχους το 1-1-4, ο ηθοποιός Στέφανος Ληναίος και ο φοιτητής της ΑΣΟΕΕ Θέμος Καλλιακίδης.

ΕΠΙΜΥΘΙΟ. Με τα Ιουλιανά ο υπαστυνόμος Καλονόμος εξώστηκε από το σπουδαστικό και από την αστυνομία σαν Παπανδρεϊκός. Στη δικτατορία κλείστηκε με λουκέτο για ένα διάστημα η «Βραδυνή» του εκδότη Τζώρτζη Αθανασιάδη.

Τους καλούς πολίτες της όμως αργά ή γρήγορα η δημοκρατία τους θυμάται και τους αποκαθιστά.

Τον κ. Αθανασιάδη τον τοποθέτησε από νωρίς στην προεδρία της Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων. Αλλά και τον κύριο Καλονόμο, τελικά, δεν τον ξέχασε. Αποκαθίσταται κι αυτός —όπου να 'ναι— μαζί με τους αδικημένους δημοκρατικούς

αστυνομικούς της περιόδου 1964-70. Το ευχάριστο είναι ότι ο άλλοτε υπαστυνόμος Καλονόμος —που όπως και όλοι οι άλλοι αξιωματικοί των μυστικών υπηρεσιών είχε την σπάνια ικανότητα να περνά με το πρώτο τα μαθήματα στις τμηματικές του Πανεπιστημίου, έγινε στο μεταξύ και ένας καλός δικηγόρος.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ Θητεία. Πόση —όμως— και πώς. Την αποψή του έχει —γραμμένη— και ένας τοίχος στο Ρέθυμνο:

Θητεία δωδεκάλεπτη προαιρετική.

ΔΑΚΤΥΛΙΔΟΣΤΟΜΟΣ

Πώς πήραν μια εφημερίδα οι Βαρδινογιάννηδες

Η «Μεσημβρινή» έχει τώρα πια περάσει στα χέρια της οικογένειας Βαρδινογιάννη —των μεγαλοεφοπλιστών και μεγαλοπετρελαιάδων.

Η προϊστορία τους είναι γνωστή. Ξεκίνησαν την περιουσία τους με μια σειρά πειρατίες. Πιο συγκεκριμένα έσπασαν τον αποκλεισμό που είχε επιβληθεί στη βρετανική αποικία της Ροδεσίας, όπου μια χούφτα λευκοί άποικοι αρνιόντουσαν να παραδώσουν την εξουσία, στους αφρικανούς κάτοικους της χώρας.

Από εκεί απλώθηκαν στη ναυτιλία και στα πετρέλαια (διυληστήριο «Μότορ Όιλ»), έγιναν προμηθευτές σε καύσιμα του βου Στόλου των ΗΠΑ, αγόρασαν τον «Παναθηναϊκό» και το ξενοδοχείο «Μερντιέν», και συνεχίζουν ακάθεκτοι να βγάζουν εκατοντάδες εκατομμύρια δρχ. κάθε χρόνο —αφορολόγητα κατά το νόμο.

Εγκαταλείποντας την παλιά τακτική των Ωνάσηδων, Νιάρχων, Μποδοσάκηδων, Ανδρεάδηδων, κτλ. που προτιμούσαν να χρηματοδοτούν ακόμη κι αριστερές εφημερίδες για να τα έχουν με όλους καλά, οι Βαρδινογιάννηδες προχώρησαν πέρσι προχώρησαν στην αγορά μιας δικής τους εφημερίδας.

Επιλέξαν για το σκοπό αυτό τη «Μεσημβρινή» που την είχε βγάλει το 1980 ο εκδότης Χρήστος Σιαμαντάς με βασικό δημοσιογραφικό στέλεχος τον Τάκη Λαμπρία.

Η εκδοτική αυτή προσπάθεια είχε ουσιαστικά αποτύχει κι όταν η «Μεσημβρινή» πουλήθηκε πέρσι τον Ιούλιο, είχε πανελλήνια κυκλοφορία μόλις 26.000 φύλλα, ένα οικονομικό άνοιγ-

μα που, ξεπερνούσε τα 143 εκατ. δρχ. και χρειάζονταν τότε πάνω από δέκα εκατομμύρια δρχ. το μήνα για να καλύπτεται τα νέα ελλείμματα.

Επίσης χρειαζόταν εκατοντάδες εκατομμύρια για να αποκτήσει ένα εκσυγχρονισμένο τυπογραφείο και πιεστήριο που να δούλευε με τη νέα τεχνολογία.

Πως έγινε ή μάλλον πως εμφανίστηκε ότι έγινε η όλη αγοραπωλησία, περιγράφεται γλαφυρότατα στην «Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας», Τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ, αριθ. φύλ. 3380, της 18 Αυγούστου 1982.

Όπως αναφέρει το κείμενο, στις 27 Ιουλίου 1982 δόθηκε η άδεια να συνταχθεί η εταιρεία με το όνομα «Γενική Εκδοτική Ελλάδος-Μεσημβρινή Ανώνυμος Εταιρεία» και εγκρίθηκε το καταστατικό της.

Θα περιοριστούμε εδώ μόνο στο μέρος του όλου κειμένου που αναφέρεται στην αγοραπωλησία.

Τα συμφωνητικά, υπογράφηκαν στο γραφείο της Συμβολαιογράφου Πέρσας-Μαρίας Γραφάκου-Λανδάκη, όπου, κατά τα χαρτιά τουλάχιστον, δεν εμφανίστηκε κανένας από τους Βαρδινογιάννηδες.

Το καταστατικό ετοίμασε ο δικηγόρος Λ. Κατσίρης που πληρώθηκε για αυτό 225.000 δρχ. Παρόντες ήταν μόνο, ο Ευάγγελος Ανδρουλιδάκης, δημοσιογράφος και προφανώς ο άνθρωπος των Βαρδινογιάννηδων και ο Χρήστος Σιαμαντάς εκδότης κι ως τότε ιδιοκτήτης της «Μεσημβρινής».

Η ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ «ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗΣ»

ΕΚΘΕΣΗ

Εκτιμήσεως των περιουσιακών στοιχείων της ατομικής Έπιχειρήσεως «ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗ» βάσει Ίσολογισμού της 22.3.1982.

Αθήνα, 15 Ιουνίου 1982

Πρός
Την Νομαρχία Αττικής
Διαμέριση Αθηνών
Δ/ση Έμπορίου

Ένταύθα

Κατόπιν της 7500 29.1.82 έντολής σας, οι υπογεγραμμένοι, 1) Δημήτριος Αθανασόπουλος 2) Χρυσούλα Άλλαντάλα Έμμητάρχεις του Έπουργείου Έμπορίου 3) Ιωάννης Μαθιουδάκης, εκπρόσωπος του Ε.Β.Ε. Α. και 4) Γεώργιος Πατσόπουλος, εκπρόσωπος της Έπιχειρήσεως, όρισθέντες μέλη της Επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν. 2190 1920 «περί Άνωνύμων Έταιρειών» μεταβήκαμε στα γραφεία της ατομικής έπιχειρήσεως «ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗ» και διενεργήσαμε έλεγχο στα βιβλία και λοιπά στοιχεία αυτής, προς εξακρίβωση της αξίας των περιουσιακών της στοιχείων βάσει Ίσολογισμού της 22.3.1982 προκειμένου ταύτα να εισφερθούν προς σύσταση Άνωνύμου Έταιρείας.

Το πόρισμα της έρευνής έχει ως ακολούθως:
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ:

ΠΑΓΙΟ:

1. Έγκαταστάσεις (σελίδες 31)

Πρόκειται για έγκαταστάσεις τηλεφωνικού κέντρου, τηλεφωνικών συνδέσεων, συνδέσεις TELEX τυλέτυπα, φωτιστικά, εξαεριστήρες, μοκέτες και

κουρτίνες, έπιγραφές, μηχανικής κλιματισμός, ώρο-λόγιο προσωπικού, άποτιμώμενα σε δρχ.

6.800.000

2. Έπιπλα και σκεύη (σελίδες 31-32)

Μηχανογραφικά μέσα:

Λογιστική μηχανή, αριθμομηχανή, γραφομηχανή, μαγνητόφωνο, τηλεοράσεις, φωτοτυπική μηχανή, γραφεία, καρέκλες, πολυθρόνες γραφείων, πολυθρόνες σαλονιού, βιβλιοθήκες, σχεδιαστήρια, χρηματοκιβώτια, άποτιμώμενα σε δρχ.

6.200.000

3. Μεταφορικά μέσα (σελίδες 32).

α) Άυτοκίνητο με αριθμ. κυκλ. ΥΠ 6111, αριθ. κινητήρος 5823257 και αριθ. πλαισίου 101 ΑΜ 583257 άποτιμώμενο σε δρχ.

800.000

β) Άυτοκίνητο φορτηγό τύπου PONY έργοστασίου κατασκευής ΝΑΜΚΟ ΑΒΕΕ με αριθμό κυκλοφορίας ΥΡ 1397, αριθ. κινητήρος ΑΜ2Α062 1000111, αριθμ. πλαισίου ΑΚΑΝΟΙΑΝ 1021, άποτιμώμενο σε δρχ.

600.000

γ) Μοτοποδήλατα έπτά (7) άποτιμώμενα σε δρχ.

300.000

4. Έργαλεία και Όργανα (σελίδες 32).

Τυπογραφικά στοιχεία:

Στοιχεία αλουμινίου, διάστιχα και διαστήματα δρχ.

600.000

5. Δαπάνες πρώτης έγκαταστάσεως (σελίδες 32). Διαμόρφωση κτιρίου, διαφημίσεις, έντυπα κλπ. δρχ.

28.000.000

6. Άξια τίτλου (σελίδες 32) δρχ.

15.000.000

Βάσει του Ν. 1998 1938 «περί σημάτων» η άξια τίτλου άύλων αγαθών, είναι περιουσιακό στοιχείο και άποτιμάται ως και η 12 1979 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβούλου του Έπουργείου Έμπο-

Οι δύο αυτοί, αποφάσισαν, λοιπόν —όπως λέει το κείμενο— να φτιάξουν μια ανώνυμη εταιρεία με κεφάλαιο 40 εκατομμύρια δρχ.

Το πρώτο διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας αποτελέστηκε από: 1) Τον Ευάγγελο Ανδρουλιδάκη, γνωστό οικονομικό συντάκτη 2) Τον Κυριάκο Πουλάκο, πρώην υποδιοικητή της Εθνικής Τράπεζας 3) Τον Παρασκευά Ιωαννίδη, παλιό πιλότο και άνθρωπο του Ωνάση στην «Ολυμπιακή» και 4) τον Αθανάσιο Σέκερη, πρώην αξιωματικό του ναυτικού, από εκείνους που είχαν πρωτοστατήσει στο κίνημα του ναυτικού κατά της χούντας.

Και τώρα ας έρθουμε «στο ψητό», δηλαδή, στις χρηματικές συναλλαγές —τις πραγματικές ή τις εικονικές— που έγιναν για την αγοροπωλησία.

Από τα 40 εκατομμύρια δρχ. του κεφαλαίου της εταιρείας, τα 39,5 τα έβγαλε από την τσέπη του και τα κατέβαλε ο δημοσιογράφος κ. Βαγγέλης Ανδρουλιδάκης. Και τις υπόλοιπες 500 χιλιάδες δρχ. τις έδωσε ο πρώην ιδιοκτήτης της «Μεσημβρινής» κ. Σιαμαντάς.

Έτσι, ο πρώτος πήρε τα 98,75% των ανωνύμων μετοχών —που μπορούσε να τις παραδώσει σε όποιον ήθελε— και ο άλλος το 1,25%.

Αλλά, ας δούμε, αναλυτικότερα πως περιγράφεται στο κείμενο ο τρόπος με τον οποίο ο κ. Σιαμαντάς κατέβαλε τις 500.000 δρχ.:

1. Ο κ. Σιαμαντάς έδωσε ολόκληρη την ατομική του επιχείρηση που φέρει τον τίτλο «Μεσημβρινή».

Σύμφωνα με την έκθεση της ειδικής επιτροπής των εκτιμητών, η επιχείρηση αυτή είχε (σε εκατομμύρια δρχ.):

Παθητικό	280,6
Ενεργητικό	137,8
Καθαρό έλλειμμα	142,8

Με άλλα λόγια η εταιρεία «Μεσημβρινή» ήταν μέσα κάπου 143 εκατομ. δρχ.

2. Τις 143 εκατομ. δρχ. που έλειπαν, υποτίθεται ότι τις πλήρωσε όλες ο κ. Σιαμαντάς, ώστε τα χρέη της εταιρείας του, όταν την παράδωσε, να είναι ίσα με μηδέν.

3. Ο κ. Σιαμαντάς έδωσε και 500.000 δρχ. από την τσέπη του σε ρευστά, για να πάρει τελικά τις μετοχές του.

Επιπλέον ο κ. Σιαμαντάς εκχώρησε στη νέα εταιρεία τον τίτλο της «Μεσημβρινής», που οι εκτιμητές του αποτίμησαν σε 15 εκατομμύρια δρχ. και η νέα εταιρεία, από την πλευρά της, ανάλαβε «απάσας τας έναντι Δημοσίου, Τραπεζών και τρίτων οφειλάς» του.

Τα χρέη αυτά είναι αρκετά μεγάλα. Λ.χ. η «Μεσημβρινή» χρωστούσε μόνο από αγγελιόσημα και οφειλές σε ασφαλιστικά ταμεία κάπου 26 εκατομμύρια δρχ. και άλλα 186 εκατομμύρια δρχ. σε Τράπεζες. Κι ας αφήσουμε διάφορες άλλες οφειλές που αναφέρονται στην έκθεση των εκτιμητών που δημοσιεύουμε.

Με άλλα λόγια, ο κ. Σιαμαντάς έχασε όλα τα χρήματα που είχε βάλει για να εκδόσει τη «Μεσημβρινή», αλλά απαλλάχτηκε κι απ' όλα τα χρέη της.

Αν η επιχείρηση αυτή των Βαρδινογιάννηδων θα αποδειχτεί καλή και αποδοτική, πολλές αμφιβολίες εκφράζονται.

Ο Θ. Βαρδινογιάννης που έχει ουσιαστικά αναλάβει τη διοίκησή της, έχει ως τώρα αποδειχτεί ταύρος σε υαλοπωλείο.

Και λέγεται ότι κάποιος Βαρδινογιάννης ακούστηκε τελευταία να λέει:

«Αν είχαμε βάλει τα 250 εκατομμύρια στον τόκο κι αν είχαμε και τα 12 εκατομμύρια που πληρώνουμε κάθε μήνα για να κρατάμε την εφημερίδα, θα μπορούσαμε όλες τις εφημερίδες να τις αγοράζαμε, και δε θα είχαμε τόσους εχθρούς στον Τύπο...

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΦΑΓΟΣ

ρίου περί αποτίμησης αὐτῶν ἀγαθῶν (ἡ ἀνωτέρω ἀξία προσδιορίσθηκε ἀφ' οὗ ἐλάβαμε ὑπ' ὄψιν μας τὴν ἀρχικὴν ἀξία ἣταν ἡ ἐφημερίδα δὲν κυκλοφοροῦσε καὶ τὴν σημερινή της κυκλοφορία).

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ:

7. Πελάτες (σελὶς 32) δρχ.	6.315.151
8. Γραμμάτια εἰσπρακτέα (σελ. 32) δρχ.	1.270.115
9. Γραμμάτια ἐπ' ἐνεχύρῳ (σελ. 32-33) δρχ.	52.331.121
10. Γραμμάτια διαμαρτυρη- θέντα (σελ. 36) δρχ.	6.251.861
Μείον ἐπισφάλεια δρχ.	1.000.000
	5.251.861
11. Διάφοροι χρεώστες - ἐγγυήσεις (σελὶς 33) δρχ.	131.500
12. Ἐπισφαλεῖς ἀπαιτήσεις (σελὶς 33) δρχ.	1.736.086
13. Ἀποθέματα βιβλίων (σελ. 33) Τόμοι Ρούσ- σου, Τσώρτσιλ, Ντέ Γκώλ δρχ.	9.000.000
14. Ταμείον (σελὶς 33) δρχ.	82.030
15. Τράπεζες λογ. σμὸς ὀφείας (σελ. 33-34) δρχ.	11.821

Ἑθνικὴ Νο 103571-70

Γενικὴ Νο 223512

Ἐμπορικὴ Νο 80592571

Σύνολο Ἑνεργητικοῦ δρχ.

137.799.025

=====

ΠΑΘΗΤΙΚΟ:

1. Πελάτες (σελὶς 31) δρχ.	10.718.335
Πιστωτικὰ ὑπόλοιπα	
2. Πρακτορεία (σελὶς 31) δρχ.	6.051.211
3. Προμηθευτὲς χάρτου (σελὶς 31) δρχ.	7.366.651
4. Γραμμάτια πληρωτέα (σελ. 31) δρχ.	9.000.000
5. Ὀφειλόμενες δαπάνες (σελὶς 31) δρχ.	2.185.773

6. Ἀγγελιόσημο (σελὶς 31) δρχ.

5.572.915

7. Ἀσφαλιστικὰ Ταμεία (σελὶς 35) δρχ.

20.169.100

ΙΚΑ, ΕΔΟΕΑΠ, ΤΣΙΠΕΑΘ, ΤΑΤΤΑ.

8. Ἑλληνικὸ Δημόσιο (σελὶς 35) δρχ.

1.169.310

ΦΚΕ, Ἰμο τιμολογίου, Φ.Μ.Υ.

9. Δάνεια Τραπεζῶν (σελὶς 35-36)

Βραχυπρόθεσμα δρχ.

17.255.120

Μακροπρόθεσμα δρχ.

139.113.039

10. Πιρόβλεψη προσωπικοῦ Ν. 2112 δρχ.

1.000.000

Σύνολο Παθητικοῦ δρχ.

280.561.187

=====

Ἐκτίμηται τῶν ἀνωτέρω ἡ ἀξία τοῦ κατὰ τὴν

31.12.81 Ἑνεργητικοῦ τῆς ατομικῆς Ἐπιχειρή-
σεως «ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗ» ἀνήρχετο σὲ δρχ.

137.799.025

Τοῦ Παθητικοῦ ἀνήρχετο σὲ δρχ.

280.561.187

Καὶ καθαρὴ ἀρνητικὴ θέση ἀνήρχετο σὲ δρχ.

112.762.162

=====

Τὰ ἀνωτέρω στοιχεῖα πλὴν τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐνὸς ἐκατομμυρίου δρχ. γιὰ ἀποζημίωση προσωπικοῦ εἶναι ἐγγεγραμμένα στὸ βιβλίο ἀπο-
γραφῶν καὶ ἰσολογισμῶν μὲ ἀριθμὸ θεωρήσεως 119 9.1.1980 τῆς
11' Οἰκον. Ἐφορίας Ἀθηνῶν.

Ὅθεν ὁμόφωνα γνωμοδοτοῦμε ὅτι ἡ καθαρὰ θέση τῆς ἀνωτέρω
ἐπιχειρήσεως, εἶναι ἀρνητικὴ ἀνερχομένη στὸ ποσὸ τῶν δρχ. ἐκατὸν
σαράντα δύο ἐκατομμυρίων ἑπτακοσίων ἐξήκοντα δύο χιλιάδων τε-
τρακοσίων ἐξήκοντα δύο (112.762.162).

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Δ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Γ. ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗΣ

ΧΡ. ΑΛΛΑΝΤΑΛΑ

Γ. ΠΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ένα ανατολίτικο παραμύθι θέλει τον Χαρούνη Ελ Ρασίντ να μεταμφιέζεται σε απλό πολίτη και να γυρνά τα βράδια στα καπηλειά για να ακούσει τα παράπονα των υπηκόων από τη διακυβέρνησή του...

Το ΠΑΣΟΚ, όμως, κοινοποίησε ανοιχτά με μια πρωτότυπη διαφημιστική αφίσα τη θέλησή του να ακούσει το λαό. Ο «αυτιάς» του ΠΑΣΟΚ, η ιδιόρρυθμη αφίσα με τα δυο τεράστια χάρτινα αυτιά που εξείχαν δεξιά και αριστερά τοιχοκολλήθηκε στην Αθήνα και κάποια στιγμή έγινε «κουτσάφτης». Κάποιοι αποφάσισαν ότι η αφίσα παράπαιε ανάμεσα στο πρωτότυπο και το περιγελαστικό. Έτσι, τα αυτιά κόπηκαν και στο εξής η αφίσα εμφανιζόταν με τη νέα —κολοβωμένη— της μορφή. Η ιστορία είχε το ενδιαφέρον της... Και τρεις συνεργάτες μας, η Ελένη Αποστολοπούλου, ο Στέλιος Κούλογλου και ο Γιάννης Φλώρος, παρακολούθησαν τις «ανοιχτές πολιτικές συζητήσεις» και κατέγραψαν μερικά στιγμιότυπα που συνοδεύουν το άρθρο του Γιάννη Φλώρου που ακολουθεί.

Ο ΛΑΟΣ ΕΧΕΙ ΑΥΤΙΑ Ο ΛΑΟΣ ΕΧΕΙ ΜΑΤΙΑ Ο ΛΑΟΣ ΕΧΕΙ ΚΡΙΣΗ...

Μια χαρακτηριστική αφίσα με κεντρικό σλόγκαν «το ΠΑΣΟΚ συζητά μαζί σας» και δυο αυτιά στις άκρες της, που προφανώς συμβολίζουν τη βούληση του Κινήματος να ακούσει την κριτική των μελών, φίλων και οπαδών του, δημοσιοποιεί τις «ανοιχτές πολιτικές συζητήσεις» στα πλαίσια της ενημέρωσης και του διαλόγου με το λαό για το «τι έγινε και τι δεν έγινε και γιατί», με την συμπλήρωση πλέον των δεκαπέντε μηνών διακυβέρνησης της χώρας από την πρώτη «σοσιαλιστική» κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ. Λίγες μέρες μετά την πανηγυρική γνωστοποίηση του «διάλογου με το λαό» από όλα τα μέσα ενημέρωσης και την εμφάνιση της αφίσας, τα αυτιά αφαιρέθηκαν και η αφίσα στους δρόμους της Αθήνας και των συνοικιών προβάλλει την ενημερωτική καμπάνια του ΠΑΣΟΚ, μαζί με το θέμα και τον ομιλητή της «ανοιχτής πολιτικής συζήτησης».

Τα τελευταία οικονομικά μέτρα της κυβέρνησης, οι διαπραγματεύσεις για τις Βάσεις, η αντιμετώπιση των κρίσιμων εθνικών θεμάτων, καθώς και η ογκούμενη δυσανεμία για την εισοδηματική πολιτική, αποτέλεσαν την τελευταία αιτία και αφορμή για την εκστρατεία «ενημέρωσης και διάλογου του ΠΑΣΟΚ με το λαό». Εκτός όμως από τα προηγούμενα θα πρέπει να σημειωθεί ότι εκείνο που κυρίως βάρυνε στην επιλογή μιας τέτοιας μορφής ενημερωτικής καμπάνιας είναι η κριτική που διατυπώθηκε στο μέχρι τώρα κυβερνητικό έργο του ΠΑΣΟΚ, τόσο από τον αντιπολιτευόμενο Τύπο, όσο και από τον συμπολι-

τευόμενο, αλλά και η εσωτερική ανάγκη να δοθούν απαντήσεις στα μέλη και τους οπαδούς του ΠΑΣΟΚ που επεσήμαναν αντιφάσεις των κυβερνητικών επιλογών και πράξεων με τις προεκλογικές εξαγγελίες και υποσχέσεις. Κοντολογής η όλη εκστρατεία είναι μια πολιτική επιλογή. Πολιτική επιλογή που στοχεύει στην κάλυψη κενών στο κόμμα, την αντιπαράθεση στην κριτική που έχει διατυπωθεί για το κυβερνητικό έργο και την αναζωπύρωση της γνωστής αντιδεξιάς προεκλογικής συνθηματολογίας του ΠΑΣΟΚ.

Πόσο ανοιχτές, πόσο πολιτικές και ποια συζήτηση;

Η μορφή των «ανοιχτών πολιτικών συζητήσεων» με κυβερνητικά στελέχη και στελέχη της Κεντρικής Επιτροπής του Κινήματος ανταποκρίνεται στην μέχρι τώρα πολιτική που ακολούθησε το ΠΑΣΟΚ και στις αντιλήψεις πάνω στις οποίες στηρίχθηκε η οργανωτική του πολιτική. Αρμόζει, δηλαδή, στις συνθήκες πάνω στις οποίες στήριζε την αντιπολίτευσή του στη Δεξιά και ανταποκρίνεται στις σχέσεις που είχε οικοδομήσει στο παρελθόν με κοινωνικές τάξεις και κοινωνικά στρώματα. Επιτρέπει, έτσι, στο ΠΑΣΟΚ να εμφανίζεται και τώρα, που είναι κυβέρνηση και έχει κάποια συγκεκριμένη παραγωγή κυβερνητικού έργου, να χρησιμοποιεί την ίδια ρητορική και την ίδια πολιτική γλώσσα με αυτή που χρησιμοποιούσε ως αντιπολίτευση. Η ανάληψη όμως κυβερνητικών ευθυνών από ένα κόμμα, το οποίο μάλιστα

δηλώνει ότι «είναι αλλαγή και όχι εναλλαγή», δημιουργεί άλλης τάξεως προβλήματα, δημιουργεί νέες σχέσεις με κοινωνικές δυνάμεις, κρίνεται με άλλους, διαφορετικούς όρους, απ' ό,τι ένα κόμμα, που βρίσκεται στην αντιπολίτευση. Πολύ περισσότερο για ένα κόμμα που υποστηρίζει ότι έχει στόχο τον «σοσιαλιστικό μετασχηματισμό της ελληνικής κοινωνίας», η συναίνεση κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων για μια τέτοια πορεία και ένα παρόμοιο εγχείρημα δεν μπορεί παρά να στηρίζεται και σε μια συναίνεση, αποτέλεσμα διάλογου, στη βάση ενός συγκεκριμένου προγράμματος και μιας συγκεκριμένης πολιτικής και κοινωνικής πρακτικής και όχι στην επίκληση της «πολιτικής βούλησης», της «διαβεβαίωσης» ότι «δεν ξεχνάμε τους στόχους» και της ρητορικής αντιπαράθεσης στη Δεξιά, που ελάχιστα απέχει από τον «κλασικό» λαϊκισμό.

Το ΠΑΣΟΚ, βέβαια, πρόβαλε μόνο τον εαυτό του σαν «τον φορέα της αλλαγής» ακολουθώντας με συνέπεια και ως κυβέρνηση, αυτή τη γραμμή. Αυτό, όμως, δεν το νομιμοποιεί ενάμισι χρόνο μετά την ανάληψη κυβερνητικών ευθυνών να παρουσιάζεται και ως η υπεύθυνη κυβέρνηση που «μπορεί και ξέρει αφού ο λαός θέλει» και ως η αντιπολίτευση που κρίνει όχι το κυβερνητικό έργο, που είναι συγκεκριμένο και υπαρκτό, αλλά την κληρονομιά της Δεξιάς. Η αντίφαση αυτή, η ταυτόχρονη χρήση και της αντιπολιτευτικής γλώσσας και της κυβερνητικής υπευθυνότητας, έχει σαν αποτέλεσμα την ταύτιση της κυ-

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Σαφής και συγκροτημένη η ομιλία του υπουργού Εθνικής Οικονομίας κ. Γεράσιμου Αρσένη με θέμα την οικονομική πολιτική στην Ανωτάτη Εμπορική. Κατάμεστο το αμφιθέατρο από φοιτητές, αλλά και καθηγητές και πολίτες. Αναλύοντας την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης ο κ. Γ. Αρσένης έκανε και ορισμένες προβλέψεις.

● «Ο πληθωρισμός το '83 θα πέσει πολύ κάτω από το 19 με 20%».

● «Το πενταετές πρόγραμμα, που θα δημοσιευθεί σε δύο με τρεις βδομάδες, θα είναι ένα προκαταρτικό σχέδιο που ανοίγει την διαδικασία για τον δημοκρατικό προγραμματισμό».

Να δούμε πόσο και πώς θα επαληθευθούν οι προβλέψεις του κ. Αρσένη.

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ Ο ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ

«Μήπως όλα τα προηγούμενα», αναρωτήθηκε στην ίδια συζήτηση ο κ. Αρσένης —δηλαδή, οι στόχοι της οικονομικής πολιτικής το 1983 για μείωση του ρυθμού πληθωρισμού, μείωση του ανοίγματος στο ισοζύγιο εξωτερικών πληρω-

μών μείωση του ελλείματος στο δημόσιο τομέα και μείωση της ανεργίας— «δεν οδηγούν στο σοσιαλιστικό μετασχηματισμό και θα μπορούσε να είναι και μέτρα μιας συντηρητικής κυβέρνησης»;

Όχι διαβεβαίωσε. Και συνέχισε: «Οι στόχοι του ΠΑΣΟΚ παραμένουν: Ο δρόμος—για το σοσιαλιστικό μετασχηματισμό— «είναι δύσκολος, είναι βατός όμως, αν και γεμάτος παγίδες. Δεν πρέπει να συγχέει κανείς τους τακτικούς ελιγμούς με τους σκοπούς και τους στόχους». Και κατέληξε.

«Σοσιαλισμός δεν γίνεται με μακροοικονομική πολιτική, γίνεται στη βάση με μικροοικονομική πολιτική, στο εργοστάσιο, στο γραφείο, στο δήμο».

ΠΩΣ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

«Η κοινωνικοποίηση αρχίζει από το δημόσιο τομέα. Για το 1983 προβλέπεται να κοινωνικοποιήσουμε τις μεγάλες δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς. Θα προχωρήσουμε μετά στην κοινωνικοποίηση ενός αριθμού μεγάλων ιδιωτικών επιχειρήσεων που περιέχονται στο δημόσιο, δηλαδή τις προβληματικές».

Οι ανυπομονούντες για την τύχη των κοινωνικοποιήσεων και το σοσιαλισμό θα έχουν την πρώτη δόση το 1983. Για το 1984, οι βουλές του Κυρίου παραμένουν

κά και μόνο από τις αντίστοιχες κυβερνητικές πρωτοβουλίες. Προσβλέπουν, έτσι, στο κράτος και την κυβέρνηση, διαμορφώνοντας και αντίστοιχες αντιλήψεις και πρακτικές, που κάθε άλλο παρά αρμόζουν σε ένα «σοσιαλιστικό κίνημα», ή ανταποκρίνονται σε μια πολιτική πρακτική «σοσιαλιστικού μετασχηματισμού της κοινωνίας».

Το θέμα, όμως των σχέσεων του κόμματος με την κυβέρνηση και το κράτος και η παραπέρα εξέλιξη και διαμόρφωση της φυσιογνωμίας του ΠΑΣΟΚ αποκτά ακόμα ένα επιπλέον ενδιαφέρον εξαιτίας του αναγγελθέντος πρώτου συνεδρίου του ΠΑΣΟΚ μέσα στο 1983. Η ακολουθούμενη πρακτική στην καμπάνια «το ΠΑΣΟΚ συζητά μαζί σας» προδιαγράφει ορισμένες συντεταγμένες και του συνεδρίου. Ένα συνέδριο, που αποκλείσθηκε ότι θα είναι συνέδριο «χειροκροτητών», δεν προδικάζει ότι θα είναι κάτι «νέο στην πολιτική ζωή» του τόπου μόνο και μόνο από τις διαβεβαιώσεις της ηγεσίας ενός κόμματος. Ένα συνέδριο και μάλιστα το πρώτο του ΠΑΣΟΚ, θα κριθεί από την ποιότητα των προσυνηδριακών διαδικασιών, την αντίληψη στην οποία θα στηριχθεί και το κατά πόσο, πού και πώς θα διαμορφώσει ορισμένες νέες συνθήκες, οι οποίες θα κρίνουν τη φυσιογνωμία και την πολιτική του ΠΑΣΟΚ, όχι μόνο ως του «μόνου φορέα της αλλαγής», αλλά και ως του φορέα εκείνου που βρίσκεται ήδη στην κυβέρνηση και υποτίθεται ότι «οδηγεί την κοινωνία στο σοσιαλιστικό μετασχηματισμό».

ακόμη άγνωστες.

Θα έχουμε δεύτερη δόση ή θα δικαιωθεί ο Όργουελ;

ΔΕΝ ΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕ ΤΟΝ ΔΙΕΘΝΗ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟ

Αναφέρθηκε και στην παγκόσμια κρίση ο κ. Αρσένης. Οπότε, φυσικό ήταν, ένας ΚΝίτης να ρωτήσει αφού υπάρχει η παγκόσμια κρίση του καπιταλισμού και αφού υπάρχει και στην Ελλάδα κρίση μήπως η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ «διαχειρίζεται την κρίση» αφού «δεν παίρνει μέτρα κατά των μονοπωλίων» —ανέφερε σχετικά το παράδειγμα της ΠΕΣΙ-NE— και ρίχνει τα βάρη της κρίσης στους εργαζόμενους και τους ζητά «να πληρώσουν αυτοί όλα τα βάρη»;

Και να η απάντηση:

«Συμφωνώ ότι ο καπιταλισμός όπως και ο υπαρκτός σοσιαλισμός περνάνε κρίση». Και συνέχισε: «Δεν υπηρέτούμε τον διεθνή καπιταλισμό ...». Οπότε κάποιος παρατήρησε χαμηλόφωνα:

—«Και με τον ντόπιο τι γίνεται»;

ΓΙΑΤΙ Ο ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΗΤΑΝ 20%

● «Που διαφέρει η οικονομική σας πολιτική από αυτή της Δεξιάς» ρώτησε κάποιος τον κ. Αρσένη.

Και η απάντηση:

● «Δεν υπήρχε πολιτική της Δεξιάς

Η τωρινή εκστρατεία του ΠΑΣΟΚ δείχνει ότι το Κίνημα δεν είναι έτοιμο για ένα τέτοιο συνέδριο και το μόνο που μπορεί να προσφέρει η σύγκλησή του, όπως έχουν τα πράγματα τώρα, είναι να ανανεώσει τις γενικές γνωστές θέσεις του ΠΑΣΟΚ, να καλύψει τις μέχρι τώρα κυβερνητικές επιλογές και να περιορίσει τα κενά στον κομματικό μηχανισμό, ύστερα από τη μεταπήδηση των κομματικών στελεχών σε θέσεις κυβερνητικές και κρατικές.

Η μη κάλυψη, όμως, ενός τέτοιου κενού πολιτικών διαδικασιών σ' ένα «σοσιαλιστικό κόμμα», γιατί η τωρινή εκστρατεία ενημέρωσης και διάλογου δεν καλύπτει αυτό το κενό, αλλά απλά είναι μια ιδιόμορφη ενημερωτική καμπάνια, που επαναλαμβάνει αυτούσια τη ρητορική και την επιχειρηματολογία του ΠΑΣΟΚ της αντιπολίτευσης, οδηγεί στο να αποκτά η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ μια ιδιαίτερα σημαντική θέση που κρίνει σε τελική ανάλυση και την όποια πρωτοβουλία και άποψη που διατυπώνει το κόμμα του ΠΑΣΟΚ. Και είναι φυσικό το κόμμα ΠΑΣΟΚ να εξαρτά την οποιαδήποτε κίνησή του στην πολιτική σκηνή από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κυβέρνηση και τις προτεραιότητες, που αυτή θεωρεί αναγκαίες σε κάθε φάση.

Αποτέλεσμα μιας τέτοιας πορείας θα είναι όμως η συνέχιση και διαιώνιση σ' άλλο επίπεδο των σημερινών αντιφάσεων. Το ιδεολόγημα π.χ. «άλλο βιομηχανία και άλλο βιομήχανοι» δεν μπορεί να καλύπτει εσαεί τους σχετικούς χειρισμούς της κυβέρνησης, ούτε μπορεί να προβληθεί σαν

Κυβέρνηση — Κόμμα Σχέσεις τρίτου τύπου;

Η μορφή επικοινωνίας με το λαό, που αντιστοιχεί στις μέχρι τώρα σχέσεις του ΠΑΣΟΚ με κοινωνικά στρώματα και τάξεις, έχει αποτέλεσμα να μεταβάλλεται το κόμμα και οι οργανώσεις του σε διαμεσολαβητές μεταξύ της κυβέρνησης —και των όποιων επιλογών κάνει αυτή— και των πολιτών. Το κόμμα δικαιολογεί απλά τις κυβερνητικές θέσεις, απαντά σε κριτικές για την κυβερνητική πολιτική, περιορίζεται στο ρόλο της εκλαϊκευσης και προβολής της κυβερνητικής πολιτικής. Προσπαθεί να πείσει κοινωνικές δυνάμεις για την αναγκαιότητα μέτρων που πήρε η κυβέρνηση και δεν ρωτήθηκαν, ούτε ψηφίσαν το ΠΑΣΟΚ για την εφαρμογή αυτών των συγκεκριμένων μέτρων γιατί απλά δεν υπήρχαν, ούτε στην προεκλογική διακήρυξη του ΠΑΣΟΚ, ούτε στους προεκλογικούς λόγους.

Ο περιορισμός, όμως, των οργανώσεων σ' ένα τέτοιο πολιτικό ρόλο, τις οδηγεί και στην αδυναμία παρέμβασης στο μαζικό κίνημα. Αφαιρεί τα στοιχεία εκείνα που θα τις καθιστούσαν ικανές να διαμορφώσουν συγκεκριμένες απόψεις για επιμέρους κοινωνικούς χώρους και η οποιαδήποτε πρωτοβουλία τους εξαρτάται αποκλειστι-

και συνεπώς τα πράγματα δεν είναι συγκρίσιμα. Υπήρχε όμως, συνέχισε, μια πολιτική παροχών σε συγκεκριμένους χώρους, κάποτε στους αγρότες, κάποτε στους μισθωτούς κτλ. Ήταν μια πολιτική εξαγοράς. Και οδήγησε στην αύξηση του πληθωρισμού, στο 26%».

Ο κ. Κεδίκογλου ακούει...

ΚΟΡΩΠΙ, ΟΥΙΣΚΙ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

«Κανείς από σας, κανένας Έλληνας δεν πρέπει να είναι υπερήφανος όταν πηγαίνει στο Κορωπί και του λένε: Θέλετε ένα ουισκάκι;».

Θύελλα χειροκροτημάτων από τους λίγους περευρισκόμενους στον κινηματογράφο «Ελβετία» στο Βύρωνα, που παρακολουθούσαν την ομιλία του κ. Β. Κεδίκογλου με θέμα τους «μικρομεσαίους». Ομιλία που λίγο-πολύ απέδιδε την κατάσταση της οικονομίας στην εξάρτηση της χώρας και στην κατανάλωση ξένων προϊόντων...

Για ανεξήγητους λόγους ο βουλευτής του ΠΑΣΟΚ τα είχε βάλει ιδιαίτερα με το ουίσκι: «Επιβάλλουμε —έλεγε λίγο μετά— βαρύτατο φόρο στη διαφήμιση...

διαβεβαίωση της εμμονής του ΠΑΣΟΚ στους στόχους του, «για σοσιαλισμό και κοινωνική αλλαγή». Η αντιμετώπιση των χονδρεμπόρων στη Λαχαναγορά και του κυκλώματος των μεσαζόντων, που στηρίχθηκε στις γνωστές λαϊκίστικες θέσεις, δεν μπορεί να καλύπτει τα προβλήματα στη διακίνηση και εμπορία των αγροτικών προϊόντων, τις αδυναμίες του συνεταιριστικού κινήματος και την ανυπαρξία τελικά συγκεκριμένων κατευθύνσεων και πολιτικών επιλογών. Όπως, επίσης, και ο ζητούμενος εδώ και δύο χρόνια ορισμός της περίφημης κοινωνικοποίησης δεν μπορεί να καλύπτεται με τη συμμετοχή των εργαζόμενων και τα εποπτικά συμβούλια, ούτε με την «κοινωνικοποίηση των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών» ήδη κρατικών και των «προβληματικών μεγάλων επιχειρήσεων» και οι παραγωγικές σχέσεις να παραμένουν όπως ήταν.

Από τις διακηρύξεις στις διαβεβαιώσεις

Στις σημερινές συνθήκες με δεδομένη την οικονομική κρίση, την κρισιμότητα των εθνικών θεμάτων, τη συναίνεση που υπάρχει ακόμη από την πλειοψηφία των εργαζόμενων δεν αρκεί η διαβεβαίωση, ότι το ΠΑΣΟΚ έχει «αυτιά» και μπορεί να ακούει, συνεπώς, το λαό και την κοινωνία. Γιατί τώρα δεν κρίνεται μόνο από τις διακηρύξεις και τις επαγγελίες· κρίνεται και από την καθημερινή πρακτική· κρίνεται σαν η «υπεύθυνη κυβέρνηση της χώρας».

μονοπωλιακών ειδών, όπως στο... ουίσκι».

Λίγο αργότερα όταν άρχισαν οι ερωτήσεις, ο λαϊκισμός επέστρεψε με την μορφή «μπούμεραγκ»:

—Μας είπατε τόσα για το ουίσκι. Γιατί τότε οι βουλευτές και οι υπουργοί πηγαίνουν σε δεξιώσεις όπου ρέει άφθονο το ουίσκι;

Και η απάντηση του κ. Κεδίκογλου:

—Όλοι μας έχουμε εθισθεί από τα καταναλωτικά πρότυπα, ακόμα και τα μέλη της κυβέρνησης...

ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

«Η κρίση είναι παγκόσμια» είπε ο κ. Κεδίκογλου. «Ακόμα και μεγάλες χώρες όπως η ΕΣΣΔ πλήττονται από την κρίση και αναγκάστηκαν να αυξήσουν τις τιμές ειδών βασικής κατανάλωσης όπως η βότκα και ο καπνός. Θα έχετε περάσει πολλοί από σας, από τη γειτονική Γιουγκοσλαβία και θα είδατε με τα μάτια σας τα προβλήματα που αντιμετωπίζει».

Ακόμα και η ΗΠΑ και η Αγγλία, θα μπορούσε να προσθέσει ο εισηγητής, χώρες που πράγματι αντιμετωπίζουν ισχυρότατα προβλήματα, αλλά δεν το έκανε. Γιατί τόση επιμονή στην ΕΣΣΔ και την γειτονική Γιουγκοσλαβία; Μήπως επειδή έχουν υψηλότερη κρίση ή επειδή για πολλούς ακροατές είναι τα

Επιπλέον, όμως, μια αποτυχία του ΠΑΣΟΚ δεν θα είναι αποτυχία χωρίς ευρύτερες συνέπειες για τις πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις της αλλαγής. Χωρίς επιπτώσεις στις δυνάμεις εκείνες, δηλαδή, που έχουν στόχο το σοσιαλισμό. Δεν θα χρεωκοπήσουν ορισμένα ιδεολογήματα και ορισμένοι μύθοι, που ήδη καταρρίπτονται και είχαν στηρίξει και συντηρήσει όχι μόνο την παραδοσιακή Αριστερά, αλλά και το ΠΑΣΟΚ, κυρίως μετά τη μεταπολίτευση. Οι υπαρκτοί κίνδυνοι από μια μη φυσιολογική αποτυχία του ΠΑΣΟΚ δεν μπορούν, βέβαια, να αποτελέσουν άλλοθι για την κυβέρνηση και το ΠΑΣΟΚ, για να στηρίξουν τις όποιες επιλογές τους. Αντίθετα. Το ΠΑΣΟΚ οφείλει να κατανοήσει ότι ο δημοκρατικός διάλογος, η κοινωνική συναίνεση και η συμμαχία πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων, που θα στηρίζουν μακροπρόθεσμα μια πορεία προς το σοσιαλιστικό μετασχηματισμό, περνάνε αναγκαστικά μέσα από την επιλογή της κριτικής, του σεβασμού των διαφορετικών απόψεων και της έκφρασής τους της συγκεκριμένης πολιτικής και κοινωνικής πρακτικής, της δημιουργίας, δηλαδή, όρων και προϋποθέσεων, που σήμερα δεν υπάρχουν για μια τέτοια πορεία. Και προφανώς τα «αυτιά» του ΠΑΣΟΚ δεν αρκούν για να εξασφαλισθεί μια τέτοια αναγκαία συνθήκη, η οποία μπορεί να δημιουργήσει μια νέα κατάσταση ή έστω να τροποποιήσει μια σειρά από παράγοντες ικανούς να διαμορφώσουν διαφορετικούς όρους από τους υπάρχοντες.

πρότυπα αναφοράς;

ΓΛΩΣΣΑ ΛΑΝΘΑΝΟΥΣΑ

Η προσπάθεια να οριοθετηθεί το ΠΑΣΟΚ «από τα αριστερά» ήταν εμφανής στην ίδια ομιλία του κ. Κεδίκογλου. Τιποτε το περιεργό, μόνο που για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται μέσα δάνεια από το ΚΚΕ. Το παιχνίδι παίζεται «στο γήπεδό του».

Τι άλλο μπορεί να σημαίνει η ανάγνωση αποσπασμάτων από τα υλικά του 11ου Συνεδρίου του ΚΚΕ, που αποδεικνύουν ότι η αλλαγή δεν γίνεται αμέσως, αλλά στο δεύτερο στάδιο της αντιμπεριαλιστικής αλλαγής;

Όσπου σε κάποιο σημείο του «ξέφυγε» του κ. Κεδίκογλου. Και ενώ μιλούσε για την επίθεση της Δεξιάς «την στιγμή που υπάρχουν κρίσιμα εθνικά θέματα» αντί να πει «κινδυνεύουμε απ' Ανατολάς» είπε «κινδυνεύουμε από τα αριστερά»...

ΟΙ ΦΑΚΕΛΟΙ

«Καταργήσαμε τους φακέλους» είπε ο κ. Κεδίκογλου απαριθμώντας τα επιτεύγματα της κυβέρνησης. «Κι αν η Ιστορία είναι ένα μεγάλο σπίτι, τότε οι φακέλοι καταλαμβάνουν μια μικρή αραχνιασμένη αποθήκη».

Εμείς θα το λέγαμε διαφορετικά. Αν η Ελλάδα είναι ένα μεγάλο σπίτι, οι φακέ-

Περί αυτοκριτικής και κριτικής

Η καμπάνια όμως «το ΠΑΣΟΚ συζητά μαζί σας» έχει και μια άλλη πλευρά, που αφορά τη σημερινή οργανωτική κατάσταση του ΠΑΣΟΚ, αλλά και την ανάγκη, που φαίνεται να έχει, όπως φάνηκε και από την πρόσφατη σύνοδο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας, να δείξει ότι διατυπώνεται μέσα στις γραμμές του μια κριτική η οποία δια μέσου των υπευθύνων οργάνων φτάνει στην κορυφή του Κινήματος και στην κυβέρνηση.

Η διαπίστωση για τη χαλαρή οργανωτική κατάσταση των οργανώσεων του ΠΑΣΟΚ, αλλά και για μιας μορφής «ουδετεροποίησής» τους μετά τις εκλογές, είναι αποδεκτή από αρκετά στελέχη του. Η τωρινή καμπάνια, όσο και αν δίνει ένα πολιτικό τόνο στις εσωκομματικές διαδικασίες δεν λύνει το πρόβλημα της πολιτικής δουλειάς των οργανώσεων και ούτε τις οδηγεί να έχουν μια διαφορετική σχέση με κοινωνικούς χώρους, πέρα απ' αυτή που έχει το ΠΑΣΟΚ σαν κυβέρνηση όμως με αυτούς τους χώρους.

Απ' αυτή την άποψη είναι χαρακτηριστική η σημασία που δόθηκε στην πρόσφατη σύνοδο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας. Και δεν αναφερόμαστε εδώ στη διάσταση για «ομολογία αποτυχίας της κυβέρνησης», που έδωσε ο δεξιός Τύπος, ούτε σ' αυτή για τη «σκληρή αυτοκριτική», που πρόβαλλε ο συμπολιτευόμενος, αλλά σ' εκείνη που πρόβαλλε τη σύνοδο της Κ.Ο.

λοι μας καταλαμβάνουν —από πλευράς όγκου— μια μικρή αποθήκη. Τώρα δε με τα μικροκομπιούτερς ίσως ένα συρτάρι. Αλίμονο μόνο να μην το ανοίγουν κάποιοι, κάποτε...

Ο κ. Τσοχατζόπουλος ακούει...

ΤΙ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΥΝ ΤΟΥΣ ΚΗΦΗΝΕΣ;

Ηλιούπολη. Συνέχεια της συζήτησης με το λαό. Η αίθουσα γεμάτη. Ο κ. Τσοχατζόπουλος αναφέρεται στην εξυγίανση του δημόσιου τομέα:

«... Στόχος μας είναι η ενίσχυση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας αλλά και η προώθηση του δημόσιου τομέα. Η ρουσφετολογία του παρελθόντος έχει αφήσει πολλά κακώς κείμενα και δεν είναι εύκολος ο έλεγχος της γραφειοκρατικής μηχανής. Όμως τώρα, φυσάει ο άνεμος της αλλαγής. Εντοπίστηκε η ρουτίνα του δημόσιου τομέα και γίνεται προσπάθεια ν' αλλάξει ριζικά. Στόχος είναι να γίνει ο δημόσιος τομέας μια ενότητα, να καταργηθεί η μονιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων...».

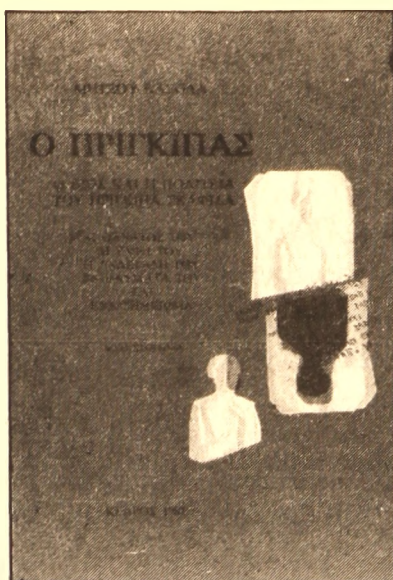
Στο σημείο αυτό, παλαμάκια και παρέμβαση από το ακροατήριο:

— Μπράβο παλικάρι μου. Να μου ζη-

ως ένα επιπλέον δείγμα της δημοκρατικής εσωκομματικής λειτουργίας και των δυνατοτήτων που έχουν τα αρμόδια όργανα στο Κίνημα να προωθούν συγκεκριμένες απόψεις, προτάσεις και θέσεις. Τονίστηκε ιδιαίτερα μάλιστα ότι οι τρεις εισηγήσεις (Δημ. Σαπουντζή, Βασ. Κεδικογλου και Π. Βάλβη) αποτελούν ένα αναμφισβήτητο στοιχείο της συλλογικής επεξεργασίας απόψεων και της διατύπωσης κριτικής με διαφορετικούς όρους από τους κλασικά ισχύοντες. Το πως προετοιμάστηκε η σύνοδος, όμως, και πως οι εισηγήσεις δεν πείθουν για κάτι τέτοιο. Ακολουθήθηκε η κλασική συνταγή. Ζητήθηκε από τους βουλευτές να υποβάλλουν γραπτές προτάσεις και απόψεις επί των θεμάτων που θα απασχολούσαν τη συνεδρίαση. Από τους βουλευτές υπέβαλλαν μόνο 60. Ορίσθηκαν από τον ΔΥΚΟ οι τρεις εισηγητές, οι οποίοι επεξεργάστηκαν τις παρατηρήσεις, προτάσεις και απόψεις των βουλευτών και διαμορφώθηκαν τα κείμενα των εισηγήσεων και διάβασαν στη σύνοδο της ΚΟ μετά βέβαια από το σχετικό καταμερισμό των θεμάτων μεταξύ τους και την οριστική έγκριση των κειμένων. Βέβαια, αυτό ούτε «σκληρή αυτοκριτική» μπορεί να χαρακτηριστεί, ούτε «ομολογία αποτυχίας». Αλλά, όμως, ούτε και σαν επιχείρημα συλλογικής διαμόρφωσης θέσεων, κριτικής και διαφορετικής λειτουργίας μπορεί να προβληθεί παρά τα όσα πράγματι, ενδιαφέροντα στοιχεία περιείχαν οι εισηγήσεις για το πως αντιμετωπίζει το ΠΑΣΟΚ την πολιτεία του ως κυ-

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΚΕΔΡΟΥ ΒΡΑΒΕΥΟΝΤΑΙ

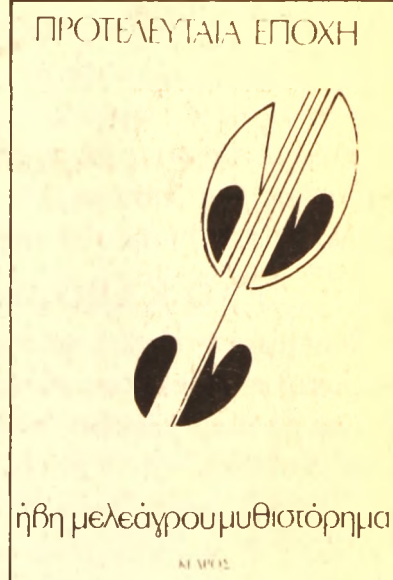
● ΚΡΑΤΙΚΑ ΒΡΑΒΕΙΑ

ΜΗΤΣΟΣ ΚΑΣΟΛΑΣ
Ο ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ
Α' βραβείο
μυθιστορήματος

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ
ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ
βραβείο
μυθιστορηματικής
βιογραφίας

ΗΒΗ ΜΕΛΕΑΓΡΟΥ
ΠΡΟΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΠΟΧΗ
Β' βραβείο
μυθιστορήματος

● ΒΡΑΒΕΙΟ ΙΠΕΚΤΣΙ

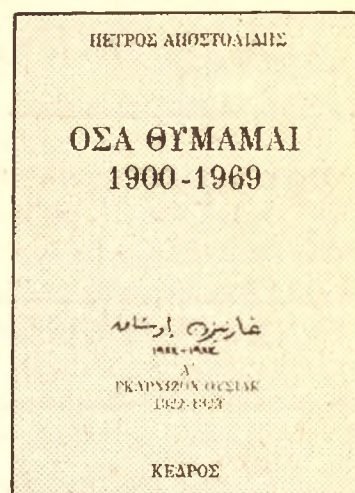
στην
ΔΙΔΩ ΣΩΤΗΡΙΟΥ
για το
συνολικό
συγγραφικό της
έργο
που αναφέρεται
στη
ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΓΗ

● **ΒΡΑΒΕΙΟ**
ΜΙΧΑΗΛΑΣ
ΑΒΕΡΩΦ

ΛΙΛΗ ΜΑΥΡΟΚΕΦΑΛΟΥ
ΚΛΕΟΜΕΝΗΣ

στον ΠΕΤΡΟ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗ
για βιβλίο αναμνήσεων
από την μικρασιατική
εκστρατεία και την
καταστροφή

ΠΕΤΡΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ
ΟΣΑ ΘΥΜΑΜΑΙ
1900-1969

● **ΒΡΑΒΕΙΟ**
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΑΘΗΝΩΝ

ΙΔΡΥΜΑ ΚΩΣΤΑ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ ΟΥΡΑΝΗ:

Το βραβείο του Ιδρύματος
για την παιδική λογοτεχνία
στην **ΣΟΦΙΑ ΖΑΡΑΜΠΟΥΚΑ**
για το σύνολο του έργου της

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΕΔΡΟΣ

Γεωργίου Γενναδίου 6 (πάροδος 'Ακαδημίας) - Τηλ.: 36.15.783

σεις να σκοτώνεις τους κηφήνες!... Και ο κ. Τσοχατζόπουλος συνέχισε: «Χρειάζεται όμως κοινή συμπαράταξη, συνυπευθυνότητα, διαχωρισμός του σημερινού απ' το αυριανό. Χρειάζεται πρόγραμμα. Σύντομα καταθέτουμε το πενταετές... Η εξυγίανση δεν γίνεται με μια μονοκοντυλιά, αλλά με διεργασίες γιατί αλλιώς οδηγούμεθα σε κοινωνικές συγκρούσεις που πισωγυρίζουν τον δίκαιο αγώνα μας, τον αγώνα της αλλαγής!...».

ΤΟ ΚΑΚΟ ΠΑΙΔΙ

Κινηματογράφος «Κανάρια» στην Ηλιούπολη. Όλες οι αφίσες που είναι κολλημένες στην είσοδο, στους διαδρόμους και πίσω απ' τον Υπουργό Δημ. Έργων κ. Άκη Τσοχατζόπουλο που συζητά με το λαό, έχουν κομμένα τα αυτιά... θέμα η στάση μας προς τους... «μεγάλους συμμάχους»:

«... Οφείλουμε να δούμε ότι εδώ, με την πορεία που ακολουθούμε, δεν δημιουργούμε κύματα ευχαρίστησης σε κάποιους εταίρους μας. Και δεν εννοώ μόνο πέρα απ' τον Ατλαντικό, δεν εννοώ μόνο το ΝΑΤΟ, αλλά και την ΕΟΚ. Είμαστε το κακό παιδί. Ο πρόεδρος μας διαφωνεί και όλα προσπαθούν να τον πείσουν να συμφωνήσει. Όμως εκείνος, με διπλωματικότητα διαφωνεί. Και δίνει μια μεγάλη μάχη... Εθνική Ανεξαρτησία δεν σημαίνει κλείνω τις πόρτες γύρω από ένα φρούριο. Προσέξτε! Αυτό έκανε και η Αλβανία... Δε λέω, ό,τι έκανε, δικαίωμά της. Αλλά ξέρετε ότι έχει τα προβλήματά της...».

Ο κ. Γεννηματάς ακούει...

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ

Γεμάτος ο ομώνυμος κινηματογράφος

βέρνηση μέχρι σήμερα.

Η παράταση του λαϊκισμού

Αυτές οι μορφές και οι διαδικασίες συζήτησης, όμως, που επέλεξε το ΠΑΣΟΚ δεν λύνουν μια σειρά ουσιαστικά ζητήματα πολιτικής παρέμβασης. Δίνουν, βέβαια, τη δυνατότητα στα κυβερνητικά στελέχη να εξηγήσουν τη γενικότερη και επιμέρους κυβερνητική πολιτική, δεν δημιουργούν όμως συνθήκες πολιτικής παρέμβασης του ΠΑΣΟΚ. Δίνουν την ευκαιρία μιας αντιδεξιάς κριτικής, που αφήνει όμως να φανεί και η αμηχανία της κυβέρνησης και

στην Καλλιθέα στον οποίο μιλούσε με θέμα την εισοδηματική πολιτική και όχι μόνο αυτή, ο υπουργός Εσωτερικών και μέλος του Εκτελεστικού Γραφείου του ΠΑΣΟΚ κ. Γ. Γεννηματάς.

«Κανείς δεν υποσχέθηκε ότι στο σοσιαλισμό δεν θα δουλεύουμε», είπε μεταξὺ άλλων, αναφερόμενος στους κερδοσκόπους και στην παραοικονομία. «Κανένα σοσιαλιστικό κόμμα, ούτε εμείς είπαμε κάτι τέτοιο. Να δουλέψουμε, ναι. Το ζήτημα είναι να μην πηγαίνει η υπεραξία στους κερδοσκόπους και την παραοικονομία. Ναι, αυτό είναι σοσιαλισμός. Το άλλο δεν είναι».

ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΤΑΞΕΙΣ...

ΤΟ 2000

Αναφερόμενος στην ανεργία και την ολοένα μεγαλύτερη αύξησή της ο κ. Γεννηματάς πρόβλεψε για το μέλλον:

«Το μεγάλο πρόβλημα δεν θα είναι η αντίθεση ανάμεσα στους εργαζόμενους και τους εργοδότες, ανάμεσα στους εργαζόμενους και τις κυβερνήσεις. Θα είναι η αντίθεση ανάμεσα σε εργαζόμενους και ανέργους...».

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΙ

Ερώτηση, προφορική — οι ερωτήσεις γινόνταν γραπτές — με θέμα το πρόσφατο συνέδριο του ΣΕΒ και τις αποφάσεις του. «Μπορεί η κυβέρνηση να αγνοήσει τους βιομήχανους και να προχωρήσει στηριζόμενη στους εργαζόμενους»; Και η απάντηση του κ. Γεννηματά.

— «Όχι, δεν μπορεί». Και πρόσθεσε: «Και το είπα και πριν. Πρέπει να κάνουμε διάκριση ανάμεσα στη βιομηχανία και τους βιομήχανους».

ΣΤΑΔΙΑ ΚΑΙ ΒΗΜΑΤΑ

Η ερώτηση ήταν... για το αν η υποτί-

το κενό επιχειρημάτων των οργανώσεων του ΠΑΣΟΚ. Επιτρέπουν την παράταση του ρητορισμού μιας λαϊκίστικης αντιπολίτευσης και αδυνατούν να διαμορφώσουν με σαφήνεια κάποιους συγκεκριμένους πολιτικούς στόχους άμεσους και μακροπρόθεσμους. Επιτρέπουν την πολυτέλεια να τα έχει καλά το ΠΑΣΟΚ με όλους και τα πάντα, αλλά συντηρούν το συντεχνιασμό, την ποπουλιστική αντίληψη και τον εφησυχασμό. Επιτρέπουν να διατηρεί το ΠΑΣΟΚ τους δεσμούς και τις σχέσεις που είχε οικοδομήσει ως αντιπολίτευση με κοινωνικές ομάδες και στρώματα, αλλά

μηση της δραχμής είναι ή όχι σοσιαλιστικό μέτρο. Αφού ο κ. Γεννηματάς εξήγησε, για τρίτη ή τέταρτη φορά στο ακροατήριο τι σημαίνει υποτίμηση και γιατί προχώρησε η κυβέρνηση σ' αυτό το μέτρο, υπενθυμίζοντας ότι το ΠΑΣΟΚ δεν ξεχνά τους στρατηγικούς του στόχους, κατέληγε:

— «Δεν χωρίζουμε το δρόμο για το σοσιαλισμό σε στάδια, αλλά σε βήματα καθοριζόμενα από τους στρατηγικούς μας στόχους».

ΑΒΕΒΑΙΑ Η ΤΥΧΗ ΤΗΣ

«Γιατί δεν εφαρμόζεται η απλή αναλογική στις βουλευτικές εκλογές»; ρώτησε κάποιος, προφανώς ανυπόμονος, για να πάρει την απάντηση:

— «Και ποιός σας είπε ότι πάμε για εκλογές. Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ θα εξαντλήσει την τετραετία...».

ΥΠΟΣΧΕΣΕΙΣ

«Το Κίνημα είχε υποσχεθεί δημοψήφισμα για την ΕΟΚ, το ΝΑΤΟ, τις Βάσεις. Τι θα γίνει, θα γίνουν;».

Και ο κ. Γεννηματάς, αφού είπε για τους άμεσους κινδύνους που αντιμετωπίζει η χώρα και τόνισε ότι το ζήτημα είναι να κατοχυρώσουμε τώρα την ειρήνη, διαβεβαίωσε το ακροατήριο και τον ερωτώντα.

«Διαβεβαιώνω υπεύθυνα ότι δραχμούλα δεν πάει στο ΝΑΤΟ. Διαβεβαιώνω ότι οι στρατιωτικές μας δυνάμεις είναι διατεταγμένες όπως θέλουμε εμείς και όχι το ΝΑΤΟ. Τα χρήματα πάνε για την Εθνική Ανεξαρτησία, για τα κανόνια μας και αν χρειασθεί και άλλα κανόνια και άλλα κανόνια...».

Σοσιαλισμός χωρίς Εθνική Ανεξαρτησία δεν γίνεται».

τα στρώματα αυτά σήμερα, οι ψηφοφόροι, δηλαδή, του ΠΑΣΟΚ, το βλέπουν κυβέρνηση, δηλαδή πρακτικό έργο που το συγκρίνουν καθημερινά με τις προεκλογικές υποσχέσεις και την ιδεολογία που καλλιεργούσε. Και αυτή η σύγκριση δεν είναι υπέρ της ρητορίας και της συνέπειας. Γι' αυτό και χρειάζεται μια άλλη γλώσσα πια για το ΠΑΣΟΚ.

Ο «αυτιάς» του ΠΑΣΟΚ, η πολιτική βούληση δηλαδή, είναι ικανή να διαμορφώσει κάποιες νέες αναγκαίες σχέσεις με κοινωνικές δυνάμεις, που προσβλέπουν στον σοσιαλισμό, ορισμένες νέες συνθήκες, που είναι απαραίτητες για να διαμορφώσουν όρους αυτές οι κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις, έτσι ώστε να στηρίζουν μια πορεία κοινωνικού μετασχηματισμού;

Να το κρίσιμο ερώτημα, που δεν έχει, όμως, μια και μόνη απάντηση. Ποια θα επικρατήσει; «Ο λαός έχει αυτιά και ακούει, μάτια και βλέπει, μυαλό και κρίνει».

Θα κρίνει λοιπόν...

Γιάννης Φλώρος

Κυκλοφορεί το 2^ο τεύχος

ΚΡΙΤΙΚΗ

Επιθεώρηση για την εκπαίδευση, το Φοιτητικό Κίνημα και τη νεολαία

Ο υπερεξοπλισμός της Τουρκίας και ο Ελληνισμός της Αμερικής

του Γιώργου Κουρτάκη

Η απόφαση της κυβέρνησης Ρήγκαν να υπερεξοπλίσει την Τουρκία (διπλασιασμός της βοήθειας και κατασκευή νέων στρατιωτικών εγκαταστάσεων), οι εκβιασμοί της στο θέμα των βάσεων και η ανατροπή της αναλογίας 7 προς 10 στην παρεχόμενη στρατιωτική βοήθεια προς την Ελλάδα και την Τουρκία, είναι θέματα που αυτή την εποχή απασχολούν ολόκληρο τον Ελληνισμό. Όλοι μας γνωρίζουμε πολύ καλά τις διαθέσεις της Τουρκίας έναντι του Ελληνισμού. Η εισβολή στην Κύπρο και οι τουρκικές προκλήσεις στο Αιγαίο δείχνουν το τι μπορεί να σημαίνει για την Ελλάδα μια κατά πολύ ισχυρότερη στρατιωτικά Τουρκία και κατά συνέπεια ανατροπή του συσχετισμού δυνάμεων στη περιοχή.

Η απόφαση της κυβέρνησης Ρήγκαν να εισηγηθεί στο Κογκρέσο διπλασιασμό της στρατιωτικής βοήθειας στην Τουρκία οφείλεται σε δύο λόγους:

- στην υλοποίηση των αμερικανικών σχεδίων για την Ανατολική Μεσόγειο, και
- στις διαπραγματεύσεις που διεξάγονται στην Αθήνα για το μέλλον των βάσεων.

Όσον αφορά τον πρώτο λόγο, οι ΗΠΑ, μετά την πτώση του Σάχη στο Ιράν και τη σοβιετική επέμβαση στο Αφγανιστάν, αναθεώρησαν τα σχέδιά τους για τη Μέση Ανατολή. Σύμφωνα με τα νέα σχέδια που κατάστρωσαν η Τουρκία, το Πακιστάν και το Ισραήλ, ανέλαβαν ρόλο «χωροφυλάκων» με κύρια αρμοδιότητα την προώθηση των αμερικανικών στρατηγικών συμφερόντων στην περιοχή. Στα πλαίσια της υλοποίησης των σχεδίων αυτών εντάσσεται η απόφαση να διπλασιαστεί η στρατιωτική βοήθεια στην Τουρκία και να κατασκευασθούν νέα αεροδρόμια που θα χρησιμεύουν ως βάση για τη δύναμη ταχείας επέμβασης.

Τυπικά η βοήθεια δίνεται εξαιτίας δήθεν της «στρατηγικής σημασίας» που έχει η Τουρκία για το ΝΑΤΟ. Είναι κοινό μυστικό όμως ότι η Τουρκία κάθε άλλο παρά μπορεί να «προστατεύσει» την άμυνα της συμμαχίας, αφού στα σύνορά της με την ΕΣΣΔ έχει μόνο το 1/3 των στρατευμάτων της. Τα υπόλοιπα 2/3 τα έχει απέναντι από την Ελλάδα, απέναντι από την Κύπρο και τις αραβικές χώρες με τις οποίες συνορεύει, και μέσα στην Κύπρο. Τώρα, τι χρησιμεύει στη συμμαχία η παρουσία των 2/3 του τουρκικού στρατού απέναντι από την Ελλάδα και την Κύπρο και προς τα που μπορεί να στραφούν, δεν είναι δύσκολο να το καταλάβει κανείς...

Όσον αφορά το δεύτερο λόγο, οι ΗΠΑ είναι αποφασισμένες να υπογράψουν συμφωνία για τις βάσεις τους στην Ελλάδα, με όσο το δυνατόν λιγότερες υποχωρήσεις από μέρους τους. Η αμερικανική κυβέρνηση, άσχετα αν για λόγους σκοπιμότητας υποβιβάζει τη στρατηγική σημασία των βάσεων και αρνήναι να εννοηθεί ότι πιθανό κλείσιμό τους θα έχει σαν αποτέλεσμα να μεταφερθούν στην Τουρκία, όποτε «θα αυξηθεί για την Ελλάδα ο εξ ανατολών κίνδυνος», δεν θέλει σε καμιά περίπτωση να κλείσουν οι βάσεις. Θέλει να παραμείνουν στην Ελλάδα, χωρίς όμως να

κάνει δεκτούς τους ελληνικούς όρους (οικονομικά ανταλλάγματα, επιλογή οπλικών συστημάτων, χρονοδιάγραμμα για κλείσιμο τους σε ορισμένο χρονικό διάστημα, κ.ά.).

Για να πετύχουν το σκοπό τους οι ΗΠΑ, χρησιμοποιούν τρεις προσφυλεις τους μεθόδους:

- Τον «τουρκικό κίνδυνο» ως μοχλό πίεσης στην Ελλάδα.

● Την «διάρρευση» στον Τύπο πληροφοριών για δήθεν «κίνηση» φιλοδυτικών Ελλήνων αξιωματικών αν η κυβέρνηση Παπανδρέου «σπάσει τους δεσμούς» με τις ΗΠΑ, για «αναξιοπιστία» της Ελλάδας έναντι της Δύσης, για «φιλοσοβιετικά ανοίγματα» της κτλ.

- Το «πάγωμα» της στρατιωτικής βοήθειας προς την Ελλάδα και ανατροπή της αναλογίας 7 προς 10.

Όπως ήταν φυσικό, η εκβιαστική πολιτική που ακολουθεί η κυβέρνηση Ρήγκαν στο θέμα των βάσεων και η απόφασή της να εισηγηθεί διπλασιασμό της βοήθειας προς την Τουρκία, με ταυτόχρονο «πάγωμα» της αντίστοιχης προς την Ελλάδα, προκάλεσε —και δικαιολογημένα— αγανάκτηση σε όλο τον Ελληνισμό.

Οι Έλληνες της Αμερικής ιδιαίτερα, αναπόσπαστο κομμάτι —και από τα πιο δυναμικά— του Ελληνισμού, ευαίσθητοι σε ενέργειες που στρέφονται κατά των ελληνικών εθνικών συμφερόντων, κινητοποιήθηκαν και αυτή τη φορά μόλις αντελήφθηκαν τους εκβιασμούς της αμερικανικής κυβέρνησης έναντι της Ελλάδας και την απόφασή της να υπερεξοπλίσει την Τουρκία σε βάρος της γενέτειράς τους.

Δεν θα τους ενδιέφερε και τόσο να υπερεξοπλιστεί η Τουρκία, αν παρέμενε στα ίδια επίπεδα ο συσχετισμός δυνάμεων στο Αιγαίο και αν οι ΗΠΑ δεν ενθάρρυναν την τουρκική προκλητικότητα. Τους εξόργισε το γεγονός ότι αυτό γίνεται εις βάρος της Ελλάδας και ότι οι ΗΠΑ στις διαπραγματεύσεις για τις βάσεις ακολουθούν εκβιαστική πολιτική. Οι Έλληνες της Αμερικής θέλουν να επικρατούν φιλικές σχέσεις μεταξύ Ελλάδας και ΗΠΑ και να υπογραφεί συμφωνία για τις βάσεις που να στηρίζεται στον αμοιβαίο σεβασμό. Δεν θέλουν όμως σε καμία περίπτωση να δουν την ελληνική κυβέρνηση να κάνει υποχωρήσεις έναντι των ΗΠΑ που θα θίγουν την εθνική ανεξαρτησία, την κυριαρχία και γενικά τα ελληνικά εθνικά συμφέροντα.

Στην κινητοποίηση των ομογενών βοήθησαν τα ελληνόφωνα μέσα ενημέρωσης, τα οποία με συνεχή δημοσιεύματα και σχόλια κάλεσαν το τελευταίο δεκαπενθήμερο τον Ελληνισμό της Αμερικής να κινητοποιηθεί για ν' ανατραπεί η απόφαση για διπλασιασμό της βοήθειας στην Τουρκία.

Μάλιστα το «Εθνικό Ελληνικό Τηλεοπτικό Πρόγραμμα» που εκπέμπεται από το κανάλι 47 και είναι το μεγαλύτερο ελληνόφωνο

μέσο ενημέρωσης στη Αμερική, άρχισε να καλεί από τις αρχές Δεκέμβρη με συνεχή σχόλια τον Ελληνισμό να κινητοποιηθεί και να πιέσει την κυβέρνηση Ρήγκαν, τους γερουσιαστές και τους βουλευτές με γράμματα και τηλεγραφήματα, ώστε να μην προχωρήσουν στην υλοποίηση της φιλοτουρκικής απόφασης που μπορεί να έχει δυσμενείς συνέπειες για την Ελλάδα και την ειρήνη στην περιοχή. Τελευταία, αναγκάστηκε από τα πράγματα και η ΑΧΕΠΑ να καλέσει τα μέλη της σε κινητοποίηση. Το παράδειγμά της ακολούθησαν και άλλες μεγάλες οργανώσεις. Η εκκλησία, όπως πάντα σε τέτοιες περιπτώσεις που έχουν σχέση με τα εθνικά μας θέματα, τηρεί μέχρι στιγμής «σιγή ιχθύος».

Οπωσδήποτε, η κινητοποίηση του Ελληνισμού της Αμερικής και η πίεσή του στην ηγεσία των ΗΠΑ, μπορεί να παίξει κάποιο έστω ελάχιστο ανασταλτικό παράγοντα στα ανθελληνικά σχέδια της αμερικανικής κυβέρνησης. Εκείνο που έχει σημασία και πρέπει να το λάβει πολύ σοβαρά υπόψη της η ελληνική κυβέρνηση, είναι ότι οι ομογενείς στις ΗΠΑ (ο απλός κόσμος) κινητοποιήθηκαν από μόνοι τους, χωρίς οργάνωση και προγραμματισμό ενεργειών, μόνο και μόνο επειδή αγαπούν τη γενέτειρά τους και η καρδιά τους χτυπά στο ρυθμό της Ελλάδας. Το ίδιο δεν συνέβη με τις αυτοαποκαλούμενες «ηγετικές δυνάμεις», Εκκλησία και ΑΧΕΠΑ, οι οποίες, σε τέτοιες περιπτώσεις πάντα ακολουθούν αναγκασμένες από τα πράγματα, αλλά δεν ηγούνται, δεν προηγούνται.

Ο Ελληνισμός της Αμερικής, ως εθνική μειονότητα, αποτελεί τεράστια δύναμη και μπορεί να ασκεί αποτελεσματική επιρροή στην πολιτική ηγεσία των ΗΠΑ υπέρ των ελληνικών εθνικών συμφερόντων, μόνο όταν οργανωθεί. Είναι ενδεικτικό το παράδειγμα των Εβραίων και τελευταία των Τούρκων. Οι πρώτοι εργάζονται μεθοδικά, οργανωμένα και ασκούν μεγάλη επιρροή, τη μεγαλύτερη από οποιαδήποτε άλλη εθνική μειονότητα, στην ηγεσία των ΗΠΑ. Γνωρίζουν πολύ καλά οι Αμερικανοί πολιτικοί ότι αν στραφούν εναντίον, ότι αν επιχειρήσουν, για παράδειγμα, να εισηγηθούν έστω μείωση ή διακοπή της βοήθειας στο Ισραήλ, κινδυνεύουν να μην επανεκλεγούν. Με λίγα λόγια, οι Εβραίοι έχουν δύναμη γιατί είναι οργανωμένοι. Έχουν «λόμπυ» ισχυρό, σε αντίθεση με το ελληνικό που η ύπαρξή του δικαιολογείται μόνο στα χαρτιά.

Την τακτική των Εβραίων ακολουθούν τελευταία οι Τούρκοι. Ελάχιστοι αριθμητικά ως εθνική μειονότητα, σημαντικά λιγότεροι από τους Έλληνες, κινούνται δραστήρια για να προβάλλουν τα εθνικά τους συμφέροντα στις ΗΠΑ. Ίδρυσαν πρόσφατα κέντρο πληροφοριών και ετοιμάζονται για την ίδρυση πολιτιστικού κέντρου στην Ουάσιγκτον, ώστε να υπάρξει συντονισμός ενεργειών για την προώθηση της προπαγάνδας τους. Προς τα που θα στρέφεται η προπαγάνδα τους, δεν είναι δύσκολο να το καταλάβει κανείς: εναντίον της Ελλάδας. **συνέχεια στη σελ. 43**

Ο Μεχμέτ Νουσερέτ Νεσίν (το Αζίζ Νεσίν είναι ένα από τα τουλάχιστον εκατό ψευδώνυμα που κατά καιρούς έχει αναγκαστεί να χρησιμοποιήσει) γεννήθηκε το 1915 στην Κωνσταντινούπολη, σ' ένα από τα Πριγκιπόνησα, τη Χάλκη. Τέλειωσε το στρατιωτικό λύκειο το 1935. Αμέσως μετά πήγε στη Σχολή Ευελπίδων και το 1937 άρχισε την επαγγελματική του σταδιοδρομία ως αξιωματικός του τουρκικού στρατού. Παράλληλα σπούδασε στη Φυσικομαθηματική Σχολή και στη Σχολή Καλών Τεχνών. Το 1945 παραιτήθηκε από το στρατό. Από τότε γράφει συνεχώς (διηγήματα, μυθιστορήματα, μαρτυρίες, θεατρικά έργα), αρθρογραφεί σε περιοδικά και εφημερίδες. Για τα γραφτά του διώκεται, δικάζεται, φυλακίζεται, εξορίζεται επανειλημμένα. Τα έργα του έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες. Διηγήματά του βραβεύτηκαν δυο φορές σε διεθνείς διαγωνισμούς σατυρικού διηγήματος.

Μαζί με τον AZIZ NEŞİN διώκεται ένα πρότυπο για νέα ζωή

της Τέτας Παπαδοπούλου

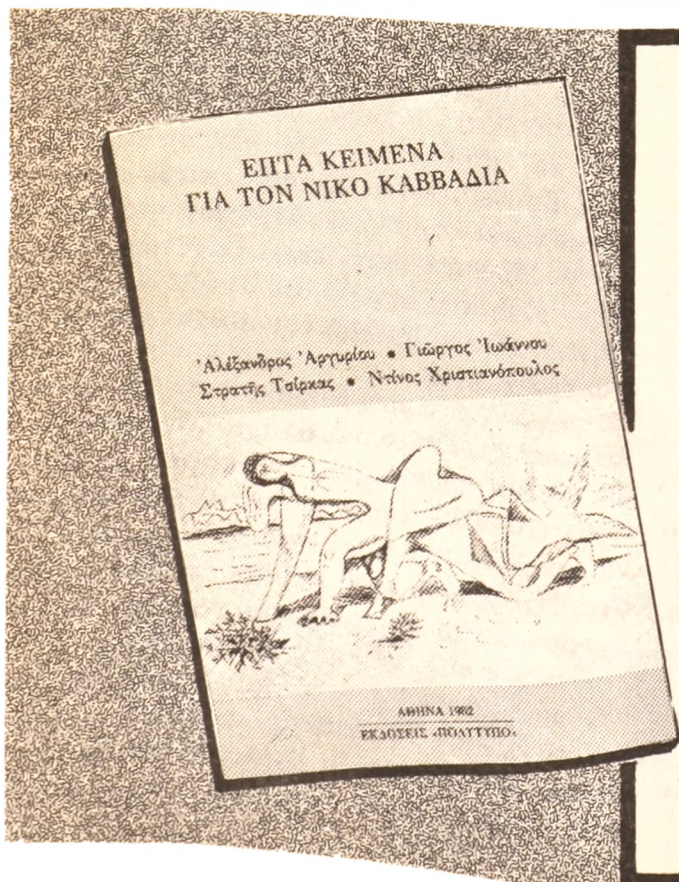
Στους στρατώνες του Σελίμιγιε στην Κωνσταντινούπολη συνεχίζεται η δίκη του συγγραφέα Αζίζ Νεσίν, προέδρου της Ένωσης Τούρκων Λογοτεχνών και άλλων δεκαεφτά συναδέλφων του. Οι ποινές που αντιμετωπίζουν οι Τούρκοι διανοούμενοι κυμαίνονται από οχτώ ως δεκαπέντε χρόνια. Σύμφωνα με το κατηγορητήριο η φιλολογική βραδιά που οργάνωσε η Ένωση Τούρκων Λογοτεχνών το περασμένο φθινόπωρο για να τιμήσει τη μνήμη και το έργο του Ναζίμ Χικμέτ «κατέληξε σε προπαγάνδα της μαρξιστικής ιδεολογίας». Ο ίδιος ο Αζίζ Νεσίν δήλωσε στους Έλληνες δημοσιογράφους που βρέθηκαν πρόσφατα στην Κωνσταντινούπολη στα πλαίσια της εβδομάδας Ειρήνης και Φιλίας Αμντί Ιπεκτσι πως: «αυτοί που μας δικάζουν δεν έχουν στόχο την αφεντιά μας. Δεν τους πολυενδιαφέρουμε σα μεμονωμένα άτομα. Στα πρόσωπά μας δικάζουν, την ελευθερία σκέψης, τη φωνή του λαού, τη δημιουργία και την πρόοδο».

Ο Α.Ν. πληροφορήθηκε πως... καταζητείται από τις τουρκικές στρατιωτικές αρχές, στις 24-11-1982, ενώ επέστρεφε στη χώρα του από ένα ταξίδι στο Βιετνάμ με ενδιάμεσο σταθμό τη Μόσχα. Εκεί στη Μόσχα υπέστη καρδιακό επεισόδιο και γι' αυτό παρέμεινε λίγες μέρες για να νοσηλευτεί. Αμέσως μετά γύρισε στην Κωνσταντινούπολη και πήγε κατευθείαν στο στρατοδικείο. Σε τούτη τη δίκη που έχει πάρει μεγάλη δημοσιότητα στο εξωτερικό, οι κατηγορούμενοι έχουν την πολυτέλεια να επιστρέφουν στα σπίτια τους όταν διακόπτονται οι συνεδριάσεις του στρατοδικείου. Αυτόν τον «ελεύθερο» χρόνο επωφε-

λείται ο Α.Ν. για να ολοκληρώσει το τελευταίο του μυθιστόρημα με θέμα τη ζωή των Τούρκων μεταναστών στη Γερμανία και τις σχέσεις τους με τους εκεί Έλληνες ομοιοπαθείς.

Ο Α.Ν. είναι πολύ γνωστός στην Ελλάδα, αρκετές συλλογές διηγημάτων —«Ο καφές και η δημοκρατία», «Ο μύθος του Σισυφου», «Οι ιστορίες ενός εξορίστου», «Η νοημοσύνη των ζώων»— και το μυθιστόρημά του «Ζουμπούκ, ο Κομπιναδόρος», έχουν μεταφραστεί στη γλώσσα μας. Επιπλέον το θεατρικό του έργο «Το Θεριό του Ταύρου» παιχτήκε με επιτυχία πέρσι στα Γιάννενα. Γνωστές είναι και οι απόψεις του για τις ελληνοτουρκικές σχέσεις. «Τα ιστορικά γεγονότα, λέει, μπορεί να κάνουν τους σημερινούς ανθρώπους και φίλους και εχθρούς. Εμείς όμως πρέπει να ξεχωρίσουμε από την ιστορία τα γεγονότα που θα οδηγήσουν τους λαούς μας στη φιλία. Εγώ όμως δε στηρίζω τις ελπίδες μου στους πολιτικούς. Αυτοί που θα δυναμώσουν τους δεσμούς φιλίας ανάμεσα στους λαούς μας είναι πρώτα απ' όλα, οι συγγραφείς και οι καλλιτέχνες».

Εκείνο όμως που δεν ξέρουμε για τον Α.Ν. είναι μια άλλη πτυχή του εξίσου σημαντική με το έργο και τη δράση του. Πρόκειται για το Ίδρυμα Νεσίν, το «Νεσίν Βακφί» όπως λέγεται στα τουρκικά, το οποίο έχει συσταθεί νομικά εδώ και έντεκα χρόνια (Απρίλιος 1972) όμως η ουσιαστική του λειτουργία άρχισε φέτος. Σκοπός του να στεγάσει, να αναθρέψει, να σπουδάσει ορφανά ή φτωχά παιδιά. Η λέξη «ίδρυμα» σίγουρα δεν παραπέμπει σε πολύ ευχάριστα πράγματα. Πάντως το «Νεσίν Βακφί» δεν είναι ακριβώς ίδρυμα.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»

ΣΕΙΡΑ • ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΨΗΦΙΔΕΣ

ΕΠΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΙΚΟ ΚΑΒΒΑΔΙΑ

Γράφουν: Αλέξανδρος Αργυρίου, Γιώργος Ιωάννου
Στρατής Τσίρκας και Ντίνος Χριστιανόπουλος

Μια συμβολή στη γνωριμία του ποιητή των «μακρινών οριζόντων» με κατάθεση προσωπικών ενθυμήσεων και με μελετήματα για το έργο-του.

Στην ίδια σειρά, κυκλοφορεί προσεχώς:

Δ. Ι. ΙΑΚΩΒ: Η αρχαιογνωσία του Οδυσσέα Ελύτη

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»

Δεινοχράτους 131 • τηλ. 72.29.237—72.32.819

Κοινόβιο παιδιών θα το χαρακτηρίζαμε πιο εύστοχα. Βρίσκεται στην κωμόπολη Τσατάλτζα 70 χλμ. περίπου από την Κωνσταντινούπολη στην ανατολική Θράκη. Εκεί σ' ένα μεγάλο κτήμα έχουν αναγερθεί ήδη χώροι για τη στέγαση και διαβίωση των παιδιών (υπνοδωμάτια, αίθουσες για παιχνίδια, για μελέτη, βιβλιοθήκη, τραπεζαρία κ.α.). Επιπλέον το κτήμα καλλιεργείται (φυτεύονται δέντρα, σπέρνονται δημητριακή κ.ά.) και εμπλουτίζεται και με ζώα (προς το παρόν υπάρχουν δυο αγελάδες, μερικά πρόβατα και κατσίκες).

Όλα αυτά καλά και θεμιτά. Θα πούν ίσως ορισμένοι πως ο συγγραφέας εμφορείται από ανθρωπιστικά αισθήματα, είναι φιλεύσπλαχνος και άλλα παρόμοια. Μόνο που δεν έχει ακριβώς έτσι η ιστορία. Δεν πρόκειται, δηλαδή, απλά και μόνο για μια πράξη φιλανθρωπίας. Αλλά για μια απόφαση ριζοσπαστική. Μια απόπειρα να ταιριάζει η ιδεολογία με την καθημερινή ζωή. Και εξηγούμαστε.

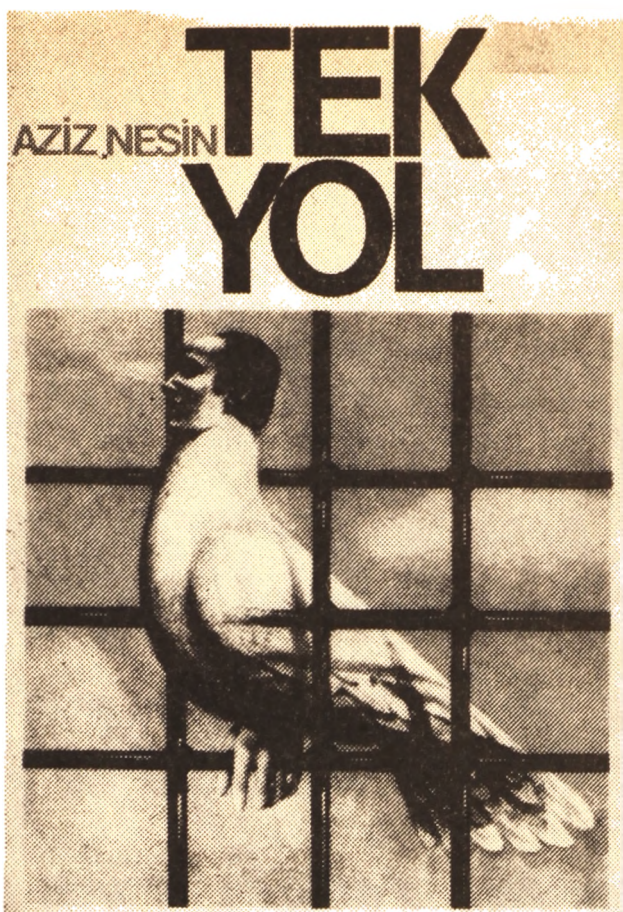
● Πρώτα πρώτα ο Α.Ν. κατοικεί και ο ίδιος στο «Νεσίν Βακφί» μαζί με τα παιδιά. Τα νοιάζεται. Τα φροντίζει. Άφησε το σπίτι του στην Κωνσταντινούπολη. Πήρε τα προσωπικά του είδη και εγκαταστάθηκε μόνιμα εκεί.

● Δεύτερο και σημαντικότερο. Παραχωρεί εν ζωή την περιουσία του και τα έσοδα από τα συγγραφικά του δικαιώματα στο «Νεσίν Βακφί». Αντιγράφουμε από το καταστατικό του ιδρύματος:

Περιουσία, Πηγές και Πόροι του «Νεσίν Βακφί» αποτελούν:

1. Όλα τα συγγραφικά δικαιώματα των δημοσιευμένων πέντε τόμων του έργου μου, καθώς και εκείνα που θα απορρέουν από ό,τι θα γράψω μέχρι το θάνατό μου.
2. Όλα τα συγγραφικά δικαιώματα από τις μεταφράσεις των βιβλίων μου στο εξωτερικό.
3. Κάθε δικαίωμα από παραστάσεις των οχτώ θεατρικών μου έργων στην Τουρκία και το εξωτερικό.
4. Η προσωπική μου βιβλιοθήκη (20.000 βιβλία, εγκυκλοπαίδειες πλήρες αρχείο εφημερίδων και περιοδικών είκοσι ετών).
5. Το κτήμα (έκταση 26 στρ. στην Τσατάλτζα.

Στο σημείο αυτό ας αναφέρουμε πως ο

«Ο Μονόδρομος» 1978.

Α.Ν. έχει τέσσερα παιδιά από τους δυο γάμους του, τα οποία, βέβαια, σύμφωνα με τούτη την απόφαση του πατέρα τους δε θα κληρονομήσουν τίποτα από εκείνον.

Η πρώτη φορά που συναντήσαμε τον Α.Ν. ήταν το καλοκαίρι του 1975. Έμενε τότε ακόμα στην Κωνσταντινούπολη στο Καντικόϊ. Εκεί ένα απόγευμα ανάμεσα σ' αμέτρητα τσάγια, μας εξέθεσε τις απόψεις του για τις οικονομικές σχέσεις των γονιών με τα παιδιά τους. Μας είπε πως έδωσε στα δικά του παιδιά κάθε δυνατότητα να σπουδάσουν, ό,τι θέλουν, όσο θέλουν, ώστε να γίνουν αυτόνομα και οικονομικά ανεξάρτητα. «Εφόδια, μας έλεγε, πρέπει να δίνουν οι γονείς στα παιδιά τους, όχι περιουσίες και κληρονομίες. Νομίζω, συνέχισε χαμογελώντας, πως είναι πιο σωστό να χρησιμοποιήσω τα έσοδα από τα βιβλία μου βοηθώντας ανήμπορα παιδιά παρά να αφήνω κληρονομίες».

Από το καλοκαίρι του 1975, συναντηθήκαμε πάλι πριν έξι μήνες. Στο τελευταίο του γράμμα μας καλούσε «Ελάτε στην Τσατάλ-

τζα. Θα είσαστε φιλοξενούμενοι μου στο Νεσίν Βακφί. Εκεί μένω και εγώ». Εκεί, λοιπόν, τον βρήκαμε. Στο πρόσωπό του αντανάκλουσε η ικανοποίηση του ανθρώπου που κατάφερε να πραγματοποιήσει μια μεγάλη επιθυμία. «Είναι όλα έτοιμα. Σε λίγες μέρες θα 'ρθουν τα πρώτα παιδιά» και αντιγράφουμε πάλι από το καταστατικό του ιδρύματος:

● «Το ίδρυμα δέχεται τρία ως τέσσερα παιδιά κάθε χρόνο, ηλικίας τριών ως επτά ετών, χωρίς να γίνεται μεταξύ τους διάκριση θρησκείας, φυλής, γένους.

● Θα δοθεί εξαιρετική προσοχή στην αγωγή τους ώστε να μην αναπτύξουν πνεύμα καταναλωτικό ή παρασιτικό. Τα παιδιά θα μεγαλώνουν με την αντίληψη του παραγωγού. Ανάλογα με τις δυνατότητές τους το καθένα θα συμβάλλουν και θα συνεισφέρουν στην κοινή ζωή και στο χώρο του ιδρύματος που είναι το δικό τους σπίτι. Παράλληλα θα καλλιεργηθεί μεταξύ τους κλίμα αλληλοβοήθειας και αδελφότητας.

● Το ίδρυμα καλύπτει τα έξοδα των σπουδών τους (πανεπιστήμια, επαγγελματικές τεχνικές σχολές κ.ά.) και τις προσωπικές τους ανάγκες (ρούχα, βιβλία, χαρτζιλίκι κ.ά.).

● Το ίδρυμα διοικείται από το Γενικό Διευθυντή (Αζίζ Νεσίν) και τετραμελές Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο απαρτίζουν ένας καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Κωνσταντινούπολης, ένας δικηγόρος μέλος του Δικηγορικού Συνδέσμου, ένας δημοσιογράφος μέλος του Συνδικάτου Δημοσιογράφων και ένας κάτοικος της Τσατάλτζας που υποδεικνύει η δημαρχία.

Στο καταστατικό υπάρχουν, επίσης, καταχωρημένα όσα είπε ο Α.Ν. πριν έντεκα χρόνια, τον Απρίλιο του 1972, όταν πήγε με τους δικηγόρους του στο συμβολαιογράφο για να πραγματοποιήσει τη νομική σύσταση του ιδρύματος.

«Όσο ζω θα εργάζομαι για τη βελτίωσή του. Ο μεγαλύτερος μου πόθος είναι τα μέλη της οικογένειάς μου ή αυτοί που θα δεθούν με το όνομά μας να ασχοληθούν και να το υποστηρίξουν από κάθε άποψη. Αυτό το επίσημο έγγραφο αντιπροσωπεύει τις τελευταίες μου επιθυμίες». Και αναφέροντας αυτά, υπέγραψε.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»

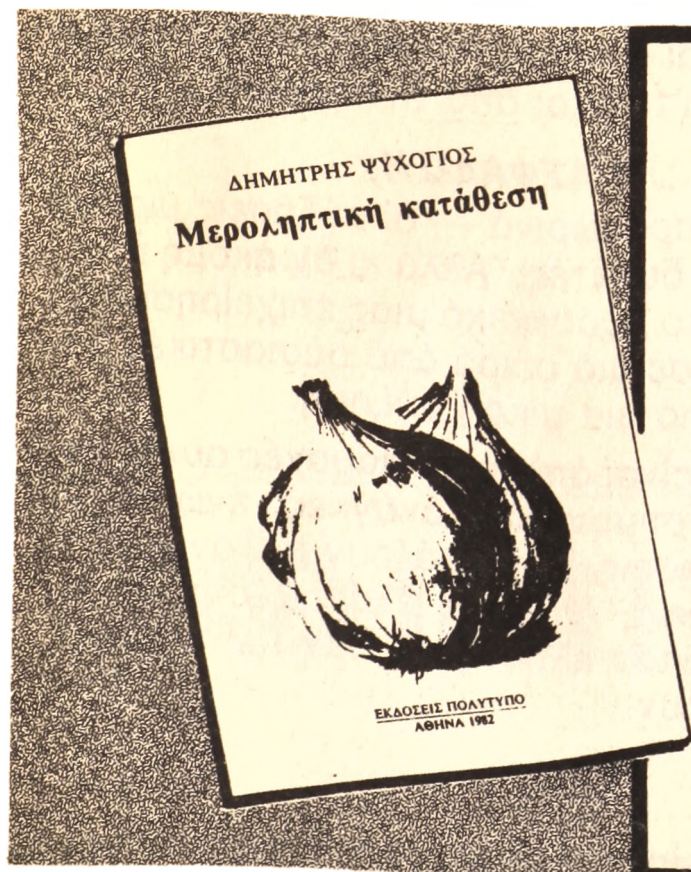
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ ΜΕΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗ

Κριτικά δοκίμια για θεσμούς, γεγονότα και καταστάσεις. Οδοιπορικό των αποτυχιών και απογοητεύσεων της μεταπολεμικής περιόδου, με σαρκασμό και αναζήτηση της προσωπικής-μας αλήθειας:

● Στρατιωτική θητεία ● Δημοσιογραφία ● Κομματική ένταξη ● Επάγγελμα ερευνητής ● Λειτουργήματα πολιτευτής ● Καταλήψεις ● Ήταν ο Νέρων αριστερός; ● Διακοπές ● Επιμύθια, ψιμύθια, παραμυθίες

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»

Δεινοχράτους 131 ● τηλ. 72.29.237—72.32.819

Τι είναι αυτό πού στοιχίζει 6 δραχμές πληρώνει έκτομμύρια αυξάνει την παραγωγικότητα έκπίπτει από την έφορία ασφαλίζει και το προσωπικό και τον εργοδότη;

Πόσο περισσότερο θα αποδώσουν οι εργάτες και υπάλληλοι μιᾶς επιχείρησης ἂν, πέρα από τό μισθό τους καί τήν υποχρεωτική ασφάλιση, ἡ επιχείρηση τούς παρέχει:

- καλύτερη θέση στό νοσοκομεῖο ἂν ἄρρωστήσουν
- ἰδιωτική ἰατρική καί φαρμακευτική περίθαλψη
- πρόσθετη κάλυψη ἐξόδων τοκετοῦ
- ἀποζημιώσεις πού φτάνουν τούς 28 μισθούς σέ περιπτώσεις ἀτυχήματος, ἀνικανότητας ἐργασίας ἢ θανάτου
- πρόσθετη σύνταξη
- πλούσιο ἐφάπαξ;

Σίγουρα θά ἀποδώσουν πολύ περισσότερο.

Εἶναι γνωστό πώς ἡ ἀνασφάλεια καί τό ἄγχος ὑπονομεύουν τήν παραγωγικότητα — ἐνῶ ἡ σιγουριά τήν βοηθάει.

Ἡ λύση: μία ΟΜΑΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ στήν INTERAMERICAN.

ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΚΟΣΤΟΣ!

Ὅσο κι ἂν φαίνεται περίεργο τό κόστος μιᾶς ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ στήν INTERAMERICAN εἶναι πολύ χαμηλό: ἀρχίζει ἀπό 6 δραχμές κατ' ἄτομο τήν ἡμέρα, γιά νά φθάσει — στίς πλουσιοπάροχες ἀσφαλίσεις — μέχρι 3% τοῦ μισθολογίου τῆς ἐπιχείρησης. Ἐπίσης — μέ πρόσθετη ἐπιβάρυνση — δίνεται καί σύνταξη καί ἐφάπαξ. Καί ὅλα τά ποσά ἐκπίπτουν ἀπό τήν ἐφορία.

ΑΥΞΗΣΗ ... ἢ ΑΣΦΑΛΙΣΗ;

Τώρα — προσωρινά — οἱ αὐξήσεις μισθῶν δέν εἶναι δυνατές. Ἀλλά κι ἂν ἀκόμη ἦταν, σίγουρα τό προσωπικό μιᾶς ἐπιχείρησης θά προτιμοῦσε μιά σειρά ἀπό οὐσιαστικές παροχές, ἀπό μιά μικρή αὐξηση.

Ὁ λόγος εἶναι ἀπλός: οἱ παροχές αὐτές καλύπτουν σημαντικές ἀνάγκες, ἐνῶ οἱ μικρές αὐξήσεις δέν ἀλλάζουν τήν ἀγοραστική δύναμη... Ἀλλωστε ἐξανεμίζονται γρήγορα ἀπό τόν πληθωρισμό, ἐνῶ οἱ παροχές παραμένουν.

ΚΑΙ ΟΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ!

Μαζί με τό προσωπικό της επιχείρησης μπορούν ν' ασφαλιστούν με ειδική συμφωνία και οι οικογένειες των εργαζομένων. Τό προσωπικό ασφαλίζεται όταν αποτελείται από τουλάχιστο 10 άτομα, από 14 έως 65 ετών. Εάν τό προσωπικό υπερβαίνει τά 50 άτομα, τό κόστος μειώνεται.

Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ δέν έχει σκοπό νά υποκαταστήσει καί νά καταργήσει τήν κοινωνική. Τήν συμπληρώνει καί τήν βελτιώνει.

ΚΑΙ Ο ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ!

Όταν ασφαλίζεται τό προσωπικό μπορεί νά ασφαλιστεί καί ό εργοδότης. Με τό χαμηλότατο κόστος της ομαδικής. Επίσης μπορεί νά ασφαλίσει καί τήν οικογένειά του. Έτσι έχει καί προσωπικό συμφέρον κοντά στό επιχειρηματικό.

Όμως τό επιχειρηματικό είναι σημαντικότερο γιατί, μέ τόν τρόπο αυτό, ό εργοδότης φτιάχνει μιά επικερδή οικονομική μονάδα, πού μπορεί νά βάζει μακροπρόθεσμους στόχους καί νά στηρίζεται στους ανθρώπους πού τήν αποτελούν.

Τό ειδικευμένο προσωπικό καί τά στελέχη — πού έχει τήν ανάγκη τους καί πού τόσο δυσεύρετα είναι — θά μείνουν πιό πρόθυ-

μα κοντά του. Η ασφάλιση γίνεται άμέσως. Δέν χρειάζονται διατυπώσεις. Ούτε καν ιατρική εξέταση!

ΓΙΑΤΙ ΣΤΗΝ INTERAMERICAN;

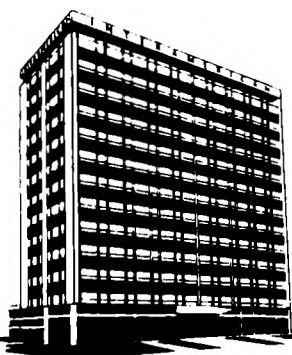
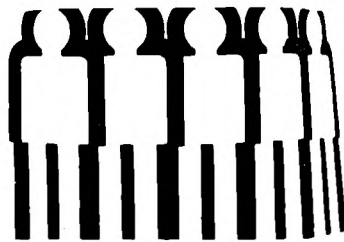
- Γιατί πρώτ' από όλα ή INTERAMERICAN είναι πρώτη στίς ασφάλειες ζωής. Αφήνει πίσω της σέ μεγάλη απόσταση, όλες τίς άλλες εταιρίες.
- Έχει μακρόχρονη πείρα στίς ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ.
- Είναι πασίγνωστο ότι ανταποκρίνεται άμέσως στίς υποχρεώσεις της. Πληρώνει γρήγορα, χωρίς γραφειοκρατικές καθυστερήσεις, γιά ό,τιδήποτε συμβεί.

Μιά ΟΜΑΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ στήν INTERAMERICAN άπαλλάσσει από τό άγχος. Ενισχύει τήν επαγγελματική αξιοπρέπεια καί αυξάνει τήν παραγωγικότητα.

Η σιγουριά είναι μιά μορφή εϋτυχίας. Όταν ένας άνθρωπος είναι εϋτυχής στόν τόπο βιοπορισμού του, ή εϋτυχία αυτή αντανακλά καί στούς γύρω του καί στό ρυθμό εργασίας.

Γιά περισσότερες πληροφορίες άπευθυνθείτε σήμερα στά τηλέφωνα 9422635 - 9422020.

όμαδικές ασφάλειες

INTERAMERICAN

σας προσέχει

Ένας λαός που δεν ξέρει πού να πάει, στέκεται ακίνητος

του απεσταλμένου μας Στέλιου Κούλογλου

«Και πρόσεξε» επέμενε ο Ελληνοκύπριος φίλος που εξηγούσε ποιον δρόμο έπρεπε να ακολουθήσω από το Αεροδρόμιο της Λάρνακας στην Λευκωσία. «Στην μεγάλη ανηφόρα πρέπει να στρίψεις αριστερά. Αλλιώς, κινδυνεύεις να πέσεις πάνω στους Τούρκους».

Πραγματικά, η παρουσία των τούρκικων στρατευμάτων κατοχής είναι ιδιαίτερα αισθητή σ' όλο το μήκος «των συνόρων» της ελεύθερης Κύπρου, αλλά και μέσα στην Λευκωσία. Πενήντα μέτρα από έναν κεντρικό δρόμο της κυπριακής πρωτεύουσας διακρίνεται η τούρκικη ημισέληνος. Δύο μέτρα από το ταξί που σε μεταφέρει μέσα από την παλιά πόλη, βλέπεις με έκπληξη έναν Τούρκο στρατιώτη. Και για να μην «ξεχνιώνται» οι κάτοικοι που μένουν πιο μακριά από την «πράσινη ζώνη», οι Τούρκοι στρατοκράτες όλο και κάτι κάνουν: Νωρίς-νωρίς το πρωί των προεδρικών εκλογών της περασμένης Κυριακής, 21 κανονιές ξυπνούσαν την Λευκωσία. Στα κατεχόμενα γιορτάζονταν η όγδοη επέτειος από την ανακήρυξη του «Τουρκοκυπριακού κράτους».

Όλα αυτά, που «σοκάρουν» τον επισκέπτη της Λευκωσίας, αποτελούν την καθημερινότητα για τους κατοίκους της μαρτυρικής Μεγαλονήσου. Μερικές εκατοντάδες μέτρα μακριά από την τούρκικη σημαία τα συρματοπλέγματα και τις προειδοποιητικές πινακίδες, (ΑΛΤ τουρκοκρατούμενη περιοχή) τα αυτοκίνητα με τα μεγάφωνα, τα εκατοντάδες πανώ, οι πολύχρωμες αφίσες, τα «κιόσκια» των υποψηφίων, έδιναν τη μάχη των εκλογών, της 13ης Φλεβάρη που ανέδειξαν τον Σπ. Κυπριανού πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, με το εντυπωσιακό ποσοστό του 56,54%, ενώ οι αντίπαλοι του Γ. Κληρίδης και Β. Λυσσαρίδης έπαιρναν αντίστοιχα το 33,93% και το 9,53% των ψήφων. Στις 6.30 το πρωί της Κυριακής προς την Δευτέρα, έγινε σύμφωνα με ένα παλιότερο έθιμο η ανακήρυξη του νέου προέδρου, που μίλησε προς τους συγκεντρωμένους και ξενυχτισμένους οπαδούς του από την εξέδρα που στήθηκε γρήγορα, στην πλατεία Ελευθερίας. Τα εκλογικά αποτελέσματα ήταν καθαρά. Ο ορίζοντας «του Κυπριακού» το ίδιο γκριζος...

Όσο κι αν φαίνεται παράξενο, οι περισσότεροι Ελληνοκύπριοι έχουν κυρίως ξαφνιαστεί με την ένταση και τις μορφές που πήρε η φετινή «μακράς διάρκειας» προεκλογική εκστρατεία των τριών υποψηφίων. Στην ουσία επρόκειτο περί των πρώτων προεδρικών εκλογών που γνώριζε η μεγαλονήσος, αφού τις προηγούμενες φορές ο πρόεδρος Μακάριος —και το 1978 ο Σπ. Κυπριανού— δεν είχαν αντίπαλο. Κι αν εξαιρεθούν οι περσινές βουλευτικές εκλογές, ήταν επίσης η πρώτη φορά που οι εκλογείς δέχονταν τον προπαγανδιστικό βομβαρδισμό που παρατηρείται στην Ελλάδα με την ευκαιρία κάποιων δημοτικών ή βουλευτικών εκλογικών αναμετρήσεων. Ήταν επίσης η πρώτη φορά που οι υποψήφιοι ανέπτυσαν κάποια προεκλογικά προγράμματα.

Η ΝΗΠΙΑΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Στην Κύπρο, σε προεκλογική περίοδο, περισσότερο ίσως από τα προγράμματα και τις επαγγελίες κομμάτων και πολιτικών, μετράνε οι ψίθυροι, οι προσωπικές αντιδικίες και οι ξέφρενες αλληλοκαταγγελίες και αποκαλύψεις. Λίγες μέρες πριν τις εκλογές, στη Λευκωσία κυκλοφορούσαν οι πιο απίθανες διαδόσεις:

- Ότι ο Κυπριανού είναι στην Αθήνα και κουβεντιάζει με τον Παπανδρέου την παραιτήση του από υποψήφιος για την προεδρία.

- Ότι ο Λυσσαρίδης θα ψηφίσει —στον δεύτερο γύρο— Κληρίδη, ή ότι ο τελευταίος θ' απέσυρε την υποψηφιότητά του επειδή... η αδελφή του ήταν βαριά άρρωστη στην Αθήνα.

Για το πόσο αποτελεσματικές θεωρούνται αυτές οι μέθοδοι στη μικρή κυπριακή κοινωνία, ας σημειωθεί μόνο ότι σε κάποιο κυπριακό κόμμα, θεωρείται σήμερα βασική οργανωτική αδυναμία η έλλειψη μηχανισμού... διάδοσης ψιθύρων!

Αμέτρητες ήταν, όμως, και οι προσωπικές επιθέσεις, που εξαπολύθηκαν μέσα από τις στήλες των εφημερίδων ή από τα μεγάφωνα των προεκλογικών συγκεντρώσεων. Στους εννέα μήνες της παρατεταμένης προεκλογικής περιόδου βγήκαν στην φόρα εκατοντάδες υπαρκτά ή φανταστικά σκάνδαλα και, αποκαλύψεις, που κυρίως αφορούσαν τους κ. Κυπριανού και Κληρίδη. Είναι προς τιμή του κ. Λυσσαρίδη και της ΕΔΕΚ ότι απέφυγαν —όσο ήταν δυνατόν— να αναμειχθούν σ' αυτόν τον φαύλο κύκλο, που όξυνε επικίνδυνα τα πολιτικά πάθη. Και είναι προς τιμή όλων των κομμάτων, που διαπραγματεύθηκαν και απο-

Ποίηση της τοπολαλίας

ΨΗΦΙΣΤΕ

Του Γιώργου Ζαπίτη

Πρόσφυγες π' ούλλες τες μερκές της Τζιούπρ' αν
(αγαπάτε,
τον τόπο σας, τζιαί θέλετε στ' αλήθεια το καλόν
(σας,
τζι αν πεθυμάτε αξανά στα σπιδκια σας να πάτε,
ψηφίστε τον Κυπριανού πάλε για Πρόεδρον σας
Ψηφίστε ΔΗΚΟ τζιαί ΑΚΕΛ εύλλοι οι Τζιυπριώτες
τζιαί βάρτε καταμάναχον μαύρον εις τους προδότες,
τους ντόπιους τζιαί τους ξενικούς, τζιείνους που
(βάλαν σιέριν
τζι' εκάσασιν τον τόπο μας κάχε ληστή λημέρι.
Ψηφίστε ΔΗΚΟ τζιαί ΑΚΕΛ πόσαι στο πρόγραμμα
(τους
νάχουμεν ούλλοι μας δουλιάν, νάχουν την ευκαιρίαν
για να πασίνουν τζι' οι φτωσιόι σε ούλλα τα σκολεία
νάσαι τζιαί τζιείνους πέραση στον κόσμον τ' όνομα
(τους
Ψηφίστε ΔΗ.ΚΟ τζιαί ΑΚΕΛ για νάχουσιν τζι' οι γέ-
ροι
έναν μνηνιάτικον μιστόν να μπόρουσιν να ζιούσιν
να μεν γυρίζουν τα χωρκά σαν πριν να κιακονούσιν
να βκει τζιαί τζιείνους η ζωή κοντά στο μεσομέρι.
Ψηφίστε ΔΗΚΟ τζιαί ΑΚΕΛ που, εν' συμφωνημένοι
να κάμουν ό,τ' εν' δυνατόν, ό,τι μπορεί να γίνει,
να φύουν που τον τόπον μας ούλλοι στρατοί οι ξε-
νοι,
να ζήσουμεν ελέφτεροι, μ' αγάπην τζιαί ειρήνη.

Από την «Χαραυγή» του ΑΚΕΛ. Ολόκληρη η γραμμή του «κοινού προγράμματος».

φάσισαν να αποφύγουν κάθε πιθανή βίαια αντιπαράθεση μεταξύ των μελών και των οπαδών τους.

Όλα τα παραπάνω δεν υπονοούν καθόλου μια φιλάρεσκη «Αθηνοκεντρική» θεώρηση των κυπριακών πολιτικών πραγμάτων. Απλώς υπογραμμίζουν ότι η πολιτική ζωή της μεγαλονήσου βρίσκεται ακόμα στην νηπιακή φάση, και ότι η όποια εκτίμηση των εξελίξεων θα είναι λανθασμένη, αν γίνεται με γνώμονα ή μέτρο σύγκρισης, την ελλαδική πραγματικότητα.

Εκτός, όμως, από τα προηγούμενα, η ένταση και η διάρκεια της φετινής εκλογικής αναμέτρησης, υπογραμμίζει και την σημασία των πρόσφατων εκλογών για την πορεία της κυπριακής υπόθεσης.

Όπως είναι λίγο-πολύ γνωστό, όλα άρχισαν όταν το ΔΗΚΟ —το κόμμα του κ. Κυπριανού— και το ΑΚΕΛ ανακοίνωσαν, τον Μάρτιο του 1982, την υπογραφή του «μίνιμουμ προγράμματος» και την από κοινού υποστήριξη του κ. Κυπριανού για την επανεκλογή του στην προεδρία της Δημοκρατίας. Το πρόγραμμα έδινε προτεραιότητα στη συνέχιση των διακοινοτικών συνομιλιών και ζητούσε γενικώς την «αποστρατικοποίηση» του νησιού. Λίγο καιρό αργότερα η ελληνική κυβέρνηση δήλωσε, την έκπληξή της για το πρόγραμμα, ως αν-

1

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ
ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ

ΓΛΑΥΚΟΣ ΚΛΗΡΙΔΗΣ

33,93%

2

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
(ΔΗ.ΚΟ—ΑΚΕΛ)

ΣΠΥΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

56,54%

3

ΜΕΤΩΠΟ
ΕΘΝΙΚΗΣ
ΣΩΤΗΡΙΑΣ

ΒΑΣΟΣ ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ

9,53%

ΤΕΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ 24 ΜΑΪΟΥ 1981

ΑΚΕΛ - ΑΡΙΣΤΕΡΑ	32,768%
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ (ΔΗ.ΚΟ.)	19,500%
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ (ΔΗ.ΣΥ.)	31,918%
ΕΔΕΚ - ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ	8,169%
ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΟΥ	2,738%
ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ (ΝΕ.ΔΗ.ΠΑ.)	1,919%
Π.Α.ΜΕ.	2,788%
Μεμονωμένοι υποψήφιοι	0,200%

τίθετο με την πολιτική «επανατοποθέτησης» του κυπριακού. Η πολιτική αυτή είχε εγκαινιαστεί με την επίσκεψη του Έλληνα πρωθυπουργού στην Κύπρο και στηρίζονταν στη θεώρηση του κυπριακού σαν προβλήματος κατοχής, γεγονός που οδηγούσε αναγκαστικά στη διακοπή των διακοινοτικών συνομιλιών, για όσον χρόνο τα τουρκικά στρατεύματα θα παρέμεναν στο νησί.

Από τότε λέγεται ότι —από ελληνικής πλευράς— έγιναν προσπάθειες για την υπόδειξη ενός υποψηφίου κοινής αποδοχής που θα μπορούσε να διεκδικήσει την προεδρία από τον Σ. Κυπριανού, προβάλλοντας ένα πρόγραμμα «συμπαράταξης» των δύο κυβερνήσεων. Αυτό «συστήθηκε» στους Β. Λυσσαρίδη και Γ. Κληρίδη στις επαφές που είχαν με Έλληνες κυβερνητικούς εκπρόσωπους και πολιτικούς. Κάτι τέτοιο δεν έγινε τελικά δυνατό και το ερώτημα, τις παραμονές των εκλογών, ήταν αν ο κ. Κυπριανού θα συγκέντρωνε τα ποσοστά των δύο κομμάτων (δηλαδή 52% περίπου των ψήφων) ή θα αναγκάζονταν να δώσει την μάχη και του Β' Γύρου, που θα είχε σαν αποτέλεσμα τη μείωση της δύναμης του και την είσπραξη μιας ήττας πολιτικής, ακόμη και αν εκλεγόταν.

Η «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ» ΤΗΣ ΣΙΓΟΥΡΙΑΣ

«Δεν μ' αρέσει καθόλου που μας απο-

καλούν κοινοπραξία, έλεγε πριν τις εκλογές ο γεν. γραμματέας του ΑΚΕΛ Ε. Παπαϊωάννου. Αυτός ο όρος σημαίνει κάποιο είδος εμπορικής εταιρείας, ενώ εδώ πρόκειται για ένα κοινό πολιτικό πρόγραμμα για το καλό του κυπριακού λαού».

Τα αποτελέσματα των εκλογών, δικαιώνουν εν μέρει τις αντιρρήσεις του γεν. γραμματέα του ΑΚΕΛ. Φυσικά κάθε εταίρος της συμμαχίας έχει και τις ιδιαίτερες επιδιώξεις του: Ο μεν Σπ. Κυπριανού να επανεκλεγεί, το δε ΑΚΕΛ να εξασφαλίσει καλύτερες προσβάσεις στον κρατικό μηχανισμό —από τον οποίο είχε μείνει μακριά για χρόνια— και να επηρεάζει, έτσι, αποτελεσματικότερα την κυβερνητική πολιτική προς μια κατεύθυνση συμπόρευσης με τις επιλογές της εξωτερικής πολιτικής της ΕΣΣΔ, αναφορικά με το κυπριακό.

Είναι, όμως, αναμφισβήτητο ότι το μίνιμουμ πρόγραμμα, με το 56,5% κέρδισε 4% περίπου του εκλογικού σώματος, παρ' όλο που και τα τρία μικρά κόμματα των βουλευτικών εκλογών του 1981 κάλεσαν τους ψηφοφόρους τους να καταψηφίσουν τη συμμαχία ΑΚΕΛ-ΔΗΚΟ και να ψηφίσουν έναν από τους άλλους δύο υποψηφίους. «Γιατί να επιχειρήσουμε αλλαγές, κινδυνεύοντας να χάσουμε όσα έχουμε σήμερα;» αναρωτιόνταν ο κ. Κυπριανού στις προεκλογικές συγκεντρώσεις. Προ-

τίνοντας τη συνέχιση της σημερινής πραγματικότητας, το μίνιμουμ πρόγραμμα κατόρθωσε να εκφράσει τις διαθέσεις της πλειοψηφίας του εκλογικού σώματος. Η οικονομική κατάσταση του κυπριακού κράτους, εμφανίζεται αισθητά καλύτερη από αυτήν της Ελλάδας ή των χωρών μελών της ΕΟΚ. Ο πληθωρισμός «τρέχει» ετησίως γύρω στα 8%, η ανεργία κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα και οι αιτιάσεις των αντιπάλων για οικονομική κρίση ή για δυσβάσταχτο εξωτερικό δανεισμό δεν γίνονται πλατιά αντιληπτές ή δεν επηρεάζουν ακόμη το επίπεδο διαβίωσης των πολιτών. Από την άλλη πλευρά, οι πρόσφυγες παρ' όλο που επιζητούν την επιστροφή στα εδάφη τους (πράγμα που επαγγέλεται και ο Σπ. Κυπριανού, με μέσα όμως ήπια και χωρίς αναταραχές) δεν είναι διατεθειμένοι να διακινδυνεύσουν τίποτα από αυτά που έχουν σήμερα, μπαίνοντας σε μια νέα περιπέτεια με αβέβαια αποτελέσματα. Οι Κύπριοι ψηφοφόροι ψήφισαν, λοιπόν, σιγουριά, συνέχιση της ίδιας πορείας στο κυπριακό και κοινωνική γαλήνη. Θέσεις που υποστηρίζει χρόνια το ΑΚΕΛ σαν πολιτικός και κοινωνικός οργανισμός, με εκτεταμένα οικονομικά συμφέροντα στο νησί.

Ο κ. Κυπριανού είχε απόλυτο δίκιο, όταν από τα μπαλκόνια των συγκεντρώσεων ισχυριζονταν, με έντονο ύφος, ότι το πρόγραμμα του όχι μόνο δεν φέρνει τον κομμουνισμό, αλλά αντίθετα αποτελεί τον μόνο δρόμο για τη διατήρηση του σημερινού κοινωνικού συστήματος. Η χαμογελαστή παρουσία του κ. Παπαϊωάννου δίπλα του, προσφέρεται για παρατηρήσεις πάνω στη φυσιογνωμία του «εργατικού κινήματος» (;) στη Μεγαλόνησο, αλλά δεν μειώνει στο ελάχιστο την ορθότητα των συνεχών διαβεβαιώσεων του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι οποίες —ειρήσθω εν παρόδω— εξόρκιζαν τον κομμουνισμό, ή όπως θα έλεγε και το ΑΚΕΛ «έριχναν νερό στο μύλο της αντίδρασης».

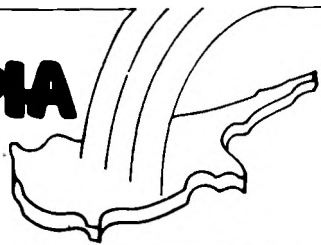
Η πολιτική του κ. Κυπριανού, μέσα από ένα προπαγανδιστικό φυλλάδιο.

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΧΑΡΤΙ ΤΟΥ ΓΛΑΥΚΟΥ ΚΛΗΡΙΔΗ;

Όσα εκτέθηκαν προηγουμένως ερμηνεύουν τη στασιμότητα του «ανθυποψηφίου» (έτσι αποκαλούν στην Κύπρο τους αντίπαλους υποψηφίους) Γλ. Κληρίδη.

Ο τελευταίος στήριξε την προπαγάνδα του στην «ανάγκη της αλλαγής», την επικράτηση, των «δυνάμεων της αλλαγής» και την κινδυνολογία για επικείμενη επικράτηση του κομμουνισμού. Επιπλέον υ-

Ο ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΕΔΡΙΑ Ο ΛΑΟΣ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ

Η προπαγάνδα του κ. Λυσσαρίδη, είχε πολλές ομοιότητες —από πλευράς ουσίας και μορφής— με αυτήν του ΠΑΣΟΚ το 1981.

περθεμάτιζε για την συμπαράταξη με την ελληνική κυβέρνηση (ξεπερνώντας πολλές φορές την ΕΔΕΚ) και την υποταγή στο «Εθνικό Κέντρο», ενώ συγχρόνως τόνιζε σε όλους τους... τόνους ότι λύση του κυπριακού μπορεί να προέλθει μόνο από την Δύση στην σφαίρα επιρροής της οποίας ανήκει η Κύπρος.

Όπως ήδη σημειώσαμε η αλλαγή δεν εξέφραζε τις διαθέσεις των ψηφοφόρων, ο Δυτικός παράγοντας και ιδίως οι ΗΠΑ είναι στην Κύπρο λιγότερο συμπαθείς από την ΕΣΣΔ, ενώ η ΕΔΕΚ εξέφραζε ασφαλώς αυθεντικότερα τη συνεργασία με την ελληνική κυβέρνηση, από τον ύστερο «φιλοσοσιαλισμό» του κ. Κληρίδη.

Έτσι, η συσπείρωση γύρω από τον «Δημοκρατικό Συναγερμό», έγινε κυρίως με τους παραδοσιακούς δεξιούς ψηφοφόρους και πολλούς από τους οπαδούς της Ένωσης με την Ελλάδα. Σε κάθε περίπτωση η προσωπική αποτυχία του κ. Κληρίδη ίσως να σημάνει την έναρξη διαδικασιών στο προσωποπαγές κόμμα του, που στέγαζε μέχρι τώρα διαφορετικές τάσεις, από κεντροδεξιούς φιλελεύθερους αστούς μέχρι και υπολείμματα της ΕΟΚΑ-Β και των πραξικοπηματιών του Σαμψών. Πολλοί παρατηρητές στην Κύπρο, υποστηρίζουν ότι ο κ. Κληρίδης έπαιξε το τελευταίο του χαρτί και ότι θα ξεκινήσουν διαδικασίες για τη συγκρότηση ενός συντηρητικού κόμματος, απαλλαγμένου από τις αμαρτίες του παρελθόντος και τα πρόσωπα που το εκπροσωπούν.

Η ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΤΗΣ ΕΔΕΚ

Η πόλωση μεταξύ του συνοδοιπόρου Κυπριανού και του «φασίστα Κληρίδη», αποτέλεσε ασφαλώς μια αιτία για την στασιμότητα των σοσιαλιστικών δυνάμεων της Κύπρου. Το «Μέτωπο Εθνικής Σωτηρίας» του κ. Λυσσαρίδη παρ' όλο που υποστηρίχθηκε από το ΠΑΜΕ του τέως Υπουργού Παιδείας κ. Σοφιανού, ανέβασε

μόνο κατά 1,5% τη δύναμή του. Η μικρή αυτή αύξηση είναι, οπωσδήποτε, κάτω από τις προσδοκίες της ΕΔΕΚ, που πραγματοποίησε μια μεγάλη προεκλογική εκστρατεία και διέθετε το ατού των στενών σχέσεων με το κυβερνών κόμμα στην Ελλάδα, και της προσωπικής φιλίας του αρχηγού του με τον κ. Α. Παπανδρέου.

Πρέπει ακόμα να σημειωθεί, ότι ο κ. Λυσσαρίδης αναδείχθηκε, με βάση ένα πρόσφατο γκάλοπ στην Κύπρο, σαν ο καταλληλότερος και ικανότερος για πρόεδρος της Δημοκρατίας, —ανεξάρτητα από πολιτική και κομματική τοποθέτηση— και μάλιστα με συντριπτική διαφορά από τους αντιπάλους του.

Η «στροφή» που πραγματοποίησε εδώ και 6 μήνες η ΕΔΕΚ, αλλάζοντας την εικόνα μιας δυναμικής οργάνωσης που «θα έπαιρνε τα όπλα» να ανέβαινε στην εξουσία, δεν στάθηκε ικανή να προσελκύσει ευρύτερες μερίδες του εκλογικού σώματος. Το πρόγραμμα του κ. Λυσσαρίδη προέβλεπε τη δυναμική επανατοποθέτηση και την ανακίνηση του κυπριακού προβλήματος, έδινε προτεραιότητα στην επιστροφή των προσφύγων στα σπίτια τους. Τα αγωνιστικά συνθήματα του «Μετώπου Εθνικής Σωτηρίας», έγιναν από πολλούς κατανοητά σαν απειλή όξυνσης των σχέσεων των δύο κοινοτήτων σε περίπτωση εκλογής του κ. Λυσσαρίδη. Στις περιοχές που ψήφιζαν πρόσφυγες η ΕΔΕΚ κυριολεκτικά καταποντίσθηκε, αντίθετα με τα αστικά κέντρα και ιδιαίτερα στη Λευκωσία, όπου το ποσοστό της ήταν υψηλότερο (11,5% περίπου) από το τελικό πανκυπριακό αποτέλεσμα. Έτσι η ΕΔΕΚ βρίσκεται σ' ένα σταυροδρόμι. Οι πρώτες αντιδράσεις στελεχών της, απέδιδαν τα αποτελέσματα στο χαμηλό επίπεδο πολιτικής συνείδησης του κυπριακού λαού.

Παρ' όλο που κάτι τέτοιο ερμηνεύει μία πλευρά της πραγματικότητας, δεν οδηγεί σε συμπεράσματα για μια νέα πολιτική πρακτική ή για την αναγκαία προσαρμογή της ΕΔΕΚ στη σημερινή συγκυρία.

ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ

Οι αναμενόμενες διεργασίες στα πολιτικά κόμματα, θα επηρεάσουν αλλά και θα επηρεαστούν από τις ανάλογες εξελίξεις του κυπριακού προβλήματος. Η προσοχή των πολιτικών παρατηρητών, στρέφεται σήμερα γύρω από τις μελλοντικές κινήσεις του νέου προέδρου της Κύπρου, που εμφανίζεται ισχυρότερος μετά τα θριαμβευτικά εκλογικά αποτελέσματα. Για τον κ. Κυπριανού ανοίγονται σήμερα πολύ συγκεκριμένες δυνατότητες.

Ο σημερινός πρόεδρος διαβεβαίωνε, πριν τις εκλογές, την ελληνική κυβέρνηση ότι αν εκλεγεί θα προωθήσει την πολιτική της επανατοποθέτησης του κυπριακού προβλήματος. Η αποκατάσταση των σχέσεων με την Ελλάδα, σημαίνει, όμως, απομάκρυνση από τις επιλογές του «μίνιμουμ προγράμματος».

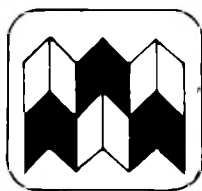
Σ' αυτή την περίπτωση το ερώτημα είναι αν ο κ. Κυπριανού θα διακινδυνεύσει τη ρήξη των σχέσεων του με το ΑΚΕΛ. Οι πιθανότητες μιας τέτοιας επιλογής έχουν αυξηθεί μετά από τον θρίαμβο του κ. Κυπριανού, ο οποίος έτσι ή αλλιώς δεν χρειάζεται την πλειοψηφία της Βουλής για να ασκήσει τις ισχυρότατες εξουσίες που του παρέχει το Σύνταγμα.

Η δεύτερη επιλογή, θα ήταν η ακριβώς αντίστροφη από την προηγούμενη, και ενώ πιθανότατα θα εξασφάλιζε μια εσωτερική «γαλήνη» μέσα από τη διεύρυνση του συνασπισμού εξουσίας, θα είχε πολύ αρνητικές επιδράσεις στο εθνικό πρόβλημα της Κύπρου.

Η τρίτη εκδοχή, που αρμόζει περισσότερο και στον χαρακτήρα του κ. Κυπριανού, θα ήταν κάτι μεταξύ των δύο προηγούμενων, οπότε όμως ο νέος πρόεδρος διακινδυνεύει να εισπράξει αθροισμένες τις αρνητικές επιπτώσεις, που θα επέφεραν η κάθε μία ξεχωριστά.

Τι πρόκειται λοιπόν να γίνει; Πολλά θα εξαρτηθούν από την επικείμενη επίσκεψη στην Αθήνα και κυρίως την πιθανή προσφυγή της Κύπρου στον ΟΗΕ, τον ερχόμενο Μάρτιο. Σε ποια γραμμή θα στηρίζεται η ανακίνηση του προβλήματος στα Ηνωμένα Έθνη; Και, τελικά, θα πραγματοποιηθεί (οπότε θα διαφανεί μία από τις δύο πρώτες λύσεις) ή όχι, πράγμα που θα σημαίνει τη διαιώνιση της σημερινής κατάστασης;

στον ΠΕΙΡΑΙΑ...

βιβλία - περιοδικά - αφίσσες

πρισμα

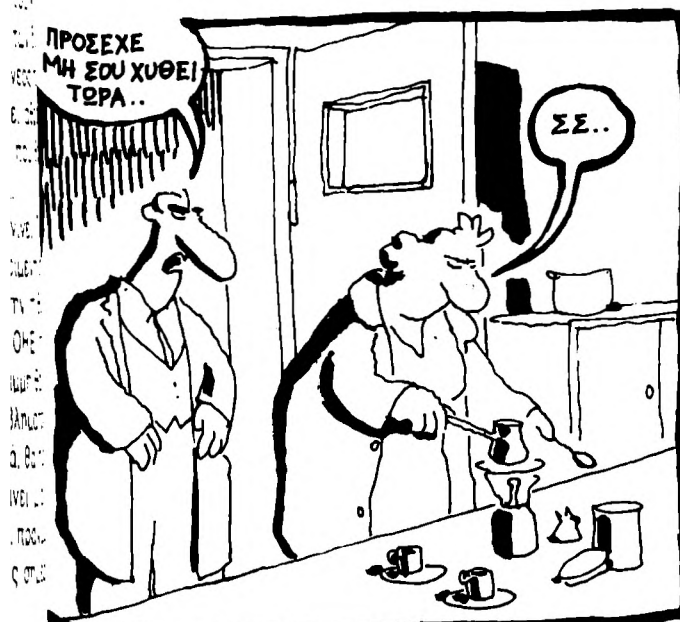
εκπαιδευτικά παιχνίδια

μπουμπουλινάς 48 και υψηλάντου - τηλ. 4172366

ΣΤΑΧΥ
Ξάνθου 7 Κολωνάκι

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ
Δημητρίου Ιδρύαρη 30 Θεσσαλονίκη

Όταν η «θέληση των βιομηχάνων»

αντικαθιστά
οικονομική σκέψη,
και οικονομική
πολιτική

Ή
τι σημαίνει η πλήρης
έλλειψη
σοβαρότητας
των κυβερνητικών
διαβεβαιώσεων

του Π. Λιναρδου-Ρυήμον

Οι ανακοινώσεις, δηλώσεις, και σε μεγάλο βαθμό τα σχόλια που ακολούθησαν το τέλος του Πανελλήνιου Βιομηχανικού Συνεδρίου και τη συνάντηση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας με τους εκπροσώπους των βιομηχάνων, έδειξαν ότι έχει διαμορφωθεί μία ευρεία ομοφωνία γύρω από το μυστικό της επίτευξης «οικονομικής ανάπτυξης», «παραγωγικών επενδύσεων», «μείωσης του ελλείμματος του ισοζυγίου», και «μείωσης της ανεργίας»: χρειάζεται με τον κατάλληλο συνδυασμό πολιτικής πειθούς και οικονομικών μέτρων να πεισθούν οι βιομήχανοι να πάρουν τις σωτήριες πρωτοβουλίες που θα φέρουν την «ανάκαμψη».

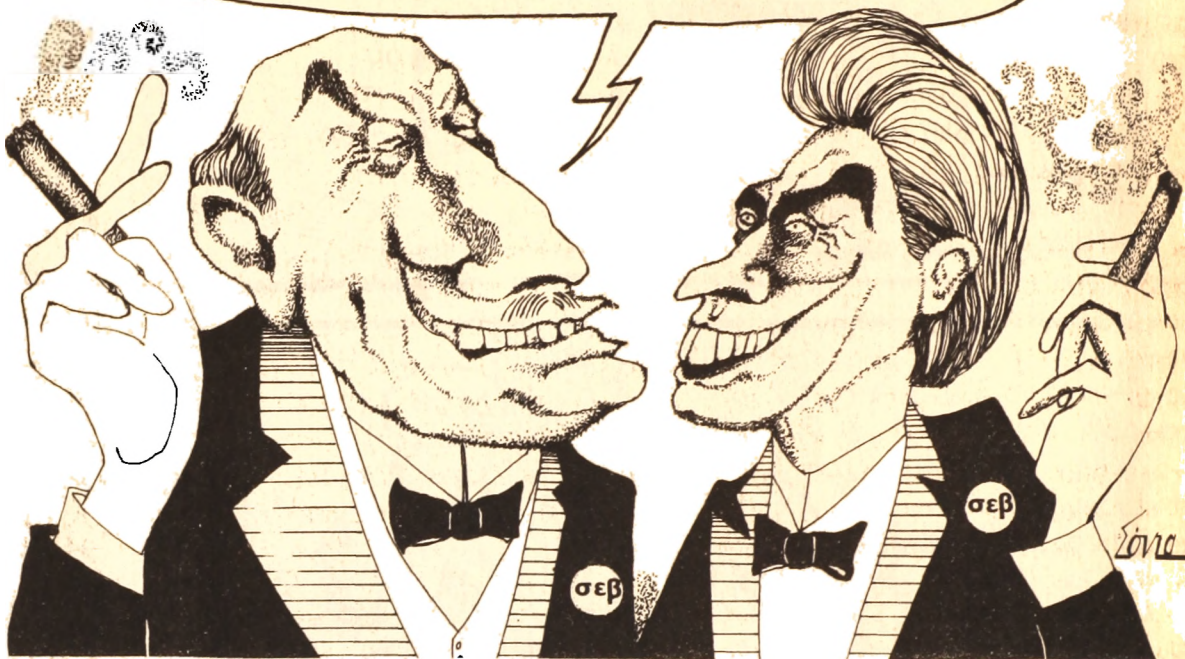
Όση σχολαστικότητα είναι ικανοί να δείξουν αρμόδιοι, εκπρόσωποι, και «υπεύθυνοι» σχολιαστές για να αποδείξουν ότι μία παράγραφος του Ν. 1264/82, μία απαράδεκτη γραφειοκρατική διαδικασία, ή μία άκαιρη κυβερνητική δήλωση, έχουν τεράστια σημασία για το «επενδυτικό κλίμα», με άλλη τόση ευκολία έχουν ανάγει τη θέληση των βιομηχάνων σε πολύτιμο απόσταγμα του συνόλου της οικονομικής σκέψης του παρελθόντος, του παρόντος, και δυστυχώς του μέλλοντος.

Πρόκειται φυσικά για μία πρωτότυπη «εκτροπή» των ανθρωπομορφικών ταξικών αναλύσεων, που επιπλέον διαμορφώνεται, αναπαράγεται και παζαρεύεται από ανθρώπους —τουλάχιστο από κυβερνητικής πλευράς— οι οποίοι είναι σε θέση να γνωρίζουν ότι η απλή εξίσωσή τους δεν έχει καμία σχέση ακόμα και με τις πιο αισιόδοξες προβλέψεις που γίνονται σχετικά με την πορεία του ελληνικού καπιταλισμού. Είμαστε μάρτυρες ενός εντυπωσιακού μαζικού φαινομένου εξέλιξης της κυρίαρχης πολιτικής σκέψης: η κριτική των ταξικών δομών έχει προοδευτικά απογυμνωθεί για να μη μείνει παρά η ταξικότητα των καθοριστικών αποφάσεων, που δεν είναι πια παρά μία θεωρία της υποταγής.

Τι σημαίνει όμως αυτή η κυρίευση του οχυρού των αντικειμενικών σχέσεων που ήταν η μεταρρυθμιστική αριστερή σκέψη, από την άκρατη υποκειμενικότητα της αστικής ταξικής βούλησης; Κι αν το τραγικό ειδύλλιο κυβέρνησης-βιομηχάνων δεν προβλέπεται ότι θα ανοίξει τους κρουνοί της ανάκαμψης, προς τι το αγωνιώδες παζάρι;

Κατά την ενημέρωση των πολιτικών συντακτών μετά τη συνάντησή του με τους εκπροσώπους των βιομηχάνων, ο κ. Ανδρέας Παπανδρέου εγκαινίασε πρώτα πρώτα τη νέα φόρμουλα «κράτος εργοδοτών και εργαζομένων» (για τότε το «κράτος όλου του λαού»;) και μας διαβεβαίωσε «ειλικρινά» ότι «θα μπορέσουμε στα πλαίσια ενός πενταετούς προγράμματος, του οποίου τα προκα-

ΚΑΙ ΤΟΤΕ ΓΥΡΝΑΩ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΕΩ:
ΜΑ, ΑΓΑΠΗΤΕ ΚΥΡΙΕ ΠΡΟΕΔΡΕ, ΤΙ ΣΑΣ
ΚΑΝΕΙ ΝΑ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΠΩΣ ΘΑ ΕΠΕΝΔΥΣΟΥΜΕ
ΦΕΤΟΣ ΓΙΑ 100 ΔΙΣ; ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΜΑΣ;
ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΜΑΣ; Ή ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΣΑΣ;

ταρκτικά θα κατατεθούν πολύ σύντομα στη Βουλή —είναι στην ουσία επεξεργασμένα—, θα μπορέσουμε πραγματικά να ξεπεράσουμε την κρίση και να ακολουθήσουμε μία πορεία που ίσως είναι εντυπωσιακή, ακόμη και μέσα στα πλαίσια της Δυτικής Ευρώπης». Φυσικά όπως ο καθένας ξέρει καμία προγραμματική συμφωνία δεν μπορεί να επιτευχθεί με βάση «προκαταρκτικά», και τα προκαταρκτικά που υπάρχουν είναι κατά πάσα πιθανότητα τόσο ανούσια που κανένας κυβερνητικός παράγοντας δεν θεώρησε σκόπιμο να «διαρρεύσει» κάποια στοιχεία ή στόχους τους. Όσο για την άποψη ότι η πορεία της ελληνικής οικονομίας «ίσως είναι εντυπωσιακή», τι να πει κανείς; Ίσως!

Αναφερόμενος στην ίδια συνάντηση, ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας Γεράσιμος Αρσένης, που δεν έκανε την πρώτη επαφή του με εργοδοτικό φορέα, κατόρθωσε να βγάξει χωρίς ίχνος μειδιάματος το εξής εκπληκτικά «συγκινητικό» συμπέρασμα: «Δεν είναι συχνό φαινόμενο στα χρονικά της χώρας ένας κλάδος όχι μόνο να αντιμετωπίζει θετικά κατ' αρχήν το κυβερνητικό πρόγραμμα αλλά παράλληλα να προσφέρει και ο ίδιος ιδέες και να δέχεται τους συγκεκριμένους στόχους της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησεως.» (!)

Όσο για τη «θετική ανταπόκριση από της πλευράς των βιομηχάνων που δέχθηκαν ότι μπορούν να πραγματοποιήσουν τους στόχους που έθεσε η κυβέρνηση για παραγωγικές επενδύσεις πάνω από 100 δις δρχ., αύξηση εξαγωγών και υποκατάσταση εισαγωγών που θα φέρει συναλλαγματική ωφέλεια 1,5 δις δολάρια και απορρόφηση ανέργων», σε τι αναφέρεται ακριβώς;

Κατ' αρχάς γιατί —και από τότε— επενδύσεις 100 δις δρχ. το 1983 αποτελούν «στόχο που έθεσε η κυβέρνηση»: σύμφωνα με στοιχεία του ΣΕΒ οι επενδύσεις στη βιομηχανία το 1980 είχαν φθάσει τα 90 δις, και άρα τα 100 δις για το 1983 δεν είναι και τόσο φιλόδοξος στόχος. Επιπλέον τι σημαίνει αυτή η «αύξηση των εξαγωγών και υποκατάσταση εισαγωγών»; Σημαίνει ότι η κυβερνητική πολιτική έχει υιοθετήσει ένα προσανατολισμό υποκατάστασης εισαγωγών, κι αν ναι, σε τι συνείσταται η συμφωνία με τους βιομηχάνους;

Ο πρόεδρος του Πανελλήνιου Βιομηχανικού Συνεδρίου Δημήτρης Κυριαζής τόνισε μετά τη συνάντηση με τον πρωθυπουργό ένα περισσότερο «ποιοτικό» στοιχείο: «Πρέπει να πω, είπε, ότι το άμεσο προσωπικό ενδιαφέρον του πρωθυπουργού για τα θέματα της βιομηχανίας και του βιομηχανικού κόσμου είναι ένα πρώτο θετικό στοιχείο που απαλύνει, θα έλεγα, την έντονη αγωνία, τον βαθύ προβληματισμό των επιχειρηματικών φορέων μπροστά

Οι αισιόδοξες προβλέψεις των ανακοινώσεων, η χρήση κάποιων αριθμών που κάνουν πρόχειρα «ποσοτική» την αισιοδοξία, η διαβεβαίωση ότι ο διάλογος μπορεί να κάνει θαύματα αρκεί να προχωρήσει ακόμα λίγο, όταν επιπλέον προέρχονται από κυβερνητικούς εκπροσώπους που σαν άτομα έχουν πλήρη επίγνωση τόσο της προχειρότητας όσο και του ανεδαφικού, χαρακτήρα των διαβεβαιώσεών τους, δεν αποτελούν παρά ένα ιδεολογικό λόγιο που δεν φροντίζει τόσο τη συνοχή του, όσο το «πνεύμα» του, και απλώς διανθίζει μία διαδικασία πολύ πιο ουσιαστική: την εξασφάλιση των οικονομικών και πολιτικών όρων της αστικής κυριαρχίας, και της αναπαραγωγής των καπιταλιστικών σχέσεων, του αποτελεί φυσικά την πρωταρχική λειτουργία ενός αστικού κράτους. Μια λειτουργία η οποία δεν είναι ούτε αυτόματη ούτε ιδεολογική, αλλά αντίθετα απαιτεί την αποδοχή σαφέστατων ταξικών επιλογών με πλήρη συνείδηση των επιπτώσεών τους.

Δεν αρκεί όμως να επισημαίνει κανείς την ταξική λειτουργία του κυβερνητικού λόγου. Βρισκόμαστε επίσης μπροστά σε ένα τρωτοφανές φαινόμενο κρίσης της κριτικής σκέψης, δηλαδή των δυνατοτήτων να αποκαλυφθεί η απάτη. Το γεγονός ότι ένας προβληματισμός που αναπτύχθηκε σαν ορθολογική αντιπαράθεση στον παραλογισμό της ελληνικής αστικής κοινωνίας, δεν χρησιμοποιείται παρά για να προσφέρει έναν αμφίβολης συνοχής ιδεολογικό λόγο που στηρίζει μία πρακτική πλήρους στήριξης των αγκών της αστικής κυριαρχίας, έχει αφήσει ένα κενό που δημιουργεί εντελώς νέες απαιτήσεις για την ανάπτυξη μιας κριτικής σκέψης με μαζική απήχηση. Διότι η αντιπαράθεση και συζήτηση μπέναντι στην κρατική επιχειρηματολογία παρουσιάζει δύο αξιόλογα προβλήματα: πρώτο η μόνη λογική που διαπερνά αυτή την επιχειρηματολογία είναι η λογική της αστικής εξουσίας, και ο μόνο χαρακτηριστικό της με μια κριτική θεώρηση της εξουσίας αυτής είναι κοινές λέξεις, όροι, κομμάτια συλλογισμών, που αλλιώς δυσκολεύουν την κατανόηση του πλήρους χάσματος των διαφορετικών προσεγγίσεων. Δεύτερο, και καθόλου αμελητέο, οι ιανοούμενοι σαν κοινωνικό στρώμα, που επεξεργάστηκαν τον ορθολογισμό της κριτικής της αστικής κοινωνίας και ήλπησαν ότι ο μέλλον θα τους επεφύλασσε τον ιδανικό συνδυασμό μιας ανετής κοινωνικής θέσης και μιας ήσυχης συνείδησης, έχουν πλέον μπλακεί στη νέα χρήση των πνευματικών τους κατακτήσεων, ή χουν σιωπήσει μπροστά στη σκληρή τύχη που τους επεφύλαξε η ιστορία: δεν υπάρχουν πια σαν χώρος παραγωγής κριτικής σκέψης με μαζική απήχηση και πολιτική λειτουργία.

Δέν ὑπάρχει λόγος νά κρατᾶτε ὁλόκληρες τίς ἐφημε-
ρίδες πού διαβάζετε, γιά νά φυλάξετε μιᾶ εἴδηση πού
σᾶς ἐνδιαφέρει. Κρατεῖστε μόνο τήν εἴδηση.
Ζητεῖστε μας τά ἀποκόμματα ὅλων τῶν ἐφημερίδων,
γιά νά μή μπεῖτε ἐσεῖς στὸν κόπο νά τὰ συγκεντρώσε-
τε.

Διαβάζουμε όλες τις εφημερίδες (έλληνικές και ξένες) και κρατάμε για λογαριασμό σας, τα αποκόμματα που σ'ās αφορούν.

Δέν είμαστε «μερικοί άνθρωποι», αλλά ένα ολόκληρο δημοσιογραφικό επιτελείο που δουλεύει υπεύθυνα για την ειδική - δική σας ενημέρωση.

EXPRESS NEWS

ΣΤΡΑΤΟΣ ΜΟΛΥΒΑΣ

**ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ & ΞΕΝΟΥ ΤΥΠΟΥ**

ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 6 ΤΗΛΕΦ. 3243.351 ΑΘΗΝΑΙ Τ. Τ. 122

**Το ΝΕΟ βιβλίο
του ΓΙΩΡΓΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ
στις εκδόσεις ΓΝΩΣΗ**

Γιώργος Ἰωάννου

[illegible]

ΚΑΤΑΠΑΚΤΗ

πεζὰ κείμενα

УДК 62-50 Л. А. МАТВИШЕНКО ИЛИНКИ ИЗОБРАЖАЮЩИХ 22

ΚΑΤΑΠΑΚΤΗ

πεζά κείμενα

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΓΝΩΣΗ», ΓΡΗΓ. ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ 26, ΙΛΙΣΙΑ,
ΑΘΗΝΑ 621, ΤΗΛ. 7794879-7786441**

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ
Μ.Γ. ΜΕΡΑΚΛΗΣ

**Ρομαντικοί -
Εποχή Παλαμά
Μεταπαλαμικοί
ποιητές**

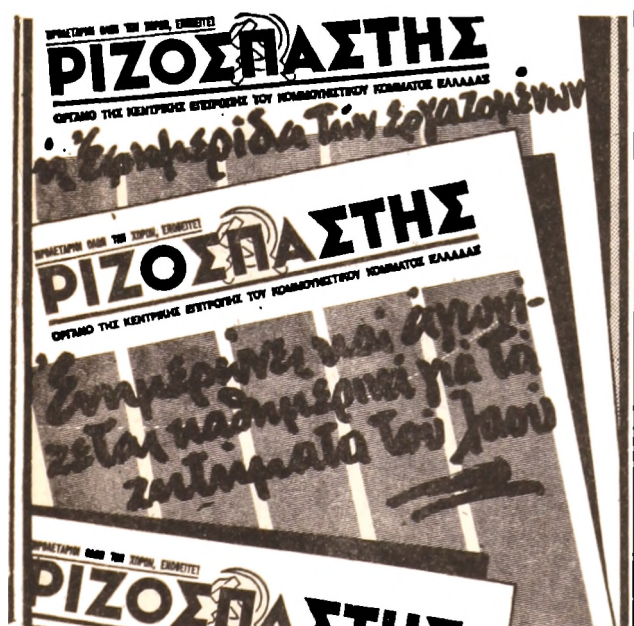
από τη σειρά
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

●
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΟΚΟΛΗ
Γραβιάς 10 - 12 τηλ. 36.05.520

* * *

* * *

Ευρυτανία • η Ορεινή Ελλάδα

του Γ. Λύκα

Οι κυβερνήσεις των τελευταίων 30 χρόνων απώθησαν το πρόβλημα Ορεινή Ελλάδα. Εγκατέλειψαν τις ορεινές περιοχές που αποτελούν περίπου το 50% του εθνικού μας εδάφους. Η πολιτική τους οδήγησε στην εγκατάλειψη από τον πληθυσμό του ορεινού «κόκκαλου» και στην εγκατάσταση στο «ψαχνό» που έφερνε το όνομα Αθήνα ή εξωτερική μετανάστευση ή ελληνική πεδιάδα.

Η Ευρυτανία, όπως και όλη η ορεινή Ελλάδα, δεν είναι ομοιόμορφα υποβαθμισμένη και υποανάπτυκτη περιοχή. Της επιβλήθηκε μια κάποια μορφή ανανέωσης —όπως για παράδειγμα στο Καρπενήσι— δίχως ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις και δημοκρατική διαδικασία. Αισθάνομαι πως είναι ανάγκη να δούμε πως το «μοντέρνο» αφήνει τ' αποτυπώματα του σε όλες τις κοινωνικές και πολιτικές σχέσεις και τρυπώνει ανάμεσα στις νέες και παλιές κοινωνικές ομάδες των πιο ξεχασμένων ορεινών περιοχών. Οι διεργασίες μοντερνοποίησης των ορεινών περιοχών δεν φέρνουν το σημάδι των δημοκρατικών αγώνων των πληθυσμών τους. Πρόκειται για ένα μοντερισμό που είναι πιο πολύ αμερικάνικος.

Οι βασικές αιτίες της στρεβλής ορεινής «ανάπτυξης», ας αναζητηθούν στο μόνιμο και διευρυνόμενο χάσμα ανάμεσα στις πόλεις —Αθήνα-Θεσσαλονίκη— και τις ορεινές περιοχές.

Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ δεν πρέπει να δώσει εμπιστοσύνη στο παλιό μοντέλο, συνεχίζοντας τον ίδιο δρόμο της εγκατάλειψης της Ορεινής Ελλάδας (Ο.Ε.), που θα έχει σαν αποτέλεσμα να τιμωριθεί και αυτή και το μεγαλύτερο μέρος του αστικού και μεταναστευτικού μας πληθυσμού.

Η περαιτέρω υποβάθμιση της Ο.Ε. θα προκαλέσει ανυπολόγιστη ζημία σε βάρος των πεδιάδων και των περιοχών που τώρα έχουν μια σύγχρονη και αναπτυγμένη γεωργία. Δί-

χως μια δραστική φροντίδα για το ορεινό «κόκκαλο», οι πλημμύρες και οι κατολισθήσεις θα πολλαπλασιάζονται. Είναι επιτακτική ανάγκη να οργανώσουμε τα νερά των βουνών για να κάνουμε δυνατή την εκλογίκευση της χρήσης τους στο βουνό και την πεδιάδα.

Ανυπολόγιστες θα είναι επίσης οι οικονομικές επιπτώσεις από μια νέα συρροή του κόσμου στις πόλεις μας που ήδη έχουν μεγάλα προβλήματα όπως ανεργία, στέγη, ρύπανση.

Σήμερα δεν αρκεί να σταματήσει η εγκατάλειψη της Ο.Ε. Πρέπει, αντίθετα, τα βουνά να τραβήξουν εκ νέου τον κόσμο. Για να γίνει κάτι τέτοιο, θα πρέπει να υπάρξουν άλλες ανανεωμένες συνθήκες ζωής.

Παλιότερα στους πολιτικούς, και οικονομικούς κύκλους επικρατούσε η αντίληψη ότι η ανάπτυξη της Ο.Ε. δεν ήταν δυνατή, αλλά ούτε και χρήσιμη. Ποιές αντιλήψεις επικρατούν στους σημερινούς κυβερνητικούς κύκλους, δεν γνωρίζω. Γνωρίζω όμως ορισμένα ορεινά παραδείγματα, π.χ. την Ελβετία, τα γερμανικά βουνά της Βαυαρίας, τα Νορβηγικά, που είναι περιοχές αναπτυγμένες και υψηλού εισοδήματος.

Η πραγματοποίηση ενός μετασχηματιστικού έργου τέτοιων διαστάσεων, θα σήμαινε πως μπαίνουμε στην τάξη των ιδεών που το μέτρο τους, στο άμεσο τουλάχιστον μέλλον, δεν μπορεί να είναι η αποδοτικότητα της τάδε επιχείρησης, του τάδε έργου ή του επενδύμενου κεφαλαίου. Μέτρο τους πρέπει να είναι η κοινωνική απόδοση, η γενική χρησιμότητα μιας επέμβασης τέτοιου τύπου.

Βάση ανάπτυξης της Ο.Ε. είναι η εξέλιξη σε κωμοπόλεις, ορισμένων χωριών μέσα στον ορεινό όγκο και η παραπέρα ανάπτυξη στα ριζά του ορεινού όγκου, πόλεων με λειτουργία «στήριξης» της ορεινής ανάπτυξης.

Αν αυτές οι κωμοπόλεις και πόλεις γίνουν κέντρα υπηρεσιών, εμπορικής κινήσεως, με-

λέτης και επαγγελματικού σχηματισμού θα δημιουργηθούν οι συνθήκες για την πραγματοποίηση του αναπτυξιακού σχεδίου. Με άλλα λόγια, αν γίνουν όλα αυτά που έγιναν και γίνονται σε άλλες χώρες, σφραγισμένα με την ιδιαιτερότητά μας.

Υπάρχουν, βέβαια, και αυτοί που κακοπροαίρετα θεωρούν απραγματοποίητο ένα τέτοιο σχέδιο, γιατί τα προϊόντα της κτηνοτροφίας ή ζωοτεχνίας δεν θα μπορούν να συναγωνιστούν τα ανάλογα άλλων χωρών της ΕΟΚ. Αλλά ενώ έχουν κάποιο δίκιο, τους διαφεύγει πως η αυτάρκεια στον τομέα της ζωοτεχνίας δεν είναι μόνο οικονομικός στόχος. Αν, για παράδειγμα, θέλουμε να τρώνε κρέας καλής ποιότητας οι αυριανοί Έλληνες, είναι απόλυτη ανάγκη να αυξήσουμε την κτηνοτροφία.

Τα ελληνικά βουνά έχουν ζώνες που προσφέρονται στην ελεύθερη και ημιελεύθερη εκτροφή, για παράδειγμα, του μοσχариού. Φυσικά, λείπουν οι κατάλληλες συνεταιριστικές δομές που μπορούν να εξασφαλίσουν στα ζώα τη χορτονομή και την απαραίτητη φροντίδα κατά τους χειμερινούς μήνες — π.χ. συνεταιριστικοί σταύλοι και αποθήκες τροφών, συνεταιρισμοί αγοράς και παραγωγής χορτονομής, συνεταιριστικοί τόποι συγκέντρωσης του γάλακτος και μετασχηματισμού του. Λείπουν επίσης, τα κέντρα υγειονομικού ελέγχου των ζώων και γίνεται ολοφάνερη η ανάγκη ίδρυσης του Εθνικού Φορέα Υγείας με προληπτική ιατρική που θα εξασφαλίζει το υγιεινό περιβάλλον και την υγιεινή ζωική και φυτική τροφή, σε επίπεδο Κέντρου Υγείας.

Οι ορεινές ζώνες των βουνών μας προσφέρονται επίσης για εντατική εκτροφή άγριων θηλαστικών (π.χ. ζαρκαδιών, ελαφιών, αγριογούρουνων κτλ.) που θα ξαναδώσει οικονομικά ενδιαφέροντα στην περιθωριακή μας γη. Η Σκωτία, ένας τόπος ορεινός, κρύος, υγρός, φτωχός και γυμνός, τελευταία εκτρέφει (εκτός από τα πρόβατα) ελάφια και άλλα ζώα. Η δραστηριότητα αυτή αποδείχτηκε ευδοκίμη για την σκωτσέζικη οικονομία, που εξαγεί κυρίως στη Γερμανία ελάφια και εισπράττει το χρόνο παραπάνω από 3 εκατομμύρια στερλίνες. Μια άλλη ενδιαφέρουσα εμπειρία εκτροφής ζαρκαδιών προσφέρει η Γερμανία. Εκατόν πενήντα εκτροφεία ζαρκαδιών κάνουν τη Γερμανία χώρα αυτάρκη από κεί που ήταν εισαγωγική.

Η εκτροφή άγριων ή ημιάγριων θηλαστικών ζώων για τη διατροφή του ανθρώπου αποτελεί μια συγκεκριμένη δυνατότητα για την οικονομία της χώρας μας.

Πρέπει, επίσης, να γίνει συστηματικός αερασμός. Ο μικρός κλήρος είναι μια άλλη πρώστια. Οι πληροφορίες που φτάνουν και από τις βόρειες χώρες της ΕΟΚ λένε πως βασική προϋπόθεση για τη δημιουργία παραγωγικών και συναγωνισμών αγροτικών επιχειρήσεων είναι ο αποκλεισμός του κατακερματισμού των πόρων.

Αν, κτηνοτροφικές, γεωργικές, δασικές, τουριστικές επιχειρήσεις οργανωθούν σε συνεταιρισμούς, αν το κράτος προσφέρει όλες τις πραγματικές και αναγκαίες υπηρεσίες από κτηνοτρόφους, γεωπόνους, δασικούς, εμειρογνώμονες χειμερινού και θερινού τουρισμού, καθώς και τον απαραίτητο εξοπλισμό,

τον επαγγελματικό σχηματισμό, τις τεχνολογικές γνώσεις, αν το κράτος στην ουσία «οργανώνει» και «προγραμματίζει», μια ανάπτυξη τέτοιου είδους όχι μόνο θα είναι πραγματοποιήσιμη, αλλά και το κόστος των ορεινών παραγωγών — π.χ. γάλα, τυριά, κρέας, ξυλεία κτλ. — θα μπορεί να γίνει συναγωνιστικό, όχι βέβαια αμέσως, αλλά με τον καιρό.

Η Ευρυτανία, για παράδειγμα, έχει ανάγκη από δασοβιομηχανικό συγκρότημα. Το εργοστάσιο ξυλείας στο Φουρνά πρέπει να ανανεωθεί και επεκταθεί.

Επείγει η περιφριοποίηση για τον σχεδιασμό και τον προγραμματισμό της περιφερειακής ανάπτυξης. Στόχος διαρκής, η αξιοποίηση διαμέσου μιας δραστηριότητας στηρικτικής παρέμβασης των δημοσίων δομών — π.χ. κίνητρα πραγματικά και οικονομικά στους συνεταιριστικούς παραγωγούς.

Όλοι τώρα αναγνωρίζουν το βασικό ρόλο του συνεταιρισμού στη γεωργία, ζωοτεχνία κτλ. Τα παραδείγματα είναι τώρα μπροστά στα μάτια μας. Ολλανδία, Γαλλία Δυτ. Γερμανία και Δανία έχουν μια στέρεη και συναγωνιστική γεωργική οικονομία, γιατί οι κυβερνήσεις τους πάντοτε ενθάρρυναν την εξάπλωση του συνεταιρισμού. Στην Ολλανδία π.χ. κάθε καλλιεργητής είναι μέλος 5 τουλάχιστον συνεταιρισμών που δίνουν βοήθεια στα μέλη τους στη φάση της καλλιέργειας, της συγκέντρωσης, του μετασχηματισμού και της εμπορικής διάθεσης του προϊόντος.

Όλες οι φυσικές προϋποθέσεις υπάρχουν και για το χειμερινό τουρισμό. Αν προσφερθεί και ο εξοπλισμός για να δεχτεί όχι μόνο μικρές ομάδες φίλων του χιονιού και του βουνού, αλλά και μεγάλες μάζες νέων και ηλικιωμένων, όλα θα αλλάξουν φυσιογνωμία.

Τεράστια μετανάστευση σημάδεψε τα μεταπολεμικά μας χρόνια. Βαθιές αλλαγές έγιναν στον οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και ηθικό ιστό της χώρας. Άλλαξε πρόσωπο η Ελλάδα μέσα σε λίγες δεκαετίες.

Τώρα, σε απόσταση 10-20-30 χρόνων, οι μετανάστες μας ανακυκλωμένοι στις πόλεις και φορτισμένοι με μια παιδεία εμπλουτισμένη από τις νέες εμπειρίες της ζωής — π.χ. εργοστάσιο, γραφείο, σχολείο — ξανανεβαίνουν κάθε τόσο στα βουνά με πρόθεση να ξανακτίσουν πολύπλευρα ένα μέρος της δικής τους ιστορίας.

Η Ελλάδα που μεταφέρθηκε στις πόλεις και τις πεδιάδες, διατρέχει ανάποδα το δρόμο της ελπίδας, για τους συγγενείς, τους φίλους και τα εγκαταλελειμμένα πράγματα. Είναι ένας τουρισμός που στο μεγαλύτερο του μέρος αποτελείται από μετανάστες που «επιστρέφουν» στον τόπο καταγωγής τους. Σχεδόν όλοι τους, έχουν αποκτήσει, πλέον, τους τρόπους του ανθρώπου της πόλης που προγραμματίζει όταν μπορεί τις διακοπές του. Αλλά τις προγραμματίζει και ως ευκαιρία για να ξαναπατήσει παλιά μονοπάτια. Μέχρι τότε θα μένουν οι ρίζες και οι μνήμες του παρελθόντος; Πόσος τουρισμός λειτουργεί ακόμη μέσα από αυτόν τον αισθηματικό νομαδισμό; Τώρα βέβαια, προστέθηκε και η ρύπανση που σπρώχνει τον κόσμο στην ύπαιθρο. Αλλά πόσο τουρισμό μπορούμε να υπολογίσουμε για το μέλλον, στηριζόμενοι στο

παρελθόν, ή στην ογκούμενη αθλιότητα των πόλεων;

Η Ευρυτανία η Ο.Ε. έχει ανάγκη χρηματοδότησης, ειδικευμένων γνώσεων, σχεδιασμού, προγραμματισμού και δημοκρατικών διαδικασιών. Η μαζική μετανάστευση είχε γίνει δίχως οικονομικά προγράμματα κι ίσως ακόμη τώρα να μην έχουμε συνειδητοποιήσει όλες τις συνέπειες της στην κοινωνία μας. Η τωρινή κυβέρνηση πρέπει να κάνει την ορεινή Ελλάδα μια εθνική ευκαιρία, στα πλαίσια μιας δράσης που προσανατολίζεται στο να αλλάξει τον τρόπο της «αθηναϊκής» παραγωγής και κατανάλωσης. Μπορεί και πρέπει να κάνει την επαρχία κέντρο των πολιτικών της αλλαγής, να την κάνει να γίνει νέο σύνορο των στρατηγικών παραγωγών, μιας διάσπαρτης ανάπτυξης και πεδίο πειραματισμού της νέας τεχνολογικής και βιομηχανικής επανάστασης. Αν δεν γίνει κάτι τέτοιο η Αθήνα θα παραμείνει στην κρίση της.

Η κρίση της ορεινής, αλλά και πεδινής, επαρχίας δεν ξεπερνιέται με επεμβάσεις και προσπάθειες μοντερνοποίησης στο εσωτερικό του παλιού και γνωστού μας συστήματος, ούτε με μεταρρυθμίσεις ανθρωπιστικού χαρακτήρα. Ο έλεγχος ροής του δημοσίου χρήματος, όπως τον άσκησαν οι προγενέστερες συντηρητικές κυβερνήσεις, στάθηκε αποφασιστικός παράγοντας και στον καθορισμό των εκφυλιστικών μετασχηματισμών και του κοινωνικού ελέγχου στην επαρχία. Η ελληνική δεξιά παρήγαγε νέες ομάδες και μια ιδιωτική κοινωνία που τελευταία τείνει να αναλάβει μια αυτόνομη λειτουργία. Και ενώ στην ελληνική επαρχία διατέθηκαν στο παρελθόν αρκετά χρήματα, παρ' όλα αυτά το επίπεδο των υπηρεσιών που προορίζονται για τους πολίτες της, είναι πάρα πολύ χαμηλό. Σήμερα, η κυβέρνηση δεν επιτρέπεται να βλέπει και να αντιμετωπίζει τα προβλήματα της Ο.Ε., απομονώνοντάς τα.

Σήμερα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, είναι αναγκαία η συνειδητοποίηση ότι η λύση του προβλήματος πρέπει να αναζητηθεί μέσα στη γενική και καθημερινή πολιτική της εθνικής ανάπτυξης.

Πολιτική και Υγεία

του Γιάννη Τούντα

I. ΠΑΣΟΚ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

Το υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας παρέδωσε πριν από λίγο καιρό στη δημοσιότητα, ύστερα από πολύμηνη δυστοκία, το πολυαναμενόμενο νομοσχέδιο για το Εθνικό Σύστημα Υγείας (ΕΣΥ). Αν και οι βασικές του θέσεις ήταν ήδη γνωστές από πέρσι την άνοιξη, όταν πρωτοκυκλοφόρησε σαν σχέδιο-πλαίσιο, η αγωνία για το περιεχόμενό του διατηρήθηκε αμείωτη. Το γεγονός ότι το νομοσχέδιο αυτό αποτελεί αναμφισβήτητη την πιο βαθιά κοινωνική τομή που επιχειρεί να πραγματοποιήσει η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ μέχρι σήμερα, είναι φυσικό να προκαλεί ανησυχίες για πιθανές υπαναχωρήσεις. Όταν μάλιστα δεν άργησε να γίνει φανερό ότι η επιβράδυνση των εξελίξεων, που αποδόθηκε στην ανάγκη μελέτης των προβλεπόμενων δαπανών από τους νέους υπουργούς οικονομίας (Κουλουριάνος - Αρσένης), οφείλονταν περισσότερο σε σοβαρές ενδοκυβερνητικές ή ενδοπασοκικές αντιδράσεις και επιφυλάξεις που καθιστούσαν προβληματική ακόμα και την ίδια την ύπαρξη του εξαγγελθέντος νομοσχεδίου.

Τελικά το νομοσχέδιο επανεμφανίστηκε χωρίς σημαντικές διαφοροποιήσεις. Η κυβέρνηση φαίνεται να έχει (τουλάχιστον μέχρι στιγμής!!) «την απαιτούμενη πολιτική βούληση» για να προχωρήσει την «αλλαγή» στην υγεία. Η διαφορετική πορεία μιας σειράς προεκλογικών εξαγγελιών και υποσχέσεων στους κρίσιμους τομείς της εξωτερικής πολιτικής και της οικονομίας, καθιστούν επιτακτική την άσκηση ριζοσπαστικής πολιτικής σε πιο «ανώδυνους» και προσπελάσιμους τομείς, προκειμένου να εξισορροπηθούν οι εντυπώσεις και να ξανακερδηθεί το χαμένο έδαφος, ως προς την κυβερνητική φερεγγυότητα και τη διάσωση των σοσιαλιστικών οραμάτων.

Οι τελευταίες πρωθυπουργικές δηλώσεις για την προτεραιότητα στην υγεία έρχονται να υπογραμμίσουν αυτές ακριβώς τις αναγκαιότητες και να επιβεβαιώσουν ότι πλησιάζει, έστω και καθυστερημένα, η στιγμή των «μεγάλων» αποφάσεων στην υγεία, που για άλλους θα σημαίνει μια θέση, επιτέλους, στο Δημόσιο και για άλλους κάποιες σημαντικές περικοπές στα παχυλά τους εισοδήματα. Είναι φυσικό, λοιπόν, οι διαμάχες και οι αντεγκλίσεις στα παλκοσένικα των γενικών συνελεύσεων και των ειδικών αφιερωμάτων, στα «πηγαδάκια» των νοσοκομείων και στα τυχαία συναπαντήματα των «συναδέλφων», να επικεντρώνονται για τους μεν, σε ορισμένες βελτιωτικές ρυθμίσεις στις εργασιακές και διοικητικές σχέσεις, και για τους δε στον εξοστρακισμό του «κακού» με αφορισμούς, ηθικολογίες και ιδεολογισμούς. Κι όλα αυτά βέβαια στο όνομα των εθνικών συμφερόντων, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της υγείας του λαού κτλ., χωρίς αυτό να σημαίνει πως όλα αυτά δεν υπάρχουν στις προθέσεις αρκετών, ανάμεσα στους οποίους συγκαταλέγονται ασφαλώς και οι νομοθέτες του νομοσχεδίου.

Αυτό, όμως, που τελικά δεν υπήρξε, ήταν η διάθεση ή η ευκαιρία να συζητηθεί ουσιαστικά, τουλάχιστον στον προοδευτικό ιατρικό χώρο, το κατά πόσο το συγκεκριμένο νομοσχέδιο εξυπηρετεί σωστά τις γενικότερες αυτές προθέσεις. Το γεγονός ότι το νομοσχέδιο για το ΕΣΥ αποτελεί μια από τις πιο αρτιμελείς αντανakλάσεις της προβληματικής που παρήγαγε το αριστερό συνδικαλιστικό κίνημα, καθιστά υπεράνω αμφισβήτησης (τουλάχιστον για τους οικείους) τον «σωστό» του κοινωνικό και ιδεολογικό προσανατολισμό. Με δεδομένες, όμως, τις συντεχνιακές δεσμεύσεις και την περιορισμένη οπτική σκοπιά κάθε συνδικαλιστικού κινήματος, και πολύ περισσότερο του συγκεκριμένου, καθώς μια κοινωνικά αριστερή ιατρική κουλτούρα στη χώρα μας είναι σχεδόν ανύπαρκτη, θα έπρεπε να υπάρχουν μεγαλύτερες επιφυλάξεις πριν ταυτιστούν τα συμφέροντα ενός κοινωνικού - επαγγελματικού χώρου με τα γενικά συμφέροντα ενός λαού. Πριν δηλαδή ένα κατά βάση νοσοκομειοκεντρικό νομοσχέδιο, που απαντά, κυρίως, στα προβλήματα των νοσοκομειακών γιατρών, θεωρηθεί ότι αποτελεί τη λυδία λίθο για τη βελτίωση της υγειονομικής περίθαλψης και την ανύψωση του επιπέδου υγείας ολόκληρου του ελληνικού λαού.

Το ελληνικό νοσοκομείο αποτελεί σίγουρα την πιο κτυπητή και συνάμα θλιβερή απόδειξη της απαράδεκτης κατάστασης που βρίσκεται

σήμερα η υγειονομική περίθαλψη στη χώρα μας. Η πραγματικότητα αυτή δικαιολογεί εν μέρει τη σπουδή της κυβέρνησης να επιχειρήσει την «αλλαγή» στο χώρο της υγείας ξεκινώντας με ριζικά μέτρα απ' το θεσμό του νοσοκομείου. Είναι φυσικό να ελπίζει ότι με τα χάλια που έχει σήμερα η νοσοκομειακή περίθαλψη, προσφέρεται και για άμεσες και για θεαματικές και γιατί όχι και αποτελεσματικές βελτιώσεις. Οι ελπίδες όμως αυτές, έτσι όπως εκφράζονται από το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, δύσκολα θα μπορέσουν ποτέ να γίνουν πραγματικότητα.

Πρώτα απ' όλα η κυβέρνηση, με τη βαρύτητα που δίνει, στη φάση αυτή, στον μετασχηματισμό του ελληνικού νοσοκομείου, διαιωνίζει (πέρα από προθέσεις) την ξεπερασμένη αντίληψη που θέλει να ταυτίζει την ιατρική με το νοσοκομείο και την υγειονομική περίθαλψη με τη θεραπεία, αγνοώντας έτσι ή υποβαθμίζοντας τις πιο σημαντικές συνιστώσες ενός σύγχρονου και αποτελεσματικού υγειονομικού συστήματος, δηλαδή, την πρωτογενή περίθαλψη και την πρόληψη. Αυτό όμως που θα έπρεπε να ανησυχεί ακόμα περισσότερο την κυβέρνηση, είναι το επικίνδυνο ρίσκο που ετοιμάζεται να πάρει, θέλοντας να πετύχει την υγειονομική μεταρρύθμιση, που τόσο έχει ανάγκη ο τόπος (και η ίδια), ξεκινώντας με την υπερπήδηση του πιο ψηλού εμποδίου, στοχεύοντας δηλαδή άμεσα στη ριζική αναγέννηση του πιο χρεωκοπημένου και υπονομευμένου (συνειδητά και εξ αντικειμένου) τομέα της περίθαλψης, που είναι σήμερα το ελληνικό νοσοκομείο, χωρίς να έχει εξασφαλίσει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για ένα τέτοιο μεγαλεπίβολο εγχείρημα.

II. ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

Το αίτημα για βελτίωση της υγειονομικής περίθαλψης στη χώρα μας και για προάσπιση και προαγωγή της υγείας του ελληνικού λαού, δεν μπορεί να ικανοποιηθεί με μέτρα που είναι κατά κύριο λόγο προσανατολισμένα προς την παροχή περισσότερης νοσοκομειακής περίθαλψης. Ένας αγώνας που διεκδικεί βελτιώσεις ποσοτικού χαρακτήρα στην υγεία, αγνοεί στην ουσία το πρόβλημα του χαρακτήρα της σύγχρονης ιατρικής με τις ευρύτερες κοινωνικές και πολιτικές του διαστάσεις. Αγνοεί επίσης το καίριο ζήτημα της κοινωνικής παραγωγής της αρρώστιας και της υγείας, καθώς και της αδυναμίας της σημερινής, κατά βάση θεραπευτικής, ιατρικής να δράσει αποτελεσματικά για τον περιορισμό της αρρώστιας μέσα από την παρέμβαση στα κοινωνικά και περιβαλλοντολογικά αίτια που τη δημιουργούν.

Η ιατρική επιστήμη καθορίζεται από ένα πλούσιο γνωσιολογικό πεδίο, αλλά και από μια έντονη κοινωνική πρακτική. Το αντικείμενο έπαισης της ιατρικής επιστήμης, ο άνθρωπος είναι ταυτόχρονα ένα βιολογικό και κοινωνικό ον. Κατά συνέπεια η ιατρική είναι κυρίως μια κοινωνική επιστήμη, ταξική όπως όλες οι κοινωνικές επιστήμες, ενσωματωμένη στο ιστορικό γίνεσθαι, τόσο στο χώρο της παραγωγής, όσο και στο χώρο της ιδεολογίας. Αυτό που σήμερα αποδεχόμαστε σαν ιατρική επιστήμη, στην πραγματικότητα δεν είναι παρά η σύγχρονη δυτική θεραπευτική ιατρική, έτσι όπως οικοδομήθηκε με τα υλικά των δυτικοευρωπαϊκών κοινωνιών, των καπιταλιστικών κοινωνιών.

Στην μεγαλύτερη περίοδο της ανθρώπινης ιστορίας η ιατρική συνιστούσε οργανικό μέρος της κοινοτικής κοινωνίας. Καθώς οι κοινωνίες μετασχηματίστηκαν σε φεουδαρχικές και αργότερα σε καπιταλιστικές, η ιατρική πέρασε από διάφορα στάδια μέχρι να καταλήξει στη σημερινή της μορφή, της νοσοκομειακής - θεραπευτικής ιατρικής, που έχει τις ρίζες της στην Ευρώπη του τέλους του 17ου αιώνα.

Στην ίδια περίοδο, η κυριαρχία της αναλυτικής μηχανιστικής αντίληψης, που απετέλεσε το υπόβαθρο για την ανάπτυξη της σύγχρονης δυτικής επιστημονικής σκέψης, επέβαλε τη θεώρηση του ανθρώπινου σώματος σαν ένα άθροισμα βιολογικών διεργασιών και ανατομικών μονάδων. Η μετατροπή αυτή του ανθρώπου σ' ένα σύνολο ξεχωριστών οργάνων και λειτουργιών, ήταν φυσικό να καθορίσει και τις αρχές μιας νέας θεραπευτικής προσέγγισης εναρμονισμένης με τις καινούριες αντιλήψεις και σε αντίθεση με τις θρησκευτικές προκαταλήψεις του μεσαίωνα. Έτσι, η θεραπεία αντιμετωπίστηκε με την ίδια λογική

του τα μηχανουργία επισκευάζουν τις μηχανές. Η ανάρρωση θεωρήθηκε πως επέρχεται ύστερα από ειδικές θεραπευτικές αγωγές, νοσοκομειακή περίθαλψη και κατανάλωση φαρμάκων, που αποσκοπούσαν στο να εξουδετερώσουν κυρίως τις συνέπειες της «βλάβης».

Η διαμόρφωση μιας τέτοιας αντίληψης, πέρα από τις επιστημολογικές - κοινωνικές της καταβολές, ενισχύθηκε σε μεγάλο βαθμό από τις ινάγκες και τις δυνάμεις που έθεσε σε κίνηση η εδραίωση και η ανάπτυξη της καπιταλιστικής παραγωγής. Από τη στιγμή που ο άνθρωπος αντιμετωπίστηκε σαν συντελεστής της παραγωγικής διαδικασίας, ο κύριος στόχος της θεραπευτικής ιατρικής, υπήρξε η συντήρησή του «ανθρώπινου κεφαλαίου» μέσα από τη διατήρηση της υγείας των εργαζομένων. Η ιατρική επικέντρωσε το ενδιαφέρον της στο να επισκευάζει τις ανθρώπινες μηχανές, όταν αυτές αδυνατούσαν να παράγουν, στο βαθμό μόνο βέβαια που η επισκευή δεν κόστιζε περισσότερο από την αντικατάσταση. Στη διαμόρφωση της έννοιας της «αρώστιας» στην περίοδο αυτή, συμμετείχε καθοριστικά η ικανότητα ή η για εργασία. Υγεία θεωρήθηκε η απουσία της αρρώστιας, και αρρώστια η αδυναμία για συνέχιση της παραγωγικής εργασίας. Γύρω δε από τα αίτια αυτής της αδυναμίας, αναπτύχθηκε μια ολόκληρη μυθολογία και ένας άκρατος ψευδοεπιστημονισμός, προκειμένου να αποσυνδεθεί η κοινωνία από τους νοσογόνους παράγοντες. Η ψυχική και ιολογική φθορά του ατόμου ονοματοποιήθηκε μ' έναν τέτοιο τρόπο, ώστε, αφ' ενός να μην διασαλεύονται οι κοινωνικές ισορροπίες από την ευαισθητοποίηση που προκαλούν τα προβλήματα υγείας, και αφ' ετέρου να μπορεί να δημιουργείται μεγαλύτερη ζήτηση για θεσμοποιημένες ιατρικές υπηρεσίες.

Η καπιταλιστική ανάπτυξη πέρα από την καθοριστική της επίδραση στη διαμόρφωση της νοσολογικής οντότητας και της θεραπευτικής πρακτικής, θεσμοποίησε τις διαδικασίες αυτές με τη μορφή της εμπορευματοποίησης των ιατρικών υπηρεσιών, έτσι ώστε να μπορούν να νωματοθούν στον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής. Η μετατροπή της ιατρικής σ' εμπόρευμα και η παραγωγή υπεραξίας στη βιομηχανία της ιατρικής περίθαλψης αποτέλεσαν τα βασικά χαρακτηριστικά της σύγχρονης ιατρικής επιστήμης, της δυτικής θεραπευτικής - νοσοκομειακής ιατρικής. Τα τελευταία δε χρόνια η υπερανάπτυξη της παραγωγής υλικών αγαθών έσπρωξε το κεφάλαιο να στραφεί όλο και περισσότερο στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων που πρόσφεραν οι υπηρεσίες. Η βιομηχανία παροχής υπηρεσιών έγινε σύντομα ο ταχύτερα αναπτυσσόμενος βιομηχανικός κλάδος, με ιδιαίτερα ανεπτυγμένο τον κλάδο της περίθαλψης, παρόλο που τα έξοδα ιατρικής φροντίδας συνιστούν μέρος του κόστους αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης, και που η κεφαλαιοκρατική τάξη στο σύνολό της θα επιθυμούσε να τα ελαττώσει στο ελάχιστο, ώστε να ελαττώσει το κόστος του μεταβλητού κεφαλαίου της.

Παράλληλα, η σύγχρονη ιατρική διαδραματίζει ένα σημαντικό ιδεολογικό και πολιτικό ρόλο. Κατοχυρώνει τη νομιμότητα του κοινωνικού συστήματος, ασκεί κοινωνικό έλεγχο και συμβάλλει στη διαιώνι-

ση του καπιταλισμού και της ταξικής κοινωνίας. Κι αυτό το επιτυγχάνει με διάφορους τρόπους. Με το να υιοθετεί και να αναπαράγει τα μηχανιστικά μοντέλα και να ενισχύει την τάση να συλλαμβάνονται τα προβλήματα και οι λύσεις σε ατομικό επίπεδο με μεθόδους αυξανόμενης ατομικής κατανάλωσης. Με το να παρέχει τις υπηρεσίες της αντί χρηματικής αμοιβής. Με το να αποκρύβει τις πραγματικές αιτίες της αρρώστιας ή να εθελotuφλεί στα ζητήματα με κοινωνικές διαστάσεις. Με το να οικοδομεί το νοσοκομείο με βάση τις αρχές της ιεραρχίας, της κοινωνικής διαστρωμάτωσης και της εκμετάλλευσης. Κι όλα αυτά μέσα από την φετιχοποίηση της ορθολογικής σκέψης και τη μυθοποίηση της σύγχρονης και πολυδάπανης τεχνολογίας, που έχουν εκτοξεύσει την ιατρική επιστήμη σε τροχιές υπεράνω (δήθεν) της ταξικής μας κοινωνίας.

III. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

Πέρα όμως απ' αυτές τις διαπιστώσεις (θεωρητικολογίες θα έλεγαν μερικοί), η επιτυχία του νομοσχεδίου διακυβεύεται και από ορισμένους άλλους πιο συγκεκριμένους παράγοντες, όπως η οικονομική κρίση που διέρχεται σήμερα η χώρα, και η αναντιστοιχία των προβλεπόμενων αλλαγών με την αντοχή και την ωριμότητα των «υλικών» που συνθέτουν το ελληνικό νοσοκομείο.

Στη διαμόρφωση της σημερινής νοσοκομειακής ιατρικής, συνέβαλε αποφασιστικά και η μεγάλη οικονομική ανάπτυξη που γνώρισε η Δύση μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και οι δυνατότητες που δημιουργήθηκαν για μεγάλες κοινωνικές παροχές. Αυτές όμως οι δυνατότητες άρχισαν να εξανεμίζονται εδώ και δέκα περίπου χρόνια, με τη διεθνή οικονομική κρίση. Η ανάγκη να ελεγχθεί ο πληθωρισμός οδήγησε σε σημαντικές περικοπές στον τομέα της κρατικής μέριμνας παρά το κοινωνικό τους κόστος και τον αντίκτυπό τους στο κομμάτι εκείνο του κεφαλαίου με συμφέροντα στη βιομηχανία της ιατρικής περίθαλψης. Τα περισσότερα από τα αναπτυγμένα κράτη, είτε για λόγους ουσίας, είτε για να περισωθούν τα πρόσχρηματα κοινωνικής πολιτικής, άρχισαν να στρέφουν την προσοχή τους σε λιγότερο δαπανηρά μέτρα υγείας που έχουν να κάνουν κυρίως με την πρωτογενή περίθαλψη (εξωνοσοκομειακή περίθαλψη) και την πρόληψη. Η τάση αυτή ενισχύθηκε και από το γεγονός ότι σε πολλές χώρες, ιδιαίτερα δε στις ΗΠΑ, το επίπεδο υγείας άρχισε να παρουσιάζει μια στασιμότητα, και ως προς ορισμένους δείκτες ακόμα και χειροτέρευση, παρά τις σημαντικές αυξήσεις κάθε χρόνο για την περίθαλψη (κυρίως νοσοκομειακή), ενώ από την άλλη μεριά ορισμένες χώρες, όπως η Κίνα και η Κούβα, που εφάρμοσαν εκτεταμένα προγράμματα πρωτογενούς περίθαλψης και πρόληψης, παρουσίασαν θεαματικά επιτεύγματα.

Στη χώρα μας, ειδικότερα, που τα οικονομικά προβλήματα είναι περισσότερο οξυμένα και τα περιθώρια για κοινωνικές παροχές πιο περιορισμένα, δεν θα έπρεπε η μερίδα του λέοντος από τον προϋπολογισμό για την περίθαλψη να προορίζεται για την άμεση και κατά προτεραιότητα εφαρμογή του νοσοκομειακού γιατρού, όταν μάλιστα η πρω-

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»

ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΡΤΙΝΙΔΗΣ

Συνηγορία της Παραλογοτεχνίας

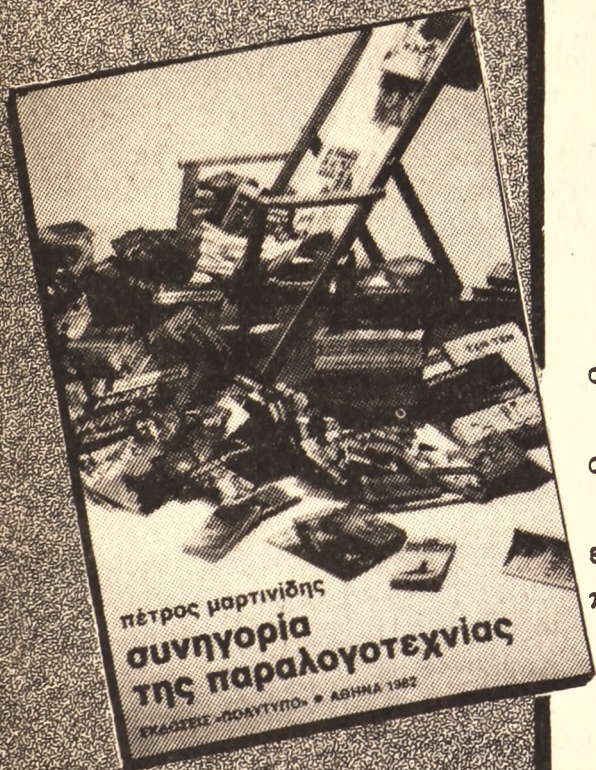
Τέσσερις μονογραφίες και ένα δοκίμιο πάνω στα αστυνομικά και κατασκοπικά μυθιστορήματα, την «επιστημονική φαντασία» και τα χόμικς.

Οι ιστορικές καταβολές, οι λογοτεχνικές συγγένειες και η ψυχολογική λειτουργία της ανάγνωσης της παραλογοτεχνίας.

Μια μελέτη που διαβάζεται με τόσο ενδιαφέρον όσο και ένα αστυνομικό μυθιστόρημα: επιπλέον δίνει όλες τις πληροφορίες και τα στοιχεία για την κατανόηση ενός είδους με πολλούς φίλους.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»

Δεινοκράτους 131 • τηλ. 72.29.237—72.32.819

τογενής περίθαλψη και η πρόληψη έχουν μεγάλη ανάγκη ουσιαστικής χρηματοδότησης, προκειμένου να υπάρξουν έστω και υποτυπωδώς σε κάποιο ορατό μέλλον.

Αλλά και αν ακόμα δεν συνέτρεχαν οι οικονομικές δυσκολίες, η απαράδεκτη κατάσταση που επικρατεί σήμερα στα ελληνικά νοσοκομεία και η έλλειψη της απαραίτητης υλικοτεχνικής υποδομής, είναι σίγουρο πως θα συμπαρασύρουν στην αποτελμάτωση και στην αποτυχία οποιαδήποτε καλοπροαίρετη προσπάθεια αλλαγής στο νοσοκομειακό εποικοδόμημα, στις εργασιακές σχέσεις, δηλαδή, στη διοίκηση και στη λειτουργία των νοσοκομείων.

Αν δεν ενισχυθούν τα επαρχιακά νοσοκομεία, αν δεν αναπτυχθεί η πρωτογενής περίθαλψη, αν δεν εκσυγχρονισθούν και επεκταθούν τα εξωτερικά ιατρεία των νοσοκομείων, αν δεν μειωθεί ο μέσος χρόνος νοσηλείας, προκειμένου με όλα αυτά να αποσυμφορηθεί η κίνηση των νοσοκομείων στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, αν δεν εξυγιανθεί το κύκλωμα του φαρμάκου, αν δεν δημιουργηθούν χώροι για την άνετη διαμονή και εκπαίδευση των γιατρών στα νοσοκομεία, αν δεν αυξηθεί η παραγωγή και βελτιωθεί η εκπαίδευση του νοσηλευτικού και παραϊατρικού προσωπικού, αν δεν δημιουργηθούν, δηλαδή, οι ελάχιστες απαραίτητες προϋποθέσεις για ένα σωστό και εύρυθμο νοσοκομείο, κάθε προσπάθεια για τη μετεξέλιξη του υποκειμενικού παράγοντα, κάθε προσπάθεια για να κατοχυρωθεί νομοθετικά η αποδοτικότητα και η συνέπεια (επιστημονικά και κοινωνικά) του ιατρικού προσωπικού των νοσοκομείων, είναι εκ των προτέρων καταδικασμένη.

Η αποτυχία της προσπάθειας φαίνεται ακόμα πιο πιθανή αν αναλογιστεί κανείς και τις αντιδράσεις των γιατρών που αντιτίθενται στο νομοσχέδιο. Και σ' αυτό το σημείο δεν πρέπει να καλλιεργούνται αυταπάτες ότι ο έλεγχος ή ακόμα και η αστυνόμευση θα μπορούν να λύσουν τέτοιου είδους προβλήματα. Η μετατόπιση των ευθυνών για την ταλαιπωρία των ασθενών (που θα συνεχίζεται τουλάχιστον για κάποιο διάστημα) στις κυβερνητικές επιλογές, η παράταση της νοσηλείας, η μείωση του ενδιαφέροντος, της συμμετοχής, και της αποδοτικότητας σε χαμηλότερα κι από τα σημερινά ακόμα επίπεδα, και μια σειρά από άλλες αντιδράσεις που είναι δύσκολο να προβλεφθούν από τώρα (απεργίες κτλ.), είναι σίγουρο ότι θα δημιουργήσουν επιπρόσθετα εμπόδια και θα επιτείνουν τα αδιέξοδα. Και αν κάποιες τέτοιες αντιδράσεις θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν μακροπρόθεσμα, στην τωρινή πρώτη κρίσιμη φάση όπου θα παιχθούν πολλά, θα έχουν σοβαρότατες αρνητικές συνέπειες, ιδιαίτερα στο ψυχολογικό επίπεδο για τους άμεσα ενδιαφερόμενους, και στον τομέα των εντυπώσεων για τον υπόλοιπο κόσμο, όλο δηλαδή τον ελληνικό λαό, που θα περιμένει με αγωνία και χωρίς διάθεση για ετεροχρονιστικές δικαιολογίες, να δει επιτέλους τη βελτίωση της νοσοκομειακής περίθαλψης.

IV. ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

Όλα αυτά δεν σημαίνουν πως η επιλογή για την εφαρμογή του θεσμού του νοσοκομειακού γιατρού είναι λαθεμένη ή απραγματοποίητη. Οι βασικές συλλήψεις του νομοσχεδίου και οι στόχοι που αυτό βάζει είναι αναμφισβήτητα σωστοί. Η επίτευξη όμως αυτών των στόχων μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο εάν εκπληρωθούν οι προϋποθέσεις που προαναφέρθηκαν στα πλαίσια μιας γενικότερης πολιτικής υγείας. Θα πρέπει δηλαδή ο θεσμός του νοσοκομειακού γιατρού να εφαρμοστεί σαν επιστέγασμα ενός 3χρονου ή 5χρονου πλάνου υγειονομικής μεταρρύθμισης, το οποίο θα συμπεριλαμβάνει συγκεκριμένες ρυθμίσεις που θα δίνουν σταδιακά, έστω, λύσεις στα καυτά προβλήματα της νοσοκομειακής υποδομής, του έμψυχου υλικού και της πρωτογενούς περίθαλψης. Παράλληλα θα μπορούσαν κάλλιστα να επιλεγθούν ορισμένα νοσοκομεία όπου θα εφαρμόζονταν πειραματικά τα προβλεπόμενα μέτρα.

Ίσως όλα αυτά πάλι να μην είναι ξένα ως προς τις προθέσεις των υπευθύνων. Το ζήτημα όμως είναι ότι έχουν περάσει δεκάξι (16) σχεδόν μήνες χωρίς να έχουν γίνει σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση αυτή, ενώ όλες οι προσπάθειες και το ενδιαφέρον καταναλώνονται γύρω από το νομοσχέδιο για το ΕΣΥ. Το πενταετές για την υγεία συντάχθηκε απ' ό,τι φαίνεται με πρόχειρο και ασυντόνιστο τρόπο. Η αναδιάρθρωση των ιατρικών σχολών και το ξεπέραςμα του αναχρονισμού τους, αφήνεται να υλοποιηθεί αποσπασματικά, σύμφωνα με τις ευκαιριακές πλειοψηφίες που θα διαμορφωθούν στις επιμέρους σχολές, όταν αυτές μετατραπούν σε τμήματα. Το Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας είναι ακόμα στα σκαριά και οι ομάδες μελετών και προγραμματισμού που θα έπρεπε να ήταν ήδη στο ζενίθ της δουλειάς τους, βρίσκονται στα χαρτιά. Η δημιουργία περισσότερου και καλύτερου νοσηλευτικού

και παραϊατρικού προσωπικού σκοντάφτει λόγω συναρμοδιότητας του υπουργείου Παιδείας, που τυχαίνει τον καιρό αυτό να έχει άλλες προτεραιότητες, ενώ τα έργα για τη βελτίωση της νοσοκομειακής υποδομής καθυστερούν εξαιτίας του δυσκίνητου της δημοσιοοικονομικής γραφειοκρατίας. Και σαν τελευταίο και σημαντικότερο, οι επιλογές για την πρωτογενή περίθαλψη και την πρόληψη έστω και με ασάφεια διατυπωμένες στο περιθώριο του νομοσχεδίου, είναι αναγκασμένες να περιμένουν να υλοποιηθούν αργότερα λόγω της σύμπλευσής τους με τις νοσοκομειακές διατάξεις που καθυστερούν το όλο νομοσχέδιο για τους λόγους που ήδη αναφέρθηκαν.

Έτσι, όλοι και όλα βρίσκονται σε αναμονή μέχρι να ψηφιστεί το νομοσχέδιο και να εφαρμοσθεί ο θεσμός του νοσοκομειακού γιατρού, αντί να έχουν επιστρατευθεί σε μια πανστρατιά για τη λειτουργία των κέντρων υγείας και της πρωτογενούς περίθαλψης, για τη δημιουργία αξιόλογων τομέων κοινωνικής ιατρικής στις ιατρικές σχολές, για την κάλυψη των κενών στο ανθρώπινο δυναμικό, για την ανάπτυξη της υγειονομικής διαφώτισης του πληθυσμού και άλλων μορφών πρόληψης, και για την επεξεργασία μιας άλλης στρατηγικής για την υγειονομική περίθαλψη, που θα στηρίζεται στον επαναπροσδιορισμό των υγειονομικών μας αναγκών σύμφωνα με τις σωστές αντιλήψεις για την υγεία και την αρρώστια.

Αντιλήψεις που θα βλέπουν πρώτα απ' όλα τον άνθρωπο όχι σαν μηχανή, αλλά σαν μέρος της φύσης που καθορίζεται από τις σχέσεις του με το άμεσο και το ευρύτερο κοινωνικό και φυσικό του περιβάλλον. Αντιλήψεις που δεν θα αντιμετωπίζουν τις αρρώστιες σαν αυθύπαρκτες οντότητες, αλλά θα αποδέχονται το γεγονός ότι σε τελευταία ανάλυση υπάρχουν άρρωστοι και όχι αρρώστιες. Και αυτοί οι άρρωστοι στη συντριπτική τους πλειοψηφία είναι θύματα του τρόπου οργάνωσης της καπιταλιστικής παραγωγής και της συνακόλουθης καταστροφής του περιβάλλοντος. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί η αναγκαιότητα της επιδημιολογίας στην υπηρεσία της μελέτης των συνθηκών ζωής και εργασίας και των κοινωνικών και εργασιακών σχέσεων, έτσι όπως διαμορφώνονται από τη δύναμη και τα συμφέροντα του κεφαλαίου, καθώς και οι επιδράσεις που αυτές έχουν στην υγεία των ανθρώπων. Μόνο μ' αυτό τον τρόπο θα μπορέσει να στραφεί αποτελεσματικά η ιατρική προς τον εντοπισμό και την εξάλειψη των παθογόνων συνθηκών, προς την πρωτογενή πρόληψη, ώστε να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για συλλογική δράση με στόχο τον μετασχηματισμό των συνθηκών αυτών.

Η ανάπτυξη της συλλογικής δράσης στα ζητήματα υγείας, προϋποθέτει την κοινωνικοποίηση της υγείας, το πέραςμα δηλαδή του προβλήματος της υγείας και της αρρώστιας από την αποκλειστικότητα των ειδικών στους προγραμματισμούς και στους αγώνες των δημοκρατικών κοινωνικών δυνάμεων. Οποιαδήποτε αλλαγή στο σύστημα υγείας ακόμα και για οριακές βελτιώσεις στις ανθρώπινες σχέσεις μέσα στο χώρο της περίθαλψης, δεν θα μπορέσει να ολοκληρωθεί αν δεν προηγηθεί η αποεπαγγελματοποίηση των κέντρων υγειονομικών αποφάσεων, η απομυστικοποίηση της ιατρικής γνώσης και η αποδυνάμωση της επιστημονικής αυθεντίας. Η παρουσία των γιατρών θα μπορέσει να συμβάλλει θετικά σ' αυτή τη διαδικασία, μόνο μέσα από εκείνη την κοινωνική αφύπνιση και πολιτικοποίηση που θα τους επιτρέψει ν' αμφισβητήσουν τη φύση, τη σημασία και την καταλληλότητα της ίδιας της ιατρικής επιστήμης, όπως ασκείται σήμερα, δηλαδή να μπορέσουν ν' αμφισβητήσουν τον ίδιο τον παραδοσιακό ρόλο τους.

Κάτι τέτοιο, βέβαια, απαιτεί και χρόνο και πολύπλευρες προσπάθειες. Όμως, σ' όλα αυτά τα ζητήματα, ένα νομοσχέδιο για το «Εθνικό Σύστημα Υγείας» θα έπρεπε να δίνει από τώρα τουλάχιστον τις σωστές κατευθύνσεις. Γιατί μόνο μέσα από μια σωστά χαραγμένη πορεία και με μελετημένους βηματισμούς, θα μπορούσε να κατοχυρωθεί μια πραγματική αλλαγή στον τομέα της υγείας, ενώ ταυτόχρονα θα ωριμαζαν και οι υποκειμενικές και οι αντικειμενικές συνθήκες για την πλήρη εφαρμογή του θεσμού του νοσοκομειακού γιατρού χωρίς να διακυβεύεται η επιτυχία της υγειονομικής μεταρρύθμισης και της κυβερνητικής πολιτικής.

Παρόλ' αυτά, έστω και τώρα, υπάρχουν περιθώρια για να γίνουν οι κατάλληλες τροποποιήσεις για τη σταδιακή εφαρμογή του συγκεκριμένου νομοσχεδίου και για να επιταχυνθούν όλα τα υπόλοιπα. Και αυτά τα περιθώρια πρέπει να αξιοποιηθούν εδώ και τώρα. Αλλιώς μια αποτυχία θα πρέπει να θεωρείται περισσότερη από πιθανή, με καθοριστικές επιπτώσεις για όλους, ιδιαίτερα όμως για το ΠΑΣΟΚ που αυτή τη φορά δεν έχει πράγματι το δικαίωμα (δηλαδή την πολυτέλεια) να αποτύχει.

ΚΑΒΑΦΗ ΑΠΑΝΤΑ

Για πρώτη φορά ολόκληρο το έργο
του μεγάλου μας ποιητή με την
παγκόσμια αναγνώριση

ΕΝΑ ΜΝΗΜΕΙΟ
ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ
ΤΑ ΠΕΖΑ
Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ
ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ
ΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΟΥ
Η ΚΡΙΤΙΚΗ
ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ
ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ
ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ
Ένα έργο αθάνατο
γιά την
οικογενειακή
βιβλιοθήκη

6 πολυτελείς τόμοι
νέα ολοκληρωμένη έκδοση

ΦΥΚΙΡΗΣ

Ιπποκράτους 39 Αθήνα τηλ. 3611.000

Έμπρακτη αλληλεγγύη

Στις 11 Ιουνίου 1982, όταν είχε επισκεφθεί ο πρόεδρος Ρήγκαν το Δυτικό Βερολίνο, πραγματοποιήθηκαν μια σειρά εκδηλώσεις διαμαρτυρίας ενάντια στην πολιτική των ΗΠΑ. Στην πλατεία Nollendorfe του Δυτ. Βερολίνου, έγινε η μεγαλύτερη διαδήλωση με συμμετοχή 10.000 ατόμων. Αυτή είχε απαγορευθεί από τις αστυνομικές αρχές που διέλυσαν βάνουσα τους διαδηλωτές και πραγματοποίησαν συλλήψεις. Τελικά, παραπέμφθηκαν στον εισαγγελέα 22 άτομα. Πέντε από αυτά οδηγήθηκαν σε ανώτερο ειδικό δικαστήριο της πόλης με βαριές κατηγορίες. Η παραπομπή σ' αυτό το δικαστήριο αποκλείει τη δυνατότητα έφεσης και εξαγοράς, καθώς επίσης μπορεί να σημαίνει και ποινές πάνω από τρία χρόνια. Μεταξύ των κατηγορουμένων είναι και ο Έλληνας Μηνάς Κοντός, κοινωνιολόγος, που αντιμετωπίζει τις εξής κατηγορίες: «συμμετοχή σε απαγορευμένη διαδήλωση», «βαριά διατάραξη της δημόσιας τάξης», «οπλοφορία και οπλοχρησία» (κατοχή και πέταγμα πέτρας!) «αντίσταση κατά της αρχής». Ο Μ. Κοντός και οι συγκρατούμενοί του είναι από τότε προφυλακισμένοι και σε απομόνωση. Η δίκη άρχισε τον Οκτώβριο, θα διαρκέσει μέχρι τον Απρίλιο και διεξάγεται κάτω από υπερβολικά μέτρα ασφαλείας. Ούτε λίγο ούτε πολύ το κλίμα που επικρατεί δείχνει ότι γίνεται προσπάθεια να παρουσιαστούν οι κατηγορούμενοι σαν... επικίνδυνοι τρομοκράτες.

Από όσα γνωρίζουμε μέχρι τώρα έχουν διαμαρτυρηθεί για τον Μ. Κοντό οι Σύλλογοι «Ελλήνων Επιστημόνων Δυτ. Βερολίνου», «Ελλήνων φοιτητών Δ. Βερολίνου», «των Γονέων και Κηδεμόνων» και η τοπική «Ελληνική Δημοκρατική Κοινότητα». Στην Ελλάδα απλά δημοσιεύθηκε η είδηση στον Τύπο. Δεν θα έπρεπε όμως τουλάχιστο η ΕΦΦΕ, η ΕΣΕΕ και οι κινήσεις ειρήνης να ασχοληθούν με την περίπτωση; Και να βγάλουν μόνο μια ανακοίνωση. Γιατί η προηγούμενη περίπτωση, όσο μακριά και αν είναι από την Ελλάδα είναι μία από τις πολλές περιπτώσεις για το πως αντιμετωπίζονται, όσοι αγωνίζονται για την ειρήνη. Επιπλέον, όμως, επειδή ακριβώς οι κατηγορίες είναι τέτοιες, είναι και ένα δείγμα για το πως αντιμετωπίζονται, σ' ορισμένες περιπτώσεις, οι ξένοι μετανάστες ως «τρομοκρατικά» και «αντικοινωνικά» στοιχεία.

Περνώντας τα διόδια μιας εφηβείας

Στους: Έφη Ματθαίου, Γιάννη Κούβαρη, (+) Δημήτρη Σιόντα, Δημήτρη Τσουτσουβα, Σπύρο Κούρκουλο, Θωμά Φειδαρη, Μαρία Τσώνου και σ' όλους τους παλιούς συμμαθητές.

Στα μέσα του καλοκαιριού βρήκα και διάβασα τα «Διόδια» του Βαγγέλη Ραπτόπουλου. Κάτι τα ενθουσιώση σχόλια φίλων κάτι η πληροφορία ότι ο Ραπτόπουλος είναι συνομήλικός μου, κάτι η εν γένει περιέργεια και ανάγκη για οποιοδήποτε πολιτισμικό αντικείμενο προέρχεται από παιδιά της γενιάς μου, όλα αυτά μ' έσπρωξαν να αγοράσω γρήγορα το βιβλίο του και το ίδιο βράδυ, αργά μετά τα μεσάνυχτα, η ζέστη είναι αφόρητη, στα FM δεν υπάρχει τίποτε (οι πειρατές κά-

νουν κι αυτοί διακοπές), ο Αμερικάνικος έχει παράσιτα, πάλι στο πικ-άπ για κάποια μουσική και τα «Διόδια» έρχονται και φεύγουν πολύ γρήγορα, μόνος και νυχτωμένος για τα καλά, με 143 σελίδες στα χέρια μου που μου φωνάζουν πως πρέπει να τις ρουφήξω όλες μέσα σ' αυτό το ζεστό βράδυ κι αυτό κάνω, με το βιβλίο αυτό περνάω όλα τα διόδια μιας εθνικής οδού όπου δεν βρέχει άλλο γιατί δεν έχει τι να βρέξει πια, μιας εθνικής οδού που με γυρνάει γρήγορα πέντε-έξι χρόνια πίσω, όταν τελειώναμε το γυμνάσιο και τρέχαμε σε φροντιστήρια, σφαιριστήρια, τσοντάδικα και άλλα, έξαλλοι νεαροί «απολιτίκ» ή πρόσφατα απαλλαγέντες από το κομματικό βίτσι, που τόσο μας ταλαιπώρησε εμάς, ρομαντικοί και άβγαλτα αμούστακα θύματα μιας υπερπληροφόρησης και υπερσυνθηματολογίας στη χρονιά 1974-1977, να τι ήμασταν κι έρχε-

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

● Η αντιαυταρχική εκπαίδευση «χτυπά» τώρα και στο χώρο των γραφικών τεχνών. Το «στούντιο» είναι μια σχολή που σίγουρα εμπνέει όχι μόνο γιατί ξέρει να μαθαίνει σε νέους ένα επάγγελμα, αλλά γιατί ξέρει να το κάνει με χιούμορ και τρυφερότητα, όπως: «Θες το σκύλο σου άγριο; Δέσε τον» ή «Εξετάσεις: τι βλακεία θεέ μου!» Μπορείτε, πάντως, με σιγουριά να μάθετε στο «στούντιο» μακέτα, γραφομηχανή, φωτοστοιχειοθεσία, φωτολιθογράφηση, μοντάζ, κασέ, και ένα σωρό άλλες δουλειές. Κάντε μια βόλτα να δείτε και μόνοι σας, Ανθέων 20α, Ζωγράφου ή τηλεφωνήστε στο 95.81.062.

● «Γεννήθηκα γυναίκα»: εκπομπή-ντοκουμέντο για τη βία και το βιασμό. Δύο ακραίες περιπτώσεις βίας πάνω στη γυναίκα —η αιμομιξία και ο ομαδικός βιασμός— που επρόκειτο να δούμε από την ΕΡΤ 2 και που δεν είδαμε. Γιατί άραγε; Θα μάθουμε ποτέ; Επρόκειτο για την άμεση διήγηση δύο θυμάτων, μία συγκλονιστική διήγηση που η «ηθική» των αρμοδίων θεωρεί —ως φαίνεται— ως αναρμόδια τ' αυτιά μας και τα μάτια μας...

Η πρώτη περίπτωση περιγράφεται από ένα νέο κορίτσι, από την επαρχία, που υφίστατο τον αιμομικτικό βιασμό του πατέρα για έξι χρόνια περίπου. Η δεύτερη περίπτωση καταγγέλεται από το ένα θύμα του ομαδικού βιασμού στην Αγ. Παρασκευή που συνέβη πριν δύο χρόνια. Μία

συγκλονιστική, στη ρεαλιστικότητά της, καταγραφή βίας-βιασμού στο χωρίο και στην πόλη, επεξεργασμένη από τις δημοσιογράφους Νέλη Κεφαλά-Καρακατσάνη, Αθηνά Ραπίτου, και σκηνοθετημένη από την Γκαίη Αγγελή. Η παρουσίαση αυτή θα ολοκληρώνονταν με συζήτηση κοινωνιολόγων και ψυχολόγων, νομικών και εκπροσώπων γυναικείων οργανώσεων, με σκοπό την ανάλυση του φαινομένου και την επισήμανση των κοινωνικών αιτιών, την υιοθέτηση ενός νέου νομικού πλαισίου για την αντιμετώπιση βιασμών, καθώς και τα μέτρα που οφείλει να λάβει η πολιτεία για τα θύματα των βιασμών.

Γίνεται φανερό πως η πολιτεία μας δεν χρειάζεται υποδείξεις...

● Μια ενδιαφέρουσα συζήτηση με θέμα «Η Ελλάδα στη μετάβαση προς το σοσιαλισμό» πραγματοποιήθηκε στη Νέα Υόρκη στις 20 Δεκεμβρίου, στα πλαίσια της ετήσιας συνάντησης της ένωσης κοινωνικών επιστημόνων στις ΗΠΑ. Συμμετείχαν οι Γιώργος Χουλιαράς, ως πρόεδρος και με εισηγήσεις τους οι: Νίκος Α. Παπανδρέου «Το νέο οικονομικό και πολιτικό κλίμα στην Ελλάδα», Στέργιος Μούργκος, «Περιγραφή της μεταπολεμικής ελληνικής οικονομίας», Βαγγέλης Χωραφάς, «Ανωτάτη Βιομηχανική Σχολή Θεσσαλονίκης: Κοινωνικο-οικονομικές πλευρές της συσσώρευσης στη μεταπολεμική Ελλάδα». Αδαμαντία Πόλις, «Οι

έτσι και τα χρόνια κύλησαν γρήγορα και χαθήκαμε πια κι όταν πήρε να ξημερώνει και το ψηφιακό ξυπνητήρι —δώρο του θεού— μου έφεγγε ένα κατακόκκινο έξι και πέντε και το βιβλίο του Ραπτόπουλου είχε ιδρώσει τα χέρια και το κορμί μου τότε τους είχε ξαναβρεί όλους και κοιμήθηκα για λίγο ήσυχος και σήμερα κάθομαι εδώ και γράφω αυτές τις γραμμές, σαν ανοιχτή επιστολή μάλλον, παρά σαν κριτική κι είμαι πια σίγουρος ότι με τα «Διόδια» γίνεται ένα ακόμη από τα πρώτα βήματα της προσπάθειάς μας να εξυψώσουμε εκείνες τις εφηβικές μέρες από το χώρο των ενοχών στο χώρο της αφετηρίας για μια ουσιαστική δραστηριοποίηση.

Θοδωρής Μανίκας

Το βιβλίο «Διόδια» του Βαγγέλη Ραπτόπουλου κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις Κάλβος, Αθήνα 1982.

γυναίκες στην Ελλάδα». Στη συζήτηση συμμετείχαν συμπληρωματικά και οι Ν. Γιάνναρης, Στ. Θωμάδης, Γ. Χουλιάρης.

● Μια σειρά από αξιόλογα παιδικά βιβλία κυκλοφορούν από τις εκδόσεις «Αστέρη Δελθανάση». Οι ζωηρές εικόνες και το απλό κείμενο βοηθούν το παιδί της προσχολικής ηλικίας, να αρθρώνει σωστά τις πρώτες του φράσεις και να έχει παραστάσεις που του ζωντανεύουν βασικές αντιλήψεις. Μια αξιόπαινη προσπάθεια στον ευαίσθητο και σημαντικό τομέα των βιβλίων για μικρά παιδιά!

● Κυκλοφόρησε αυτές τις μέρες το 11ο τεύχος του «Εκρηβόλου». Εκτός από το ιδιαίτερα ενδιαφέρον δοκίμιο του D. A. Russel «Θεωρίες λογοτεχνίας και καλαισθησίας στον κλασικό κόσμο» και τα άρθρα των ελλήνων συνεργατών —Πέτρου Μολακλίδη, «Η αρχαία κληρονομιά στη νεοελληνική ποίηση» και Γιώργου Αράγη, «Περισσότερη ελευθερία, ο Τσέχωφ»— ο

«Εκρηβόλος» αρχίζει από αυτό το τεύχος τη δημοσίευση μιας από τις πιο πολυσυζητημένες ποιητικές ενότητες του αιώνα μας. Πρόκειται για τα *Κάντο της Πίζας* του Ejra Pound.

Η μετάφραση των *Κάντο της Πίζας* —για πρώτη φορά στα ελληνικά— έχει γίνει από τον Αντώνη Ζέρβα.

Σ' ένα από τα προσεχή τεύχη του περιοδικού αναγγέλεται η δημοσίευση της πραγματείας του Δάντη για τη γλώσσα De Vulgari Eloquentia. Η ελληνική μετάφραση θα συνοδεύεται —όπως συνηθίζει ο «Εκρηβόλος» όταν πρόκειται για κλασικά κείμενα— από το πρωτότυπο και διεξοδικές σημειώσεις. Η έκδοση του τεύχους-αφιέρωματος στον Δάντη γίνεται με τη συμβολή του Ιταλικού επιμορφωτικού Ινστιτούτου Θεσσαλονίκης.

● «**ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΧΕΙΜΩΝΑΣ 1983**». Μ' αυτή την ονομασία η Ε.ΚΙ.ΤΕ.Π. διοργανώνει 4 μουσικές συναυλίες στο Δημοτικό Θέατρο Πειραιά. Θα γίνουν στις 21/2/83, 28/2/83/, 7/3/83 και 14/3/83. Μεταξύ

άλλων θα συμμετέχουν οι Βασ. Παπακωνσταντίνου, Σ. Μπουλάς, Σ. Βόσσου, το Λατινοαμερικάνικο συγκρότημα «RASA DE COBRE», Γ. Ζουγανέλης, Ισιδ. Σιδέρη, Γιώργ. Μακρής και Μαρία Φαραντούρη. Όσοι ενδιαφέρονται για περισσότερες πληροφορίες μπορούν να απευθύνονται στα τηλέφωνα: 4511673 και 4178147.

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΗ

Στο προηγούμενο ANTI (τχ. 224) στο άρθρο του Θ. Παπαηλία «Η ανεργία στην Ελλάδα και οι δυσοίωνες προοπτικές» έγιναν ορισμένα λάθη στους πίνακες. Έτσι ο πίνακας III αντιστοιχεί στην υποσημείωση 2, ο πίνακας στη σελίδα 31 στην πρώτη στήλη αντιστοιχεί στην υποσημείωση 3. Ο τελευταίος πίνακας στη σελίδα 31, στην δεύτερη στήλη αντιστοιχεί στην υποσημείωση 8, ενώ τέλος ο πίνακας στη σελ. 31 της υποσημείωσης 10 πρέπει να διαβασθεί στη υποσημείωση 11, από την οποία προηγείται και την εξηγεί.

Ο «δαίμων του τυπογραφείου» έκανε το κείμενο αυτή τη φορά να μην μπορεί να διαβασθεί σε

σχέση με τους πίνακες και σε μερικές περιπτώσεις να αλλοιώνονται τα όσα υποστήριζε στο κείμενο και με τους πίνακες ο αρθρογράφος. Ζητάμε συγνώμη τόσο από τους αναγνώστες μας όσο και από τον συνεργάτη μας κ. Θ. Παπαηλία.

● Τυπογραφικό λάθος οδηγεί σε τραγική ειρωνεία! Κάπως έτσι μπορεί να ερμηνευθεί το λάθος που πέρασε στο άρθρο της Ελευθερίας Καρνάβου, Απ' το αλφαβητάριο της πολεοδομίας στο αλφαβητάριο της πολιτικής οικονομίας, τχ. 223, σ. 29, στ. 2. Όπου τη στιγμή ακριβώς που η συντάκτης του άρθρου διατυπώνει *Τα ορθολογικά βήματα*: ● *εκπαίδευση πολεοδόμων*, ● *στελέχωση της τοπικής αυτοδιοίκησης* ● *συντονισμός υπουργείων και άλλων δημοσίων οργανισμών* ● *εκπόνηση εθνικού χωροταξικού*, ● *εκπόνηση πολεοδομικών μελετών στο τοπικό επίπεδο μετά από ιεράρχησή τους (!)*, η «δαιμονισμένη» διορθώτρια διαβάζει, παρασυρμένη από την ελληνική πραγματικότητα, *εκποίηση εθνικού χωροταξικού, εκποίηση πολεοδομικών μελετών...* Ας είναι.

συνέχεια από τη σελ. 25

Ο υπερεξοπλισμός της Τουρκίας και ο Ελληνισμός της Αμερικής

Το γεγονός ότι η τουρκική προπαγάνδα αρχίζει να οργιάζει στις ΗΠΑ, είναι ανησυχητικό για την Ελλάδα. Παράλληλα αποδεικνύει την έλλειψη οργάνωσης του Ελληνισμού της Αμερικής, τον οποίο ξένα συμφέροντα θέλουν ανοργάνωτο, διασπασμένο, χωρίς ηγεσία ικανή που θα τον ενημερώνει και θα τον κινητοποιεί όταν τα ελληνικά εθνικά θέματα —όπως σήμερα— το επιβάλλουν. Μη γελιόμαστε. Μπορεί οι ομογενείς να κινητοποιούνται για ν' ανατραπεί η απόφαση διπλάσιασμού της βοήθειας στην Τουρκία και ίσως κάτι να πετύχουν. Κινητοποιούνται όμως σαν άτομα, όχι σαν εθνική μεινότητα. Και εδώ βρίσκεται το πρόβλημα. Αν ήταν οργανωμένοι, τότε ούτε καν θα σκέφτονταν η αμερικανική κυβέρνηση να εισηγηθεί διπλασιασμό της βοήθειας στην Τουρκία και «πάγωμα» της αντίστοιχης στην Ελλάδα μέχρι η τελευταία να της κάνει τα χατήρια στο θέμα των βάσεων. Ούτε καν θα σκεφτόταν να χρησιμοποιήσει εκβιαστικές μεθόδους, κτλ.

Να γιατί επιβάλλεται να οργανωθεί το ταχύτερο ο Ελληνισμός της Αμερικής, ώστε να μπορέσει ενωμένος να βοηθήσει αποτελεσματικά τη φυσική του πατρίδα, κύρια στα εθνικά θέματα. Μόνο με οργάνωση και σωστή ενημέρωση του αμερικάνικου λαού και των εκπροσώπων του στο Κογκρέσο, θα έχουμε με το μέρος μας την κοινή γνώμη, η οποία με τη σειρά της θα σταθεί εμπόδιο στις ανθελληνικές ενέργειες της ηγεσίας της. Μόνο με οργάνωση σε σωστές βάσεις, θα εξουδετερωθεί τουρκική προπαγάνδα. Μόνο τότε η ηγεσία των ΗΠΑ θα αρχίσει να παίρνει στα σοβαρά τη θέση της την τεράστια δύναμη του Ελληνισμού της Αμερικής και θα σταματήσει να παίζει παιχνίδια σε βάρος της Ελλάδας. Δια-

φορητικά, θα μας «πιάνει συνέχεια στον ύπνο» και θα περνά νομοσχέδια στο Κογκρέσο εναντίον μας, αφού ξέρει από το παρελθόν ότι οι ομογενείς αντιδρούν «κατόπιν εορτής».

Με σπασμωδικές κινήσεις δεν ανατρέπονται ανθελληνικές αποφάσεις της ηγεσίας των ΗΠΑ. Ανατρέπονται μόνο με ισχυρό «λόμπυ», με οργάνωση, με σωστή ενημέρωση του αμερικάνικου λαού. Όσο αργούμε να το συνειδητοποιήσουμε, όσο αργεί να οργανωθεί ο Ελληνισμός της Αμερικής, όλο και περισσότερα φιλοτουρκικά νομοσχέδια θα κατατίθενται στο Κογκρέσο, όλο και περισσότερο θα οργιάζει η τουρκική προπαγάνδα εις βάρος μας, με απρόβλεπτες συνέπειες για το μέλλον.

Είναι προς τιμή των ομογενών που και τώρα κινητοποιήθηκαν. Αποδεικνύουν για μια ακόμα φορά ότι παραμένουν Έλληνες που ενδιαφέρονται εξίσου το ίδιο με τ' αδέρφια τους στην Ελλάδα για τα εθνικά θέματα της γενέτειράς τους. Αποδεικνύουν ότι αν οργανωθούν μπορούν να κάνουν πολύ περισσότερα πράγματα για τη φυσική τους πατρίδα. Αποτελούν την εμπροσθοφυλακή των στους αγώνες για τα εθνικά θέματα, ακριβώς γιατί ζουν στις ΗΠΑ.

Είναι τεράστιο σφάλμα να πιστεύει κανείς ότι η ΑΧΕΠΑ και η Εκκλησία ηγούνται του Ελληνισμού ή ότι έχουν συσπειρώσει τον Ελληνισμό γύρω τους. Ο Ελληνισμός της Αμερικής έχει αντιληφθεί τον πραγματικό ρόλο τους και προσπαθεί σιγά-σιγά να οργανωθεί και να εκλέξει ηγεσία που θα τον αντιπροσωπεύει πραγματικά. Αλλά για να κατορθώσει κάτι τέτοιο χρειάζεται και τη συμπαράσταση της ελληνικής κυβέρνησης. Συμπαράσταση όμως ουσιαστική, όχι μόνο στα λόγια. Από

λόγια έχει χορτάσει. Έργα δεν έχει δει ακόμα.

Σίγουρα η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ έχει πολλά προβλήματα ν' αντιμετωπίσει και να τακτοποιήσει τα ατακτοποιήτα που κληρονόμησε. Δεν νομίζει, όμως, ότι ένα από τα σπουδαιότερα θέματα που πρέπει να την απασχολήσουν και μάλιστα αμέσως, είναι το θέμα του Ελληνισμού της Αμερικής; Για να μην πούμε το σπουδαιότερο, εξαιτίας των κρίσιμων εθνικών περιστάσεων.

Ένα άλλο που πρέπει να την απασχολήσει, επίσης, είναι και το θέμα της διπλωματικής εκπροσώπησης στις ΗΠΑ. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι διπλωματικές μας υπηρεσίες αποδίδουν τώρα καλύτερα από ό,τι στο παρελθόν, δεν αποδίδουν όμως όσο θα έπρεπε, αν εξαιρέσει κανείς ορισμένους, όπως π.χ. υπάλληλο της πρεσβείας μας στις ΗΠΑ, η οποία κινείται δραστήρια στον τομέα της, οι υπόλοιπες υπηρεσίες δεν αποδίδουν αυτά που τα εθνικά μας θέματα απαιτούν.

Ευχόμαστε η κρίσιμότητα των περιστάσεων να προβληματίσει την κυβέρνηση και να την οδηγήσει στη χάραξη και υλοποίηση μιας σωστής πολιτικής για την αξιοποίηση της τεράστιας δύναμης του Απόδημου Ελληνισμού και ειδικά του Ελληνισμού της Αμερικής. Τώρα, όμως, όσο είναι καιρός. Γιατί σε λίγο η ανθελληνική προπαγάνδα στις ΗΠΑ δεν θα αφήσει περιθώρια για επιλογές. Πρέπει να γίνει κοινή συνείδηση όλων μας: Όσο αργεί να αξιοποιηθεί η τεράστια δύναμη του Ελληνισμού της Αμερικής, τόσο θα αυξάνουν ο τουρκικός κίνδυνος και οι εκβιασμοί των ΗΠΑ. Τόσο θα παίζουμε, άθελά μας, το παιχνίδι των εχθρών του Ελληνισμού...

□

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Η «Σταθερά» του Κ. Ζανούσι και η αναζήτηση του απόλυτου

της Μαρίας Κομνηνού

Ο Αντρέι Βάιντα μαζί με τον Κριστόφ Ζανούσι είναι σήμερα οι κορυφαίοι εκφραστές του Πολωνικού Κινηματογράφου. Ο Ζανούσι αρχίζει μια ιδιότυπη προσωπική πορεία που στέκεται ιδιαίτερα στο πρόβλημα της ατομικής ευθύνης: «Το Διπλανό Σπίτι» (1971), *Illumination* (1972) και «Τρίμηνος Κατάλογος» (1975). Το 1977, μέσα στο κλίμα των έντονων κοινωνικών διεργασιών και της οξυμένης κριτικής απέναντι στο σύστημα, γυρίζει το «Καμουφλάζ» μια καταλυτική κριτική στον ομορτισμό που χαρακτηρίζει τους ιθύνοντες της πολωνικής κοινωνίας. Μαζί με το Βάιντα, σπάει το φράγμα της λογοκρισίας κι ανοίγει το δρόμο για το Πολωνικό Νέο Κύμα.

Στη «Σταθερά» επιχειρεί τη σύζευξη της κοινωνικής κριτικής με τον έντονο μεταφυσικό προβληματισμό. Όπως και στην «*Illumination*» δε διστάζει να θέσει θεμελιακά μεταφυσικά προβλήματα όπως της ελευθερίας του ανθρώπου και του ρόλου του τυχαίου.

Ο Βίτολντ ένας σύγχρονος Πολωνός νέος, βρίσκει μια δουλειά ηλεκτρολόγου που του δίνει τη δυνατότητα για μακρινά ταξίδια και καινούριες εμπειρίες. Στην αρχή μοιάζει σαν αμέτοχος παρατηρητής που καταγράφει τις διαφορετικές όψεις της κοινωνικής πραγματικότητας, όπως του παρουσιάζονται στο ταξίδι του στις Ινδίες και στη Δυτική Γερμανία. Αυτές όμως οι εμπειρίες του προκαλούν ερωτήματα για την ανθρώπινη κατάσταση. Α-

πορρίπτει, όμως, την εύκολη λύση αυτών που αναζητούν φτιαχτές διέξόδους από τον κοινωνικό τους προσδιορισμό μέσα σε μια κοινωνία, δοκιμάζοντας άλλους τρόπους ζωής και σκέψης. Αλλά η συμμετοχή του στις αποστολές της εταιρίας στο εξωτερικό στηρίζονται στην αποδοχή της διαφθοράς και των καταχρήσεων που διενεργούνται από τον προϊστάμενο με τη συνενοχή των υφισταμένων του. Ο Βίτολντ θ' αντιδράσει —όχι γιατί έχει κάποια θέση στον κομματικό μηχανισμό, αλλ' από αίσθημα ατομικής ευθύνης. Κάποια στιγμή θα μπει κι αυτός στον πειρασμό να παίξει το παιχνίδι της εξουσίας και θα εκβιάσει τον προϊστάμενό του, μαγνητοφωνώντας μια συνομιλία του. Ύστερα όμως θα καταστρέψει τη μαγνητοταινία. Όταν ο προϊστάμενος μαθαίνει ότι κατάστρεψε τη μαγνητοταινία, θα τον παγιδέψει και θα τον καταδιώξει με τον πιο ανήθικο τρόπο. Άλλωστε κι οι συνάδελφοί του έχουν ταχθεί με το μέρος του προϊσταμένου που τους «λαδώνει» για να εξασφαλίσει τη σιωπή τους. Ο Βίτολντ θα βρεθεί διωγμένος από τη δουλειά του, αποκλεισμένος από το Πανεπιστήμιο και θ' αναγκαστεί να στραφεί σε χειρωνακτικές δουλειές.

Ο ήρωας δέ θα υιοθετήσει τη συλλογική δράση σαν μέσο διαμαρτυρίας. Έχει μεσολαβήσει ο θάνατος της μητέρας του από καρκίνο που ενεργεί σαν καταλύτης για τη διαμόρφωση της συνείδησής του. Ο Βίτολντ δεν είναι

πια ο αμέτοχος παρατηρητής, ο μάρτυρας των κοινωνικών διεργασιών, αλλά γίνεται ο συνειδησιακός ήρωας, ο μάρτυρας μιας ολόκληρης εποχής. Είναι άραγε ένας επαναστατημένος άνθρωπος με την έννοια που δίνει ο Καμύ στον όρο; Η τελική σκηνή όπου ο Βίτολντ ανεβασμένος σε μια σκαλωσιά κατεδαφίζει κάποιο κτίριο και γίνεται έτσι ο ακούσιος αίτιος του θανάτου ενός παιδιού, προσφέρεται σε μια τέτοια ερμηνεία. Αλλά η βιαιότητα αυτής της τελικής απόδειξης, γιατί η ταινία λειτουργεί σαν θεώρημα, μοιάζει ν' αντιφάσκει με την αναζήτηση της «Σταθεράς» (του μαθηματικού όρου που μεταφέρει ο Ζανούσι στη συνειδησιακή πορεία του ήρωά του), αποστολή που αποδέχεται ο ήρωας.

Είναι άλλωστε χαρακτηριστικό ότι και στην προτελευταία «σεκάνς» που βλέπουμε τον ήρωα με τη γυναίκα του, δεν κυριαρχεί το ερωτικό, αλλά το στοιχείο της επικοινωνίας, της κοινωνίας, της μετάληψης. Ο φωτισμός και η στάση των πρω-

ταγωνιστών υποβάλλουν πολύ περισσότερο μια «Πιετά», παρά μια ερωτική σκηνή. Άλλωστε και η σύντροφος του Βίτολντ κατέχεται από μια έντονη αγωνία για μια επικείμενη συμφορά. Ένα προμήνυμα που δεν μπορεί ν' αποδοθεί σε μια λογική ανάλυση των πραγματικών κινδύνων που διατρέχει ο άντρας της στην καθημερινή δουλειά, αλλά υπαινίσσεται μια μαρτυρική αποστολή. Ο Βίτολντ φαίνεται περισσότερο συμφιλωμένος με τη μοίρα του και λυπάται μόνο που θ' αφήσει μονάχη τη σύντρόφό του.

Η βιαιότητα, όμως, του τέλους δημιουργεί μια ερμηνευτική δυσκολία. Οπωσδήποτε εδώ, δεν έχουμε τον ήρωα της «Πτώσης» του Καμύ που παρακολουθεί μίαν αυτοκτονία χωρίς να επεμβαίνει, αλλά έναν αθώο, που γίνεται άθελά του ο αίτιος του θανάτου ενός άλλου α θ ω ο υ.

Θα πρέπει αυτό το συμβάν να κλονίσει τον ηθικό του κώδικα; Θα πρέπει ν' αποδεχτεί την κυριαρχία του τυχαίου; Ή θα πρέπει να συνεχίσει την αναζήτηση της Σταθεράς, του Απόλυτου;

ΑΝΑΞΙΜΑΝΔΡΟΣ
ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΑΡΧΕΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΚΟΣΜΟΛΟΓΙΑΣ
CHARLES
KAHN

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ΛΟΓΟΣ
ΠΟΛΥΤΥΠΟΣ 1982

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»

ΣΕΙΡΑ «ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ΛΟΓΟΣ»

CHARLES KAHN: Ο ΑΝΑΞΙΜΑΝΔΡΟΣ
ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΣΜΟΛΟΓΙΑΣ

Μετάφραση: Νίκος Γιανναδάκης

Στο σημαντικό αυτό βιβλίο, παρουσιάζεται και αναλύεται η Μιλήσια θεωρία για τον φυσικό κόσμο και προσδιορίζεται η επίδραση αυτής της θεωρίας στην όλη εξέλιξη της ελληνικής σκέψης.

Στην ίδια σειρά κυκλοφορούν προσεχώς:

- G. KIRK: ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ — Τα κοσμολογικά αποσπάσματα
- ΠΡΟΚΛΟΥΣ: Στοιχειώσις Θεολογική
- ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΟΥ: Περί μυστικής θεολογίας

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»

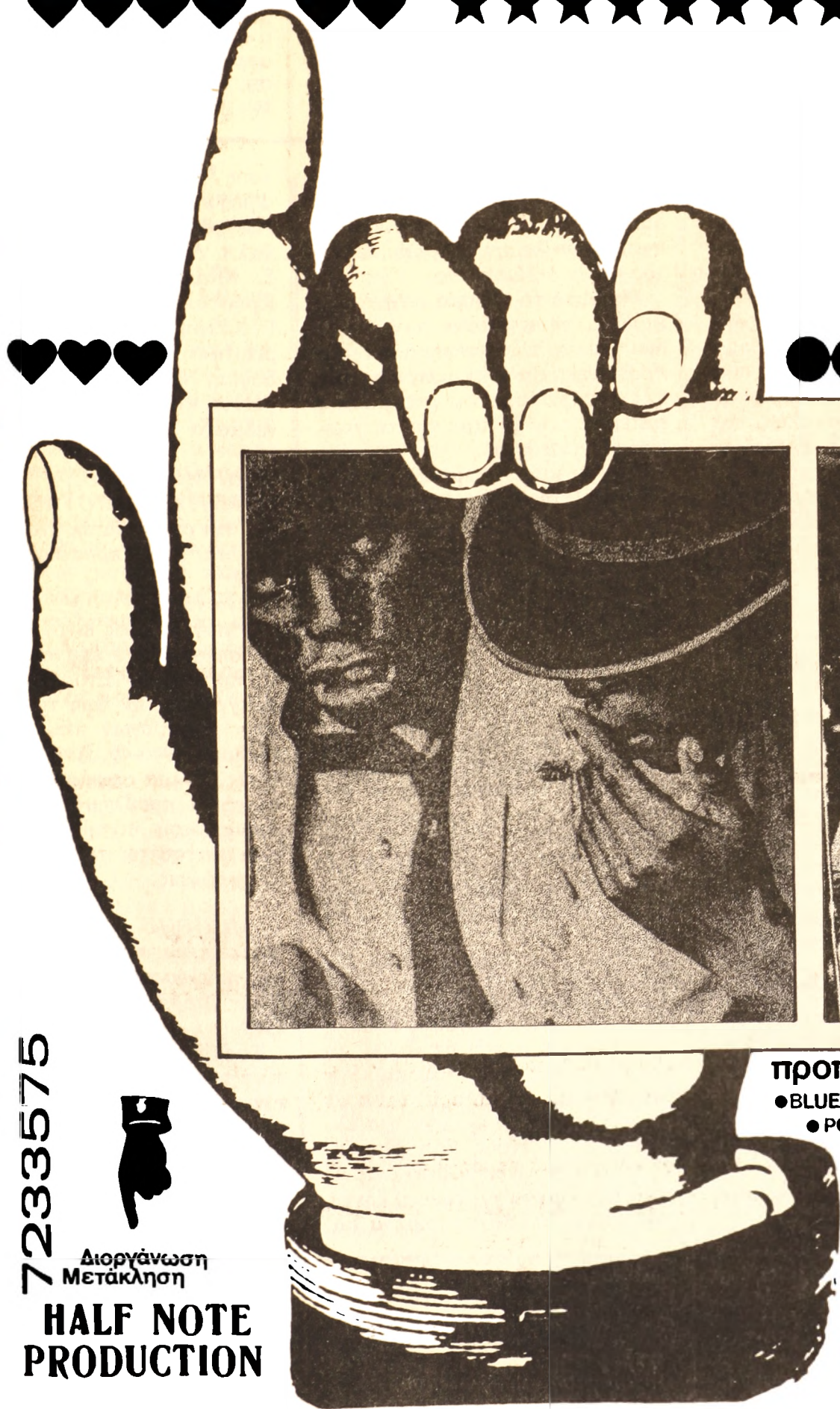
Δεινοχράτους 131 • τηλ. 72.29.237—72.32.819

SON SEALS + JUNIOR WELLS ★ & Chicago Blues Band ★

ΔΕΥΤΕΡΑ 14 - ΤΡΙΤΗ 15 ΜΑΡΤΗ 8.30 MM - ΣΠΟΡΤΙΓΚ

Live

προπώληση εισιτηριων

- BLUES CLUB βατοπεδιου 4
- POP ELEVEN πινδαρου
- HALF NOTE JAZZ CLUB
- JAX DONUTS 2ας μεραρχιας 17 πειραιας
- JAZZ-ROCK ακαδημιας 45

7233575

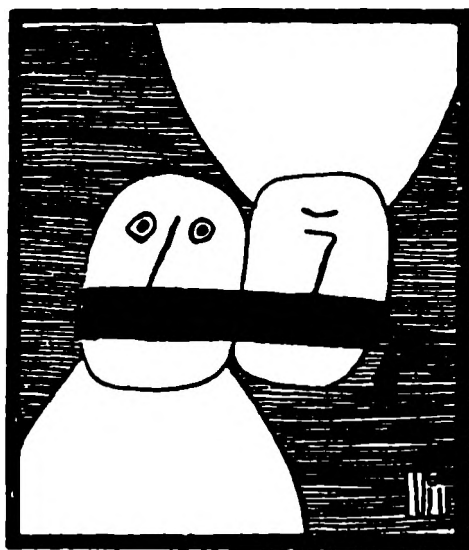
Διοργάνωση
Μετάκληση

HALF NOTE
PRODUCTION

Αποικιοκρατίας και σεμνοτυφίας συνέπειες...

Προβλήματα με τα βιβλία και τις παρεμβάσεις του κράτους, που με το χαρακτηριστικό «άσεμνα» καλύπτει διώξεις εναντίον των βιβλίων και βάζει τον δικαστή να κρίνει για το ποια είναι «σεμνά» και ποια «άσεμνα», ποια κυκλοφορούν ελεύθερα και ποια όχι, δεν αντιμετωπίζουμε μόνο εδώ. Τα ίδια γίνονται και στην Κύπρο, με τη διαφορά ότι εκεί δεν είναι αρμόδιος να κρίνει ο δικαστής, αλλά το «δικαίωμα» ασκεί και ο τελώνης! Με βάση τους αποικιοκρατικούς καταγωγής νόμους 35/63 και 53/76 δίνεται η δυνατότητα στον τελώνη να απαγορεύει τον εκτελωνισμό βιβλίων, που έρχονται από την Ελλάδα, ως άσεμνα. Έτσι δεν χρειάζεται καμία παρέμβαση του δικαστή αφού «καθαρίζει» ο υπάλληλος του τελωνείου μιας και έχει τη δυνατότητα, όχι μόνο να απαγορεύει τον εκτελωνισμό, αλλά και να καίει τα «άσεμνα» βιβλία, όπως έγινε χαρακτηριστικά με το: «Επάγγελμα πόρνη» της Λιλής Ζωγράφου.

φου.

Οι ανελεύθεροι και αντισυνταγματικοί αυτοί νόμοι όμως, δίνουν δυνατότητα στον τελώνη, όχι μόνο να μπλοκάρει παραγγελίες βιβλιοπωλείων αλλά να κάνει κατασχέσεις.

● Έτσι στις 11/5/82 δεσμεύτηκε παραλαβή βιβλίων του βιβλιοπωλείου του κ. Ιωάννου.

● Στις 8/12/82 του βιβλιοπωλείου «Οκτωβριανά» της Θέκλας Κίττου.

● Στις 29/1/83 βιβλία του βιβλιοπωλείου «Κοχλίας».

Εκτός από τα βιβλία των Ντε Σαντ, Μίλερ, Μπουκόφσκι, Ζενέ κτλ. έχουμε και το ευτράπελο να κατασχονται βιβλία μόνο και μόνο από τον τίτλο τους, όπως έγινε με το «Σεξουαλικότητα και πολιτική» (εκδ. «Χατζηνικολή») το οποίο περιλαμβάνει τα πρακτικά διεθνούς συνεδρίου με το ίδιο θέμα που έγινε στο Μιλάνο το Νοέμβριο του '75.

Σύμφωνα με πληροφορίες από την Κύπρο, έγινε προσφυγή των εκδοτών και βιβλιοπωλών στο Συνταγματικό Δικαστήριο. Δημόσια δήλωση των εκδοτών Θέκλας Κίττου και Χρ. Ανδρέου, ότι θα πουλάνε τα «άσεμνα» βιβλία, προκαλώντας έτσι τις αρμόδιες κρατικές αρχές να

τους συλλάβουν. Δήλωση Κυπρίων διανοομένων στον Τύπο και προσφυγή του Άθωνα Ερωτοκρίτου στο Συνταγματικό Δικαστήριο, που ζητά, αν είναι συνταγματικοί οι προηγούμενοι νόμοι θα πρέπει για τους ίδιους λόγους, που δεσμεύονται και απαγορεύονται βιβλία, να προχωρήσει το κράτος και στην απαγόρευση της Αγίας Γραφής. Το θέμα μετά απ' αυτά συζητήθηκε στο Προεδρικό Μέγαρο με εκδότες και τον σύμβουλο, κ. Στυλιανού πριν τις εκλογές.

Τώρα, μετά τις προεδρικές εκλογές αναμένεται να τεθεί πάλι. Από πολλούς παράγοντες στο χώρο του βιβλίου στην Κύπρο επισημαίνεται ότι ενώ ισχύουν αυτοί οι νόμοι για το βιβλίο με τις συνέπειες που πριν αναφέραμε, απ' την άλλη μεριά έχουν πουληθεί μέχρι τώρα 10.000 βίντεο, κυκλοφορούν πάνω από 40.000 βιντεοκασέτες, εκ των οποίων τα 2/3 πορνό και κυκλοφορούν ελεύθερα όλα τα πορνό περιοδικά, που έρχονται από την Ελλάδα και τις άλλες χώρες.

Να σχολιάσουμε τι; Τη νέας μορφής και έμπνευσης Ιερά Εξέταση; Ή το νέο «πνευματικό» ρόλο των τελωνειακών;

ΕΛΕΝΗ ΤΣΑΝΤΣΑΝΟΓΛΟΥ
Μια λανθάνουσα ποιητική σύνθεση του Σολωμού. Το αυτόγραφο τετράδιο της Ζακύνθου αρ. 11. Εκδοτική δοκιμή.
Εκδ: Ερμής, Αθήνα

Η συγγραφέας —λέκτορας της Νέας Ελληνικής φιλολογίας στη Φιλοσοφική σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης— παραδίδει με το βιβλίο αυτό την ενδιαφέρουσα έρευνά της στο πλατύ αναγνωστικό κοινό. Η κύρια συμβολή της στη Σολωμική έρευνα είναι τριπλή.

1. Με την αποκρυπτογράφηση μιας σειράς από δυσερμήνευτες αριθμητικές πράξεις και δυσνόητες προσωπικές σημειώσεις γραμμένες από το Σολωμό σ' ένα τετράδιό του, αποκαλύπτει το πλάω ενός οκταμερούς συνθετικού ποιητικού έργου, που μερικά του μέρη ολοκληρώθηκαν, ενώ άλλα έμειναν στο στάδιο του σχεδιασμού και της πρώιμης επεξεργασίας.

2. Παρακολουθεί εξαντληματικά την επίπονη διαδικασία της γραφής και της σύνθεσης του φιλοδόξου αυτού έργου του Σολωμού.

3. Αποτυπώνοντας αναλυτικά τη δαιδαλώδη πορεία σύνθεσης του οκταμερούς αυτού ποιήματος, προτείνει λύσεις στο περίπλοκο πρόβλημα της έκδοσης των ανολοκλήρωτων Σολωμικών έργων.

ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΕΗΣ

Η Δικαιοσύνη σε δοκιμασία
Εκδ: Αφοί Π. Σάκκουλα,
Αθήνα 1983

Ο τόμος αυτός περιλαμβάνει

άρθρα και ορισμένες συνεντεύξεις του έκτατου καθηγητή στη Νομική Σχολή της Αθήνας Κώστα Μπέη. Τα άρθρα και οι συνεντεύξεις δημοσιεύθηκαν κυρίως στις ημερήσιες εφημερίδες «Ελευθεροτυπία» και «Πρωινή», αλλά και σε άλλες εφημερίδες ή περιοδικά. Στον τόμο έχουν συγκεντρωθεί μόνο τα άρθρα που αναφέρονται στις δυσκολίες, τις οποίες συνάντησε η πραγμάτωση της Δικαιοσύνης στις καθημερινές βιοτικές σχέσεις. Αφορμή ήταν η επικαιρότητα των τελευταίων έξι χρόνων έτσι όπως τη σχολίαζε ο συγγραφέας.

ΜΗΤΣΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ

Οι Αρμένιδες

Εκδ: Κέδρος, Αθήνα 1982

Με υπότιτλο: ταξίδι στη χώρα τους και στην ιστορία τους, ο Μήτσος Αλεξανδρόπουλος μας παίρνει μαζί του σ' αυτό τον τόπο, την Αρμενία, και μας οδηγεί στην οικείωση με τους ανθρώπους μέσα από την ιστορία και τον πολιτισμό τους. Διακινδυνεύοντας έναν αφορισμό, ο συγγραφέας μας δηλώνει την άποψή του, λέγοντας:

Η ιστορία ενός λαού είναι δεμένη αλυσίδα όλα εκείνα που κράτησαν μια σπουδαιότητα και χάρη σ' αυτήν μνημείωσαν τα περασμένα. Η ιστορία των γραμμάτων του είναι η ιστορία της ιστορίας του. Πιο μέσα κι από κείνα —από τα γράμματα— είναι η ίδια η φωνή του λαού όπως διατηρείται μες στα τραγούδια του. Όλα όμως αυ-

τά, ιστορίες, γράμματα και τραγούδια συνεχίζονται και δεν πεθαίνουν, επειδή κάθε μέρα καλά ή αχαμνά δε λείπει το ψωμί, ο άρτος ημών ο επιούσιος.

Με αυτό το πνεύμα ο Μ.Α. διακινώνει τη σημασία των «ταξιδιωτικών» πεζογραφημάτων και προτείνει μια νέα άποψη, εμπλουτισμένη από την πνευματική εμπειρία που ζητάμε για τη γνώριμά μ' ένα λαό.

Ένα ωραίο βιβλίο που αξίζει να διαβάσουμε καθώς μας γοητεύει, γνωρίζοντάς μας συγχρόνως ένα λαό.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΛΑΖΙΑΣ

Παλαιστίνη. Το δράμα ενός λαού

Εκδ: Γιαν. Βασδέκη, Αθήνα 1982

Ο συγγραφέας επιχειρεί μια ιστορική ανάλυση του θέματος τόσο αξιοποιώντας νέα στοιχεία, όσο και χρησιμοποιώντας παλαιότερα. Περιγράφει με ημερομηνίες και στοιχεία τα γεγονότα από την επιστολή του Αρθούρου Μπάλφουρ προς το λόρδο Ρότσαϊλτ (1917) και τις μετέπειτα επιθέσεις του Ισραήλ κατά των Παλαιστινίων, αλλά και των Αράβων.

ΕΛΛΗ ΑΛΕΞΙΟΥ

Έλληνες λογοτέχνες

Εκδ: Καστανιώτη, Αθήνα 1982

Η έκδοση αυτή αποτελεί το πρώτο μέρος των «Δοκιμίων» της Έλλης Αλεξίου στα οποία συγκεντρώθηκαν μελέτες για έλληνες και ξένους συγγραφείς. Στον τόμο αυτό είναι συγκεντρωμένα τα κείμενα για τους έλληνες λογοτέχνες και συγκεκριμένα για

τους Μ. Αλεξανδρόπουλο, Α. Φραγκιά, Α. Καρκαβίτσα, Μ. Αυγέρη, Φ. Κόντογλου, Κ. Βάρναλη, Δ. Σολωμό, Γ. Κοτζιούλα, Σ. Μαυροειδή - Παπαδάκη, Κ. Κρυστάλλη, Γ. Ρίτσο, Γ. Σουρή, Γ. Κάτρη, Β. Δασκαλάκη, Κ. Καρυωτάκη, Δ. Γληνό, Μ. Πολυδούρη, Ν. Βρεττάκο, τον Μακρυγιάννη καθώς και τα απομνημονεύματα του Θ. Κολοκοτρώνη.

Ν. ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Απ' την εποποιία της Πίνδου στην αναγκαστική προσφυγιά. 1940-1982

Αθήνα 1983

Ο συγγραφέας είναι πολιτικός πρόσφυγας που επαναπατρίστηκε πρόσφατα. Στο βιβλίο αυτό περιγράφει την ζωή των πολιτικών προσφύγων του εμφυλίου πολέμου 1946-49. Αναφέρεται, επίσης, σε μια σειρά ιστορικά και σημερινά προβλήματα του κομμουνιστικού κινήματος στα οποία καταθέτει τις προσωπικές του απόψεις.

Ρ. ΜΠΟΡΗΣ

Έννοιες και προτάσεις μαθηματικής αναλύσεως

Εκδ: Δωδώνη, Αθήνα-Γιάννενα 1982

Το βιβλίο χωρίζεται σε τρία βασικά τμήματα. Εισαγωγή στις έννοιες σύγκλισης, ορίου, συνέχειας, παραγώγου και διαφορικού. Διαπραγμάτευση των προτάσεων γύρω από τις ακολουθίες, που χρησιμοποιούνται κατόπιν στις συναρτήσεις. Μια σει-

ANNA ΜΠΑΛΛΗ

ΦΑΚΕΛΟΣ ΤΣΑΠΜΑΝ

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΕΙΔΙΟΥ 14-16 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 3600.059

α από 23 θεωρήματα που αντι-
τοιχούν κατά ένα μεγάλο ποσο-
στό στην ύλη της Γ' τάξεως Λυ-
κείου. Είναι ένα χρήσιμο βοήθη-
μα για τους καθηγητές της Μέ-
σης εκπαίδευσης και τους μαθη-
τές.

**ΠΑΝΟΣ
ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ**

*Το πρόβλημα των εκπαιδευτικών
και η ριζική λύση του*
Αθήνα 1982

Σ' αυτό το βιβλίο τίθεται το
πρόβλημα της ανεπαρκούς παι-
δείας των εκπαιδευτικών, επιση-
μαίνεται η σπουδαιότητα και η α-
ναγκαιότητα αναμόρφωσης του
συστήματος εκπαίδευσης τους
και γίνεται συγκριτική αναφορά
στα όσα ισχύουν σ' αυτό τον το-
μέα σε άλλες χώρες. Ο συγγρα-
φέας παρουσιάζει ένα σχέδιο για
την «ριζική και ολική αναμόρφω-
ση» του σημερινού συστήματος
και παραθέτει επίσης σχετικό
σχέδιο νόμου που υπέβαλλε στην
επιτροπή του Υπουργείου Παι-
δείας για τις παιδαγωγικές Σχο-
λές.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

*Επαγγελματική διαπαιδαγώγηση.
Μάθηση-άσκηση για λήψη απο-
φάσεων*

Εκδ: Παπαδήμα, Αθήνα 1983

Το πρώτο μέρος του βιβλίου
περιλαμβάνει θεωρία και πρακτι-
κές ασκήσεις με τις οποίες μπο-
ρεί κανείς να αναπτύξει τις ικα-
νότητές του για να κάνει επιλο-
γές και να παίρνει αποφάσεις για
τα προσωπικά του θέματα και το
θέμα της εκλογής επαγγέλματος.
Στο δεύτερο μέρος ασχολείται με
ισκήσεις παραδείγματα, που α-
ποβλέπουν να κεντρίσουν το εν-
διαφέρον των μαθητών και να
δώσουν ερεθίσματα για μια δη-
μιουργική συζήτηση μέσα στην
άξη. Χρήσιμο τόσο για τους κα-
θηγητές της Μέσης εκπαίδευσης,
όσο και για τις μαθητικές κοινό-
τητες.

ΑΣΟΣ ΚΟΡΦΗΣ

Καταθέσεις όψεως

Εκδ: Πρόσπερος, Αθήνα 1982

Οι «Καταθέσεις όψεως» του Τ.
Κορφή, είναι μια σειρά από άρ-
θρα και επιφυλλίδες πάνω σε
ρόσωπα και κείμενα της ελληνι-
κής και ξένης λογοτεχνίας, δη-
μοσιευμένα στον περιοδικό και
τον ημερήσιο Τύπο. Τα άρθρα
αυτά αναφέρονται, πέρα από
τους ποιητές του μεσοπόλεμου
που κύρια αποσχολεί το
συγγραφέα αρκετά χρόνια
πριν), και σε άλλους σημαντι-
κούς Έλληνες και ξένους συγγρα-
φείς που η πολυμορφία του έργου
τους επιτρέπει, πέρα από τα στε-
νά όρια μιας παρουσίασης, την
επίχλευση και τον εντοπισμό με-

ρικών αισθητικών και κριτικών
θέσεων γενικότερης σημασίας,
που βοηθούν σε μια πιο ουσιαστι-
κή τους θεώρηση.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

Οι φωνές της Σιωπής

Εκδ: Γνώση, Αθήνα 1982

«Οι Φωνές της Σιωπής» περι-
λαμβάνουν τρεις προηγούμενες
ποιητικές εκδόσεις του Δ. Δα-
σκαλόπουλου: «Το Αλφαβητά-
ρι», «Νέκυια» και «Γράμματα
στον Ερμόλαο». Μέσα από την
ποιητική του γραφή, ανταμώνου-
με μνήμες πανάρχαιες και πρό-
σφατες, που σ' όλους μας ανή-
κουν, μα που ο ποιητής διατηρεί
ζωντανές στο λόγο του μαζί με το
δημοτικό τραγούδι και τις φωνές
των ποιητών που αγάπησε. Η πο-
λυθεματική του ποίηση διαποτι-
ζεται από τη βαθιά, σχεδόν «ερω-
τική» σχέση του με τον τόπο και
την ιστορία του. «Οι αρχαίες κο-
λόνες σαν φυτεμένα δάχτυ-
λα/θεμέλιο και ρίζα κι αντιστύ-
λι/στην άκρη του τοπίου» («Αλ-
φαβητάρι»), και σημαδεύεται α-
πό την επώδυνη διαδικασία συ-
νειδητοποίησης της ύπαρξής του
μέσα στο χρόνο: *Ο χρόνος είναι
ένα ποτάμι δίχως πηγές και κοι-
τη, φίδι που τρώει την ουρά
του./Μέσα σ' αυτόν τον κύκλο,
Ερμόλαε, σ' αυτόν τον κύκλο, Ερ-
μόλαε, σ' ανταμώνω άθικτο/σαν
ασύλητο τάφο. («Γράμματα στον
Ερμόλαο»).*

ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ ΙΡΒΙΝΓΚ

*Ριπ Βαν Ούνκλ-Ο μύθος της
κοιμισμένης κοιλάδας*

Εκδ: Στοχαστής, 1982

*Διηγήματα-επιλογές από το έρ-
γο του μεγάλου Αμερικανού συγ-
γραφέα. Βαθύς ανατόμος του αν-
θρώπινου χαρακτήρα, θιασώτης
της λεπτομέρειας που συνθέτει
τον καθημερινό βίο ο Ίρβινγκ
γοητεύει με το λογοτεχνικό του
λόγο και δικαιώνει την κατάταξη
του στους μεγάλους της αγγλό-
φωνης λογοτεχνίας.*

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΡΟΚΟΒΑΣ

Αμπελάκια: Το λίκνο

του Συνεταιρισμού

Εκδ: Κέρδος, Αθήνα 1982

Στο βιβλίο υπάρχει λεπτομε-
ρής φωτογράφιση των Αμπελα-
κίων —240 φωτογραφίες— και
της περιοχής των Τεμπών: του
αρχοντικού του Σβαρτς, των εκ-
κλησιών με τα ανεκτίμητα εκ-
κλησιαστικά σκεύη, της επισκο-
πής της περίφημης Μανιαρείου
Σχολής κτλ. Το βιβλίο προλογί-
ζει ο Θεσσαλός ιστορικός Ηλίας
Γεωργίου και ακολουθεί το ιστο-
ρικό των Αμπελακίων από τον
συγγραφέα.

αντι

1982 α'

Ο 16ος τόμος του ANTI

Α' εξάμηνο 1982

(τεύχη 196 - 208)

ΑΝΤΙΔΕΣΕΙΣ

Κυκλοφόρησε το τεύχος 12

Φανή Αγγέλου: Ηλεκτρονική «αξιοκρατία» και λαϊκισμός • **Κύρα Αδάμ:** Σε νεοψυχροπολεμικό ρυθμό • **Άγγελος Ιωάννου:** Λιτότη-
τα εδώ και τώρα • **Αντρέας Παππάς:** Τα Ι.Χ. δεν ξεχνούν, οργανώ-
νονται νικούν • **Γιάννης Παπαμιχαήλ:** Η επιστημονική κενότητα
του θρησκευτικού σοσιαλισμού • **Μαχμούτ Ρατζαβί:** Γιατί ο Χο-
μεϊνί; • **Αστέρης Στάγκος:** Μία είναι η ΚΕΑΔΕΑ • **Δημήτρης Ψυ-
χογιός:** Ο φετιχικός χαρακτήρας της επιστήμης και τα μυστικά του •
• **Ένας στρατιώτης:** Στρατός: «αλλαγή» και αλλαγές • **Συζήτη-
ση:** Ηρωίνη: ένας θάνατος κάθε πέντε μέρες.

ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΠΑΣΟΚ

Σπύρος Ζακυνθινός: ΠΑΣΟΚ και σεξουαλικότητες • **Άγγελος Ιω-
άννου:** Οι επιλογές για τη βιομηχανία • **Θανάσης Καλόμαλος:** Σο-
σιαλισμός και λαϊκή συμμετοχή • **Δημήτρης Κωνσταντινίδης:** ΠΑ-
ΣΟΚ και Αριστερά • **Σταύρος Λυγερός:** Ένας χρόνος εξωτερικής
πολιτικής • **Γιάννης Τούντας:** Ιστορικές ανησυχίες • **Δημήτρης
Ψυχογιός:** Το ύφος μιας εξουσίας.

ΑΛΕΞΗ ΠΑΝΣΕΛΗΝΟΥ

**ΙΣΤΟΡΙΕΣ
ΜΕ
ΣΚΥΛΟΥΣ**

Διηγήματα

Κυκλοφόρησε

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΕΔΡΟΣ

Γεωργίου Γενναδίου 6 - Τηλ.: 36.15.783

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 57

ΣΤΟΑ ΟΠΕΡΑ

Α-Ω

ΤΗΛ. 36.38.435

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΓΡΑΜΜΗ

Κυκλοφορεί:

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Φ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ

Οι Κνίτες

τέκνα της ανάγκης
ή ώριμα τέκνα της οργής;

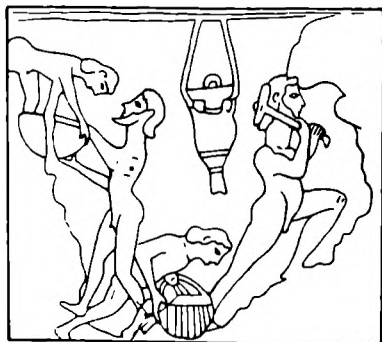
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ:
«ΝΕΦΕΛΗ» · Μαυρομιχάλη 9
τηλ. 36.04.793

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Ιδιαίτερα μαθήματα
καθώς και σε ομάδες
τριών μαθητών
από πεπειραμένο καθηγητή
τηλ. 72.26.107

Για πρώτη φορά στη
γλώσσα μας το σχετικό
μέρος από τα Grundrisse

KARL MARX
ΠΡΟΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΟΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΡΙC
H O B S B A W M

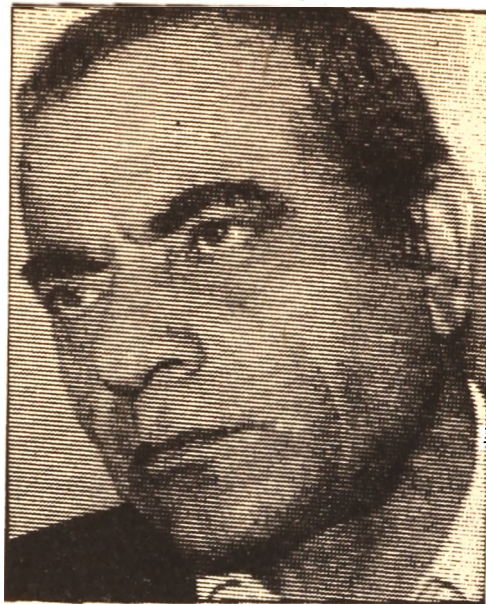
«χαλδος»

Εκδόσεις Κάλβος
Αναξαγόρα 1 Αθήνα
τηλ. 52.46.241

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
αναλαμβάνει
να προετοιμάσει μαθητές
όλων των τάξεων
του Λυκείου.
Επιτυχία εξασφαλισμένη
Τηλ. 67.10.431

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ο Στέλιος θέλει, η Τ.Υ. μπορεί

Όλα τώρα είναι έτοιμα για το δίσκο. Το κυριότερο στοιχείο του, η προετοιμασία της κατανώλουσης, δούλεψε ρολόι μια που όλοι, μα όλοι, δούλεψαν με γιαπωνέζικη πειθαρχία και σύστημα καταλυτικό.

Ποιος τώρα δεν γνωρίζει τα... «τρομερά» προβλήματα που αντιμετωπίζει ο εκφραστής της λαϊκής και της εργατικής μας τάξης; Ποιος δεν θα πάρει το μέρος του (και συνεπώς το δίσκο του) αφού κι αυτός είναι ένας από τους αδικημένους και εκμεταλλευόμενους των δισκογραφικών μονοπωλίων; Το σύνθημα συντηρείται ακόμα: «Λαός ενωμένος ποτέ νικημένος» μάθαμε να λέμε... Και δω ο ελληνικός λαός σύσσωμος βρίσκεται στο πλευρό του Στέλιου και ενάντια στα δισκογραφικά συμφέροντα της εταιρείας.

Πρώτη φορά στα χρονικά της ελληνικής δισκογραφίας έγινε τόσο ξεδιάντροπα τόση κραυγαλέα διαφήμιση για έναν τραγουδιστή και μία εταιρεία.

Η μεγάλη υπεύθυνη γι' αυτή την... γραφικότητα ελληνική κατάντια που εκθέτει πολιτιστικά και πολιτικά το επίπεδο της νοημοσύνης μας, είναι η ελληνική τηλεόραση και η ανοχή που έδειξαν επί δύο συνεχείς εβδομάδες οι υπεύθυνοί της.

Οι καθημερινές εφημερίδες φυσικά διέθεσαν μπόλικο μελάνι γιατί διαπιστώθηκε πως το πράγμα παράγει εμπορεύσιμο αντάλλαγμα καθημερινής κατανάλωσης. Ο λαϊκός... τροβαδούρος της δεκαετίας του '50 μας καλεί να τον προστατεύσουμε και να ταχτούμε ενάντια στον... «Εβραίο» (να και ο ρατσισμός), στον καπιταλιστή, τον εκμεταλλευτή του μόχθου ενός... εργάτη της προλεταριακής τραγουδοποιίας. Και το έθνος σύσσωμο υπάκουσε! Και πάλι οι δίσκοι του, οι κασέτες του, η ζωή του, η μαρούλα του, βγήκαν και πάλι στο προσκήνιο και βιάζουν τη βιασμένη καθημερινή μας αξιοπρέπεια.

Το παιχνίδι παίχτηκε, είπαμε, σε επίπεδο κρατικής κατεύθυνσης με το πράσινο χρώμα του σημερινού ελληνικού σοσιαλισμού. Μήπως αυτό το τελευταίο όμως δεν έχει καμιά σχέση και αρέσκομαι στο να ανακατεύω και να μπερδεύω τα πύτουρα με τα λάχανα; Μήπως, δηλαδή, τυχαία βρίσκονται στην ηγεσία της τηλεοπτικής μας μαριχουάνας άνθρωποι που και βιβλίο για τη ζωή του «Στελλάρα» έχουν συγγράψει, και βαρύγδουπες δηλώσεις για το μοναδικό φαινόμενο «Στέλιος» έχουν κάνει σε εφημερίδες και περιοδικά; (Ας σκεφτούμε για λίγο το τόσο βαθύ νόημα που εμπεριέχεται με δυο λέξεις που ξεστόμισε ο ίδιος ο υψηλά ιστάμενος: «στραγγαλισμένο λαρύγγι!!!») Πού είσαι Μουλουτζί να ζηλέψεις...

Μήπως οι «Ρεπόρτερς» που παρουσίασαν αυτή τη σειρά των Σαββάτων θέλαν απλά και μόνο να δείξουν την εκμετάλλευση αυτού του λαϊκού παιδιού από τον κακό επιχειρηματία; Και μήπως είναι κι αυτό σύμπτωση πως και οι τρεις δημοσιογράφοι δουλεύουν σε απογευματινές εφημερίδες μεγάλης κυκλοφορίας κυβερνητικής απόκλισης; Τέτοιες χοντρές συμπτώσεις είναι τυχαίες μονάχα για τους αφελείς. Οι εκπομπές αυτές και η συνέχεια που επακολούθησε, δεν επιτρέπουν ποικίλες αναλύσεις αλλά συγκλίνουν κυρίως επάνω σε μια κατεύθυνση: σε κείνη της πλύσης εγκέφαλου που καταφέρνουν οι από πάνω όλων των αποχρώσεων, στους από κάτω.

Το επιχείρημα πέτυχε κατά τα φαινόμενα γιατί στην Ομόνοια και στα Χαυτεία, στις ταβέρνες, στα ταξί, στα ΚΤΕΛ και απανταχού της Θεσσαλονίκης, ο Στέλιος είναι και πάλι ο... Θεός! Είναι δηλαδή ο... πανταχού παρόν!

Μένει τώρα η... «Εθνικοποίηση» που βέβαια υπάρχουν λίγες πιθανότητες να πραγματοποιηθεί γιατί μάλλον θα μας κρᾶξουν και έξω και τέτοιου είδους ρεζιλίκια ίσως προξενήσουν και πολιτικό κόστος. Το να γίνεις ρεζίλι μέσα, ξεχνιέται, ενώ έξω πολιτογραφείται... Όμως για δες το πώς συνεχίζεται το ρετρό στην Ελλάδα του '83... Μέσα σε όλες τις ποικίλες εκδηλώσεις της καθημερινής μας ζωής προστέθηκε άλλη μία που έρχεται κι αυτή από το παρελθόν: ο γκριζομάλλης τώρα πια Στέλιος που προσπαθεί να μας πεί ότι «Υπάρχω» αλλά με τον βίαιο τρόπο του καπελώματος της κατεστημένης εξουσίας των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

Ο τραγουδιστής που κυριάρχησε στον λούμπεν χώρο της τρα-

του Νότη Μαυρουδή

γουδοποιίας της εποχής της ΕΡΕ και της επιβολής των καταπιεστικών μηχανισμών της, μας έρχεται και σήμερα, τη συνοδεία όλων των κυρίαρχων σημερινών μηχανισμών, για να πει στους πολλούς και στη σιωπηλή πλειοψηφία του ελληνικού λαού, πως «η πολιτιστική σας ανάπτυξη θα βασίζεται σε αναβιώσεις, σε παρελθοντολογίες, στον λαϊκισμό της χαμένης εθνικής κληρονομιάς, στο συνονθύλευμα της ακράτητης λαϊκής έπαρσης, με τις λαϊκές ταβέρνες, τις λαϊκές κομπανίες των νέων αβίωτων «ρεμπέτηδων», με τις λαϊκές συναυλίες, τα λαϊκά ορατόρια, τα λαϊκά θέατρα, τους λαϊκούς συγγραφείς, τους λαϊκούς ποιητές κτλ.».

Το γεγονός βέβαια δεν μπορούμε να πούμε πως είναι πέρα για πέρα μοναδικό, μια που ο νους και η θύμηση δεν αποκοιμήθηκαν ακόμα και πάνε αυθόρμητα στο χώρο και πάλι του τραγουδιού και πάλι του ραδιοφώνου, τότε, όταν το Γ' πρόγραμμα έκανε εκείνη την περιβόητη παρουσίαση του «λαϊκού» (για δες σύμπτωση) ... τσεμπαλοειδούς Φλωρινιώτη! Ήταν τότε μια άλλη επιβολή από τα άνω προς τα κάτω, με θύματα πάντα εμάς, τους ίδιους ακροατές και θεατές των δημοσίων μέσων ενημέρωσης.

Όχι! δεν μας ενδιαφέρουν καθόλου μ' αυτόν τον τρόπο τα προβλήματα των «σχέσεων» των καλλιτεχνών που τους εκμεταλλεύονται οι δισκογράφοι.

Η περίπτωση Καζαντζίδη δεν είναι χαρακτηριστική και δεν είναι νέα. Έχουν προηγηθεί και ακολουθήσει περιπτώσεις εκατοντάδων καλλιτεχνών με χειρότερη έκβαση που δεν είχαν το... χάρισμα της ευλογίας της εξουσίας και των φορέων της (Τ.Υ., εφημερίδες, περιοδικά και τα συν αυτά). Οι εποχές μας είναι γεμάτες με τέτοια θύματα, που η δημιουργία τους δεν μπόρεσε να «περάσει» από τις πόρτες των δισκογραφικών εταιρειών και το έργο τους, λαϊκό ή έντεχνο, έμεινε και μένει στο χρονοντούλαπο της ελληνικής δημιουργίας.

Τώρα το έδαφος έχει ετοιμαστεί για μια ευνοϊκή κατανάλωση της «χρυσής φωνής». Όλα δούλεψαν τέλεια και είναι πολύ απλό να συμπεράνουμε, πως όταν τα «μέσα» δουλεύουν σωστά και πείθουν το κοινό να «αγκαλιάσει» (βλέπε αγοράσει) τον Στέλιο, όταν δηλαδή ισχύει το δόγμα «λαός ενωμένος» σε μια ιδέα, τότε είναι σίγουρο πως ο Στέλιος και η εταιρεία του θα γευθούν με το αζημίωτο τον καρπό τόσων... κόπων.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΙ

Διεύθυνση: Ζάν Σατώ

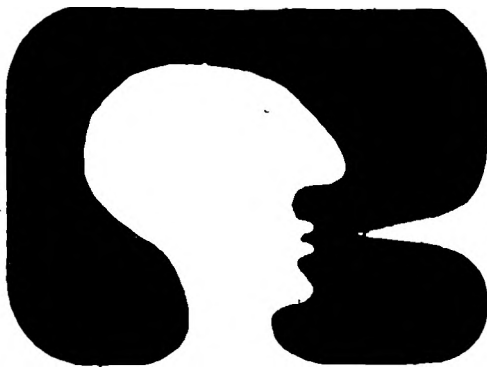
*Ἀπό τόν Πλάτωνα καί τόν Σωκράτη
ὥς τόν Τζών Ντιούι καί τή Μαρία Μοντεσσόρι*

Μέσα ἀπό αὐτό τό βιβλίο θά γνωρίσετε τούς παιδαγωγούς πού στό πέρασμα τῶν αἰώνων ἀγωνίστηκαν νά κρατήσουν ἀναμμένη τή φλόγα μιᾶς ἀνθρωπιστικῆς παιδείας, νά γκρεμίσουν τίς βαθιά ἐδραιωμένες ἀντιλήψεις καί προκαταλήψεις καί ν' ἀνοίξουν τό δρόμο γιά μιᾶ ἀγωγή πού βασίζεται πρῶτα ἀπ' ὅλα στό σεβασμό τῆς προσωπικότητας καί τῆς ἐλευθερίας τοῦ παιδιοῦ.

Εκδόσεις Γλάρος

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ 31 • ΑΘΗΝΑ 141 • ΤΗΛ. 36 18 457

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

● Από τον κ. Γιάννη Μαρίνο, διευθυντή του «Οικονομικού Ταχυδρόμου», πήραμε την επιστολή που ακολουθεί:

Φίλε Κύριε Διευθυντά,

Στο πολύ ενδιαφέρον άρθρο του συνεργάτη σας κ. Νίκου Χριστοδουλάκη «Το πάγωμα των μισθών και τι προβλήματα δεν λύνει» (τεύχος 7-1-83) αναφέρονται και τα εξής:

«Όσον αφορά τον ανερχόμενο γίγαντα των διεθνών αγορών, τις νέες βιομηχανικές χώρες της Ν.Α. Ασίας (τις οποίες ο Γιάννης Μαρίνος προέτρεπε, μέσω του «Οικονομικού» να μιμηθούμε, χωρίς να μας λέει τίποτα για τον εντυπωμένο φασισμό των κοινωνιών τους) η διαφορά ανταγωνιστικότητας των προϊόντων τους είναι τόσο θεαματική, που είναι αδύνατο να καλυφθεί με οριακές βελτιώσεις του ελληνικού εργατικού κόστους».

Μολονότι θα μπορούσα να θεωρήσω κολακευτικό το γεγονός ότι στο άρθρο αυτό οι μόνοι επώδυμα αντικρουόμενοι είναι ο κ. Πρωθυπουργός και η ταπεινότητά μου φρονώ ότι για μίαν ακόμα φορά ο κ. Χριστοδουλάκης παρερμηνεύει —ελπίζω από βιαστικό διάβασμα— τα όσα γράφω.

Σε μια σειρά άρθρων μου στον «Οικονομικό» (που ακόμα δεν είχα το χρόνο να ολοκληρώσω) προσπάθησα να παρουσιάσω πού στηρίχθηκε η θεαματική βιομηχανική ανάπτυξη των πέντε Ιαπωνιών (Ιαπωνία, Ταϊουάν, Σιγκαπούρη, Νότια Κορέα και Χονγκ-Κονγκ) χωρίς να κάνω ηθική αξιολόγηση των χρησιμοποιούμενων μεθόδων και της νοοτροπίας, η οποία επιτρέπει να παράγουν εκτός διεθνούς συναγωνισμού. Αυτό το τόνισα ρητά

και επανειλημμένα στα άρθρα μου και είναι ανακριβές ότι προέτρεπα να τις μιμηθούμε, πράγμα που άλλωστε το θεωρώ σχεδόν αδύνατο, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι ορισμένες επιλογές τους δεν τις βρίσκω σοφές και αποτελεσματικότητες και για την Ελλάδα (όπως λ.χ. το ότι επενδύουν με μοναδικό κριτήριο τη διεθνή ανταγωνιστικότητα των προϊόντων τους και όχι με στόχο την υποκατάσταση των εισαγωγών πράγμα που είναι ανέφικτο για μικρές χώρες όπως αυτές).

Είναι τουλάχιστον αδικός ο ισχυρισμός ότι δεν μίλησα για το τι είδους καθεστώδες έχουν. Σημείωσα στο πρώτο μου κιόλας άρθρο της 21-10-83 ότι δεν έχουν όλες δημοκρατικό καθεστώς. Αντίθετα ο κ. Χριστοδουλάκης τουλάχιστον αυθαιρετεί όταν μιλά για φασισμό συμπεριλαμβανοντας έτσι στο χαρακτηρισμό του και την Ιαπωνία, μίαν από τις πιο πρότυπες δημοκρατίες του καιρού μας, καθώς και τη Σιγκαπούρη, που μολονότι ατελής κοινοβουλευτική δημοκρατία είναι πολύ πιο άψογη και φιλελεύθερη από την συντριπτική πλειοψηφία των ψευδοδημοκρατικών καθεστώτων Δύσεως και Ανατολής. Τα όσα έχουν επιτύχει οι χώρες αυτές δεν έχουν καμιά σχέση με το πολιτικό τους καθεστώς που άλλωστε δεν είναι ενιαίο ώστε να ισχύει το επιχείρημα Χριστοδουλάκη. Γιατί τότε η ευημερία και η υψηλή παραγωγικότητα θα έπρεπε να χαρακτηριζε όλες τις φασιστικές κοινωνίες. Φαντάζομαι πως δεν είναι στις προθέσεις του κ. Χριστοδουλάκη να μας οδηγήσει σ' ένα τέτοιο

συμπέρασμα. Κι όμως ο αναγνώστης του κάνοντας χρήση των κανόνων της λογικής θα έπρεπε σ' αυτό να καταλήξει. «Ναι, εκβιομηχανίσθηκαν και έχουν υψηλή παραγωγικότητα, αλλά είναι φασιστικές. Άρα ο φασισμός είναι κακός, αλλά ωθεί στην εκβιομηχάνιση και την υψηλή παραγωγικότητα» πράγμα που εγώ τουλάχιστον το απορρίπτω κατηγορηματικά και το υπογράμμισα στα άρθρα μου επισημαίνοντας την οικονομική αθλιότητα των χουντικών καθεστώτων της Λατινικής Αμερικής.

Αλλά μια και τον ενοχλεί —πολύ σωστά— το πολιτικό σύστημα ορισμένων από τις χώρες αυτές, ας προσθέσω πως και η άλλη Κίνα (που δεν έχει φασιστικό σύστημα) για τους ίδιους λόγους, που ανέλυσα στα τέσσερα μακροσκελή άρθρα μου («Ο.Τ.» 21-10, 28-10, 4-11 και 2-12-82) καθοδηγούμενη από το ρεαλιστικό πνεύμα και τη δημιουργική σκέψη που υπαγορεύει ο Κομφουκιανισμός αποφάσισε ήδη να εφαρμόσει νέα συστήματα, που προβλέπουν πως οι αμοιβές των εργαζόμενων θα καθορίζονται ανάλογα με την απόδοση του καθενός. Εκείνοι που θα έχουν χαμηλότερη παραγωγικότητα εφεξής θα παίρνουν λιγότερα χρήματα. «Οι διαφορές στο εισόδημα είναι αναπόφευκτες στις σοσιαλιστικές κοινωνίες (όπως φυσικά και στις καπιταλιστικές, προσθέτω εγώ) και δεν πρέπει να τις φοβόμαστε» υπογραμμίζει η Επιθεώρηση του Πεκίνου. «Αυτό μας δείχνει το δρόμο να αποκτήσουμε ευημερία ο καθένας με τις δικές του προσπάθειες και γι' αυτό αυτές οι διαφορές είναι το πρώτο κίνητρο για την ανάπτυξη της παραγωγής» (Financial Times, 20-1-1983). Εξάλλου η Λαϊκή Ημερησία πρόσφατα ξεκίνησε εκστρατεία υπέρ

της αναπτύξεως του τομέα της ιδιωτικής οικονομίας. «Στα μάτια μερικών —γράφει μεταξύ άλλων— ο σοσιαλισμός δεν μπορεί παρά να ταυτίζεται με την ιδιοκτησία του δημοσίου. Δεν καταλαβαίνουν ότι στη σοσιαλιστική κοινωνία, η κρατική οικονομία και το κρατικό εμπόριο δεν μπορούν να κάνουν τα πάντα;» («Monde» 16/17-1-83). Χρήσιμο διδάγμα προς σοσιαλιστές από μια αναμφίβολα σοσιαλιστική χώρα, η κυβέρνηση της οποίας βλέποντας το οικονομικό αδιέξοδο στο οποίο την οδήγησε η κρατική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής και ο κολεκτιβισμός δεν διστάζει τώρα να προσφύγει στους καπιταλιστικούς μηχανισμούς και τα ακαταμάχητα κίνητρά του για να αναζωογονηθεί η οικονομία της χώρας.

Όσο για την απαισιοδοξία του κ. Χριστοδουλάκη πως δεν θα μπορέσουμε να φθάσουμε εδώ στην Ελλάδα τη θεαματική ανταγωνιστικότητα των χωρών της Νοτιοανατολικής Ασίας τη συμμερίζομαι απόλυτα. Ελπίζω όμως ότι θα συμφωνεί πως η δημοκρατία και η αλήθεια επιβάλλουν να πληροφορούμε το αναγνώστη μας κοινό το «γιατί» όχι εμείς και το «πώς» οι άλλοι. Γιατί τίποτα δεν αποκλείει η ανάγκη και η σωστή πληροφόρηση να μας κάνουν κάποτε να αλλάξουμε νοοτροπία. Όπως συνέβη λ.χ. με τους Αυστριακούς.

Ελπίζω, φίλε κύριε Διευθυντά, πως αυτή η επιστολή μου θα είναι τυχερότερη και δεν θα παραπέσει όπως η προηγούμενη που είχα στείλει προ διετίας αντικρουόμενες και πάλι (κατά σύμπτωση ασφαλώς) κριτική του κ. Χριστοδουλάκη σε βάρος μου, που αφορούσε τις εξελίξεις στο χώρο του Εργατικού Κόμματος της Αγλίας.

Γιάννης Μαρίνος

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»

ΣΕΙΡΑ «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ»

ΝΙΚΟΣ ΠΟΥΛΑΝΤΖΑΣ

Για τον Γκράμσι

Μεταξύ Σαρτρ και Αλτουσέρ — ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Πορεία προς ένα προβληματικό ενωκομμουνισμό ● Γκράμσι: Μεταξύ Σαρτρ και Αλτουσέρ - Προλεγόμενα για την ηγεμονία στο Κράτος ● Το Κράτος τον κεφαλαίου ● Για το πρόβλημα της εξουσίας ● Η κρίση των πολιτικών κομμάτων

Επιμέλεια σειράς: Τάκη Καφετζή. ● Κυκλοφορούν προσεχώς:

Ραλφ Μίλμπαντ: Θεωρία του Καπιταλιστικού Κράτους

Ανιές Χέλλερ: Ριζοσπαστική φιλοσοφία

Πιέτρο Ινγκράο: Ο Τρίτος Δρόμος

Τσ. Λουμπορίνι - Ε. Μπαλιμπάρ - Α. Τοζέλ: Η κριτική της πολιτικής στον Μαρξ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»

Δεινοκράτους 131 ● τηλ. 72.29.237—72.32.819

**ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ**
Δημοχάρους 60
Αθήνα 601
Τηλ: 72.32.713 - 72.32.819

● Εκδότης:
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ
Δεινοκράτους 131
Αθήνα 601

● Υπεύθυνος τυπογραφείου:
Ιωάννης Δημητρόπουλος
Σπαρτάκου 9, Καλλιθέα

● Δημόσιες σχέσεις
Διαφημίσεις:
ΤΑΚΗΣ ΜΩΡΑΪΤΗΣ

● Φωτοστοιχειοθεσία:
«ΠΟΛΥΤΥΠΟ» ΕΠΕ
Δεινοκράτους 131
Τηλ.

● Αναπαραγωγή φιλμς:
«ΠΟΛΥΤΥΠΟ» ΕΠΕ
Δεινοκράτους 131
Τηλ. 72.29.237

● Εκτύπωση:
«Εκδοτικοί επιχειρήσεις»
Λιθοτύπ Α.Ε.
Ιασιού 5 - Περιστερί
Τηλ. 57.22.201

● Κάθε ενυπόγραφο άρθρο εκ-
φράζει την προσωπική άποψη
του συγγραφέα-του.
● Χειρόγραφα δεν επιστρέ-
φονται.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού
Εξ. 500 δρχ. - Ετήσια 1.000
Ετήσια Οργανισμών
Γραπεζών, κτλ: 3.000 δρχ.
Ροιτητική έκπτωση 15%

Εξωτερικού
Ευρώπη - Μεσογ. χώρες:
Εξ. 500 δολ. - Ετήσια 1.000
Ετήσια Οργανισμών
Γραπεζών, κτλ: 3.000 δολ.
Ροιτητική έκπτωση 15%

Εμβάσματα, επιταγές:
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ
Δημοχάρους 60, ΑΘΗΝΑ 601

● **ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ:** δρχ. 40
● **ΠΑΛΙΑ ΤΕΥΧΗ:** δρχ. 60

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
● για τα βιβλιοπωλεία
της Αθήνας:
Στα γραφεία του «ANTI»
Δημοχάρους 60, τηλ. 7232.713
● για τα βιβλιοπωλεία
B. Ελλάδας:
Βιβλιοπωλείο
M. Κοτζιά και Σία Ο.Ε.
Τσιμισκή 78, τηλ. 279.720
Θεσσαλονίκη

ποτε (σε επίπεδο οικονομικό, πο-
λιτικό, ιδεολογικό) συμβάλλει
στη διατήρηση και διεύρυνση της
εξουσίας των κυρίαρχων τάξεων.
Έτσι εξηγείται το ότι, ενώ του δι-
νεται λόγω της ποιότητας του
δράστη η ευκαιρία να δει κοινω-
νικά το πρόβλημα των βιασμών,
σπεύδει να του δώσει πολιτικό
χαρακτήρα (είχε ακροδεξιές αν-
τιλήψεις, αργότερα αποδείχεται
και βομβιστής).

Δεν είναι η φυλετική ιεραρχία
ενταγμένη στην κοινωνική διάρ-
θρωση και ιεραρχία που δημιουρ-
γεί τους βιαστές. Ούτε ο καθημε-
ρινός εξευτελισμός της γυναί-
κας, η υποτίμησή της, ο υποβιβα-
σμός της σε πόρνη-πρώτη Γυναί-
κα. Δεν είναι η φετιχοποίηση του
αντρισμού, η επιδίωξη της ανα-
γνώρισης και της αυτοεπιβεβαιώ-
σης μέσα από την χρήση της βίας
και τον εξευτελισμό του άλλου.
Προπάντων δεν είναι οι σχέσεις
εκμετάλλευσης και καταπίεσης,
που λόγω κοινωνικών προδια-
γραφών, βρίσκουν τη γυναίκα
σαν το πιο πρόσφορο θύμα που
πάνω του ξεσπάει η βία, στο σπι-
τι, στο δρόμο, στη δουλειά. Ο
δρόμος για την εξουσία πάνω στη
ζωή και στο θάνατο δηλ. έχει ήδη
ανοιχτεί. Αν κάποιοι τον διαβαί-
νουν ως την άκρη του, είναι θέμα
κάποιων ιδιαίτερων συνθηκών
που κάθε μια τους όμως ενυπάρ-
χει παντού.

Ομάδα Γυναίκες και Πολιτική
από το Σπίτι των Γυναικών

ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

● Σε κινδύνους που απειλούν
την «Αλλαγή» αναφέρεται το
γράμμα του αναγνώστη μας **Μιχά-
λη Νικηφόρου**. Να η άποψή του
για το θέμα:

Φίλοι του ANTI,

Την Αλλαγή απειλούν σήμερα
οι γνωστοί εχθροί της: η Δεξιά, η
οικονομική ολιγαρχία, οι Αμερι-
κανοί και οι πολυεθνικές. Η μά-
χη θα κριθεί στο οικονομικό επί-
πεδο το '83 ενώ παράλληλα θα
πρέπει να φροντίζουμε και για
την άμυνα μας για τον εξ Ανατο-
λών κίνδυνο. Τα επόμενα βήμα-
τα των αντιπάλων της σοσιαλι-
στικής κυβέρνησης και του λαού
θα είναι στο πολιτικό και στο
στρατιωτικό επίπεδο. Γι' αυτό ε-
πισημαίνω τους κινδύνους που
μπορεί να ρίξουν λάδι στις φω-
τιές που ανάβουν οι αντιπαλοί
της Προόδου. Νομίζω ότι είναι οι
ακόλουθοι:

● Να ξεκοπεί η κυβέρνηση από
τον πολιτικό φορέα και να απορ-
ροφηθεί από τον κρατικό μηχανι-
σμό, που μπορεί να λειτουργήσει
σαν τέλειος «απορροφητήρας»
αφού είναι κτισμένος μελετημένα
και επί τόσα χρόνια από τη Δε-
ξιά.

● Να ξεκοπεί το ΠΑΣΟΚ από
το λαό αν ο τελευταίος μένει α-
πληροφόρητος και δεν συναινεί
στο κάθε βασικό μέτρο πολιτι-
κής που παίρνει η κυβέρνηση. Η
Δεξιά τότε θα βρίσκει «αγγίγμα-
τα» μέσα στο λαό.

● Η αλλαζονεία που γεννά ένα
κυβερνητικό πόστο είναι σοβα-
ρός κίνδυνος για τους υπουργούς
της Αλλαγής και που παρουσιά-
στηκε πολλές φορές σε τόσες
λαϊκές και προοδευτικές κυβερ-
νήσεις μέσα στην Ιστορία. Ας μη
ξεχνάμε τα σχετικά λόγια του
Τσε Γκουεβέρα.

● Οι Δήμοι θα πρέπει να ενεργο-
ποιήσουν το Δημότη σ' όλες τις
μάχες. Τέτοια μάχη είναι σήμερα
π.χ. η κερδοσκοπία.

● Τα Συνδικάτα αν μείνουν ά-
μαζα δεν θα μπορούν να παλέ-
ψουν και μέσα στους εργαζόμε-
νους θα κυριαρχεί το δόγμα του
εργοδότη για «να κοιτάζει κάθε
εργάτης τη δουλειά του».

● Ο λαός πρέπει να κινητοποιη-
θεί και να μη μένει θεατής. Το πέ-
ρσμα από το εγώ στο εμείς είναι
απαραβάτος όρος για τη λαϊκή
συμμετοχή. Μόνο έτσι θα υλο-
ποιηθεί το σύνθημα λαός - ΠΑ-
ΣΟΚ στην εξουσία.

Και να μη γελιόμαστε: Στις 18
Οκτωβρίου του '81 έγινε το πρώ-
το μεγάλο βήμα. Ο λαός και το
ΠΑΣΟΚ πήραν την κυβέρνηση.
Το δεύτερο βήμα είναι πιο δύσκο-
λο. *Να παρθεί η εξουσία*. Αυτό α-
παιτεί κόπο πολύ. Η Δεξιά και οι
πατρώνες της είναι αποφασισμέ-
νοι να μη μας αφήσουν. Όμως οι
μηχανισμοί της εξουσίας θα παρ-
θούν. Γι' αυτό όλοι μας πρέπει να
γρηγορούμε και ν' αγρυπνούμε.

Μιχάλης Νικηφόρου

ΛΑΒΑΜΕ ΑΚΟΜΑ

● *Γράμμα του Ηλία Κούτα από
τις ΗΠΑ στο οποίο γίνεται ανά-
φορα στη χρησιμοποίηση ξένων
λέξεων από τον Τύπο «χωρίς λό-
γο και αιτία», πράγμα που σημαί-
νει ότι «δεν γνωρίζουν οι δημο-
σιογράφοι την ελληνική γλώσ-
σα».*

● *Γράμμα του Γ. Φραγκόπουλου
από τη Θεσσαλονίκη, για τον
«Ελληνικό Γλωσσικό Όμιλο»
και το σχετικό σημείωμα του Κ.
Ταχτσή στο ANTI (τχ. 211-212).*

● *Στη φούρια της δουλειάς πήρα-
με και ένα τηλεφώνημα. Κανονικά
έπρεπε να είχαμε λάβει επιστολή
αφού κανένας νόμος «περί Τύ-
πων» δεν μας υποχρεώνει για κα-
ταχωρήσεις τηλεφωνημάτων. Νι-
σάφι! Ήταν ο τόνος της φίλης
Αγγελικούλας Ευγενίδου που ε-
μείς σεβαστήκαμε. Έλεγε λοι-
πόν:*

Φίλοι του ANTI,

Μα τι είναι αυτά που γράφετε
τελευταία; Εγώ ξέρω πως ό,τι α-
πόμεινε για να κάνει τα πράγμα-
τα υποφερτά είναι το χιούμορ, ο
έρος και η πνευματική επικοινωνία.
Χάσατε τα πρώτα δύο. Αλλά
τελευταία το «ANTI» ούτε και
πνευματική επικοινωνία μας
προσφέρει. Βελτιώστε την ύλη!

Ευχαριστώ και περιμένω να
μετρήσω την ευαισθησία σας, όχι
μόνο στις επιστολές, αλλά και
στα τηλεφωνήματα των αναγνω-
στών σας.

Αγγελικούλα Ευγενίδου

χωρίς στο βάθος να πιστεύει ότι
είναι αυτός ο δολοφόνος. Θα
μπορούσε κανείς να πει πως α-
φού τα είχε όλα και ήταν άνθρω-
πος με ενδιαφέροντα και «καλ-
λιεργημένος», πως έφτασε ως ε-
κεί; Εδώ για την καλύτερη κατα-
νόηση του πράγματος όλες οι ε-
φημερίδες αναφέρθηκαν στα ψυ-
χικά τραύματα που του δημιούρ-
γησε η πρώτη εμπειρία ερωτικής
προσέγγισης του γυναικείου φύ-
λου. Αυτόματα ο Κ. Παπαχρόνης
γίνεται ο Χ με τα σεξουαλικά
προβλήματα που γενιούνται σε
καθένα στη φάση που το βάπτι-
σμα του πυρός και το χρίσμα του
ανδρισμού θα πρέπει να το πάρει
σε μια αναισθητή σεξουαλική ε-
παφή με κάποια που τον ανέχεται
έχοντας η ίδια αποδεχτεί την αυ-
τοαπαξίωσή της σαν άτομο, επ' α-
μοιβή. Ο Τύπος πιστός πάντα υ-
πηρέτης μιας κατάστασης πραγ-
μάτων που τη δημιουργούν κά-
ποιες σχέσεις εξουσίας αλλά και
προάγγελος κάποιων αλλαγών
για την εμπέδωση των συμφερόν-
των των κυρίαρχων τάξεων, έχει
χρέος να αποτυπώνει κάποια χα-
ρακτηριστικά μιας κυρίαρχης
συμπεριφοράς (κοινωνικής συμ-
βίωσης και οργάνωσης) με στόχο
την εμπέδωση, ν' απομονώνει
κάποια άλλα είτε να προσπαθεί
να δημιουργεί νέα πρότυπα στο
βαθμό που δεν εξυπηρετούν τα
παλιά. Έχει ταυτίσει την ύπαρξή
του με συγκεκριμένο πλέγμα
σχέσεων εξουσίας και μ' ο,τιδή-

ΑΝΤΩΝΕΝ ΑΡΤΩ
Ηλιογάβαλος

●
ΑΛΜΠΕΡ ΚΑΜΥ
Πανούκλα

●
ΟΥΓ'ΛΙΑΜ
ΜΠΑΡΟΥΖ
Ηλεκτρονική
επανάσταση

●
ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΓΛΑΣ
Η μέρα των
φωταγωγών

●
ΓΙΩΡΓΟΣ
ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ
Οι Λίμνες του Ήλιου

●
ΑΚΗΣ ΧΑΝΔΡΙΝΟΣ
Η μνήμη ενός
Ναρκίσσου

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ
ΤΥΠΟΣ

Ζωοδ. Πηγής 17
τηλ. 36.39.980

ε) Μην προσπαθεί ο κ. Σ. να εμφυσήσει φόβο και τρόμο, γράφοντας για δήθεν «φιλίες» και «συνεργασίες» με τον Παττακό και για αποκαλυπτικές φωτογραφίες. Ο Παττακός, ως «αρμόδιος» και για τα εκκλησιαστικά, ήρθε στα εγκαίνια του

Δεν είναι ώρα καυχήσεων. Όσοι άλλωστε, έπρεπε να βρεθούμε τα χρόνια εκείνα στη φυλακή και στην εξορία και την αποφύγαμε, δεν κάναμε ίσως σωστά το καθήκον μας. Με την έννοια αυτή τουλάχιστο είμαστε όλοι μας «χουντικοί». Δεν δυσκολευόμαι μάλιστα να αναγνωρίσω, πως ο κ. Σ., παρουσιάζοντας αδυναμίες και παρεκκλίσεις μου, προσπαθεί να προειδοποιήσει το δημοκρατικό κόσμο για τις συμφορές, που ένας άνθρωπος σαν και μένα μπορεί να προκαλέσει στον τόπο του. Με την αυτοσυνηδησία των Στωϊκών θα μπορούσα να προσθέσω: αν ο κ. Σ. με ήξερε καλύτερα, θα 'χε να πει πολύ χειρότερα για μένα.

β) Το από 28.1.70 απόρρητο ενημε-

Βέβαια, η Χούντα κατάρχησε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και απέλυσε όλα τα στελέχη του, ανάμεσα στα οποία ήταν και ο κ. Παπαδερός. Αυτά, όμως, έγιναν το 1967. Αλλά από τότε, ως το 1970, με τις συλλογισίες, τις προσωπικές και στενές ε-

[illegible]

αφές και, τέλος, με τον διορισμό του κτλ. από τη Χούντα, πολλά άλλαξαν στον σημερινό κ. «ειδικό» σύμβουλο. Έτσι, τα γραφόμενά του ερί «εμπιστευτικής εγκυκλίου του ενικού επιθεωρητή Μ.Ε. Χανίων» ε βάρος του κτλ. είναι πολύ φαιρά και εκθέτουν ανεπανόρθωτα τον κ. Α. Παπαδερό.

Ψεύδεται ο κ. «ειδικός» γράφοντας, ότι «οι υπηρεσίες εθνικής ασφαλείας» του αφαιρούσαν το διαβατήριό του και του απαγόρευαν την έξοδο του από τη χώρα. Αντίθετα, το υπουργείο Δημοσίας Τάξεως (ενική Διεύθυνση Εθνικής Ασφαλείας) στο απόρρητο υπ' αριθμ. πρωτ. 2/30944/47.007/26.2.71 έγγραφό του προς το υπουργείο Εξωτερικών με θέμα «ΠΑΠΑΔΕΡΟΣ Αλέξανδρος του Κων/νου και της Μαρίας, π.ν. τω 1933 εις Λειβαδά Σελίνου οήτης, δ/ντής της εν Κολυμβαριώ ρθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης» και απάντηση του υπ' αριθμ. εμπ. πρωτ. 52-4 εγγράφου του υπουργείου Εξωτερικών, γράφει: «Έχον την τιμήν να γνωρίσωμεν υμίν, ι από πλευράς εθνικής ασφαλείας, ουδέν κώλυμα υφίσταται δια ν μεταβάσιν του εν θέματι εις νυσταντινούπολιν».

Το 1972 ο κ. Παπαδερός ταξίδεψε ελεύθερα στην Αγγλία κτλ. Πότε Χούντα του αφαιρέσε το διαβατήριό του;

Ψεύδεται ο κ. «ειδικός» γράφοντας, ότι δεν είχε σχέσεις με τις μυστικές υπηρεσίες. Αντίθετα, η ύλη σχέσεων και μάλιστα πολύ ενών, αποδεικνύεται από το γεγονός, ότι οι μυστικές υπηρεσίες ινοποιούσαν στον κ. Παπαδερό, ιόρρητα έγγραφά τους, όπως π.χ. διοίκηση Χωροφυλακής Χανίων ινοποίησε στον κ. Παπαδερό το ιόρρητο υπ' αριθμ. 40/132/19/4.72 έγγραφό της προς το υπουργείο Δημοσίας Τάξεως.

Η ενέργεια της Χούντας της 21ης ιριλίου να κοινοποιεί απόρρητα γραφα των μυστικών υπηρεσιών σε πρόσωπα, τα οποία, όπως τα α διατυμπανίζουν, εχθρεύονται καθεστώς της, είναι αδιανόητη στην πιο... καθυστερημένη Χούντα της οικουμένης. Βέβαια, η συγκεκριμένη περίπτωση η Χούντα κάθε άλλο παρά ως εχθρό και «εαμβούλγαρο» θεωρεί τον κ. Παπαδερό...

Ψεύδεται ο κ. «ειδικός» γράφοντας, ότι ο Παττακός πήγε στα εγνία της Ορθόδοξης Ακαδημίας αρμόδιος για τα εκκλησιαστικά. Ο Παττακός —όπως πολύ καγνωρίζει ο κ. Παπαδερός από τη αξή τους συνεργασία και αλληγραφία— ήταν αντιπρόεδρος κυβερνήσεως και υπουργός Εξωτερικών. Βέβαια, ο Παττακός η και μασόνος του 33ου βαθμού γι' αυτό ο Θεολόγος κ. Παπαδερό τον θεωρεί αρμόδιο «για τα εκσιαστικά»!...

Ψεύδεται ο κ. «ειδικός» γράφοντας,

ντας, ότι ο Παττακός πήγαινε απρόσκλητος στις εκδηλώσεις της Ορθόδοξης Ακαδημίας κτλ. Αντίθετα, ο κ. Παπαδερός, ως γενικός διευθυντής της Ακαδημίας —κι αυτό χάρη στο χουντικό καθεστώς— τον πρώτο που προσκαλούσε ήταν ο «αδελφός» Στέλιος, ο οποίος θεωρούσε τον εαυτό του ΚΡΗΤΙΚΑΡΧΗ, ε-παιρνε το ελικόπτερο και πήγαινε στο Κολυσπάρι, γιατί στη «Γωνιά» έβρισκε τους φίλους και συνεργάτες του και με αυτούς αντάλλαζε ασπασμούς κτλ. και με αυτούς φωτογραφίζονταν, για να τον βλέπει ο κόσμος και να λέει πόσο αξιολάτρευτος και λαοπρόβλητος είναι ο Παττακός!

Όσο για τις φωτογραφίες με τον Παττακό —που γράφει ο κ. «ειδικός»— τον παρακαλώ να κάνει αυτός, ως «ειδικός», την επιλογή για τη δημοσίευσή τους, ώστε να δει ο κόσμος ποιός ή ποιοί είναι αυτοί, που θέλει να «καρφώσει» ο κ. Παπαδερός. Γιατί εκεί στοχεύει ο κ. «ειδικός», που γράφει με πολύ δηλητήριο, ότι υπάρχουν φωτογραφίες «όπου όχι εμείς (σ.σ. ποιοί εμείς;) αλλά κάποιοι άλλοι ποζάρουν με τον ίδιο το δικτάτορα».

Κώστας Σακελλαρίου

ΒΙΑΣΜΟΙ ΚΑΙ ΤΥΠΟΣ

● Η «Ομάδα Γυναίκες και Πολιτική» από το Σπίτι των Γυναικών, μας έστειλε μια εκτενή επιστολή, που αναφέρεται στη στάση του Τύπου με αφορμή την παρουσίαση του «δράκου» από τις εφημερίδες. Να ποια είναι η άποψή τους για το θέμα:

Είναι γνωστή η περίπτωση του έφεδρου αξιωματικού των Λοκ και τα εγκλήματα που τον βαρύνουν: 2 δολοφονίες και 3 απόπειρες ανθρωποκτονίας, ενώ το κατηγορητήριό του αναφέρει: Ανθρωποκτονία εκ προθέσεως ιδιαζόντως απεχθή κατά συρροή και απόπειρα ανθρωποκτονίας κατά συρροή βιασμού, παράνομη οπλοφορία και οπλοχρησία κατ' εξακολούθηση.

Στην αρχή οι ανακρίσεις διεξάγονται μόνο μέσα στο χώρο των φαντάρων. Οι εφημερίδες όχι μόνο δέχονται τη συγκεκριμένη διάκριση φαντάρων - αξιωματικών αλλά και ενισχύουν την κατεύθυνση αυτή, μη τολμώντας να θίξουν το ιερό και απαράβατον του στρατού. Μόνο χάρη σε μια τραγική σύμπτωση ο φακός στρέφεται στο χώρο των αξιωματικών. Στη διάρκεια της έρευνας οι ανακριτικές αρχές στρέφονται σε «ύποπτα» και «ανώμαλα» άτομα, που στον Τύπο, χωρίς να κάνουν τον κόπο να μας εξηγήσουν ποια είναι αυτά και με τι

Κυκλοφορούν

Γιάννη Ιωάννου
Η Άλλη Επταετία
σελ. 256 δρχ. 400

Γιάννη Ιωάννου
Ο Τρίτος Δρόμος
σελ. 224 δρχ. 400

Δυο λευκώματα με καυστικά σχόλια-σκίτσα για την μεταπολιτευτική Ελλάδα από το 1974 ως το 1982

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: «ΠΟΛΥΤΥΠΟ»

Δεινοκράτους 131 • τηλ. 72.29.237 - 72.32.819

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ

ΖΩΔΙΑΣ ΠΗΓΗΣ 17, 36-37 980

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΠΙΛΟΓΗ
ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ

ΠΛΗΡΗΣ ΚΑΙ ΜΟΝΙΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΝΤΙΕΞΕΔΡΑΣΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ "Ελεύθερος Τύπος"

κριτήρια ορίζονται, περνάει νομιμοποιώντας τη διάκριση ομαλών - ανώμαλων και ανοίγοντας το δρόμο ενός φυλετικού ρατσισμού (στάση του Τύπου απέναντι στις αλεπάλληλες δολοφονίες ομοφυλόφιλων στο Ζάππειο).

Κι όμως τελείως «αδικαιολόγητα» ο δράστης ανακαλύπτεται στις γραμμές ενός λιαν ευυπόληπτου σωματος (έλληνας αξιωματικός) που συνδυάζει τη δύναμη, το κύρος, την επιβολή, τη βία,

την κοινωνική αναγνώριση και πάνω απ' όλα το πρότυπο του ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΑΝΤΡΑ. Ο Τύπος τον προβάλλει σε «δράκο» που δεν είναι δράκος. Οι γειτονές του τον θαυμάζουν, οι κοπέλλες τον βρίσκουν ωραίο, είναι ψηλός ξανθός, αριστούχος της ΣΑ, πρωταθλητής στο καράτε, ασχολείται με τον πρωταθλητισμό στην πυγμαχία, ξέρει Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, έχει πάει στο ωδείο. Η μάνα του του έχει αδυναμία, ο πατέρας του κλαίει μόνος του στην ταβέρνα.

ΤΗΝ ΑΝΙΣΤΑΣΤΑ ΠΡΟΙΝΙΣΤΗ

σχολιαστικής

ΔΕΝ ΠΑΡΑΠΕΣΕ

● Αλλά ιδού και δεύτερη επιστολή του κ. Μαρίνου που πριν παραπέσει σπεύδουμε στη δημοσίευσή της:

Αγαπητό «Αντί»,

Τακτικός και μανιώδης αναγνώστης σου εφ' όλης της ύλης καθώς είμαι ξεχώρισα σε επιστολή του αναγνώστη σου ηλεκτρονικού Γ. Λιλικάκη (τεύχος 4-2-83) την ακόλουθη φράση:

«Διάβασα μια δύο φορές τον "Οικονομικό Ταχυδρόμο" που γράφει για το κατρακύλισμα της εθνικής μας οικονομίας κι εγώ τόν παραπέταξα χωρίς να του δώσω σημασία (και φυσικά ούτε τον ξαναπέρα).

Και πιο κάτω οργισμένος που τα ίδια γράφει και ο εξαιρετος συνεργάτης σου Κ. Κίτσος συνιστά:

«Σκόπιμο, λοιπόν, είναι αγαπητό «ΑΝΤΙ» να μην φιλοξενείς τόσο αντιδραστικές εκτιμήσεις (που θα ζήλευε και ο «Οικονομικός Ταχυδρόμος») γιατί θα χάσεις αρκετούς προοδευτικούς αναγνώστες σου».

Κι έτσι πληροφορήθηκα κι εγώ —κάπως καθυστερημένα— πως το να βλέπεις και να καταγράφεις τα πράγματα όπως είναι θεωρείται αντιδραστικό. Κι ακόμα ότι δεν πρέπει να γράφουμε την αλήθεια γιατί έτσι θα χάνουμε τους «προοδευτικούς» αναγνώστες μας.

Και σκέφτομαι την τραγωδία της εθνικής μας τηλεόρασης που θα έχασε κι εκείνη από θεατή την κ. Λιλικάκη από τη μέρα που βγήκε ο κ. Αρσένης και μας είπε πως για να σταματήσει η Κυβέρνηση το κατρακύλισμα της οικονομίας μας (αυτό είπε) και για να μην αναγκαστούμε να καταφύγουμε στην έσχατη λύση (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, κτλ.) αποφασίστηκε η υποτίμηση της δραχμής, ο ετεροχρονισμός αυξήσεων αμοιβών, περιορισμός

στις εισαγωγές, δραστικές ανατιμήσεις στις υπηρεσίες, κ.ά. αντιδραστικά. Όπως θα πρέπει να κόψει την ανάγνωση και της «Ελευθεροτυπίας» που δημοσίευσε δήλωση του κ. Πρωθυπουργού ότι «υπήρξαμε περισσότερο αισιόδοξοι απ' ό,τι θα 'πρεπε να είμαστε» (17-1-83).

Κατά τα άλλα νομίζει ότι πιστεύει στο σοσιαλιστικό μετασχηματισμό με δημοκρατικές διαδικασίες. Λησμονώντας —αν βέβαια το είχε συνειδητοποιήσει ποτέ— πως δημοκρατικές διαδικασίες δεν νοούνται χωρίς ελεύθερη έκφραση των οποιωνδήποτε απόψεων και ότι ο σοσιαλιστικός μετασχηματισμός δεν μπορεί να στηριχθεί σε χαζοχαρούμενες προσδοκίες, αλλά στην συγκεκριμένη οικονομική πραγματικότητα, που δεν μπορείς να την αποφύγεις κλείνοντας τα μάτια και ονειρευόμενος.

Όσο για το ότι έπαψε (φυσικά) να παίρνει τον «Οικονομικό» κακό δικό του. Γιατί αν συνέχιζε θα είχε πληροφορηθεί εγκαίρως την υποτίμηση της δραχμής πράγμα που θα τον είχε βοηθήσει να προλάβει το κατρακύλισμα της ατομικής του οικονομίας...

Φιλικότατα

Γιάννης Μαρίνος

Δ/τής

«Οικονομικού Ταχυδρόμου»

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΤΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

● Επιθυμία μας ήταν να κλείσει ο διάλογος για τις εκκλησιαστικές σχολές και τα συμπαραμαρτούντα. Ο κ. Αλ. Παπαδερός επανέρχεται με επιστολή του και για θέμα προσωπικό. Θεωρήσαμε ότι η επιστολή έπρεπε να δημοσιευτεί. Μετά την επιστολή του κ. Αλ. Παπαδερού ακολουθεί η απάντη-

ση του κ. Κ. Σακελλαρίου. Στο μέλλον πάντως, τουλάχιστον από τη μεριά του περιοδικού και του κ. Κ. Σακελλαρίου δεν θα υπάρξει συνέχεια.

Ακολουθεί η επιστολή του κ. Αλ. Παπαδερού:

Κύριε Διευθυντή,

Στο τεύχος 223/21-1-83, σελ. 50 του περιοδικού σας επανέρχεστε στο «διάλογο» για τις Εκκλ. Σχολές. Εκφράζετε την πρόθεση, να «κλείσετε» αυτή τη συζήτηση. Το ίδιο είχατε σημειώσει και σε προηγούμενο τεύχος. Σεβάστηκα τότε την επιθυμία σας και δεν απάντησα σε όσα μυθεύματα είχαν δημοσιευτεί και πάλι σε βάρος μου. Δυστυχώς δεν μπορώ και αυτή τη φορά να αποδεχτώ το «κλείσιμο», αφού ο κ. Σακελλαρίου ανοίγει καινούριες πληγές και προκαλεί ξανά, με τρόπο μάλιστα, που ξεπερνά κάθε όριο ανοχής. Δεν θα ακολουθήσω τη συμβουλή φίλων μου, που πιστεύουν πως δεν έχει πια νόημα ο «διάλογος» και πως ο λόγος ανήκει τώρα στη Δικαιοσύνη. Εγώ επιμένω να πιστεύω στο διάλογο και χωρίς να επικαλούμαι τις διατάξεις του Νόμου θεωρώ πως θα δημοσιεύσετε τα παρακάτω, στα οποία περιορίζομαι σήμερα.

α) Ο κ. Σ. αποκρύπτει από τους αναγνώστες σας την αλήθεια, που πολύ καλά γνωρίζει, και προβάλλει την αλήθεια. Γράφει πως η Χούντα με «διόρισε» δήθεν στη Διεύθυνση της Ορθοδ. Ακαδημίας Κρήτης, αντί να γράφει πως ήμουν ένας από τους πρώτους ανώτατους δημόσιους λειτουργούς, που απολύσε η Χούντα (έγγραφο 95139/8-7-1967 του «Υπουργού» Παιδείας, σε εκτέλεση του Α. Ν. 59/1967). Και υπήρξε, βέβαια συνεπής στον εαυτό της η Χούντα να μας πετάξει τότε στο δρόμο όλους εμάς τους «Εαμβούλγαρους» — μέλη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Γιατί είχαμε την απερισκεψία, οδηγούμενοι από την πνοή του Γέροντος της Δημοκρατίας, να επιδιώξουμε την κοινωνική αλλαγή με την αργοκίνητη Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση, ενώ η Χούντα έβλεπε αναγκαία την «επανάσταση».

β) Πόσον «άριστα» εξελίχθηκαν στη συνέχεια οι σχέσεις μου με τη

Χούντα δείχνουν πάμπολλα στοιχεία, που είναι στη διάθεση κάθε καλόπιστου ανθρώπου. Ενδεικτικά μόνο παραθέτω την «εμπιστευτική» Εγκύκλιο (αριθ. Ε.Π. 35/27-8-1969) του τότε Γεν. Επιθεωρητή Μ. Εκπ/σεως Χανίων προς τους εκπαιδευτικούς της περιφέρειάς του, που κοινοποιείται και στις Αρχές Ασφαλείας και που έμεινε σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια της δικτατορίας. Αναφερόμενος στα συνέδρια της Ακαδημίας μας, λοιπόν, «εντέλλεται» ο κ. Γενικός: «Επειδή... αι διεξαγόμεναι συζητήσεις προεδρεύονται υπό του τώως Παρέδρου του περιβοήτου Παιδαγωγικού Ινστιτούτου κ. Παπαδερού, τόν οποίον η Εθνική Κυβέρνησις απεμάκρυνε της ενεργού υπηρεσίας λόγω του διωγμού των εθνικοφρόνων εκπαιδευτικών, δια τούτο προήχθημεν εις τήν απόφασιν ν' απαγορεύσωμεν την συμμετοχήν των εκπαιδευτικών λειτουργών εις τα ανεξέλεγκτα και ανεύθυνα ταύτα συνέδρια και σεμινάρια. Συνεπώς, πας όστις ήθελεν οικεία βουλήσει συμμετάσχει εις ταύτα, θα τιμωρηται παραδειγματικώς».

γ) Αυτόν λοιπόν, το «διώκτη των εθνικοφρόνων» θα διόριζε η Χούντα σε ένα Ίδρυμα πανελληνίας, παγκόσμιας επικοινωνίας; Πολύ αστείο!! Δεν νομίζω να αγνοεί ο κ. Σ. πως είχα αναλάβει την ευθύνη του Ιδρύματος πολύ πριν καν αρχίσει η λειτουργία του. Ότι, συγκεκριμένα, πάλεψα, μαζί με τον επισκοπό μου, από το 1960 κιόλας για την ετοιμασία της Ακαδημίας. Ότι ήμουν μέλος της Ιδρυτικής Επιτροπής και συνυπεύθυνος για την ανέγερση των κτιρίων από το 1965 και είχα τη Διεύθυνση της Ακαδημίας από την πρώτη στιγμή της λειτουργίας της (1968) και όχι μόνον από τότε, που με «διόρισε» τάχα η Χούντα με το Διάταγμα της 31-12-1970. Αν τα ξέχασε όλ' αυτά ο κ. Σ., πράγμα, για το οποίο θα είχα κατανόηση, ας υποβληθεί στον κόπο να διαβάσει, αν όχι προγενέστερα δημοσιεύματα, τουλάχιστον όσα είχε την καλωσύνη να γράψει ο ίδιος στο ΒΗΜΑ της 8ης Ιουλίου 1970, τότε που είχε, ομολογώ, το θάρρος να επισκεφθεί την Ακαδημία μας, χωρίς να λογαριάσει τους κινδύνους επικοινωνίας με ένα Ίδρυμα, που είχε κάθε λόγο να το υποπτεύεται.

ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ....

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΣΤΗΝ ΚΕΜΟΠΟΛΗ ΑΔΙΝΑ

ΕΣΑΡΧΕΙΑ
ΑΛΑΔΗΜΙΑ
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ
ΑΣ ΚΑΠΙΟΥ
ΦΕΔΩ

ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 76
ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΝΑ ΜΑΓΑΖΙ
ΠΟΥ ΠΟΥΛΑ ΣΤΕΡΕΟ-
ΦΩΝΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ

Ι ΔΑΥ
ΑΝΙΧΤΕ
ΤΗΝ ΠΟΡΤΑ

ΚΑΙ ΠΟΥ ΠΑΡ' ΟΝΟ ΠΟΥ ΠΟΛΙΟΡΚΗΘΗΚΕ
ΑΠΟ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥΣ ΑΠ' ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΜΕΡΑ
ΤΗΣ ΕΠΑΝΕΣ ΚΡΑΤΗΣ ΚΛΕΙΣΤΗ ΤΗΝ
ΠΟΡΤΑ.....

...ώστε να
εξαγορεύω
για εξυπηρέτη
τους ισχυρούς
με την ίδια
βονέπεια και
φιλική διάθεση
όπως και παλιά

Ενας Φυσικός-Ηλεκτρονικός και
Ενας Ηλεκτρολόγος-Ηλεκτρονικός
εάς περιμένουν για να διαλέξετε
μαζί το καλύτερο Stereo και τα
λεφτά σας να πιάσουν τόπο

STUDIO ΗΙ FΙ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 76
ΑΘΗΝΑ 706
ΤΗΛ 3602697 - 3627858

ΟΛΑ ΟΣΑ ΘΕΛΑΤΕ ΝΑ ΜΑΘΕΤΕ ΓΙΑ ΤΑ STEREO ΚΑΙ ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΣΑΣ ΤΑ ΕΛΕΓΕ -

**Κι αυτό το βιβλίο μας
θα γίνει «μπέστ - σέλλερ»**

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

Ο ΒΙΑΣΜΟΣ
τῆς Μαρί - Οντίλ Φαρζιέ

Δικαστές, δικηγόροι, αστυνομικοί, γιατροί, κοινωνιολόγοι, ψυχαναλυτές οι ίδιες οι γυναίκες που βιάστηκαν, κι ακόμη οι βιαστές τους, απαντούν στη μεγάλη αυτή κοινωνική - φεμινιστική έρευνα της Γαλλίδας δημοσιογράφου Μαρί - Οντίλ Φαρζιέ.

•
Η εμπειρία των ξένων σ' ένα πρόβλημα που μας απασχολεί
τώρα και στην Ελλάδα

•
Γιατί υπάρχει βιασμός;
Γιατί αυτό το σκοτάδι στο θέμα του βιασμού;

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ

Α.Α. ΛΙΒΑΝΗ & ΣΙΑ Ε.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
«ΝΕΑ ΣΥΝΟΡΑ»

Σόλωνος 94, τηλ. 3600.398 - 3610.589

ΤΖΟΖΕΦ ΚΟΝΡΑΝΤ
Ὁ νέγρος
τοῦ "Νάρκισσου"

ΜΠΟΡΙΣ ΒΙΑΝ
Τό κόκκινο χορτάρι

ΑΝΑΪΣ ΝΙΝ
Κάτω ἀπό ἓνα
γυάλινο κώδωνα

ΑΝΑΪΣ ΝΙΝ
Σκάλες
πρός τή φωτιά

Ἀνθολογία Κρητικῶν Ποιητῶν

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΑΚΗ

Βασ. Ἡρακλείου 26—Θεσσαλονίκη, Τηλ. 236.555